

دَارُ وُجَلَّهٖ

د افغانستان جمهوریت

ACKU

شرح روی جلد:

رهبر انقلاب بنیاد علی محمد دآود هنگامیکه در اجتماع
شهریان کابل در جاده ۴۶ سرطان ظاهر گردیدند با ابراز
احساسات، کف زدن ها و نثار گل استقبال شدند.

د افغانستان جمهوریت د وړو

د اردو مجله

هدف نظام جمهوري طوریکه بارها تاکید شده خدمت
به یک طبقه محدود نبوده بلکه برای همه مردم میباشد
(مؤسس جمهوریت ما)

د جمهوریت ۴۲ گڼه

شماره جدي ۱۴۵۵

۴۱ حمل ۱۴۹۹ ټی

نمبر مسلسل : ۶۵۸

سال تاسیس :

دسمبر - جنوری ۱۹۷۷ - ۱۹۷۶ عیسوی

در این شماره

صفحه

نویسنده یا مترجم

مضمون

۱	دگرمن فیض محمد عاطفی	تعارف جدید برق ...
۳	جگر ن ارکانجرب علی احمد جلالی	مثالث میلان حوادث ...
۸	جگتورن گل زرك	زلزلہ ...
۱۲	جگتورن شمس الدین ظریف صدیقی	سلاح و وسایط جنگی ..
۱۵	جگر ن ارکانجرب ذبیح الله	تغییر کیفیت نظامی اسرائیل
۱۷	پوهیالی محمد جان مہدی	دجگری قہرمان
۲۰	جگر ن خلیل الله اکبری	دفع و طرد اہداف ہوائی ...
۲۳	بناغلی عطا راد مرد	ہنرمندی کہ تمام زندگی اش ...
۲۶	تورنجترال عبدالقدیر خلیق	اسرار لاینحل کیہاں ...
۲۹	جگر ن عبدالقیات بیدار	دمنہختی ختیز دسولی ...
۳۴	جگر ن نیک محمد	بلند بردن مؤثریت نامینات را داری
۳۷	جگتورن میر جمال الدین فخری	اشکال ابلاغ قرار ...
۴۱	جگر ن سید داود « ترون »	دروس دتوہونولنہ تاریخ
۴۳	فضل الحق (فکرت)	باغچہ آرزوہا
۴۶-۴۷	فہ، فکرت	جلوہ گاہ شعر و ادب
۴۹	دگرمن ارکانجرب جمال الدین عمر	دعگری بیوونی اوروزنی ...
۵۳	ناہیدرائق رحیمی	راکت ہا و کشتی های فضا پیما
۵۵	جگر ن میر حسام الدین محتشمی	رویدادہای جہاں ...
۵۹	جگتورن حبیب الله زہ سواند	ژوند او ہدف
۶۴	جگتورن نورالحق علومی	مطالیہ دربارہ اردوہای جہاں
۶۸	دہیلوم انجنیر عبدالواسع روین	سیستم مدافعہ ملکی ...
۷۱	تورن حلیم ظریفی	بعونہ او بہبارد ...
۷۵	جگتورن محمد ابراہیم رزمی	ارزیابی و مقایسہ قوای طرفین ..
۸۰	جگتورن محمد اکبر سروری	سیستم واحد قوای مدافعہ ہوائی ...
۸۵	جگر ن محمد انور ایوب	دہوائی تفوق ...
۸۹	دگرجنرال متقاعد غلام فاروق	قدرت عظیم سوق و ادارہ ...
۹۳	دگرمن فیض محمد عاطفی	ماوہمکاران قلمی ...
۹۸	جگر ن محتشمی	پہلوانان ما ..
۱۰۱	م: سرور	مشعل المہیا
۱۰۲	بناغلی آقا محمد بیغرض	دلہر دورانگو ...

د جمهوري دولت لومړي لويه جرگه

په كابل كښې د سلواغې په ۱۰

جوړېږي

حسا سو او مهمو وختونو كې جوړې شوي او په ملي حياتي موضوع گانو باندي بي غور او غېږنه كړېده خود افغانستان را تلونكي لويه جرگه يو بل ممتاز خاصيت هم لري او هغه دا چې دا هغه لومړي جرگه ده چې د شاهي نظام د لغوه كيدو وروسته جوړېږي نو سر بيره پر دې چې د جمهوري دولت د اساسي قانون مسوده به د غور او تصويب د پاره ولسي سترې شوراې ته وړاندي شي د جمهوري دولت د پاليسي او ستر اجراءات به هم له دغې ملي جرگې لخوا تير كړاي شي .

پورتنيو تكيو ته په پاملرنه هيله لرم د افغانستان نجيب ولس د هغه تعامل سره سم چې د هغه د تر كيب او طرز العمل هدايت حكومت ته وركول كېږي د خپلو نمايندگانو د ټاكنو اقدام به وكړي .

دغه ملي ستر امانت ته په پاملرنه له لوي خدای لخوا هيله لرم چې افغانستان نجيب ولس دخپلو نمايندگانو په ټاكنو كې چې د افغانستان را تلونكي او ابرومند ژوند دهغوي د اجراء د طرز سره نه شلېدونكي پيوند لري موفق او بريالي كاندې .

۱۳۵۲ كال د چنگاښ د ۲۶ نېټې د انقلاب د اصيلو ار رښتونو سره سم چې د افغانستان په ملي او ولسي قدرت ولاړ دې د جمهوري دولت رئيس دهغي وعدې د تر سره كولو په باب چې د ۱۳۵۵ كال د چنگاښ په ۲۶ نېټه يې د افغانستان له نجيب ولس سره كړې وه په خپلو مسؤليتونو باندي په پوهيدو سره تصميم ونيو د جمهوري دولت لومړي لويه جرگه په كابل كې جوړه كړي .

جمهوري دولت دخپلو انقلابي او مترقي ار رښتونو په اتكاء د افغاني ټولني د تكاملي عيني شرايطو په نظر كې نيولو سره چې په كلكه دخلكو په اصالت ولاړ دې او د دغې انقلابي او ملي اصلي فلسفې په استناد چې ولس د ټولو قدرتونو سرچينه او د ملي حاكميت منبع بولي دلويي جرگې جوړېدل يو مسلم اصل بللي او د دغه جمهوري فرمان په وسيله ۱۳۵۵ كال د سلواغې په لسمه نېټه د لويي جرگې جوړېدل اعلاموي .

گرانو خوښو او ورونو: زمونږ د ټولني دعرف سره سم د افغانستان په تاريخ كې لويي جرگې په

ابلاغیه حکومت

انتخابات لویه جرگه در سراسر کشور

۱۹ جدی آغاز و ۳۰ جدی پایان مییابد

- به تاسی از اعلامیه تاریخی ۱۰، ۶، ۱۳۵۵ مقام ریاست دولت جمهوری مبنی بر انعقاد لویه جرگه در کابل حکومت ابلاغیه ذیل را به اطلاع مردم نجیب افغانستان میرساند.
- اول - انتخابات نمایندگان ملت مطابق تعامل لویه جرگه های سابقه به منظور اشتراك در اولین لویه جرگه دولت جمهوری افغانستان از تاریخ ۱۹ جدی ۱۳۵۵ آغاز و بتاريخ ۳۰ جدی ۱۳۵۵ خاتمه می یابد.
- دوم - از مرکز کابل سه نفر نماینده بمنظور اشتراك در لویه جرگه از طرف مردم انتخاب میگرددند.
- از مراکز ولایات کندهار، هرات، بلخ، ننگرهار پکتیا، کندز و غزنی دو، دو نفر و از سایر مراکز ولایات یک، یک نفر بحدیث نمایندگان لویه جرگه از طرف مردم انتخاب می گردند.
- همچنان از لوی و لسوالی ها و ولسوالی ها یک یک نفر نماینده بغرض اشتراك در لویه جرگه از طرف مردم انتخاب میشود.
- سوم - لویه جرگه دولت جمهوری افغانستان از ارکان آتی متشکل می باشد:
- الف - نمایندگان انتخابی ملت.
- ب - اعضای حکومت و کمیته مرکزی.
- ج - رئیس و اعضای شورای عالی قضا.
- د - رئیس و اعضای کمیته تدقیق و غور بر مسوده نانون اساسی.
- ه - صاحب منصبانی که به فرمان مقام ریاست دولت جمهوری از اردو تعیین خواهند گردید.
- و - اشخاصی که از مقام ریاست دولت جمهوری توسط فرمان به صفت اعضای لویه جرگه تعیین میگرددند.

دکتر من فیض محمد طانی

میر مجله اردو

تعارفہ جدید برق

به

نفع

اکثریت

دولت جمهوری افغانستان به منظور خدمت به اکثریت مردم افغانستان و صرفه جویی در مواد سوخت از قبیل قطع درختان تعارفہ جدیدی را به مفاد اکثر مستمالکین وضع نمود که از اول دلو مورد تطبیق قرار خواهد گرفت . یکی از اهداف این تعارفہ در نظر داشتن اصل عدالت اقتصادی و اجتماعی همچنین استفاده مؤثر و بیشتر از انرژی برق به سلسلہ آن تحولات بنیادی می باشد که دولت جمهوری آنها را برای تحقق بخشیدن رفاه اکثریت در حصہ بهبود امور اجتماعی و اقتصادی جزء اهداف بزرگ خود می شمارد .

تعرفه جدید برق

مطابق این تعرفه قیمت یک کیلووات ساعت برق نسبت به سابق کم شده است در یکدوره میترخوانی که از اول دلو مورد تطبیق قرار خواهد گرفت کسانیکه در یکدوره میترخوانی از چهل کیلووات ساعت اضافه تر تا هزار کیلووات ساعت برق آبی مصرف مینمایند قیمت فی کیلووات ساعت برق کمتر از یک افغانی برایشان تمام خواهد شد که البته تفصیل آن در جدول جدا گانه در روزنامه ها نشر شده است .

در قسمت های که انرژی برق چه بصورت آبی و چه به شکل دیزلی وجود دارد در گذشته به علت بلند بودن قیمت فی کیلووات ساعت برق مشترکین و مستهلکین نمیتوانستند در زمستان و یا برای پخت و پز از انرژی برق استفاده لازم مینمایند لهذا به قطع اشجار میوه دار و یا بی میوه می پرداختند و این خود از یک طرف باعث کمبود وقت میوه میگرددید از جانب دیگر درختان سایه دار که در تغییر و بهبود آب و هوا خیلی مؤثر است نیز از بین میرفت، حتی این موضوع باعث از بین رفتن جنگلات و نتیجه سرسبزی مملکت میگرددید که البته با تطبیق این تعرفه جدید مردم خواهند توانست به عوض سوختن اشجار از انرژی برق استفاده نمایند. دولت جمهوری برای تامین اصل عدالت اجتماعی و به منظور رفاه اقتصادی اکثریت مردم جامعه همواره در صدمی باشد تا پلان های وضع نماید که در نتیجه آن عده کثیری از مردم ما بتوانند از آن ها برخوردار گردند. طرح پروگرام های عام المنفعه تنظیم امور کوپراتیف ها و قبول خساره و سمسیدی برای حفظ توازن نرخها از طریق انحصارات و ریاست کوپراتیف خود قدمهای مهمی برای تطبیق و تامین همین اهداف نیک دولت جمهوری به شمار می آید.

تشکیل میدهند و در جمله کسانی اند که توان و استطاعت مالی شان کم است البته آنانیکه بیشتر از هزار کیلووات ساعت برق را در طی دو ماه مصرف مینمایند حتما قدرت پرداخت پول بیشتر را نیز خواهند داشت.

مسئوبین قوای مسلح جمهوریت افغانستان به عنوان جزئی از جامعه افغانی از پروگرام های اقتصادی و اجتماعی که به مقصد رفاه اکثریت مردم جامعه صورت میگردد برخوردار اند لهذا وضع تعرفه جدید برق نیز به نفع آنان بوده و این اقدامات نیک دولت جمهوری را که با در نظر گرفتن اصل عدالت اجتماعی و اقتصادی طرح میگردد تأیید نموده و آنرا اعلام مهمی در جهت بهبود وضع اجتماعی و اقتصادی اکثر مردم جامعه میدانند.

مانند تعرفه برق حفظ و پائین نگهداشتن نرخهای مواد ضروری از قبیل مواد خوراکیه شکر و نفت سعی مینمایند تا به اکثریت مردم که توان مالی شان بسیار اندک میباشد کمک نماید تا از این بیشتر طبقه نادار نادارتر و طبقه غنی غنی تر نشوند .

تعرفه جدید برق در چنین فصل که که مردم بیشتر به انرژی نوری و حرارتی احتیاج دارند و اشجار میوه دار و بی میوه بیشتر در معرض قطع و نابودی قرار دارند خیلی به موقع و بجای بوده و مسلماً به نفع اکثریت مستهلکین نیز می باشد .

در جامعه ما کسانیکه در یکدوره میترخوانی کمتر از هزار کیلووات برق فی ساعت مصرف مینمایند اکثریت قاطع را

در نظر داشت منافع اکثریت که در آن طبقات کثیر جامعه جزء آن می باشد از وظایف عمده و مهم دولت های مردم و نظام های مترقی می باشد مسلم است که به علت پائین بودن سطح درآمد عواید فردی اکثریت مردم از لحاظ وضع اقتصادی در حالت دشواری قرار دارند، لهذا دولت جمهوری افغانستان اگر از یکسواز طریق ریفرم های بنیادی و طرح های انقلابی که طی پروگرام های مترقی پلان هفت ساله دولت جمهوری در نظر گرفته شده و با تطبیق آن تقای همه جانبه در امور اقتصادی و اجتماعی نصیب ملت ما خواهد گردید دولت میکوشد سطح درآمد ملی و فردی را بلند ببرد. از سوی دیگر با قبول خساره و سمسیدی دولت با وضع تعرفه های جدید

مثلت میلان حوادث در تاریخ نظامی افغانستان

قسمت دوم

غزنوی تحت فرماندهی پسرش مسعود تازی و اصفهان جلو رقت و درعین زمان در نتیجه عملیات نظامی و تماس های دیپلماتیک نفوذ دولت غزنه در طبرستان، همدان، کرمان و مکران نیز توسعه یافت.

ولی باید تذکر داد که تمرکز قدرت غزنویان در غزنه که پایگاه مساعدی را برای عملیات در هند تشکیل میداد تمایل را به پیشقدمی های ستراتیژیک در شرق بوجود آورد و این موضوع در دوران سلطان مسعود «۴۲۱-۴۳۲هـ» بحیث یکی از نقاط ضعف دولت غزنوی در مقابل با فشار سلجوقیان و سایر تهدیدات وارده از طرف غرب واقع شد و بالمقابل در سالهای بعدی با وجودیکه غزنویان مناطق زیادی را در اثر تهاجمات سلجوقیان در غرب از دست دادند برای مدت یکصد و سی سال دیگر قدرت قابل ملاحظه ای را در ولایات شرقی افغانستان و هند شمالی حفظ نمودند. به هر صورت در زمان فرمانروائی سلطان محمود غزنوی توأم با پیشرفت غزنویان در هند امنیت حدود شمالی و شمال غربی با تعقیب ستراتیژی دفاعی در شمال و ستراتیژی توازن و پیشقدمی در غرب به کفایت کامل تامین شده بود. سلطان غزنه نه تنها اقدامات توسعه جویی قره خانیان را از رودخانه آمو عقب زد و در برابر امواج قبایل بادیه نشین تدابیر کافی امنیت اتخاذ کرد بلکه علاوه بر آن دولت های کوچک و ضعیف ماورای حدود غربی خویش را یا شامل قلمرو دولت غزنوی ساخت و یا نفوذ سیاسی خود را در آن قایم و حفظ نمود «مانند طبرستان، همدان، کرمان و مکران». اما این اهتمام در دوران فرمانروائی پسرش سلطان مسعود بکار نرفت و در زمان وی در کیفیت ستراتیژی دفاعی در شمال و ستراتیژی توازن در غرب ناهش محسوسی بعیان آمد و در نتیجه سلجوقیان بتدریج

با انحطاط قدرت سامانیان خالیگاه سیاسی و نظامی آنرا بتدریج دولت غزنوی پر ساخت و دولت مذکور در زمان فرمانروائی سبکتگین «۳۶۶-۳۸۷هـ» و سلطان محمود غزنوی «۳۸۸-۴۲۱هـ» قلمرو غزنه را ازری و اصفهان تا رودخانه گنگا و از خوارزم تا بحیره عمان توسعه داد. در چنین فرصت دولت سامانی سقوط نمود و جای آنرا در ماوراء النهر موج دیگری از قبایل آسیای میانه اشغال کرد که دولت قره خانی را بوجود آورد.

ساختن سیاسی دولت غزنوی متمرکز تر از قدرت سیاسی سامانیان در خراسان بود چونکه از یک طرف دولت غزنوی درین سرزمین مرکزیت داشت و از جانب دیگر تشکیلات اداری و نظامی آن در ولایات استوار تر بود و قشون غزنوی از حیث سرعت عکس العمل در حوادث مناطق مختلف در دوران محمود غزنوی چابکتر به ملاحظه میرسید. ستراتیژی توازن در غرب با تقویت موقعیت سیاسی و نظامی دولت غزنه در خراسان به پیشرفت های عمیق ستراتیژیک در صفحات غربی خراسان انجامید و دولت غزنه برای توسعه نفوذ بر سرزمین های غیر مستقر ماورای حدود خویش به پیشقدمی در غرب پرداخت و به هر اندازه ایکه قشون غزنه در غرب جلورفت ملاحظات ستراتیژیک برای تحکیم حدود غربی دولت غزنه پیشرفت مزید را لازم ساخت زیرا در آن روزگار در غرب خراسان دولت های کوچکی چون دیالمه طبرستان کاکویه آلوی و غیره موجود بود و بنا برین عدم موجودیت یک دولت واحد در غرب سبب شد که دولت غزنه برای حفظ نفوذ در غرب روابطش را با هر یک از دولت های کوچک بوسیله حرب و دیپلماسی چنانکه مطلوب آن بود تنظیم بخشد بدین مقصد قشون غزنه در عهد زمامداری سلطان محمود

بطرف جنوب فشار وارد کردند و در ابتدا در نواحی شمال غربی خراسان و سپس در خراسان مستقر شده نیشاپور را اشغال نمودند .

با توسعه قدرت سلجوقیان در اواخر دوره فرمانروائی سلطان مسعود غزنوی ، اقتدار دولت غزنه در خراسان رو به انحطاط نهاد و در سالهای بعد اولاً سلجوقیان و سپس خوارزمشاهیان به تشکیل دولت های نیرومندی در ماوراءالنهر ، خراسان و ایران توفیق یافتند و در اثر آن دولت غزنوی ضعیفتر شد و بتدریج نفوذش را اولاً در خراسان و متعاقباً در صفحات شرقی افغانستان و بالاخره در هند از دست داد . مگر در میان این حوادث دولت ملی غور توسعه یافت و در نیمه قرن ششم هجری میراث غزنویان را بدست گرفت . دولت غوری افغانستان در حالیکه بر تمام مناطق این سرزمین فرمان میداد در شمال - غرب و شمال غرب با تهدیدات سلجوقیان ، خوارزمشاهیان و تهاجمات قبایل بادیه نشین چون غزها مواجه بود ، ستراتیژی غوریان در آن صفحات دفاعی بود و مشتمل بر تاسیس سنگرهای دفاعی در برابر خطرات خارجی از طریق اشغال مناطق مهم در حواشی خراسان و یا اتخاذ تدابیر لازمه سیاسی و دیپلماتیک در آن حدود تلقی می شد . مگر در چنین عصر تطبیق ستراتیژی توازن در غرب بنا بر نیرومند شدن سلج-وقیان و خوارزمشاهیان مشکلات زیادی داشت و ازین سبب در شمال و مغرب ستراتیژی غوریان کاملاً شکل دفاعی را بخود گرفت . این ستراتیژی نیز اگر با قدرت اصلی دولت تطبیق می شد می توانست امنیت کافی را در حدود شمالی و غربی بمیان آورد در حالیکه چنین نشد زیرا که غوریان همزمان با تعقیب ستراتیژی دفاعی در شمال و مغرب به ستراتیژی پیشقدمی در مشرق پرداختند و به اینصورت قدرت آنها در دو جبهه تقسیم شد . در نتیجه با پیشرفت قشون غوری در مشرق میانی قدرت در ستراتیژی دفاعی در شمال و مغرب ضعیف شده رفت و یک نوع فشار پهنم از طرف شمال و مغرب بطرف شرق وارد شد که در اثر آن طی چند سال قدرت غوریان را از افغانستان به میدان های هند انتقال داد و فشارهای وارده از شمال و مغرب جای آنرا اشغال کرد .

اما ستراتیژی غوریان در مشرق بر اساس یک پیشقدمی عمیق ، منظم و دوامدار استوار بود که طبق آن فرمانروایان غوری از راه دروازه های طبیعی هند بسوی پنجاب و هند شمالی به توسعه نفوذ خود اقدام کردند . قشون غوری برای این مقصد از پایگاه اصلی عملیات که در غزنی تحت فرماندهی شهاب الدین محمد غوری بمیان آمده بود تا نقاط دور دست هند جلورفت و در دوره زمامداری سلطان غیاث الدین و معز الدین محمد (شهاب الدین غوری) دامنه فتوحات غوریان تا دهلی و کرانه های رودخانه گنگا رسید .

به اینصورت هنگامیکه دولت غوری افغانستان در اثر مداخلات قدرت های دیگر از طرف غرب و شمال غرب زیر فشار آمده بود پیشقدمی در مشرق ادامه یافت و در اثر آن اگر از یکطرف نفوذ خوارزمشاهیان از طرف غرب و شمال غرب در برخی ولایات افغانستان انتشار یافت از جانب دیگر نفوذ غوریان در هند به تدریج وسعت پیدا کرد تا حدیکه در اواخر قرن ششم و اوایل قرن هفتم هجری قدرت غوریان در مرکز ضعیف و در هند قوی گردید و این موضوع باعث جدا افتادن ولایات افغانستان از متصرفات هندی غوریان قرار گرفت . قطب الدین ایبک فرمانده دست نشاندۀ شهاب الدین غوری در هند پس از مرگ اخیر الذکر به فرمانروائی دهلی رسید و اساس یک دولت افغانی را در هند گذاشت که تا (۳۰۰) سال بران سرزمین فرمان میراند و بالاخره بسال ۹۳۲ هجری توسط ظهیرالدین محمد بابر کورگانی سقوط داده شد .

زمانیکه در اوایل قرن هفتم هجری نقلت نیروی غوریان بطرف هند انتقال کرد ولایات افغانستان تا کرانه های رودخانه سند بدست خوارزمشاهیان افتاد . دوره فرمانروائی سلطان محمد خوارزمشاه (۵۹۶ - ۶۱۷ ه) همزمان با نیرو گرفتن چنگیز در صحرای های گوبی بود و بالاخره هم سیلاب خروشان مهاجمین گوبی تحت فرماندهی چنگیز بر بلاد مشرق فرود آمد و خرابی های بزرگی در افغانستان و ممالک مجاور آن در شمال و مغرب بمیان آورد . در دوره فرمانروائی اولاد چنگیز دولت ملی کورت در غورو و هرات نیرو گرفت و پس از مدتی توانست اکثر ولایات افغانستان را تحت لوای دولت غورو و هرات توحید نماید اما دولت مذکور که از هر طرف ذریعه قدرت سیاسی و نظامی چنگیزیان احاطه شده بود تاحدی تحت تاثیر قدرت های مذکور قرار داشت معیناً دولت ملی کورت در راه حراست استقلال کشور با هر نوع فشار سیاسی و نظامی مقابله کرد و چندان مرتبه هم به درهم شکستن اردوهای بزرگ مغولی توفیق یافت .

دولت ملی کورت با اقدامات نظامی امیر تیمور کورگانی که در قرن هشتم هجری در ماورای آمون نیرو یافته بود سقوط کرد و چند سال بعد به تعقیب مرگ امیر تیمور دولت تیموریان هرات در افغانستان تاسیس شد . دولت تیموری هرات تا اواخر قرن نهم هجری با حفظ توازن قدرت در غرب و شمال حدود کشور را مضمون نگه داشت مگر در اواخر قرن ۹ هجری (قرن ۱۵ میلادی) عروج قدرت صفویان در ایران از یکطرف و قوت گرفتن دولت محمدخان شیبانی در ماوراءالنهر از جانب دیگر که به پیشقدمی قدرت های مذکور بسوی خراسان منتهی شد دولت تیموریان هرات را به انحطاط و سقوط مواجه ساخت و بالاخره محمدخان شیبانی بسال ۱۵۰۷ میلادی هرات را اشغال نمود . اما تسلط

فرمانروای شیبانی هم بر هرات دوامی نکرد و شاه اسمعیل صفوی در نتیجه غلبه در جنگ با محمدخان شیبانی که منجر به قتل اخیرالذکر گردید، قبضه خود را بر هرات قایم ساخت. در همین آوان ظهیرالدین محمد بابری یکی از احقاد امیر تیمور کورگانی که بنا بر فشار محمدخان شیبانی از فرغانه بکابل آمده بود به تحکیم قدرتش در کابل توفیق یافت و از همین پایگاه پس از تلاش چند سال بالاخره توانست بر سلطان ابراهیم لودی پسال ۹۳۲ هجری در میدان پانی پت غلبه جوید. او در نتیجه این پیروزی دولت کورگانی هند را در دهلی اساس گذاشت. پس از آن طی مدت تقریباً دو صد سال دیگر جریان حوادث در خط شرقی- غربی محصول برخورد های نظامی کورگانیان و صفویان بود و بعد از یک سلسله حوادث نفوذ صفویان تا قندهار پخش شد و در مناطق شرقی آن حاکمیت کورگانیان ادامه یافت. مگر درین ضمن طی قرن شانزدهم و هفدهم میلادی (قرن دهم و یازدهم هجری) جنبش های ملی در تمام نقاط افغانستان از آنکس تا قندهار بطور پیهم ادامه داشت تا آنکه قیام پیروز مندانه افغانها تحت قیادت میرویس نیکه در سال ۱۷۰۹ میلادی به تشکیل دولت ملی هوتکی منتهی شد.

دولت هوتکی که در دوران زندگی میرویس نیکه به دفع تجاوزات غربی و استحکام قدرت ملی در قندهار توفیق یافت در عهد فرمانروائی شاه محمود هوتکی ستراتژی پیشقدمی را در غرب اختیار نمود در حالیکه در سایر استقامت ها به ستراتژی دفاعی اتکا نمود. در چنین فرصت افغانها هرات را نیز از تسلط صفویان خارج ساخته و دولت ملی ابدالی را در آنجا تاسیس کرده بودند اما به علت مخالفت ها نیکه بین دولت هوتکی قندهار و دولت ابدالی هرات موجود بود توحید قدرت ملی در آن دو مرکز مهم افغانستان میسر شده نتوانست و شاه محمود هوتکی با اتکا به قدرت خود به تطبیق ستراتژی پیشقدمی بسوی غرب تشبث ورزید. اگر چه فرمانروای هوتک نتیجه عملیات موفقانه نظامی اش در غرب تا اصفهان جلورقت و بسال ۱۱۳۵ هجری شاه حسین صفوی بدست خود تاج و تخت ایران را بوی تسلیم کرد اما به علت اینکه مبانی قدرت در ستراتژی پیشقدمی در سر زمین های دور دست هنوز استحکام کافی نیافته بود مشکلات شاه محمود پس از اشغال اصفهان آغاز یافت طوریکه طی دو سال و چند ماه دوره فرمانروائی اش به ادامه جنگ در ولایات مختلف آن سر زمین مشغول بود. پس از وی شاه اشرف هوتک با وجود آنکه نفوذش را در ولایات مختلف ایران قایم ساخت و بر داعیان قدرت در آن کشور غلبه یافت و علاوه بر آن قشون ترکیه عثمانی را در هم شکست و روسهارا پس از تصادماتی در اطراف بحیره کسبین به صلح واداشت معهداً وی از وطن کاملاً جدا اقتاده بود و تعداد سربازان افغان که در اختیار داشت از پانزده هزار نفر تجاوز نمیکرد و بنا بر مخالفت ها نیکه بین وی و شاه حسین هوتک فرمانروای

قندهار موجود بود قشون وی از وطن به مشکل تقویه شده می توانست. به همین علت شاه اشرف بالاخره در مقابله با طهماسب صفوی و نادر افشار که دارای قشون بزرگتر و همراهان بیشتر بود شکست یافت و با شکست او دولت هوتکی در اصفهان نیز سقوط کرد. باید گفت که آنچه در ستراتژی پیشقدمی هوتکیان در غرب بحیث نقطه ضعف پنداشته می شد عبارت ازین بود که زمامداران هوتک قبل از آنکه قدرت ملی را در داخل کشور توحید نمایند به اجرای عملیات وسیع نظامی با منابع محدود و پشتوانه اندک در سر زمین بیگانه اقدام کردند و در نتیجه آن با وجودیکه به موفقیت های درخشان نظامی نایل آمدند اما در حفظ مناطق اشغال شده مشکلات زیادی داشتند و بالاخره همین مشکلات باعث شکست آنها شد.

چند سال پس از آن هنگامیکه احمد شاه بابا بسال ۱۱۶۱ هجری در قندهار بر سراقندار آمد توجه اصلی اش را به توحید مجدد ولایات افغانستان و متحد ساختن مردم این کشور بحیث یک ملت واحد معطوف ساخت. او با این عمل از یک طرف تسلط خارجی را در ولایات افغانستان از هرات تا رودخانه سند از بین برد و از جانب دیگر تمام مردم افغانستان را مجدداً بحیث یک ملت واحد که دارای هویت مشخص تاریخی بودند توحید نمود. بدین ترتیب افغانها در وطن خویش یک قدرت مستقر و نیرومند ملی بوجود آوردند که با اتکا بر آن روابط بین المللی خویش را بطور مطلوبی تنظیم بخشیدند.

احمد شاه بابا در غرب به ستراتژی توازن قرار آورد و پس از آنکه نفوذ بیگانه را در ولایات غربی کشور از بین برد به مقصد فراهم آوردن شرایط مساعد جهت امنیت حدود غربی افغانستان مشهد و نیشاپور را اشغال کرد و در آن یک حکومت تحت الحمایه افغانی را قایم ساخت تا سهری در مقابل تهدیدات غربی واقع گردد. او با وجودیکه امکانات پیشرفت مزید را در غرب داشت از خط مشهد و نیشاپور جلو نرفت چونکه او اراده داشت قدرت ملی افغانستان را در راه تحکیم داخلی و تأمین ستراتژی پیشقدمی در مشرق بکار اندازد و در غرب با حفظ توازن قوا اتکا ورزد. او حفظ توازن را در غرب برای امنیت آن حدود خیلی ها مهم میدانست و بدین سبب هر زمانیکه حکومت تحت الحمایه افغانی را در مشهد و نیشاپور خطری تهدید میکرد و یا تهدیدی در برابر نفوذ افغانستان در آن منطقه بوجود می آمد احمد شاه بابا بطور جدی در اوضاع مداخله کرده توازن را مجدداً برقرار میساخت و چونند مرتبه به همین مقصد در غرب به سوقیات نظامی اقدام نمود. ستراتژی توازن در غرب به روشن احمد شاه بابا در زمان تیمورشاه و زمان شاه تا پایان قرن ۱۸ ادامه یافت. مگر در دوران خانه جنگی ها و اختلالات داخلی که از اواخر قرن ۱۸ در افغانستان آغاز شد و زمامداران افغان به حوادث داخلی مصروف شدند قدرت های خارجی به تولید فشار به

حدود کشور آغاز نمودند اما در غرب افغانستان در تمام شرایط با فشارهای خارجی با موفقیت کامل مقابله کردند و تجاوزات متعدد را در حدود غربی کشور دفع نمودند و در شرق محارباتی که با سکهها در نیمه اول قرن ۱۹ بعمل آمد متعاقباً در برابر بریتانویان و تجاوزات مسلحانه ایشان ادامه یافت که محصول آن موفقیت مردم افغانستان در دفاع از وطن در مقابل انگلیسها در حرب اول و حرب دوم افغان و انگلیس می باشد.

اکنون لازم است با بررسی خصوصیات و طبیعت جریانات نظامی که از طرف شمال متوجه آریانا شده است مثلث میلان حوادث را در تاریخ نظامی افغانستان تکمیل نمائیم طوریکه قبلاً ذکر یافت قسمت شمال آریانای باستان شامل استقامت های مساعد تریبی بود که گذرگاه جریانات مختلف سیاسی نظامی و تجارتنی از شمال به جنوب واقع میشد. درین ضمن موج تهاجمات بیشتر از شمال متوجه جنوب و جنوب غرب بوده است زیرا که شمال آریانا یعنی ستپ های آسیای میانه با داشتن بیابان های وسیع و موانع زیاد که در عین زمان مسکن بادیه نشینان سبک بار و سریع الحرح که بود و بادیه نشینان مذکور بر شهرها و آبادی های ثابتی اتکا نداشتند، بکنوع مصئونیت ستراتیژیک را در مقابل سرزمین های جنوب و جنوب غرب دارا بود. چنین مصئونیت ستراتیژیک بیشتر از همه محصول شرایط خاص توپوگرافی، اوضاع اجتماعی و امکانات محدود قوای نظامی در عهد باستان بود. در چنین شرایط چون بادیه نشینان بیابان های شمال بر آبادی های ثابتی اتکا نداشتند اهداف عملیات ستراتیژیک صرف در صورت غلبه بر قبایل بادیه نشین تحقق پذیرفته می توانست و برای این کار لازم بود که عملیات نظامی بطور پیهم با عقب رفتن قبایل به اعماق بیابان ها ادامه داده شود. چنین نوع فعالیت بتا بر محدود بودن اسکانات مانور قوای نظامی در عصر قدیم و فقدان مواد طرف ضرورت قوای نظامی در بیابان های وسیع آسیای میانه مشکلات زیادی داشت پس هرگاه قدرت های جنوب و جنوب غرب این مناطق به پیشقدمی نظامی درین بیابان ها اقدام میکردند بادیه نشینان با سرعت زیاد از جلو ایشان عقب نشسته آنها را به دل بیابان های وسیع و گسترده می کشیدند و آنگاه در شرایطی برای قدرت های جلورفته نامساعد بود بر ایشان از هر طرف می تاختند و نیروهای ایشان را که از پایگاه اصلی عملیات در خراسان و ماوراءالنهر دور افتاده بود در شرایط دشواری به محاربه می کشاندند. ازینرو قدرت های جنوب و جنوب غرب نادراً خطر چنین پیشقدمی را پذیرفته می توانستند و از همین سبب قدرت های مذکور در ماورای سیحون نادرآ به پیشقدمی دست میزدند.

اما قبایل بادیه نشین شمال هنگام ضرورت برای بدست آوردن مراتع خوبتر و بعضاً به مقصد چپاول و غارت طی قرنهای از شمال بطرف جنوب و جنوب غرب فشار وارد میکردند و مسیر ایشان در چنین تاخت ها اکثرآ از خاکهای آریانا می گذشت به اینصورت در طول تاریخ یک نوع میلان دائمی به ستراتیژی دفاعی در برابر شمال بوجود آمد و حفظ امنیت در حدود شمال آریانا همیشه یکی از ملاحظات عمده دفاعی برای دولت های آریانا و قدرت های مغرب آن در عهد باستان بشمار میرفت و حتی قدرت های غربی برای مصئون نگه داشتن حدود شمال غربی خویش در برخی موارد به مداخله در خاک آریانا دست زده اند. درین ضمن دیده می شود که دولت های آریانا در قدیم در هر موقعیکه موضوع امنیت مقابل بادیه نشینان را نادیده گرفته یا جلدی تلقی نکرده اند به مشکلات بزرگی که بعضاً هم باعث سقوط آنها شده است مواجه گردیده اند.

به این ترتیب مقابله دوا مدار با فشار قبایل بادیه نشین آسیای میانه که بشکل مهاجرت ها و تهاجمات بی درپی متوجه آریانا میشد حوادث پیشماری را در صفحات شمالی این کشور بار می آورد ادبیات حماسی مربوط به دوره اقتدار آریائی های باختر سرشار از حکایات و افسانه هائی درین مورد است. گذشته از آن مجادلات دوا مدار آریائی و تورانی های شمال مطالب عمده ایست که در اوستا و ادبیات حماسی کشور ما در قدیم از آن تذکر بعمل آمده است چنین بنظر می رسد که مردم آریانا برای تامین مصئونیت از تهاجمات ناگهانی این قبایل شهرها، قصبیات و روستاهای محصور پادوار را بوجود آوردند. گذشته از آن فشار قبایل آسیای میانه و آرزوی پیشقدمی و تهاجمات ایشان بسوی شرق و غرب یکی از عوامل مؤثر بریسا از حوادث تاریخی افغانستان می باشد. این قبایل حین تولید فشار بر سرزمین های معمور جنوب غرب مجبور بودند اولاً از گذرگاه های شمال آریانا بسوی جنوب فرود آیند و متعاقباً بطرف مشرق (تاهند) یا طرف مغرب پیشرفت نمایند.

چنین فشارها که صدها سال مجادلات دوا مدار را بین دولت های آریائی باختر (پیشدادی - کیانی و اسپه) و تورانی ها بار آورد در وقت هخامنشیان نیز محسوس بود و بروایتی کوروش فرمانروای هخامنشی که میخواست سدی در مقابل تهاجمات این قبایل بعیان آورد و جلو فشار ایشان را بطرف جنوب و جنوب غرب بگیرد بسال ۵۲۹ پیش میلاد حین مقابله با هجوم همین قبایل در میدان جنگ کشته شد. پس از آن نیز قبایل مذکور به وقفه ها تهاجماتی بسوی جنوب می پرداختند.

طوریکه از روی شکل اراضی و مواعیت موانع طبیعی معلوم می‌شود این خطرات و فشارها از دو منطقه مهم بظهور می‌رسد: یکی از ماورای سیحون (سیر دریا *Jaxartes*) و دیگری از ماورای جیحون (آمو *Oxus*) مسئله فشار قبایل آسیای میانه بطرف جنوب حین رسیدن سکندر مقدونی به آریانا نیز به شدت سابقه موجود بود و یکی از علل پیشقدمی سکندر مقدونی سوی شرق عبارت از تاسیس یک سنگر مستحکم در برابر قبایل بادیه نشین آسیای میانه بود که از طرف شمال و شمال شرق متصرفات آسیائی اش را تهدید میکردند و قتی او درین راه قدم گذاشت تا چهار سال دیگر به سحاربات پیهم در نقاط مختلف آریانا مصروف ماند. سکندر مقدونی پس از آنکه با مشکلات زیاد مسیر طولانی هرات، اراکوزیا، کابل و بلخ را قطع کرد عملاً وارد سرزمین های ماورای آموشد و در تلاش بوجود آوردن یک سنگر مستحکم در برابر قبایل آسیا سیانه تارودخانه سیحون جلورفت و به اعمار چندین قطعه نظامی بشمول الکسندریه اقصی (*Alexandria Eschate*) اقدام نمود و متعاقباً بعد از مدتی سرگردانی در صفحات ماورای آمو و باختر که بدو سال انجامید راه جنوب را در پیش گرفت طی این دو سال قشون مقدونی از جایی به جایی میرفت و همینکه مقاومت را در یک نقطه از بین می‌برد مقاومت دیگری آنرا بسوی خود جلب میکرد. به اینصورت تلاش های پیهم سکندر در صفحات شمال آمو در مورد تاسیس یک سنگر مستحکم در برابر شمال به اعمار یک تعداد قلعه ها و نقاط مستحکم غرض تامین امنیت ساحل رودخانه سیحون (سیر دریا) در انحنای جنوبی آن بشمول خجند انجامید. متعاقباً همینکه ایدتید موس فرمانروای دولت یونانو باختری آریانا (۳۰-۱۹۰ ق.م) فرغانه را در قلمرو خود شامل ساخت خط مدافعه ای یکد با دیدر برابر خطرات بادیه نشینان ترتیب میداد طولانی تر شد در چنین فرصت هنوز تهاجمات قبایل مذکور مانند عهد سکندر مقدونی شکل محلی و منطقی راداشت اما چندی بعد سیل بزرگ قبایل آسیای میانه درین منطقه به تهدیدات وسیعتری آغاز نمود و همین تهدیدات دولت یونانو باختری را در شمال هندوکش

سقوط داد این تهدیدات در زمان فرمانروائی ایوتیدموس و پسرش دمتریوس با تشکیل یک سرحد مستحکم نظامی بمقابل شمال کمتر احساس میشد مگر چندی از یکطرف ینا بر وقوع جنگهای داخلی در آریانا و از جانب دیگر بنا بر ضعف دولت ایوکر اتید (فرمانروای یونانو باختری) تهاجمات مذکور شکل وسیعتر اختیار کرد ممکن است این خطرات نخست از سوی شمال غرب وارد شده باشند زیرا در آن استقامت مانع طبیعی مانند رودخانه سیحون وجود ندارد معدلک در مناطق غربی و شمال غربی آریانا نقاط مستحکم عسکری خط مدافعه ای را در مقابل این خطر تشکیل داده بود.

هنگامیکه انتیوکوش فرمانروای دولت سلوسی در حوالی ۲۰۸ پیش از میلاد به محاصره بلخ مصروف بود قبایل ساجیتی در سرحدات شمالی آریانا متوجه او ضاع بوده در انتظار فرصت مساعدی غرض تهاجم بر خراسان نشسته بودند پس از پیمان صلح بین انتیوکوش و ایوتیدموس هر دو دولت (دولت یونانو باختری آریانا و دولت سلوسی شام) از حیث اینکه با خطرات مشترکی از ناحیه تهاجمات بادیه نشینان شمال مواجه بودند موافقه کردند که در زمینه تداوم مشترکی اتخاذ نمایند و درین مورد همکاری نمایند چنانچه بر اساس این موافقه انتیوکوش واحه مرو را باحصاری که ۱۸۷ میل طول داشت تحکیم نمود و پس از در بخارا، سمرقند و بلخ حصار های متعدد دیگری از طرف دولت یونانو باختری اعمار گردید در طول قرن سوم پیش از میلاد و ادامه آن قلعه های عسکری که با حصارهای مستحکم احاطه شده بود در آریانا مخصوصاً در بکتریا (باختر) و مناطق مجاور آن به تعداد زیادی اعمار شدند چنانچه در حالیکه هنگام رسیدن سکندر مقدونی به این مناطق طبق گزارش نویسندگان یونانی قریه ها و روستاها بدون حصار محیطی آباد بودند در سال ۱۲۸ پیش از میلاد یعنی دو صد سال پس از سکندر مقدونی هنگامیکه سیاح چینی موسوم به چانگ کین درین مناطق سفر میکرد از شهر های محصور باد یوار ذکر میکنند و علاوه در چنین وقت قلمرو باختر بنام (هزار شهر باختر) معروف بود که مراد از آن کثرت قلعه های محصور باد یوار در آن سرزمین می باشد.

زلزله

یا د (P) او (S) ریزدونگی خپې

دزلزلی پیدایښت، له پېښیدو څخه ئی دمخه اټکل اوتر کنترول

لاندى راوستل

زلزله دیوه طبیعی آفت په حیث یوه مرموزه پېښه ده، چی انسانان ئی دخپل اورڼه تاریخ په درشل کی، رېزولی، پارولی، تپاه او حیران کړی دی پخوا زلزله دمخلفو تعبیرونو په مفهوم پېژندل شوی وه. خوداوسنی ساینس پوهی په لړ کی دسیزمولوژی پوهی په مرسته نه یوازى دزلزلی طبیعی کیفیت وپېژندل شو، بلکه دپېښیدو دمخه ئی اټکل کول ممکن شوی، او برسیره پردی زلزله پېژندونکی دی ته هڅول شوی دی چه دزلزلو پېښی ترخپل کنترول لاندى راولی. دا پاس هغه موضوعات دی چه په راتلونکو صفحو کی ئی دغیر نو نتیجی په لنه ډول وړاندى کیرى.

رمزونو څخه یوه هم زلزله ده، چه دخپل تپاه کونکی اثر ددرلودو له امله ئی پخوانی انسانان خورا ډیر رېزولی پارولی او تپاه کړی دی. دوی دخپلو ذهنیتونو او دعصر دپوهی پر اساس زلزله دمخلفو تعبیرونو په ماهیت پېژندلی، چی لخوا هغه دمړیودارواو جنگ، لخوا دغواپه په سر باندى دحمکى کره له یوه ټکر نه بل ته غورځول او ډیر و هم ډیر یا نو دیوانو او ښو مېروغوزرنگ تعبیر کړی، خو حقیقت دانه دی، اوسنی انسان دساینس دپوهی دپرمختگ په لړ کی دزلزلی اصلی علتونه راجوت کړی دی. د یادوئی په توگه دزلزلی دتعبیرونو یوه پس منظر ته کتنه له دلچسپى نه خالی نه ده: په کال ۱۷۵۰ عیسوی کی، توماس شیرلاک دلدن یوه مذهبی لارښود، خپلو معتدیانو ته داتیلیخ کاوه چی دکال ناوړه زلزلی داندنیانو دگناهونو له امله پېښی شوی.

گرانو لوستونکو ته دی دایکاره وی چی زلزله دطبعی آفتونو په لړ کی یو ډیر تپاه کونکی آفت دی. بشری تاریخ داوردی مودى راهسې دزلزلی خورا ډیری ترخی او زړه دردونکی خاطر ی خپلی حافظی ته سپارلی. زلزلی دخپل تپاه کونکی اثر له امله، انسانان له دومره تاوانونه سره مخامخ کړی دی چی دچکر، لیزو او ډله لیزى ناروغيو له امله پېښ شوی تاوا نونوسره په مقایسه کی نه راځی. زلزله تقریباً هره ورځ دنړی په یوه گوټ کی پېښیدونکی ده، چی غنى دسبکو څپو ددرلودوله امله یوازى دتخنیکى آلاتو له خوا ثبتیږی او غنى هم دبارونو او کلیو دتپاه کیدو په شکل اثر پرېږدی. په طبیعت کی دځاوند عالم (ج) دحمکى زخلفت دزرهاو

پخوانیو جا پانیا نو عقیده درلوده چی محمکه د یوه لوی کشپ په شایانندی ایښی ده ، کله چی کشپ دیوه لوی مچ له خوا وچپل شی نو کشپ شوربیری ، اودده له نیوریدو څخه په محمکه کی زلزله پیښیری . په سایبریا کی د کمچتکا د جزیری اوسیدونکو عقیده درلوده چه ددوی جزیره دیوه لوی برگ پسی په سرچی *Kasie* نومیری ایښی ده ، کله چه پسی وغواړی له خپل ځان څخه واوره وغځای ، نو ځان غځای *Kasie* د ځان غځولوله امله په زمکه کی زلزله پیښیری . پخوانیو هندوانو عقیده درلوده چی محمکه دیوی توری غوا په یونیکر بانندی ایښی ده ، کله چی غوا وغواړی محمکه په بل ښکر بانندی کیږدی ، نو محمکه شوربیری ، او نیوریدلنی د زلزلی په شکل محسوسیری .

پخوانیو یونانیانو عقیده درلوده چی کله د سروارواح د یوه له بله سره په جگری بوختی شی ، په محمکه کی زلزله پیښیری .

مگر یونانی فیلسوف ارسطو عقیده درلوده چی د محمکی له منځ څخه دودنی هوا دراوتو له امله زلزله منځ ته راځی .

مگر کله چی انسان دساینس د پوهی په ساحه کی هراړخیز پرمختگونو ترگوټو کړل ، د طبیعت درمزونو دراسپړلو په لړکی ساینس پوهان دی ته وهڅول شول چه د ژیولوژی پوهی د پرنسیپونو څخه په استفاده زلزله علماً وغیر له شی ، او د زلزلی داصلی کیفیت په هکله پخوانی نظرنی راغوندی او دهغوی علمی بنسټونه ارزیا بی شی . هماغه وچی تقریباً څو کاله مخکی د ژیولوژیستانو له خوا د زلزلی په هکله د (*Plate Tectonics*) نظریه دتولو پوهانو له خوا دتائیدو وگرځیده . دانظریه په دی بناده چی د محمکی منځ په ځینو برخو کی له یولې ډبریز پوښ څخه منځ ته راغلی . د محمکی د منځ د پندای ډبریزی برخې ، د محمکی پندای د منځ په لاندنی برخه کی دیولې نیمه نرم محمکنیز ترکیب سره په تماس کی دی . پندای ډبریزی برخې د نیمه نرم ترکیب سره دورخمه والی له امله شورند خاصیت پیدا کوی . پندای ډبریزی برخې دیوی نه پېژندل شوی قوی په اثر شورې او نیمه نرمی برخې دنه مقاومت له امله ، دوی ډبریزی برخې سره تصادم کوی او په همدی اساس د نیوریدو څخه موجودیری چی د محمکی د سطح په منځ نوموړی شوریدلی څخه د زلزلی په شکل خپل اثر پریږدی . د پندای ډبریزی برخې په هره هغه سیمه کی تل ځپانندی وی چی د محمکنیزی نیمه نرمی برخو سره ټی ورخمه والی موجود وی .

دهمدی نظرنی په اساس دا خبره دمنلو وکیری ، چه د محمکی د سطح پرمخ ځنی برخې ، نسبت ونورو سیمو ته ډیری زلزلی لری ، اوتل اوروچی ، فلانی سیمه یو ځل بیا د زلزلی آفت له امله ویچاره او اوسیدونکی ټی بی کوره شول .

البته گران لوستونکی به په دی پوه وی چه محمکی د کړی پرمخ ځینو هیوادونو سیمه ییخ زلزله نه پېژنی ، مگر ډیری سیمه شته چه علته هره ورځ زلزله کیږی ،

چی البته ځینی یوازی د تخنیکي آلاتو په مرسته ثبتیری اود ځینو هم د تباه کوونکو آفتونو په غیر ټی د محمکی پرمخ اثر پاتی شی . دهمدی نظرنی په اساس ساینس پوهان په دی لټه کی شول ، چی د محمکنیزو نیمه نرمو برخو اود پندایو ډبریزو برخو د نیوریدو او تصادم د ځای او وخت د پېژندلو په اساس د زلزلیو د پیښیدو مخکنیز اټکل وکړی . خودختو تخنیکي نیمگړی تیاو او زیاتو پانکو دلگښت له امله د زلزلیو د پیښیدو مخکنیز اټکل نظریه شاته وغورزول شوه او له پام څخه ولویده . خو کله چی په کال ۱۹۴۹ عیسوی کی دسینا ډیر یاد (*Garm*) گارم سیمه د زلزلی په اثر په بیشانی ډول تباه کړای شوه . د نوموړی زلزلی په اثر د خدایت کلی بالکل په محمکه کی ډور شو . اود ۱۲،۰۰۰ شمیر په حدود کی خلک ووژل شول . له همدی پېښی څخه وروسته د شوروی اتحاد مربوطو مقاماتو ، د زلزلی زبلی سیمی ته یوساینس پوه هیئت ولېږه د ژیولوژی دی ډلی وظیفه درلوده چی ، په زلزلیو زېلوسیمو کی ، ژیولوژیکی اثرات وڅپړی ، او برسیره پردی هڅه وکړی چی د زلزلیو د بیا پیښیدو د اټکل امکانات د بشپړتیا په لور پیل کړی . نوموړی ډله په زلزله زبلی سیمه کی له اټکل شوی مودی څخه د زیاتی مودی دپاره پاتی شوه .

د نوموړی ډلی هلته زیات پاتی کیدل بی گټی نه وو ، هماغه وچی په کال ۱۹۷۱ کی چی د مسکو په ښار کی نړیواله ساینس پوهنی ټولنه جوړه شوه ، شوروی ساینس پوهانو د زلزلیو د مخکنیز اټکل ډبرپوهه هکله نړیوالی ټولنی ته خبرتیا ورکړه .

د شوروی پوهانو وویل : د زلزلیو د مخکنیز اټکل په خصوص کی تر ټولو غوره اشاره هماغه اختلاف دی چی د سیزمیکی څپو په گړندیټوب کی منځ ته راځی .

سیزمیکي څپی د عملی اثر له پلوه هغویو دودنو ته ورته دی چی ، د محمکولاندی زروی ازما یښتونو ، د معدنو د کانونو او یا عمرانی چارو په مقصد دچاودنو په اثر ، د سیمی په چاپیریال کی د موجود شوی فشار له امله رپړدونکی څپی منځ ته راځی . زلزله پېژندونکو دا علماً په اثبات رسولی چی د زلزلیو د پیښیدو څخه د منځه ، په پیښیدونکی سیمه کی دوه ډوله سیزمیکی څپی خپریری .

اوموړی څپه د (*P*) په نوم ، هغه څپه چی د زلزلی د پیښیدو له مرکز څخه راوژی او بیله دپه چی د محمکی په ډبریزو برخو کی د مقاومت د موجودیت له امله خپله منځه بدله کړی د مقاومت څخه سیمه ییخه راوژی او د محمکی د سطح په منځ یوازی د حساسو سیزمیکی آلاتو په واسطه ټی اثر ثبتیری .

دوهمه څپه د (*S*) په نوم ، هغه څپه ده ، چه د (*P*) سره یوځای خپریری اما دخپل طبیعی خصوصیت او ټیټ گړندیټوب له امله د مقاومتونو څخه مخامخ نه تیریږی بلکه ، خپل استقامت ته تغیر ورکوی ، اود مقاومتونو له ځنډو څخه راوژی او بیا بیرته دلومړنی استقامت سره په موازی توگه

خپر پیری او کله چی دحمکی پرمخ ظاهر پیری، اثرئی دزلزلی دافت په غیر پائی شی، سیمی پیری ودانی کنه والی کپی او پیر بیگناه ژوی، له ژوند څخه محروم کپی.

د (P) سیزمیکي چی د (S) څپو په نسبت د خپریدلو دگړندیتوب له امله پیری گړندی اما دزلزلو د پیښیدو قدرت نلری، چی دحمکی دسطح پرمخ د سیزمیکي مخصوصو آلاتو په واسطه پیژندل کیری.

د (S) سیزمیکي څپې د (P) څپو په نسبت دمقاومتونو له ځنډو څخه دتیریدو او دڅپریدلو واستقامتونو ته دتغیرو رکولو له امله، دحمکی مخ ته پیری وروسته رارسیری حتی د (S) دڅپو دا وروسته والی، ورځی، هفتی او کله کله میاشتی دربرنیسی.

د نسبتاً بشپړو سیزمیکي آلاتو په واسطه، زلزله پیژندونکی په دی فادر دی چی د P او S څپې یوله بله سره وپیژنی او (S) څپو درارسیدو وخت نسبتاً په صحیح توگه اټکل کاندی. په همدی لړکی دزلزلی پیژندو نکوله خوا سیزمیکي څپو ونوته غزونو ورکپ له شو او دا هم ورته جوته شوه چه سیزمیکي څپې مقناطیسی خصوصیت لری او الکتریو مقناطیسی تأثیر له ځانه سره لری غنی زلزله پیژندونکی د لابراتواری تجربو له مخی په دی عقیده دی چی کله چی، یوه ډیره دوارد شوی فشار اوعلت له امله دما تیسو د لحتلی ته رسیری، دنوموړی پیری به خاصیت کی تو پیر پیدا کیری. لومړی تو پیرئی همدادی چی دالتریکیکي جریان په مقابل کیئی مقاومت زیاتیری، او بل تو پیرئی همدادی چه وارد شوی سیزمیکي څپې له خپل گړندیتوب څخه لوی.

د تیری دما تیدلو په لحظه کی د خصوصیت د بدلون پیښه د *Dilataneey* په نوم ونومول شوه د همدی پیښی، د پیښیدو په اساس پوها نو نظر په ورکړه چه دحمکی پیری برخی کله چی تر لور سیزمیکي فشار لاندی راغی په هغو کی چاودونه پیدا کیری، په ډبریزو برخو کی دا چاودنی حتی که مکروسکو بیکی بهی هم ولری، په سیمه کی فزیکي بدلونونه موجود پیری چی د همدی بدلونونو د څپر لو او پوهیدلو په لړکی سیزمیکي اټکلونه ممکن پیری.

د *Dilataneey* پیښی په اساس کله چه په ډبریزو برخو کی د سیزمیکي اصطکا کونو په اثر لوی او واړه چاودونه پیدا کیری، دحمکی لاندی سیمه نیزی او به د موجود شوی فشار له امله ډبریزو چاودونو ته ورننوزی، اودنوتو په لړکی یوسلسله رادیوا کتیف مواد په اوبو کی د تیریو چاودونو ته نوزی، چی په نتیجه کی درادون موجود شوی گاز جذب پیری اودرادون د جذبیدو په صورت کی د سیزمیکي ځیوالکتریو مقناطیسی اوسیزمیکي قدرت او فشار غټهول کیری. اوله همدی امله سیزمیکي څپې دلږه وروسته دحمکی مخ ته را رسیری.

د سیزمیکي څپر نو هڅی په لویو پرمخ تلیو هیوادو کی پیری وهغولی شوی، او د پرمختگ په لوری ئی غزونی وموندی د همدی څپو نو په لړکی، د سیزمولوژی (زلزلی پیژندنه) منځ ته راغله او د ۱۹۶۹ عیسوی کال څخه را په دی خوائی بدلون وموند او په سیزمیکي برخو کی ئی نوی مندنی تر گوټو شوی. دمنل شویو نظریو په اساس، نوی سیزمیکي مرکزونه پرانستل شول اودانوی سرکزونه په ډیرو بشپړو سیزمیکي الاتو سمبال شول.

په دی لړکی چیني زلزله پیژندونکی په ډیره تلوسه په څپر تو پوخت شوی او د یادو ډبرو ته رسیدلی دی ۱۹۷۶ عیسوی کال دشیمرنی له مخی د چین په هیواد کی لس زره دزلزلو پیژندونو ماهران روزل شوی وو. په دی وخت کی دزلزلی د پیژندنی په مقصد چینیانو دزلزلی داوڅارنی ۱۸ لوی مرکزونه درلودل چی دغو مرکزونو د ۲۵۰ وړو مرکزونو او ۵۰۰۰ او څار ځایونو څخه د معلوماتو د راغونډولو سیستم درلود دزلزلو د اټکل په مقصد ۵۰۰ جوړ شوی او څار ځایونه اکثرأ د ژورو کیندل شو ځاه ونو شکل درلود له دی کبله چی د چین اکثری سیمی د سیزمیکي افتونو سره مخامخ دی، له همدی امله چیني اولس په هغسی ډول خوټو کی ژوند کوی، چه دخونو چتونه ئی له سپکو موادو څخه جوړوی دځینو شمیرنو له مخی چین یوازیئی هیواد دی چه یوازی په یوه زلزله کی دیو ملیون شمیر په حدود کی انسانان ئی له لاسه ورکپی دی.

همدا علتونه دی چی د چین په هیواد کی دزلزلو د اټکل موضوع ته خاصه پاملرنه شوی، اوچینی زلزله پیژونکی ماهران هره نوی او څارنه چه دزلزلی په برخه کی دنوی په کوم گوټ کی شوی وی نوی ئی په ډیر غور سره څیری او په دی لار کی د یادو ډبرو ملی پانگه په مصرف رسول کیری. چینیان بر سیره پردی چه دزلزلو په اټکل کی له تخنیکي آلاتو څخه استفاده کوی، د تجربو له مخی دزلزلو د پیښیدو څخه دمخه دځینو اهلی حیوانانو له عکس العمل څخه استفاده کوی. د یادونی په ډول ۱۹۶۹ کال دزلزلی د پیښیدو څخه دمخه دتینتسین ښار په ژوبن کی چینیانو ولیدل چه په اوبو کی بهیدونکو ښو په ډله یزه توگه بی له هڅ ډول علت له اوبو څخه راووتی. متچو ریائی تسل پراگ په خپله گوټل کی، دغږ مېهاو څخه غلی شو او پخپل ځای کی لالمانده ودرید او تیتی غوائی سملاسه ځملاست.

په عین ډول سره چینیان عقیده لری چه دزلزلی له پیښیدو څخه دمخه اسونه، پسی او ځینی نور ځناور په یولړ مخصوصو حرکتو پیل کوی، په دی هکله علمی نظر داتاییدوی چه ممکن د سیزمیکي څپو مخکنی اثر دڅارویو د پرمختللیو حواسوله ځوا د رک کیری، له همدی امله یو ډول ویره ورسره مل کیری، نو ځکه ئی نورمال حالت بدل پیری او په مخصوص ډول حرکتو پیل کوی.

گرانو لوستونکو ته دی دا واضح وی، چه مخینی سیمه ئیزی زلزلی، د مخمکی پر مخ د غرو نو شوو بدو دگر نگو نو درالویدو له امله پیښیږی او یا دا چا د مخمکی تر سطح لاندی په موجودو شوو کندو کی د مخمکی لویدل اوښویدل سیمه ئیزی زلزلی منځ ته راوړی .

البته دا ډول زلزلی د پیښیدو د علت له مخی د سیزمیکی ززلو سره کاملاً توپیر لری، اما دا چه د سیمی د ښورولو قدرت ئی څومره وی په هماغه اندازه سره د مخمکی پر مخ اثر پر یودی .

د سیمه ایالاتو په هیواد کی د امریکائی ژیولوژیکی څیړنو مرکز په نوم، په دی برخه کی ژوری څیړنی ترلاس لاندی نیولی، شوی او دنویو رابرسیره کولو په ترڅ کی نوی سیزمیکی آلات جوړ کړی چی اوس د هماغه هیواد په سراسر سوه کی درول شوی او د استفادی وړ دی .

د سیزمیکی اټکلونو په ترڅ کی دا جوته شوی ده چی که د (P) څیړنی الکترود مقناطیسی اثر او نوری (Dilatanc) اغیزی په پراخه سیمه کی ثبت شی، دیوی پورې زلزلی کیدل تر یوی میاشتی پوری اټکل یږی. اما که د (P) لږه نا ئیر په یوه وړه سیمه کی محسوس شوی وی، زلزله په نږدی وخت او یوه کمزوری ډول اټکل یږی .

په همدی اساس زلزله پیژندونکی د ززلو د اټکل په خصوص کی پوره هڅول شوی او په بیساری پرمختیا مخ په وړاندی، بشپړ ویرونه درسیدو په هڅه په زیار بوخت دی. د زلزله پیژندونکی اوس په دی لټه کی چی د زلزلی پیښه په څه ډول تر کنترول لاندی راولی، یعنی زلزله په مخمکی له پیښیدو څخه له پښو و غورځوی او تخریبی قدرت ئی څنډی کړی.

په دی لړ کی پوهانو نوی میتدن کړی، او هغه هم په فشار سره د مخمکه کی دا ډول د ډمپ کولو په واسطه سره د زلزلی د پیښیدو مخنیوی کیری . د تحقیقت هغه وخت په تصادفی ډول پوهانو ته ورجوت شو چی په کال ۱۹۶۰ عیسوی کی کله چی راکي غرونو ته ورځرمه د دینور سیمی په

عسکری فابریکو کی، د تیل محلول او په ژورو څاهونو ته ورتویدلی، په تصادفی ډول د شاوخوا څلک دیولر سپکو ززلو سره مخامخ شول، کله چی اوبه له څاؤنو څخه بندی کړای شوی، د ززلو پېښدل هم بند شول، دا موضوع د سیزمولوژ ستانود پام وړو گرځیده او هماغه وو چی د تجربوی ازما یښتو نو

په لړ کی، په ژورو څاؤنو کی دا ډول د ډمپ کولو په واسطه په سیمه کی په مصنوعی توگه زلزلی موجودی شوی، او کله چه اوبه له څاه وونو څخه بیرته راواستلی زلزلی هم ودریدی په دی توگه ساینس پوهانو په دی لټه کی دی، چه د زلزلی د صحیح اټکل په صورت کی، دیولر بشپړی شوی تکنالوژی په مرسته

دا امکان موجود کړلی شی چی سیزمیکی وژونکی څیړنی مخمکی له دیند چی د مخمکی سطح ته را ورسیری، یا په څنډی کړلی شی او یا دا چی د همدی اصولو د تطبیقولو په واسطه ئی تخریبی تا ئیر کمزوری کړای شی .

د ذکر شوی اصول د عملی کیدو او گټور توب په صورت کی

د اهیله ډیره پیاوړی ده چی بشر به د مخمکیز طبیعت یوه ډیره ستره معمار اوسپړی، او د موجود شوو و سالیو په مرسته به هغه کنترول، او په نتیجه کی به مخمکی د سطح، ژوند او ژواک خوندی پاتی شی . داوسنی پر مخ تللی تکنالوژی څخه په استفاده د سیزمولوژی په برخه کی بشر

په دی بریالی شوی دی چه د موجوده سیزمیکی را برسیره شویو حقایقو په رڼا کی پېچلی تختیکی جوړ ښتونه منځ ته راوړی په دی لړ کی د سیمه ایالاتو د ژویو لوژیکی ټولنی زلزله منځ اتومات سټیشنونه جوړ کړی چه د مکتوب میتر ټیلیمتر اوسیزمو گراف په الاتو سمبال دی .

په سیزمیکی ساحه کی د زلزلی اټکل د هڅو پراو د بشپړتیا په درشل کی مخ په پیل دی او په دی برخه کی عملی گټی تر لاسه شوی او د ززلو اټکل اوس یو دولتی مسؤلیت گرځیدلی دی د ززلو د مخمکیز اټکل په نتیجه کی، د ززلو له امله د سرامال د تباه کیدو مخ نیوی کیری، او په دی ډول هر څومره پانگه چی په دی لار کی مصرفیږی بیا هم ځای لری مخمکه د سرامال خوندی کیدل، دیوی ټولنی او هیواد د پاره یولو سر نی ټولنیز منظور او هدف شمیرل کیری .

گران لوستونکی به ئی په یاد ولری، چی څو میاشتی د مخه په چین کی د پیکنگ ښار یا نو د زلزلی د خطرونو څخه د خوندی پاتی کیدو په مقصد ډیری شپې ورځی په بیدیا کی تیری کړی د ززلو اټکلونکو مرکزونو پر له پسې څیړنی کولی او د ټبردی کیدو نکو ززلو په هکله ئی خپل ښاریان ایقاظول او ډیر ډیر محله هم اټکل شوی ځای او وخت کی زلزلی وشوی په دی لار کی د ساینس پوهانو زیارونه په ډیر ژراوښ دی، د حیرانو نکو او څارنو پراو بشپړ کاندی او په دی حصه کی دنړیوالو هیلی د پخوا څخه لاپیری ټاندی شوی دی .

ډیری لوئی زلزلی چه تاریخ ئی ریکارډ ثبت کړی په دی لاندی ډول دی :

کال	ځای	د شمیر له مخی د سر تلفات
عیسوی کال ۸۵۶	دیونان په گورنیت کی	۴۵۰۰۰ وگړی
»	»	»
۱۵۵۶	د چین په شنسی کی	۸۳۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۷۳۷	د هند په کلکتبه کی	۳۰۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۷۵۵	د برنگال په لږبن کی	۶۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۸۸۳	د شرق الهند کی	۳۶۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۰۲	مارتینیک	۴۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۰۶	سانفرانسیسکو	۷۰۰
»	»	»
۱۹۲۰	د چین په کنسو کی	۱۸۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۲۳	توکیو	۱۴۳۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۶۰	د سرائکش په آغادیر کی	۱۲۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۶۴	الاسکا	۱۱۴
»	»	»
۱۹۷۰	پیرو	۶۷۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۷۲	نیکاراگوا	۱۰۰۰۰۰
»	»	»
۱۹۷۵	د چین په مکدن کی څرگند شوی نه دی	

په همدی توگه، برسیره پدی ډیری تباه کوونکی زلزلی تیری شوی چی تیر وختونه ئی شاهدان دی (پای)

سلاح و وسایط

جنگی کشور ما

مکتور شمس‌الذین ظریف صدیقی

در آریانای کبیر تامدنیت گریکو باخترا

وقتی حیات کوچگیری را برای اقامت گزینی ترک می‌کنند فرمانروای برای خود برگزیدند که جمشید یا پام نام داشت در سرود های ویدی و اویستانی شواهدی در دست است که نشان می‌دهد جمشید رهبر پیشدادیان قلعه بخدی را با برج‌های بلند ساخت اما از طریق باستان‌شناسی تاکنون شواهد و مدارک مادی بدست نیاوردیم ، صرف در کشفیات که توسط باستان‌شناسان اتحاد شوروی در شمال غرب افغانستان مخصوصاً در (دشت لیلی) به عمل آمده ، ضمن کشف مدنیت عصر برنج به ساختمان های تدافعی نیز به برخورد آمده ، این اولین کشف بسیار پرارزش در زمینة ساختمان در تاریخ کشور ماست . در دوره برنج یا برنز کشور ما در دوره پروتو هیستوری قرار داشت و هنوز تا مرحله تاریخ چندین قرن فاصله موجود بود .

ما بیشتر گفتیم که مدنیت آریایی بلخ از سه سلسله مهم پیشدادیان ، کیان و اسپاها از طریق سرود های ویدی ، اوستائی و شاهنامه‌ها بحث میکنند ، وقتی اسپاها در باخترا روبه اضمحلال رفتند ، در غرب آریانا در سر زمینی که قبایل پارسوا از آریانا کوچیده و اقامت گزیده بودند مدنیت جدیدی بنیان گذاری شد و به سرعت توسعه یافت ، این مدنیت در حدود دو نیم هزار سال پیش از امروز به منتهای وسعت و شکوه خود رسید ، سلسله ، فرمانروای این مدنیت هخامنشیان بودند که بعلت تماس مداوم با یونان و سایر مدنیت های تاریخی همجوار مثل مدنیت بین‌النهرین و مصر خط را فرا گرفتند و از مرحله پروتو هیستوری گذشتند و شامل مرحله تاریخ شدند ، هر چند خاندان اسپاها را آریانا از بین رفته بودند و آریانا زیر نفوذ هخامنشیان قرار گرفت

در مقاله گذشته راجع به مدنیت بسیار کهن آریانای کبیر معلومات کافی ارائه نمودیم و هم از روی کشفیات باستان‌شناسی اسلحه بسیط و ابتدای آریائیان را توضیح دادیم ، از جانب دیگر از طریق متون قدیم مخصوصاً سرود های ویدی ، اویستانی و شاهنامه‌ها راجع به این موضوع تحقیقاتی انجام دادیم درینجا به ترتیب کروئولوژی اسلحه و آلات حربی آریا بیان در عصر پروتو هیستوری و دوره تاریخی از طریق کشفیات باستان‌شناسی شروع میشود .

مطابق شاهنامه‌ها که از سلسله روایات شفاهی قبل‌التاریخ به ما رسیده مهمترین سلسله فرمانروایان آریایی شامل پیشدادیان ، کیان و خاندان اسپه بودند ، مرکز حکومت هر سه سلسله باخترا یا بلخ امروزی بوده است . قبل از پیشدادیان خاندان دیگری نیز بنام کیومرثیان وجود داشتند که شاید قبل از مهاجرت به اینطرف دریای آمو و اقامت گزینی در بلخ بر آریایی ها فرمان می‌راندند . بصورت واضحتر احتمال می‌رود کیومرثیان در دوره کوچگیری قبایل اولیه آریایی بر قبایل مهاجر که از «آریانا و یجه» جدا شده بودند رهبری میکردند . در تاریخ مختصر افغانستان گفته شده که : «در سنه ۱۹۳۹ م» از تل‌بزر و نزدیک سمرفند تصویر هیکل روی ظروف گلی پیدا شده آنرا تصویر یک شاه قدیم آریائی کیومرث (گومرد) یا (گوبت شاه) بدانند . . . و در گوپشت یک قسمت اویستا اورا پادشاه شبان خوانده اند (۱) « بهر صورت همینکه آریایی ها به ساحه جنوب آمو رسیدند ، که تصمیم به اقامت گرفتند .

(۱) تاریخ معاصر افغانستان . (ج ۱ ، ص ۱۰ ، ص ۱۰ ، ص ۱۰ ، ص ۱۰)

س ۱۴ ، ۱۷) سال ۱۳۴۶

ولی به علت دور بودن مرکز هخامنشیان در فارس (پرسپولیس) در نقاط مختلف آریانا حکام و فرمانروایان محلی نیمه مستقل حکومت میکردند که ارتباط ضعیفی با پرسپولیس داشتند، دلیل عمده این ارتباط ضعیف هم اینست در حالیکه هخامنشیان وارد مرحله تاریخ شده بودند سرزمین آریایی هنوز در مرحله پروتو هیستوری قرار داشت و چه در شمال مثل دشت لیلی و چه در جنوب مثل موندیگک و ده مورا سی هیچکدام کتیبه بدست نیامده و باوصف رسیدن به عصر پروتز هنوز هم در دوره پروتو هیستوری یعنی بین مرحله قبل تاریخ و تاریخ قرار داشتند، بهر حال کشفیات باستانشناسی اولین مدرک مادی که در ساختمان های تدافعی در آریانا بدست آورده همان قلعه دشت لیلی است. این قلعه بسیار با ارزش کشور ما در نقطه دشت لیلی (نمبر یک) کشف شد، مساحت این قلعه (۸۵ × ۹۹ متر) است و دارای دیوارهای بلند بوده و در کنج های آن برجهای کلان و مدور نیز دیده شده است. این قلعه که به منظور دفاع ساخته شده فرهنگ معماری ما را تا دو هزار سال قبل میلاد میرساند یعنی در حدود چهار هزار سال پیش از امروز، پس میتوانیم با اتکا برین شاهد مادی بگوییم که این مدرک مهم در سراسر جهان ازین لحاظ بی نظیر است زیرا قدیمترین مدرک آرکیولوژی ما را به ساختمان ها فقط تا قرن اول قبل میلاد میرساند در حالیکه این قلعه سابقه معماری آریایی هارا تا دو هزار قبل از میلاد پیش می برد. یکی از خصوصیت های مهم قلعه تدافعی آریایی دشت لیلی ساختمان رواق ها و طاق ها است، در داخل این قلعه خانه های دیده می شود که به دیوار دفاعی قلعه پیوسته می باشد. خانه (نمبر ۱۸) شکل مربع داشته که از خشت خام تعمیر شده و سطح دیوار با پلاستر زرد کمرنگ پوشیده شده است. چیز مهم دیگری که در داخل این خانه دیده می شود عبارت از بخاری، دیواری می باشد که در داخل دیوار دودکش آنست تا دود خارج گردد، در پهلوی بخاری دیوار تنوری هم مشاهده میشود که از آن برای پخت و پز استفاده میکردند، از روی این شواهد به این نتیجه نیز میرسیم که در چهار هزار سال پیش از امروز این مناطق سرد بوده است. یکی از مهمترین شواهد مادی در مورد ساختمان ها اینست که در منطقه دشت لیلی (نمبر یک) یک ساختمان دو دیواره کشف شده، این کشف در سراسر جهان بی نظیر است.

بهر حال کشف قلعه دشت لیلی اولین مدرک مادی مبتنی بر وجود قلعه های تدافعی و جنگی در آریانا قدیم است که از طریق کشفیات آرکیولوژی بدست آمده است و امکان آن میرود که نظیر آن دهها قلعه دیگر در نقاط مختلف در شهر های آریانا وجود داشته است. در جنوب افغانستان دو مدنیته عمده کشف گردید که هر دو مربوط عصر مفرغ

یا پروتز است مدنیته اول فرهنگ ده مورا سی است. ده مورا سی که مربوط فرهنگ ده نشینی می باشد در نزدیک قندهار واقع است و کشفیات آن در سال های ۱۹۵۰ و ۱۹۵۱ توسط هیئات باستانشناسی امریکایی که پروفسور لوی دوپری هم در آن جمله شامل بود صورت گرفت و مدنیته پروتو هیستوری عصر پروتز کشور ما را واضح ساخت. اما از مدنیته موندیگک که مربوط فرهنگ شهر نشین دوره مفرغ (پروتز) بود اسباب آلات جنگی بدست آمده است، علت آنهم اینست که در فرهنگ ده نشینی بیشتر مردم مصروف زراعت بودند، اما مراکز شهری و طبقه دفاع را به عهده داشتند.

موندیگک در شمال غرب قندهار واقع است. در موندیگک مدنیته پنجم هزار سال پیش وادی ارغنداب واضح گردید. موندیگک پانزده مرحله آبادی را از اواخر هزاره چهارم تا شروع هزاره اول قبل از میلاد را گذرانیده است.

مهمترین آلات و افزار حربی که از موندیگک بدست آمده و در موزیم کابل موجود است شامل تیر، ناوک، پیکان های تیر از سنگ بلور و چمچاق است، همچنین از موندیگک کار دودر فاش دارای دسته استخوان و پیکان های مفرغی به شکل برگ لوزیه و سه پره بدست آمده است. شهنامه ازین دوره شمشیر، نیزه، تیر و کمان و گرز و زوبین و غیره را تذکر میدهد، زوبین یا نیزه انداز یا هارپون از جمله سلاح های دوره سنگ است که قبل از دوره مفرغ و عصر پروتو هیستوری وجود داشته است، شمشیر مربوط به عصر آهن و دوره تاریخی است البته گرز هم در دوره قبل تاریخ و حتی عصر حجر معمول بوده است. اما در دوره مفرغ و پروتو هیستوری افغانستان تنها شواهدی که درباره سلاح ها و آلات افزار حربی که هم در تعرض وهم در دفاع بکار میرفتند بدست آمده همین تیر و ناوک، پیکان های تیر از سنگ بلور و چمچاق، کار دودر فاش دارای بسته استخوان و بالاخره پیکان های مفرغی است که از موندیگک کشف گردیده و اینک در موزیم کابل نیز موجود است، از شمال افغانستان نه از هزار سم و نه از دست لیلی و نه از دولت آباد از هیچکدام اسلحه و آلات افزار حربی کشف نشده تاروی آن قضاوت نماییم، البته کشفیات باستانشناسی هنوز دوام دارد بطوریکه گفتیم در دوره هخامنشی ها، ما در دوره پروتو هیستوری و در لبه تاریخ قرار داشتیم، در شرق یعنی در هند مدنیته هرا په و موندیگک دارو قرار داشت و در بلوچستان نیز مدنیته عصر مفرغ کشف شده است.

با همه اینها با اینکه هخامنشی ها با قوای نظامی خود بارها داخل خطه آریایی شدند اما هیچگونه اثری از خط در کشور ما پدیدار نیست، معلوم میشود هجوم و حمله هخامنشی ها در سرزمین آریانا سریع و زودگذر بوده و هیچگونه بقایای از آنها

درین سرزمین کشف نشده است. در هر مفرغ که تا هزار قبل از میلاد شواهد مادی در دست داریم الی چندین سده بعدی هیچگونه مدرکی کشف نشده است. همی‌تکه هخامنشی‌های فارس روه اضعلال میگرداند و از غرب، از مقدونیه نوجوانی ظهور میکند، این نوجوان که از مشعشع ترین عصر تاریخی یونان برخوردار است با اردوی بسیار مجهز در حالیکه از دانش و فلسفه یونان نیز بهره‌وافی دارد بسوی شرق حرکت میکند، فتوری که در ارکان حکومتی فارس رخ داده بود نتوانست در برابر فرهنگ برتر یونانی و تدابیر جنگی مقدونیان مقاومت کند، نوجوان تازه دم که تاریخ از او بنام اسکندر کبیر یاد کرده بزودی سراسر فارس را اشغال کرد، اسکندر جوان با این فتح سهل و آسان به فکر افتاد و همه قلمروهای شرقی را درنوردید. مهمترین دلیل حمله سکندر به سرزمین آریانا که اینک نام پارت «خراسان» را به خود گرفته بود تعقیب داریوش فرمانروای شکست یافته هخامنشی بود. داریوش پس از هزیمت، ناچار به سرزمین آریانا پناه آورد ولی توسط فرمانروایان خراسان کشته شد، اما اسکندر از ادامه مفرحری خود دست نکشید. درین وقت در آریانا سه قسمت نیمه مستقل وجود داشت آریا «آریانه‌هرات» که قسمت زیاد پارت «خراسان» جزء ساحه تحت نفوذ آن بود و فرمانروایش «ساتی برزانت» نام داشت. باختر «بلخ و نواحی آن» که رهبر آن «یسوس» بود و قسمت جنوب غربی یعنی زرنکیا یا «سیستان و نیمروز قندهار» که «بارزانتیس» بر آن حکومت می نمود. به مجردیکه در سال ۳۳۰ قبل از میلاد قوای اسکندر پشت دروازه‌های سوزیا «طوس و نیشابور» که جزء قلمرو آریا بود رسید، ساتی برزانت خطر را احساس کرد و با یسوس و بارزانتیس اتحاد مثلث و سه‌جانبه را انعقاد کرد و تصمیم گرفت دفاع بسیار قوی را در برابر تعرض یونانیان انجام دهد، اما برتری تکنیک‌های جنگی یونانیان و دانش وسیع و حریری آنان سرانجام همه تدابیر آریایی‌ها را چاره کرد و یونانیان سراسر سرزمین پارت و آریانا را زیر سم ستوران خود پایمال ساختند قوای یونان اگر از یکطرف پای استعمار را در کشور ما باز کردند اما از سوی دیگر به حق باید اعتراف کرد که آنان با خود مدنیت‌های ارزنده به ارمغان آوردند، مدنیت آریایی دیگر تکوه و تلؤلؤبی نداشت، ماحتی در سده چهارم قبل از میلاد هنوز از تاریخ جدا بودیم و در عصر مفرغ و پورتو هیستوری اسرمی بردیم، یکتووع رخوت و جمود در فرهنگ آریایی پدید آمده بود، امپراتوری هخامنشی همه‌اش متوجه غرب بود و به همین خوش بود که از شرق خطری متوجه شان نیست این بی‌توجهی خود در بن سستی و عدم تحرك نقش داشت سرزمین آریانا به نواحی کوچک و واحدهای خورد منقسم شده بود، عظمت و شکوه دوره حماسی ویلدی و اوستایی کاملاً از یاد رفته بود. در چنین وقت ناگهان قوای عظیم یونانی به این سرزمین قدم گذاشت، اسکندر صدها قلعه نظامی

در دو طرف سوزیا دو تن از ملازمین رب انواع آفتاب مشاهده می‌شوند که با موکب رب انواع آفتاب حرکت می‌کنند ملازم طرف راست موهای انبوه، ریش غلوه و کلاه مخروطی دارد. در دست راست او قلم نیثسی و در دست چپ او ورق پاره مشاهده میشود، ملازم سمت چپ مردیست که ریش ندارد، در دست راست خود نیزه کوتاه دارد و در دست چپ به سپر مدور تکیه نموده است مجسمه طرف راست ستاره شام و طرف چپ ستاره سحرگاهی را نمایندگی میکند. (بقیه در صفحه ۱۶)

درین سرزمین کشف نشده است. در هر مفرغ که تا هزار قبل از میلاد شواهد مادی در دست داریم الی چندین سده بعدی هیچگونه مدرکی کشف نشده است. همی‌تکه هخامنشی‌های فارس روه اضعلال میگرداند و از غرب، از مقدونیه نوجوانی ظهور میکند، این نوجوان که از مشعشع ترین عصر تاریخی یونان برخوردار است با اردوی بسیار مجهز در حالیکه از دانش و فلسفه یونان نیز بهره‌وافی دارد بسوی شرق حرکت میکند، فتوری که در ارکان حکومتی فارس رخ داده بود نتوانست در برابر فرهنگ برتر یونانی و تدابیر جنگی مقدونیان مقاومت کند، نوجوان تازه دم که تاریخ از او بنام اسکندر کبیر یاد کرده بزودی سراسر فارس را اشغال کرد، اسکندر جوان با این فتح سهل و آسان به فکر افتاد و همه قلمروهای شرقی را درنوردید. مهمترین دلیل حمله سکندر به سرزمین آریانا که اینک نام پارت «خراسان» را به خود گرفته بود تعقیب داریوش فرمانروای شکست یافته هخامنشی بود. داریوش پس از هزیمت، ناچار به سرزمین آریانا پناه آورد ولی توسط فرمانروایان خراسان کشته شد، اما اسکندر از ادامه مفرحری خود دست نکشید. درین وقت در آریانا سه قسمت نیمه مستقل وجود داشت آریا «آریانه‌هرات» که قسمت زیاد پارت «خراسان» جزء ساحه تحت نفوذ آن بود و فرمانروایش «ساتی برزانت» نام داشت. باختر «بلخ و نواحی آن» که رهبر آن «یسوس» بود و قسمت جنوب غربی یعنی زرنکیا یا «سیستان و نیمروز قندهار» که «بارزانتیس» بر آن حکومت می نمود. به مجردیکه در سال ۳۳۰ قبل از میلاد قوای اسکندر پشت دروازه‌های سوزیا «طوس و نیشابور» که جزء قلمرو آریا بود رسید، ساتی برزانت خطر را احساس کرد و با یسوس و بارزانتیس اتحاد مثلث و سه‌جانبه را انعقاد کرد و تصمیم گرفت دفاع بسیار قوی را در برابر تعرض یونانیان انجام دهد، اما برتری تکنیک‌های جنگی یونانیان و دانش وسیع و حریری آنان سرانجام همه تدابیر آریایی‌ها را چاره کرد و یونانیان سراسر سرزمین پارت و آریانا را زیر سم ستوران خود پایمال ساختند قوای یونان اگر از یکطرف پای استعمار را در کشور ما باز کردند اما از سوی دیگر به حق باید اعتراف کرد که آنان با خود مدنیت‌های ارزنده به ارمغان آوردند، مدنیت آریایی دیگر تکوه و تلؤلؤبی نداشت، ماحتی در سده چهارم قبل از میلاد هنوز از تاریخ جدا بودیم و در عصر مفرغ و پورتو هیستوری اسرمی بردیم، یکتووع رخوت و جمود در فرهنگ آریایی پدید آمده بود، امپراتوری هخامنشی همه‌اش متوجه غرب بود و به همین خوش بود که از شرق خطری متوجه شان نیست این بی‌توجهی خود در بن سستی و عدم تحرك نقش داشت سرزمین آریانا به نواحی کوچک و واحدهای خورد منقسم شده بود، عظمت و شکوه دوره حماسی ویلدی و اوستایی کاملاً از یاد رفته بود. در چنین وقت ناگهان قوای عظیم یونانی به این سرزمین قدم گذاشت، اسکندر صدها قلعه نظامی

تغییر کیفیت نظامی اسرائیل

(بقیه شماره گذشته)

مدافعه یک لفظ شوم می باشد :

در حالیکه متفکرین اردوی اسرائیل را دو کتورین تعرضی اشغال نموده بود، و وقتیکه جمال عبدالناصر رئیس جمهور فقید مصر به حرب فرسایش پرداخت و آتش های قوی توپچی امتداد کانال سویز را به لرزه در آورد، در افکار رجال خوشنود نظامی اسرائیل تزلزل پیدا شده اسرائیلی ها که در اثر فعالیت های مصریها و ازار گردیدنند تا بصورت عجل شبکه پوسته های ترصد ایشا ترا در امتداد ساحل شرقی کانال سویز استحکام بخشند، ضرورت مبرم محاربه تدافعی که نزد آنها نامطلوب بود، بصورت ناگهانی بالای شان تحمیل گردید. اسرائیلیها در جریان محاربات ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ ترتیبات تدافعی را که بنام خط بارلیف یاد میشد اعمار و انکشاف داده و در آنجا بعضی اوقات طرز العمل صنف پیاده اسرائیل که تحت تاثیر انداخت مرمیها و بمها به محلات محفوظ و خندقها پناه میبردند، خاطره زندگی را در فلاندر از حرب اول جهان تجدید مینمود. عملیات قوای زره دار اردوی اسرائیل که در عقب جبهه قرار داشته و جهت اجرای هجوم سریع با استقامت پیشرو بمنظور مقابله با دخول قوای مصری در جبهه که هرگز صورت نگرفت، به قوتهای منتظره سواره حرب اول جهان شباهت داشت. زیرا صنف زره دار قوای اسرائیل در اجرای این وظیفه نامطلوب مدافعه بالفعل استخدام نشده، و وظایفیکه ظهور مینمود معمولاً به صنف پیاده مجول میگردد.

قوای اسرائیلی ها که تا اندازه زیادی بخود اعتماد داشته و قابلیت نظامی عربی را با دیده تحقیر مینگریست، دو کتورین حرب آن با ختم حرب فرسایش در اگست ۱۹۷۰، در ظاهر تغییر نه نموده بود. لیکن آنها بصورت ناخود آگاه بمسائل داخلی خویش مصروف بوده و ظاهرأ به عقب خط بارلیف پناه برده بودند و وظیفه سنگین پوشانیدن این خط توسط نیروی انسانی، به صنف پیاده مجول گردیده، در حالیکه قوای زره دار در عقب جبهه برقع نواتص و احضارات محاروبی خویش سرگرم بودند. صرف نظر از خط بارلیف که اسرائیلی ها آنرا یک وسیله آزار موقت دشمن می پنداشت مدافعه بجیت یک لفظ شوم تلقی میگردد. در جبهه اردن

بمنظور تاسیس مدافعه مساعی زیاد بعمل نسیامده و در بلندبهای گولان با ستثنای بعضی محلات محفوظ پیش از آنکه بمقابل تعرضات منظم باشد، طرح آن زیادتر بمنظور تحفظ از محلات ناگهانی فدائیان صورت گرفته، در زمینه اجرات کمتر بعمل آمده بود. هکذا خندق های نامکمل ضد تانک که در طول خط متار که تا یک حدی امتداد داشت، موجود بود.

مدافعه ثابت و در یک خط:

حرب اکتوبر اسرائیل را در بسیار ساحات مورد باصقین قرار داده که کوچکترین آن معرفی بود که برای آنها راجع به حایز بودن قابلیت عرب جهت اجرای یک تعرض منظم حاصل گردیده و این واقعیتی بود که عده بسیار قلیل اسرائیلی ها آنرا تقدیر نموده میتوانستند عبور قوای مصر از کانال سویز و اجرای هجوم بر خط بارلیف شاهکاری بود که برای هر ملتی که در ساحه عسکری با انجام آن توفیق حاصل مینمود، مایه افتخار بود، همچنان دخول ابتدائی در بلندبهای گولان قابل ستایش بود.

اسرائیلی ها برای اولین دفعه بعد از سال ۱۹۴۸ تصمیم گرفتند که باید موقع داده شود که تا عمل مشابه آن صورت گیرد، «محاربه تدافعی» رانست به «محاربه تعرضی» مقدم شمرده و اکنون آنها بصورت آشکارا از «سرحادات مصئون» سخن زده که مفهوم آن در اصطلاح عسکری حدودی می باشد که به سهولت مدافعه شده بتواند.

اسرائیل بعد از حرب اکتوبر ۱۹۷۳، مبلغ ۴۵ میلیون دالر را بمنظور اعمار یک خط قوی تدافعی که مخرج سه معبر بزرگ ختمید، گیدی و میتلا را با استقامت صحرای سینا مسدود نماید، بمصرف رسانیده، و هدف از اجرای این امر آن بود که از شکست مکرر ممانعت بعمل آمده و از هر نوع پیشرفت مصریها جلوگیری شود. یک سیستم مشابه تاسیسات قوی تدافعی در عمق خاک اسرائیل در عقب خط آتش بس در بلندبهای گولان اعمار گردیده که قرار افواء مبلغ ده میلیون دالر بالای آن مصرف گردیده است. این نوع مدافعه ثابت مستلزم نیروی فراوان انسانی بوده، غرض اشغال آن به چندین لوای پیاده بطور همزمان احتیاج

صلاح و روابط جنگی کشور ما

(بقیه صفحه ۱۴)

مهمترین مظهر آشتی پذیری فرهنگ یونانی با فرهنگ بودائی مجسمه‌های هده است آمیزش ریایزم یونان با ایدیا لزم بودائی مدنیت جدیدی را در شرق به ظهور رسانید سکندر برق آسا از کشور ما به غرب شناخت ولی جا نشینان لایق و با تدبیر او مثل سلوکانیا کاتور در آریانا کارهای فراوان انجام دادند دهها کتیبه، در قندهار در سیستان، در خوات، در کاپیسا و در سرخ کوتل بدست آمد و تاریخ عصر گریکو با ختر را روشن گردانید، مدنیت کاپیسا و آی خانم بزرگترین مظهر مدنیت جدید است. بهر حال چون هدف ما ازین مقاله بیان اسلحه و وسایط حربی است، باید بگویم دو چیز عمده را درین قسمت مشاهده کرده می‌توانیم.

یکی از آنجمله عراده‌های حربی است، عراده برای بار اول در دوره تاریخی به ملاحظه میرسد، دیگر وجود نیزه است، همچنانکه گفتیم یکی از ملازمین مجسمه سوری (رب النوع آفتاب) نیزه کوتاه در دست دارد. این مجسمه زیبار موزیم کابل موجود است قدیمترین سندی که راجع به نیزه در دست است سکه‌های عصر تاریخی است که در موزیم کابل نیز وجود دارد. مسکوکات یونانو باختری که مربوط سده قبل از میلاد می‌باشد نمایانگر آمیزش فرهنگ یونان با مدنیت آریایی باختر است، در یکی از مسکوکات یکی از فرمانروایان را در حالت پرتاب نیزه نشان میدهد. ناگفته نماند سکه از دوره هخامنشی‌ها (مربوط قرن ششم و پنجم قبل از میلاد) در موزیم موجود است که پرتاب نیزه را تأیید میکند. و این قدیمترین سندیست که استعمال نیزه را نشان میدهد. در بگرام مدنیت یونانو باختر به وضاحت مشاهده میشود. در جمله چیزهای بسیار دلچسپ که جزء اسلحه تدافعی به شمار میرود و در نوع خود بی نظیر است، از بگرام بدست آمده و در موزیم کابل موجود است، این اسلحه تدافعی عبارت از یک نوع سپر مفرغی (برونزی) است، این سپر از دو پارچه برنج ساخته شده و روی هم قرار دارد. در صفحه فوقانی شکل شیطان بصورت مدور به منظور ترسانیدن دشمن نقاشی گردیده است در گردگرد صورت مرکزی اشکال ماهی مشاهده میشود که دم و شپهر آن متحرک است و در هر کدام آن زنگوله‌ها آویزان شده چنانکه عسکر با شور دادن سپر یک آواز مهیب تولید میکرد و دیگر شاهپره‌های ماهی را به حرکت می‌آورد.

بعدا از عصر یونانی‌ها دوره باشکوه کوشانی‌ها میرسد که بدوره‌های بعد از میلاد و عصر متعشع تاریخی کشور ما ارتباط میگیرد ازین دوره صدها مدرک و شاهد مادی کشف گردیده که در قسمت سلاح و وسایط حربی معلومات مفصل به دست میدهد و مادر آینده راجع به آن معلوماتی تقدیم خواهیم کرد.

میباشد. از این موضوع چنان برمیآید که بصورت واقعی تمام ضیف پیاده اردوی دائمی اسرائیل، احتیاط‌های احضار شده آن که همه ساله تحت تعلیم و تربیه قرار میگیرند و جدیداً اشمول‌های آن مکلف اند که نوبت‌های طولی‌المدت را در این وظیفه که فاقد مورال میباشد سپری نمایند. بدین لحاظ یک قسمت عمده قوای مسلح اسرائیل آنقدر زمان را در اجرای مدافعه ثابت سپری مینمایند که بالاخره این موضوع ما هیت یک زندگی عادی را بخود گرفته و فقط و فقط به ضرر دو کتورین «صرف تعرض» تمام میشود. کوچک شدن خالیگاه تکنالوژی در بین اسرائیلی‌ها و عربها، کیفیت موجوده ترتیبات تدافعی اسرائیل را ایجاب مینماید. در حال عدم موجودیت یک معاهده صلح پایدار و با دوام که در قضای موجوده سیاسی بعید به نظر میآید، هیچ کسی اسرائیلی‌ها را فاقد ترتیبات تدافعی قوی، ثابت و در یک خط با امتداد خط آتش بس آن تصور نموده نمیتواند طوریکه در نتیجه مذاکرات اخیر کیسنجر به مشاهده رسید که اسرائیلی‌ها بیک اندازه رجعت و اداری گردیده و بدینوسیله آنها صرف ترتیبات موجوده تدافعی را از بین برده و ترتیبات مذکور را بفاصله چند مایل در عقب اعمار مینمایند. این ادعا که قلمرو اسرائیل برای مدافعه بسیار ضیق میباشد، بیش از این مدار اعتبار نبوده و متفکرین نظامی اسرائیل باید به سوابق و ردون (حرب اول جهان) رجوع نمایند مایه تعجب است که خطوط طولانی و پرمصرف تدافعی بحیث دور نمای نظامی آینده اسرائیل انتظار برده میشود.

در حالیکه شاید یک «دو کتورین تعرضی» بطور رسمی بحال خود باقیمانده و برای قوای مسلح اسرائیل بالخاصه بسویه مکتب مدافعه ملی آن تدوین میگردد، «دو کتورین تدافعی» در ساحه عمل جان نشین آن شده و دو کتورین اول الذکر را تحت الشعاع قرار داده است. به نسبت آنکه جهت اجرای وظایف تدافعی به تعداد کثیر افراد پیاده ضرورت میباشد، از آنرو صنف مذکور در قوای مسلح اسرائیل برتری حاصل نموده، در حالیکه صنف زره‌دار که با تلاش فراوان انجن‌های آنرا فعال محافظه میدارند، در عقب جبهه قرار داشته، جهت اجرای پیشرفت انتظار امر را کشیده، دیر یا زود اهانت از پا در آمدن را متحمل گردیده و در خط جبهه بوظایف داخل خندق‌ها استخدام خواهد شد. اسرائیل به تغییر دادن کیفیت حربی آن و اداری گردیده است. قابلیت حرکت عالی صنف زره‌دار آن با تمام جلوه‌اش با استواری خط مازینوی ثابت که به تمام معنی فاقد شکوه میباشد، مبدل گردیده و این موضوع نماینده آنست که انسیاتیف حربی در شرق میانه از دست اسرائیلی‌ها به عربها انتقال مینماید.

(ختم)

د جگړې قهرمان

خالد بن وليد

(۲)

د پاره اسلام راغی او په پوره متانت او لیر موده کښی یی پر نوموړو کږو ورو او ضاعو بری وموند او د ابیر ته پاتی تېری د انسانیت لوړی څوکی ته ورساوه ... او داسی استعدادونه یی پکښی وروزل چه اوس یی بشریت په ډیر درناوی او ښه نامه یادوی او د دوی د کارنامو ستاینه کوی ...

د نوموړو نومیالو څخه یو هم خالد بن ولیددی، چه دادي پدی گټه کښی دده د ژوندانه د داستاڼ په لړ کښی د هغه ستر بدلون یادونه کوو چه دده ژوندی دبی هدفي څخه د عالی هدف په لور رهبری کړ، او دده ټولی هلی لځلی ئی انسانیت ته د خدمت او د اسلام تر بیرغ لاندی دانسانانو د نیکمرغی په لاره کښی وقف کړی ... نوموړی بدلون دده د مسلمانیدو او د جاهلیت د تر گميو څخه د اسلام په لورد راتگ قصه ده :

خالد (رض) د اسلام د حقانیت د درك کولو تر څنگ پدی پوه شو چه نورونو اسلامی ډلی قوت موندلی، او لدپته وروسته ددوی پرمخ تلونکی حرکت په وړاندی مقاومت نشی کیدلای. په دی ښه وپوهید چه اوس د مسلمانانو سه جگړه د ماتی او پښیمانی څخه کومه بله نتیجه نه لری ... عباس محمود العقاد دده د اسلام راوړو په هکله داسی وائی.

د خالد مسلمانیدل په عسکری اصطلاح، او د حربی مشرانو په ژبه یو ډول «تسليم» ؤ... ده اسلام راوړ او

په تیره گټه کښی مو د حضرت خالد بن ولید د نسبت، دده د ځیره ژوندانه او د اسلام څخه مخکښی دده هر حربی فعالیتونو او مهارتونو رڼا واچوله، او د اموغر گنده کړه چی عربو په عربی ټاپووزمه کښی لامخکښی د اسلام څخه د افرادو قبیلو او قومونو په سویه جنگی حرکتونه درلودل او پدی لړ کښی دوی دهغه وخت په ټولو جگړه ایزو فنونو کښی ښه و اردؤ او د خپلو سل گونو جگړو په ترڅ کښی یی ډیری تجربی لاس ته وروړی وی. خودوی تر اسلامی لمر څرک پوری په جگړو کښی دوی عمده نیمگړ ټیاوی درلودی :

- ۱- د عالی او انسانی هدف نشتمالی
- ۲- او په داخلی صفونو کښی د اختلافونو اونه یووالی موجودیت.

خو کله چه اسلام راغلی او د قران غږ پورته شو د عربو ټیپی پر گڼی سره را ټولی او یوموتی شوی، او ټولی نیمگړ ټیاوی یی بشپړی شوی او فرددی او اجتماعی و یچار ژوندی سمون وموند ... هغه ژوند چه د جاهلیت د لاسه یی ډیری ستونزی او کړاوونه گاللی ؤ. هلته انسان د انسان بنده ؤ او پښی ژوندی پیخیدلی، نو ددی پرمخای چه په ټولنو کښی د خدای حکم و چلیری د بنده حکم په بی رحمانه توگه چلیده. د اخلاقو ځای زور نیولی ؤ او د اجتماعی همکاري پرمخای چوراوچا اول غصب او تیری په خاکو کښی خپورؤ ... ددغو ټولونو احوالو دله منځه وړلو

یاخو د هغه جگړه په قوماندان په دود تسلیم شو چه دحربی فعالیتونو په مداو جزر، بری اوماتی اودیرغل اوسنگر نیولو په موقتونو ښه پوه او آگاه ؤهغه جگړه مارچه جگړه یی په پوره زړورتیا پرمخ بیوله ، او هغه سوله گرچه سوله یی د ضرورت له مخی منله .

هو ، دی مسلمان شو اودپوهی اودرایت له مخی اسلامی لښکر ته تسلیم شو، کوم وخت چه ده په یوه خدای ایمان راوړ. گویا پدی پوه ؤچه بی دخدا یه بل غولک پری بری نشی موندلی ... ته په وایی چه د خا نه سره یی ویل : آیا داسی غولک چه د نبوت څخه برخه ونلری پرما بری موندلی شی؟ آیا دچا توره به زما پرتوری پورته شی ، پداسی حال کښی چه هغه به دآسمانی اسرارو څخه بهرهمندنه وی ؟

چه پدی توگه خالد پرخدای بانندی دایمان راوړو په لمړی مرحله کښی دایمان وروستی پرواته ورسید. پدی غای کښی راته ښه بریښی چه دده داسلام راوړو دداستان په سر کښی دحضرت پیغمبر او مسلمانانو پرخدنده دحربی فعالیتونو لڼه یادونه ولرم .
داحد په جنگ کښی :-

کله چه د حضرت پیغمبر (ص) پدخپل دعوت پیل وکړ او خلک ئی د توحید دیوی ته را و بلل ، په هغه وخت کښی خالد کره زلمی ؤ . خود اسلام څخه یی مخ واراؤ او د خپل قوم پشان یی د اسلام سره په دښمنی شروع وکړه ، په تیره بیا هغه وخت چه دده پلار ولید دمخالفینو په لمړی صف کښه ولاړ ؤ ... ولید کله چه د بدر په غزا کښی ووژل شو ، ددی پیښی څخه لاپوره دوه کاله نه وتیر شوی چه د احد په جگړه کښی خالد د مشر کینو دلښکر دیمنی (بنی اریخ) مشری په غاړه واخیستله . او په پای کښی دمسلمانانو د بری څخه شو شیبی لانوی تیری شو چه د قریشو دلښکر تیت شوی سپاره یی سره راغوانه کړل او پر مسلمانانو ئی د شاله خوا بریدو کړه او جگړه یی دقریش په گټه تمامه کړه : پدی توگه چه : حضرت پیغمبر (ص) داحد په جگړه کښی د نښتی څخه دمخی دعبده الله بن حیر په مشری پنځوس تنه ما هرغشی ویشونکی د احد دغره په کنه وکښی ودرول او ورته وئی فرمایل :

« دشر کینو آسان دغشوپه وسیله په شا وتمبوی او پری زردی چه تر شا پر موټر حمله وکړی . که مونږ مات شو او یا مو بری و موند . پهر صورت ناسو به دخپله لڼه نه خوځیږی او همدارنگه حضرت پیغمبر (ص) ټولو لښکر یا نوته توصیه وکړه چه ترڅو امر ندوی درته شوی په جنگ به پیل نکوی کله چه جگړه ونښته اودجانه چه دحضرت پیغمبر (ص) توره یی پلاس و ، اوسور دسمال ئی په سر تړلی ؤ چه پکښی لیکلی ؤ « ایما النصر من عندالله » دکفارو دلښکرو په منځ یی چه دابوسفیان له خوا رهبری کیدل حمله وروړه او پښی او

کښی خواته یی ډیر سرونه دتنه جلا کړل همدارنگه حضرت حمزه اونورو توریالو مسلمانانو پر کفارو سخت گوزارونه وکړل اولس تنه بیرغ داران ئی پرله پسې ورووژل چه په نتیجه کښی دقریشو لښکر ماته وکړه او جگړه دمسلمانانو په بری تمامه شوه ... پدی وخت کښی دهغو پنځوس تنو تر منځ اختلاف پیدا شو چه حضرت پیغمبر داحد دغره په هسک کنه وکښی درولی ؤ یوتعداد ویل چه کفارو ماته وکړه موټر باید کښته شو اودنورو مسلمانانو سره دغنیمت په راټولو کښی گله ون وکړو خوغو محدودو کسانو دعبده الله بن جبین په مشری ددی کارڅخه ممانعت کاوه اما کښه ونه رسوله اودسنگر څخه را کښته شول . او پدی توگه ئی دخدای اودده در رسول نافرمانی وکړه . لوی څښتن تعالی داحد غزا ، ته په اشاری کولو سره پخپل کتاب کښی داسی فرمایي . « خدای تاسی سره خپله وعده رښتیا کړه ؛ هغه وخت چه تاسی (کفار) پسې اخیستی ؤ (او تعجبول مو) تر هغو چه ناکامی درته مخه کړه پخپلو منځو کښی مو اختلاف وکړ او هغه وخت چه (دغنیمت مالونه) مو ولیدل هغه شیان چه ستاسی خوښ دی ، نافرمانی مو وکړه » .

پدی ترڅ کښی خالد بن ولید چه دقریشو دلښکر دښی اریخ مشر وئی لیدل چه دغره د سرسنگر نیونکی را کښته شول او په مال ټولو مشغول شول ، موقع ئی غنیمت وگڼله اودعکرمه بن ابی جهل سره یی چه هغه دلښکر دکین اوری مشری په غاړه لرله په خپلو سپرو امر وکړ چه باید دشاله خوا پر مسلمانانو ورحیله کړی ... هو ، خالد دیوتجربه کار جگړه مار په دود کښته ماته نه بلله بلکه هره شیبه به ئی پلان جوړ او اودبریمن جنگ دپاره به ئی نقشه طرح کوله هماغه ؤ چه د خپلانوورو سپرو ملگرو سره یی دغره دشاله خوا هغه کنه وکړه ورپورته شول چه خوشیبی مخکښی مسلمانانو ترک کړی ؤ . عبده الله بن جبر دخپلو یوتعداد لیر او محدودو مسلمانانو سره ددوی په مقابل کښی ډیر مقاومت وکړ خودخدای عبرت بښونکی ارادی غوښتل چه عصیانگر او دپیغمبر د فرمان نه منونکی کسان تنبیه کړی هماغه ؤ چه په نتیجه کښی دی واره ټولگی دشهادت جامونه وچښل او پر مسلمانانو بانندی دشاله خوا بیایرغل وشو . دی ناخاپی حمله دمسلمانانو حواس پریشانه کړل وهری خواته تیت شول پدی نازک وخت کښی مشرکانو دمسلمانانو دمعنویاتو دلاوژلو دپاره غړو کړ چه محمد (ص) ووژل شو . خوژر ترژره کعب بن مالک دهغوی لخوا بر وایده او مسلمانانو ته ئی ورغږ کړل چه حضرت پیغمبر ژوندی دی راوگرزی پدی شخړه کښی د حضرت پیغمبر (ص) غایش شهید او منځ ئی ټپی شو او مسلمانان دواړخطائی له مخی یوډبل له لاسه زخمیان شول او په پای کښی او یاتمه انصار په شهادت ورسیدل او حضرت حمزه دحضرت پیغمبر (ص) تره هم شهید شو . تردی چه ابوسفیان

گمان و کړې د حضرت پیغمبر نور ستر اصحاب لکه حضرت ابوبکر او عمر (رض) هم شهیدان شوی دی نوئی وویل : دا ورځ د بدر د ورځې محو اب دی او چکره کله ماته ده او کله بری . او پدې توگه دا چکره د مسلمانانو د نافرمانی او د خالد د قوماندانی په اثر د مسلمانانو په زیان تمامه شوه .

د احزابو (خندق) په جنگ کېنې :

دالهی دین سره د قریشو د مشرکانو د دښمنی په لړ کېنې دا حد د ستړی پېښی څخه وروسته بله لړ ونسکی پېښه دا احزابو یا خندق غزاوه په دی غزا کېنې لکه چه د نامه څخه ئی بر پېښی دیهودانو په تحریک او د قریشو د پخوانی کېنې او دښمنی په اثر د مختلفو قبیلو څخه ډلې ډلې جنگیالان د مدینې په لور روان کړل شول ، د دوی عموسی تعداد لس زره تنه ؤ خو مخکینی لدی چه دوی مدینې ته راوړ-یوری حضرت پیغمبر (ص) د دوی د دغی بد مرغی ارادی څخه خبر شوی ؤ او دخپلو اصحابو سره ئی پدې هکله سلامشوره وکړه چه په نیجه کېنې د حضرت سلمان نظر په چه نوی مسلمان شوی ؤ د حضرت پیغمبر (ص) خوښه شوه او خپلو یارانو ته ئی توصیه وکړه چه د مدینې دشمال لور په نتمو تلای کېنې چه مدینې ته د ننوتو یوازنی لاروه خندق وکینی لکه د مدینې تیار د نورو دریوسمتونه د هسکو هسکو د یوالونو ، کلاگانو او باغونو پواسطه احاطه شوی ؤ . د خندق کیندلو شپږ ورځی دوام وکړ .

او کله چه بشپړشو حضرت پیغمبر (ص) خپل دری زره تنه اصحاب د خندق تر شا منظم ودرول . . .

پدې وخت کېنې د ابوسفیان په مشرۍ د قریشو د مشرکینو ډلې هم راوړسیدی ، چه خالد د نامتو جنگیالی په دو دېکښی کلهون درلود . کله چه مدینې ته رانژدی شول وئی لیدل چه په مخ کېنې ئی لوی خندق کیندل شویدی پدې وخت کېنې ابوسفیان وویل « قسم چه داهیله خومونږ پخوا نه وه لیدلی !

دوی په لړۍ وار زیار ویوست چه د خندق څخه تیر شی ، خود مسلمانانو غشو او مقاومت دوی ته د عبور اجازه نه ورکوله خالد د خپل آس په سچرلی د خندق په کنار لرو او برلغاست ترغو کوم تنگی پیدا کړی او ورڅخه راټوپ کړی ، خو بریالی نشو . او یوازی عمرو بن وداو عکرمه بیز ای جهل د څو تنو نورو مشرکانو سره وکولای شود خندق څخه تیر شی او مسلمانانو سره په مبارزه پیل وکړی پدې وخت کېنې حضرت علی (کرم الله وجه) د حضرت پیغمبر (ص) څخه اجازه واخیستله چه د عمرو سره وچنگیری حضرت پیغمبر (ص) خپله توره پلاس کېنې ورکړه او وروئی لیره ، چه په پای کېنې ئی د عمرو سره ورغوخ کړ او پرمخکته ئی وغورځاؤ ، نورو چه دا صحنه ولیده د تیښتی لاره ئی غوره کړه او پرمخ ولاړل .

قریشو د عمرو د وژل کیدو څخه وروسته خپلی لښکری په څو ټولگیو وویشلی او هری پوی ډلې ته ئی ټا کلی وظیفه ورکړه . پدې لړ کېنې خالد موظف کړ چه د حضرت پیغمبر (ص) دله منځه وړو په تکل کېنې شی . هماغه ؤ چه صباون مهال خالد دخپلو ستړی جنگیالو سره حمله راوړه ، خود مسلمانانو له خوا په شاو تمبول شول . او د یو کوچنی ټکر څخه وروسته دښمن ډلې سره بیلې شوی . . .

کله چه مشرکان خپلو خیمو ، او مسلمانان د حضرت پیغمبر (ص) قبی ته ستانه شول . خالد بیا د پخوانی چال څخه په استفادی سره وغوښتل چه فرصت غنیمت وگنی او په نابیره توگه پر مسلمانانو یرغل وروړی . . . خود اسید بن حصیر په مشرۍ د مسلمانانو څارونکی ټولگی ژرتر ژره متوجه شو او دده پلان ئی ورشناه کړ . او پری ښو د چه د خندق څخه تیر شی . . .

د پلویانو ترمنځ اختلاف منځ ته راغی . . . او د بل پلوه لوی غښتن تعالی پر مسلمانانو با ندی دخپل ځانگړی عنایت له مخی پر کفار وسخت پیلې او ساره بادونه رامسلط کړل . مشرکانو خو راتینگ شول او د دوی مشر ابوسفیان دی ته مجبور شو چه دوی ته د کوچ کواو امر وکړی ، ابوسفیان وویل « ای قریشو ، پر خدای قسم چه لدی وروسته دا ځای د تم کیدو ندی څاروی مو پر لپسی سړی او او رو نه سومپه شول نه مو کتوی په نغرو پاتی شوی او نه مو څیمی دسیلی مقاومت لری . . . کوچ کوی ، دا دی زه هم په لیر دیدویم »

حذیفه بن الیمان چه د حضرت پیغمبر په امر د مشرکانو د احوال اخیستو دپاره ورغلی ؤ داسی وائی . « کله چه د دوی ډلې ته وو ننوتلم کتل می چه باد او د خدای لښکر په دوی څه کارونه کوی نه ئی کتوی ور پریښودی نه اور او نه خیمی » دا دخدای (ج) ددی کلام مصداق دی چه فرمائی « ای مؤمنانو دخدای هغه نعمت رایه یاد کړی چه پرتاسی لښکری راغلی او مونږ پر هغوی سخت یاد او داسی لښکری راوستی چه تاسی نه لیدی او قوی خدای ستاسی چاری لیدی »

د قریشو ډلو حرکت وکړ خو خالد لاهم هغه کوله چه د خندق څخه تیرشی او د مسلمانانو سره وچنگیری او تر وروستی شپیی پوری ئی د خندق کناری پری نښودی اما کله چه پوه شولدی نه زیات نورڅه نکیری د عمرو بن عاص په گهون دوسووتنو سپرو سره ئی د قریشو دساتنی په غرض د لښکر تر شاو خو غیدل او پدې ډول دا چکره هم د مسلمانانو په بری پای ته ورسیده . . .

نا تمام

دفع و طرد

اهداف هوایی

از طرف طیارات شکاری مدافعه هوایی

ترجمه از خلیل الله اکبری

طیاره را از روی پریپورها اداره کرده و حالت طیاره را در قضا تقریباً بطور دوامدار کنترل نماید، در صورت پیدا شدن علائم هدف در پرده نشانگاه این امکانات محدود میگردد و پیلوت وقت خود را متوجه پرده نشانگاه میسازد. خصوصیت دیگر این مرحله دفع و طرد عبارت از آن است که وقت و زمان احتیاطی که به مقصد فعالیت پریپورها و پرده نشانگاه لازم است دقتاً محدود میگردد. درین موقع پیلوت دفع و طرد کننده نمیتواند توجه خود را به یکی از پریپورها و دیگر تجهیزات داخل کابین متوقف سازد. گرچه افق نما تا اندازه زیادی سوق و اداره طیاره را آسان میسازد اما برای اینکه ارتفاع و سرعت داده شده بطور دقیق نگهداری شده بتواند لازم است تا رژیم پرواز طور نویسی با استفاده از پریپورهای داخل کابین کنترل گردد.

بعضی اوقات به ملاحظه میرسد که پیلوتان کم تجربه و آن عده پیلوتانیکه بعد از سپری شدن يك مدت زیاد دفع و طرد اهداف هوایی را بداخل ابرها اجرا میدارند به يك سلسله اشتباهات مواجه میگرددند. یعنی به مجردیکه در پرده نشانگاه علائم هدف پیدا شد بدون تفکر و در نظر گرفتن مسافت کشف و تفاوت ارتفاع هدف و طیاره دفع و طرد کننده دقتاً به استقامت هدف به طیاره گردش اضافی میدهد. و در نتیجه آن شرایط دفع و طرد اهداف هوایی مشکل تر شده و حتی احتمال میرود که هدف از پرده نشانگاه خارج گردد. زیرا دیده شده است که بعضی پیلوتان زمانیکه قومانده گردش اضافی به استقامت هدف را از زمین اخذ نموده و علائم هدف را در داخل نشانگاه مشاهده میکنند در همین موقع تصحیح کورس را خیلی زود اجرا نموده و ارتفاع طیاره خویش را زیاد میسازند و در نتیجه شرایط غیر مساعد را به مقصد

دفع و طرد اهداف هوایی که یکی از وظایف اصلی و مهم طیارات شکاری مدافعه هوایی میباشد از حالت نوکریوالی طیارات شکاری در میدان، از حالت نوکریوالی طیارات شکاری در هوا یعنی گزیده هوایی و علاوتاً دفع و طرد اهداف هوایی از طرف طیارات شکاری بدون رهنمائی از زمین (شکار آزاد) صورت میگیرد.

دفع و طرد اهداف از حالت نوکریوالی در میدان وقتی اجرا میگردد که مسافت ایقاز مکفی وجود داشته باشد و درینصورت طیارات شکاری با در نظر داشت وضعیت هوایی به آن حالت احضارات محاربه بوی قرار داده میشوند که قادر به امحای دشمن هوایی بعد از کشف دستگاه های رادار باشند. و اگر مسافت ایقاز کم باشد و علاوتاً اثر دفع و طرد اهداف پست پرواز مد نظر باشد درینصورت دفع و طرد اهداف هوایی از حالت نوکریوالی طیارات شکاری در زونهای هوایی اجرا میگردد. و از شکار آزاد زمانی استفاده به عمل میآید که دشمن هوایی خارج ساحه کشف رادار قرار گرفته و یا اینکه دستگاه های رادار نسبت موجودیت پارازیت های مختلفه به فعالیت نورمال خویش ادامه داده نتوانند.

اما زمانیکه طیارات شکاری بعد از اینکه از زمین رهنمائی گردیده و به فاصله معین از هدف قرار میگیرد و بالخاصه در شرایط مشکل مترو لوژی و وظیفه پیلوت نیز سنگین تر میگردد چنانچه یکی از مراحل پر مسئولیت دفع و طرد اهداف هوایی در شرایط مشکل مترو لوژی زمانی بوجود میآید که هدف هوایی توسط نشانگاه راداری طیاره کشف گردیده و علائم هدف در پرده نشانگاه بطور پایدار نگهداشته شود. اگر تا این زمان پیلوت قومانده های رهنمائی را توسط مکروفون و یا از پریپورهای داخل کابین اخذ نموده باشد میتواند

طیارات (اف-۱۱۱) که در جنگ های ویتنام اشتراک نموده است. دفع و طرد این نوع طیارات محاربه‌وی را ایجاب میکند

نگهداشتن دوامدار هدف هوایی در پرده نشانگاه بوجود می‌آورند.

اماد در چنین شرایط پیلوتان با تجربه طیارات دفع و طرد بعد از آنکه هدف هوایی توسط نشانگاه راداری داخل کا بین کشف گردید برای تغییر رژیم پرواز عجله نکرده بلکه با زیاد نمودن دوران انجن تا یک زمانی بدون تغییر ارتفاع و کورس پرواز، خود را به هدف نزدیک ساخته و بعد از آن حینیکه متیقن شدند که علایم هدف بطور ثابت دایره نشانگاه نگهداری شده بتواند رژیم پرواز را تغییر داده و به استقامت هدف گردش اضافی را اجرا و تقرب به هدف با کورس و ارتفاع جدید صورت میگیرد.

بود. دفع و طرد اهداف مذکور زمانی با مؤثریت اجرا شده میتواند که غرض دفع و طرد اهداف مانور کننده پیلوتان طیارات شکاری احضارات دفع و طرد را در شرایط مشکل مترولوژی «هوای ابر آلود» داشته باشند. زمانیکه اهداف هوایی مانور کننده پرواز مینمایند، مقصد دفع و طرد این نوع اهداف طیارات شکاری نیز باید غرض اجرا مانور آماده باشد، اما باید خاطر نشان نمود که امکانات مانور طیارات شکاری نسبت به تیپ های دیگر طیارات بیشتر میباشد لذا پیلوتان طیارات شکاری در اثنا دفع و طرد اهداف مانور کننده باید از تفوق طیارات خویش استفاده نموده و حملات هوایی فیصله کن را اجرا و امجای حتمی اهداف مذکور را تأمین نمایند.

اجرای مانور بعد از کشف علایم هدف در پرده نشانگاه را داری کدام مشکلاتی را برای طیارات شکاری دفع و طرد بوجود نمی آورد، اما برای اینکه دفع و طرد اهداف هوایی بصورت موفقیت آمیز اجرا شده بتواند باید بعضی خصوصیات فعالیت پیلوتان را درین مرحله پرواز مدنظر داشته باشیم. بعضی اوقات پیلوتان کوشش مینمایند تا هدف هوایی را هرچه زودتر دفع و طرد نمایند و برای آوردن نشانگاه به رژیم گیر کردن عجله میکنند و این عمل شان اکثر اوقات باعث آن میگردد که هدف کشف شده دفع و طرد نگردد.

میگویند که یکی از پیلوتان بعد از کشف هدف هوایی نشانگاه را قبل از مسافه لازم به رژیم گیر کردن آورد و بعد از لحظه علایم هدف در پرده نشانگاه پیدا شد و فکر می شد که تمام کارها طور نور مال اجرا شده و بهتر از آن شده نمی تواند اما دفعاً هدف کورس پرواز خویش را تغییر داد و علایم هدف از پرده نشانگاه از بین رفته و این کار بخاطری صورت گرفت که نشانگاه قبل از وقت لازم و در

تجارب بطور یقین شهادت میدهد که در مرحله دفع و طرد اهداف هوایی از زمانیکه نشانگاه از علایم هدف پاک بوده (شروع دفع و طرد) الی زمان کشف اهداف قاعدتاً پیلوتان کدام مشکلات مهم را احساس نکرده و با در نظر داشت قاعده پرواز بداخل ابر که میگویند «طرف نشانگاه بین اما پریور هارا فراموش مکن» حالت طیاره را در قضا کنترل کرده و وظایف مرحله مذکور را با موفقیت اجرا میدارند.

برای پیلوتان کم تجربه غلطی های تپیک ذیل ممکن است عرض اندام نماید، مثلاً حرکات زیاد دستکی اداره در اثنا بر طرف نمودن انحراف از رژیم داده شده که این عمل شرایط نامساعد را در استقراریت کار نشانگاه در رژیم پالیدن بوجود آورده و انتشارات الکترومقناطیسی به استقامت هدف ارسال شده نتوانسته و موجب آن میگردد که هدف بطور کافی روشن نگردیده و سکنال های متعکس شونده از آن خیلی ضعیف می باشد و این کاربرد برای پیدا نمودن و یا پالیدن علایم هدف را در نشانگاه مشکل میسازد و با عجله در تغییر کورس و ارتفاع طیاره که ممکن است باعث لرزه انجن طیاره شده و طوریکه لازم است تعقیب پایدار هدف اجرا شده نتواند. دادن شرایط لازم به منظور فعالیت صحیح نشانگاه یکی از جمله وظایف پیلوتان دفع و طرد بوده و موفقیت در اجرای وظایف داده شده تا اندازه زیادی مربوط به آن می باشد.

بعضی اوقات ممکن است دشمن هوایی پرواز مستقیم را با کورس، ارتفاع و سرعت ثابت اجرا نکند لذا ایجاب مینماید تا پیلوتان غرض دفع و طرد اهداف مانور کننده مشتق و تمرین لازم داشته باشند. اگر بگوئیم که این نوع مشتق و تمرین نهایت درجه اهمیت دارد جای مبالغه نخواهد

و حتی ممکن است حرکات نامبرده بداخل کابین طیاره صحیح نبوده و نوبتی را که باید در اثناء فعالیت مراعات نماید میسر نشود.

هر قدر یک تجربه دفع و طرد بیشتر گردد به همان اندازه اداره پیلوتان قوی تر شده و می تواند وقت خود را به الیمنت های شکل دفع و طرد معطوف بدارند. گرچه حجم کار در مراحل کشف، گیر کردن و فرسرمی «راکت» تغییر نمی کند اما در صورتیکه پیلوتان تجربه کافی داشته باشند کارهای لازمه با فشار کمتر اجراء شده و بیلبوت طیاره را بهتر درک کرده و قیمت دادن هر نوع وضعیت و اتخاذ قرار برایش آسان خواهد بود. در هر پرواز و در هر یک از دفع و طردی که اجرا میشود تجارب مسلکی پیلوتان بطور دوامدار ارتقا یافته و پیلوتان علاوه از اینکه بطور مطمئن تر موفق به تعقیب علامت هدف در اثناء تغییر زاویه آن در پرده نشانگاه میشوند بلکه در گرفتن سرعت تقرب به هدف، اخذ مسافت لازم به الی هدف، تغییر ارتفاع پرواز و غیره نیز بلکه وسارست حاصل میدارند و فعالیت شان در اثناء اداره طیاره بطور اتوماتیکی اجراء شده و بدین ترتیب فشار دفاعی بالای پیلوت کم میگردد و علاوه بر آن کیفیت اداره طیاره بهتر گردیده و فعالیت او را تبیی موصوف موجب بلند رفتن استقراریت روحی او میشود.

پیلوتان در اثناء دفع و طرد اهداف هوایی پروازهای مستقلانه را اجرا میدارند و برای اینکه غرض اجرای وظایف داده شده خوب تر آماده شوند غلطی های پروازهای قبلی ایشان با یاد تحلیل گردد موفقیت در اجرای وظایف داده شده مربوط به قواعد میتودیکی که در تعلیم نامبرده اند رج گردیده و توصیه قوماندانان میباشد.

سوق و اداره طیاره بداخل ابراء و هم زمان استفاده از نشانگاه یکی از انواع فعالیت های مشکل پیلوتان محسوب میگردد و تمام پیلوتان نمی توانند که مملکس های دفع و طرد را بزودی ممکنه بیاموزند و ازین سبب لازم است با هر یکی از پیلوتان بادقت خاص پیش آمد شود. بلاخصه با آن عده پیلوتانیکه در این نوع پروازها تجربه کمتر دارند و کوشش به عمل آید تا نزد ایشان در زمینه کمترین شک و تردید باقی نماند. و باداشتن هر نوع امکانات باید دروس لازمه و مجالس را با ایشان دایر نمود.

در یک قطعه زمای پیلوتان وظیفه دفع و طرد اهداف هوایی را به حسن صورت اجرا کرده میتوانند که پیلوتان جوان بصورت تدریجی رسانیده شده و از آمادگی شان در هر پرواز چه در زمین و همچنان در هوا کنترول به عمل آید. دقت بیشتر باید در تحلیل و اجرای دقیق وظیفه دفع و طرد مخصوصاً در مرحله نهائی آن معطوف گردد. زیرا درین موقع کوچکترین اشتباه «حرکات» - ریع و متکی سوق و اداره استفاده نادرست از نشانگاه» - ممکن است باعث عدم اجرای وظیفه دفع و طرد شود.

مسافتها از تورم تعیین شده به رژیم گیر کردن آورده شده بود. چون پیلوت وضعیت را بطور صحیح قیمت داد و به غلطی خویش متوجه شد لذا هدف گم شده را دوباره کشف کرده و تا مسافت لازم به آن نزدیک گردید و تا لحظه تأمل نمود که رژیم پرواز استقراریت پیدا کرده و بعد از آن نشانگاه را به رژیم گیر کردن آورد و چون بطور دوامدار علامت هدف را تعقیب میکرد لذا توانست تخمین نماید که هدف در سطح عمودی شروع به اجرا مانور کرده است پس طیاره را به رژیم ارتفاع گیری آورد و یک لحظه از تعقیب هدف غافل نگردد و به این ترتیب دفع و طرد هدف بطور اطمینان بخش اجرا شده توانست.

در اثناء اجرای محاریات هوایی فشار بالای پیلوتان روز بروز زیاد میگردد خصوصاً در لحظاتی که پیلوت از تمام حرکات خویش در هوا و از اجراء وظایف موفقانه مسئولیت کامل داشته و فشارهای اضافی روحی بالای نامبرده ممکن است موجب بروز اشتباهات گردد. اما پیلوتان لایق و با تجربه میتوانند به مقابل این نوع فشارها مجادله نموده و تدابیر لازم را به مقصد بر طرف و یا کم ساختن آن اتخاذ بدارند. یعنی ایجاب مینماید تا پرده نشانگاه را از مساحت دید خویش خارج ساخته، تمام اداره خود را غرض اجرای وظیفه و نگهداری علامت هدف در مرکز حلقه الکترونی، تعیین مسافت الی هدف و اجرای وظایف دفع و طرد در شرایط وضعیت پیش شده تخصیص بدهند. و زمانیکه سگنال های پرتاب ظاهر گردید باید کوشش عمل آید تا علامت مصنوعی و هدف در آزمون صفری نگهداری گردیده و دکمه پرتاب با جدیت فشار داده شود و البته وظیفه داده شده طوریکه آرزو برده میشود اجرا خواهد شد.

اگر گیر کردن هدف با استقراریت اجراء شود در این صورت موجب شدت عمل، اطمینان در اجرای وظیفه بصورت موفقیت آمیز و حمله بدون خطا پیلوت میگردد. و هر قدر یک هدف مانور را اجرا بدارد باز هم پیلوت آنرا موفقانه گیر نموده و تقرب به هدف با جرئت اجرا شده و طیاره را هر چه خوبتر اداره نموده و به موفقیت های بیشتر تامل میشود.

ممکن است بعضی اوقات فعالیت و وقت جدی پیلوت بلاخصه در اثناء پروازهای طولانی و در زمانیکه وضعیت هوایی ساده باشد لازم نباشد اما ایجاب مینماید تا حجم وقت پیلوت به مقصد اجرای وظیفه داده شده با بد ضعیف نگردیده و هر لحظه خصوصاً در وقت تغییر ناگهانی وضعیت و در مرحله نهائی دفع و طرد کاملاً آماده باشد. زیرا اطمینان پیلوت تحت فشار طولانی ممکن است موجب خستگی پیش از وقت او گردیده و بالاخره باعث وجود آمدن جنبه های منفی در دفع و طرد اهداف هوایی شود. زیرا پیلوت نمی تواند وضعیت را دقیق تر قیمت داده

هنرمندی که تمام زندگی اش را وقف نقاشی نموده

و در تجلی واقعیات دور

و پیشش بشکل ریالستیک طی طریق نمود

امر چنان بنظر میرسد که پروان سبک سور یا لسیم چه از لحاظ تعداد و چه از نقطه نظر بیان مطالب و آوردن دلایل برنده شده و جریان حوادث بنفع آنها می چرخد، اما سیر حوادث حالتی را بار آورده که خلاف انتظار پروان این سبک هنری بوده و برد هم چنان با ریالسیم بود چون سبک ریالستیک در مجموع ادبیات و هنر نقاشی از تجلی واقعیت دم میزد و در موضع خویش ثابت قدم و استوار بوده و از دلایل بی پایه و بی اساس مخالفین خویش هیچ باکی هم نداشت همچنان برنده و موفق از عرصه کار زار بدر آمد مخالفین پیرو ریالستیک در هنر نقاشی در اوایل امر با پیش کشیدن مطالب پیش پا افتاده و بی اساس آینده را از آن خویش می پنداشتند اما چون واقعیت هیچگاه برای همیشه از نظارد دیگران پنهان نمانده و آخر الامر چون عین است با جلال و شکوه منحصر بفرد همیشه در همه حالت عیان گردیده و چون واقعیت دست انکار از آن غرممکن و غیر قابل قبول است.

در نیشته ای که اکنون از نظر خوانندگان ارجمند میگذرد در مورد هنر بمفهوم و وسیع و در مورد هنر نقاشی به مفهوم محدود کلمه و در مورد نقاش معروف و چیره دست کشور فرانسه «بوناارد» سخنان چندی

عرصه نقاشی و ترسیم تا بلوها بذات خود عرصه ایست وسیع و درین عرصه در طول مدت زمان خیلی ها طولانی نقاشان هنرمند بی شماری در این بخش طی طریق نموده و آثار گرانقدر هنری از خود بجا گذاشته اند عرصه و بخش نقاشی بذات خود از لحاظ مسایل منحصر بفرد در خور اهمیت بوده است، در این مورد باید خدمت خوانندگان محترم این مطلب توضیح گردد که در این عرصه در طول تاریخ نقاشان از سبکها و شیوه های مختلفه هنر پیروی می کرده اند از جمله سبکهای مختلفه هنری که نقاشان و رسامان از آن پیروی مینمایند یکی هم سبک و بخش ریالستیک است، چه ریالسیم بشکلی از اشکال و به نحوی از انحا در تجلی واقعیت آنچنان که هست میکوشد، در سبک ریالسیم در ادبیات و موارد هنری میخوانیم که این تجلی واقعیت تنها عکسبرداری خشک و بیجان از واقعیت نبوده بلکه بشکل زنده و جالبی واقعیت را مجسم نموده و این سبک واقعاً عالی هنری از نقش بالفعل و بالقوه انسان در تغییر واقعیات بشکل عینی مطالب بی شماری را عرصه میدارد، در مورد اینکه نقاش باید از کدامیک سبک و شیوه هنری پیروی نماید، جرو بحث شدیدی بین نقاشان چیره دست سده نزد هم فرانسه در گرفت در این میان و در اول

تقدیم میگردد نامبرده در سال ۱۹۰۰ در خانوادۀ بی بضاعتی پا به عرصه وجود گذاشت، نظر به ناتوانی مادی ایکه دامنگیر بونارد و فاسیل وی شده بود نامبرده نتوانست به تحصیلات عالی ادامه دهد، وی به ناچار به حکم وضعی که حاکم بر حالت شان بود از تحصیل دست کشیده و به کارها و فعالیت های گوناگونی مصروف گردید، گاهی نزد رسامان و نقاشان میرفت و به صفت شاگرد با ایشان همکاری می نمود و با ادامه همین حالت چون استعداد نامبرده در فن نقاشی و رسامی خیلی ها خوب و درخشان بنظر رسید، علاقه نقاشان را بخویش جلب نموده و آنها بونارد را در این بخش تحت تربیه گرفتند و رفته رفته از بونارد بی نام و نشان نقاش چیره دستی ساخته شد.

اولین اثر نقاشی بونارد تا بلوئی بود بنام «شامگاهان و صبحگاهی پاریس» این اولین نقاشی نامبرده، نام وی را زبا نزد عام و خاص نمود و با ترسیم تا بلوهای گوناگون که در آنها از سبکهای عالی هنری استفاده مینمود و با ایجاد نقاشی های قابل قبول خویش در جهان هنر و بخصوص در جهان نقاشی و رسامی برای خویش مقام ارجمند و شایسته ای اشغال نمود و در نزد هنردوستان واقعی نام بونارد نقاش منحیت نقاش و رسام چیره دست همیشه ارجمند بوده و خاطره او را همیشه گرامی خواهند شمرد، بونارد یک قسمت از زندگی خویش را وقف دفاع و تکامل هنر نقاشی نموده و زمان زیادی را وقف مبارزه با مکتب های خرافی هنری نمود و در شکوفایی و تکامل بیش از پیش هنر نقاشی نهایت بذل مساعی را بنمود و در این راه و در این عرصه موفقیت های بیشماری را هم آغوش گردید نامبرده این همه موفقیت ها را در امر مبارزه با مخالفینش مرهون زحمات شبانه روزی خویش بوده و چون حقیقت بطرف وی بوده و با ایجاد گریه های هنری اش خواهی نخواهی از حقیقت و عینیت در زندگی هنری اش دفاع می نمود پس همیشه برنده بوده و در عرصه های مختلفه زندگی موفق و سرفراز بدر میآمد.

در موزیم معروف کشور فرانسه واقع در شهر پاریس و همچنان در نمایشگاه هنری آثار نقاشان و رسامان که چندی قبل در شهر پاریس افتتاح گردید در طراز بندی آثار نقاشان و رسامان بنام جهان به آثار و نقاشی های پیر بونارد از لحاظ سبک هنری و توانائی نقاش نامبرده در تجلی و واقعیات ارزش بسزا قابل گردیده و از دیدگاه های مختلف این آثار مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت بالاخره آثار این نقاش را در ردیف بهترین و اعلی ترین آثار هنر نقاشی قرار داده و وی را در ردیف معروفترین و مشهورترین نقاشان دنیا قرار دادند و این تدردانی از فعالیت های هنرمندانه نقاش نامبرده یکبار دیگر خاطره او را نزد کسانی که پدیده های هنری را بنظر قدر می بینند زنده ساخته و این میرساند که خاطره او همیشه نزد هنردوستان زنده است.

پیر بونارد در کنار اینکه نقاش چیره دست و توانائی است به موسیقی علاقه وافری دارد، نامبرده خیلی ها عالی پیانو نیز می نوازند نامبرده همیشه در مجالس و محافل دوستان و آشنایان خویش و بخاطر خوشی خاطر آنها پیانو می نوازند و بشکل خیلی ها زیبا انگشتان این نقاش هنر مند بر روی پیانو قرار گرفته و آهنگهای جالب توجه و دلچسپی می نوازند وی همیشه همزمان با تمییه تا بلوهای نقاشی خویش آهنگهایی را با خود زمزمه مینماید. نامبرده با وجود اینکه دهه هفتم زندگی خویش را پشت سر میگذارد، مرد هست شاداب و زنده دل از موسیقی و هنر به مفهوم وسیع آن خوشش میآید، از آثار نقاشی نامبرده نوعی از طراوت و شادابی می تراود، وی پدین عقیده است که زندگی را با همه نابسامانیهایش باید دوست داشت و در انسانی شدن شرایط زیست با همی هر انسانی باید بنوبه خویش بذل مساعی نماید، این همه مطالبی که گفته آمد بشکلی از اشکال در تا بلوهای نقاشی شده بونارد تجلی یافته.

در سالهایکه پیر بونارد ایام جوانی را پشت سر میگذاشت در مورد نقاشان و فن نقاشی طی مصاحبه ایکه با وی صورت گرفت چنین اظهار نظر نمود:

در مورد قریحه نقاشی و اینکه نقاش در چه شرایط و تحت کدام عوامل عرض اندام مینماید باید گفت: این قریحه یا ذاتی و قطری است، یا بعضی ها فن نقاشی را از دیگران به ارث می برند و یا اینکه در اثر تعلیم و تربیه قابل قبول در این مورد نقاش عرض اندام مینماید، اساس نظر به قریحه که در این رشته داشتیم و به حکم شوق و ذوق منحصر بفردی که در این زمینه بر من مستولی بود و نیز نظر به ناتوانی مادی ایکه دامنگیر من و قایلیم گردیده بود مرا در این راه سوق داده و قادر بدان شدم تا آثاری چند ابداع نمایم، اما این بدعت من باز هم منشأ میگردد از خاک های موجوده که همه اعضای وجودم عینیت و واقعیت آنرا همیقا احساس مینمایند و نه تنها احساس میگردد ند بلکه بشکل عین درک میگردد. نامبرده همچنان به سخنان خویش چنین ادامه داد: در وضع فعلی نقاشان و رسامان بیشماری وجود دارند که تا بلوهای بیشماری را سرهم بندی مینمایند اما نقاش و رسامی موفق و کامیاب است که یگانه محرک فعالیت های هنرمندانه اش اجتماع و واقعیت های دور و پیشش باشد؛ زمانیکه نقاش، رسام و یا هنرمند در هر ساحه ای که باشد، ارتباط خویش را با اجتماع و بخصوص ارتباطش را با واقعیات قطع نمود، در حقیقت مرگ وی فرا رسیده است و گریز از آن برایش امکان ناپذیر است.

پیر بونارد خیلی جوان بود که اولین اثر نقاشی وی بفروش رسید و این اولین اثر نامبرده که «شامگاهان و صبحگاهی پاریس» نام داشت، علاقمندان این هنر، اثر

تا مبرده را بقیعت خیلی ها گزاف
 خر یدند و بعد از مدت زمانی موزیم
 لوور پاریس حاضر شد تا آنرا بقیعت
 خیلی ها گزاف خریداری نموده و آن
 اولین اثر نقاشی پیر بونارد را در
 آنجا نگهدارند، این اثر با همان
 فوق العادگی منحصر بفردی که در
 خویش نهان داشت تا حال در آن موزیم
 نگهداشته شده است، در ضمن سوالی
 که بوی را جع شد در مورد خویش
 چنین گفت :

اما در مورد خودم باید بگویم
 که من در این زمینه بشکل اکادمیک
 نه تعلیمی بخود دیده و نه مطالعه ای
 در این زمینه نموده ام ، چنانچه قبلاً
 متذکر گردیدم آنچه عوامل دست
 بدست هم داده و مرا بدین راه سوق
 داد و باید گفت که ذهن پرسواس
 من در راس اینهمه عوامل قرار
 گرفت .

پیر بونارد جداً عقیده داشت
 که نقاشان و رسامان نام و معروف
 جهان همیشه و در همه حالت تحت شرایط

بخصوص و منحصر بفرد و بخصوص در اثر تعلیم و تربیه درست
 و وسیع الساحه عرض اندام نموده اند، اما من بدین امر کاملاً
 متیقن هستم که تنها تعلیم و تربیه در بوجود آمدن رسام
 و نقاش نقش عمده و اساسی نداشته بلکه یک جهت و یک
 پهلوئی این شرایط را (شرایط پیدایش نقاش) تشکیل
 میدهد ، بگفته پیر بونارد ، در اثنای ترسیم تابلوئی به نقاش
 حالت عجیبی دست میدهد ، عوامل و جهات مختلفه و متضاد
 موضوع همیشه در ذهن نقاش و رسام در نجوا میباشند: این
 مربوط به نتیجه گیری و جهت گیری مشخص خودوی است
 که از این همه مبارزات و نجواهای جهات مختلفه و متضاد
 موضوع کدامین را برگزیده و در نهایت بکدام نتیجه گیری
 رسیده و آنرا در تابلوئی خویش متبلور میسازد ، البته این
 شکل تبلور آن نتایج متخذه نیز تعیین کننده مضمون مشخص
 موضوع مورد نقاشی قرار میگیرد .

وی عقیده مند این موضوع بوده که شکل تصنعی موضوع
 اصلاً برای هیچکس نمیتواند قابل قبول واقع گردد ، این
 شکل آخری ایکه از آن نام بردیم نه تنها مورد قبول دیگران
 واقع نمیگردد بلکه در مجموع هنر خلل وارد کرده که این
 بذات خود در حکم خیانت به هنر است ، نقاش و رسام زمانی
 قابل تأیید دور پیش و مورد قبول همگان واقع میگردد که
 هر کنج و کنار تابلویش تبلوری باشد از بازیابی حقیقت و

این تبلور از بازیابی حقیقت در واقع اگر عین واقعیت نباشد
 نیمی از واقعیت را بشکلی از اشکال تجلی میدهد، میتوان
 گفت که واقعیت گرائی خصوصیت ذاتی و فطری هر هنرمند
 باید باشد ، در این مورد این مهم نیست که هنرمند در
 کدام بخشی طی طریق سینما ید ، بلکه منظور از هنرمند به
 مفهوم وسیع کلمه است چه در هر عرصه هنری که باشد و
 در آن زمینه طی طریق نماید .

بهر صورت پیر بونارد را چنانچه است باید شناخت و با
 آثارش قیمت داد و ارزش قابل قبول در زمینه هنری برایش
 قایل شد پیر بونارد همیشه میگفت ، مردم آنچه هستم باید
 مرا بشناسند ، معیاری باید در تعیین شخصیت آدمیان قایل
 باشیم ، زیاده روی بیش از حد از معیار تعیین شده و یا کوتاهی
 از آن هر دو اشتباه است ، حدمعین و معیار وسطی در این مورد
 برای همه کس قابل قبول است و مورد تأیید همگان قرار میگیرد .
 شخصیت ، هنرمندی و برازندگی پیر بونارد را بخوبی
 میتوان از تابلوهای نقاشی شده وی حدس زد ، چه هر
 تا بلوی نقاشی وی بخودی خود بیانگر احساسات نیک و هیجانات
 درونی وی است .

اسرار لاینحل کیهان

مصاحبه با کارل سیگان

بقیه شماره گذشته

هر آنچه‌یکه من میگویم آنست که در یک عملیکه استقبال آن محدود باشد بهتر است که عوض آن کدام علم ساینس دیگری را که استقبال درخشنده تری را دارا می باشد سراغ نمود . گویا برای ساینس هایکه از نگاه معلومات کوه‌وی مانند مترولوژی ، جیولوجی (علم طبقات الارض) و بیولوجی که یگانه راه توسعه دادن معلومات ، همانا رفتن بکرات دیگری که چیزهای فوق در آن مختلف می باشد خواهد بود .

من مفاد هنگفت اقتصادی را از بهبودی وضع پیشگوئی جوی که در آینده تیار خواهد یافت می بینیم . گویا در پرتو کسب قدرت پیشگویی های مترولوژی از مطالعه دیگر کرات می توانید که یک اندازه مصارف کیهان نوردی را تلافی نمائید . همچنان در قسمت جیولوجی و بیولوجی نیز چیزهای مشابهی به نظر میخورد که میتوان مصارف هنگفت این پروگرام را تاحدی تلافی کرد ،

نقطه بس مهم دیگری که درینجا عرض اندام می نماید همانا اینست که : « حیات برای چیست و فلسفه زندگی چه می باشد . »

تا جائیکه از مطالعات تاریخ بر می آید زمان های انکشافات بزرگ کلتوری و مراحل علم قناعت با اجتماع همان آوان ایست که در آن کشفیات بزرگی عرض اندام می نماید . مگر امروز زمین و تمامی نقاط آن از طرف بشر کشف گردیده و چیزی در روی آن باقی نمانده است که به کشف مزید آن مبادرت گردد . پس در همین لحظه که بشر در چارچوبه زمین محصور مانده است ، مرحله خواهد بود . که به کشف دیگر کرات قدیمی بگذارد . گویا از چنین فرصت مساعد استفاده نموده و امروز بنا بر مساعدت و مسائل نقلیاتی هراتسان میتواند در راه انکشاف این پروگرام جهان شمول که مفاد آن همه افراد بشر این کره خاکی را علاقه مند

برای اینکه یک تجربه آموزنده را به مقصد پیشگوئی اوضاع جوی جهان تحت مطالعه قرار داد ، از همه اولتر لازم است تا حرکت دورانیه (وضعی) زمین را متوقف گردانید . خوب ، اینکار فوق العاده پرارزش بوده و همچنان بعضی طرفهای نامرغوبی را دارا میباشد که گویی موجب شکایت مردم میگردد . پس درینحال شما چه می کنید ؟
وضع به شکلی است که درین کیهان پهن آور ، در جوار کره ارض ماچنان سیاره وجود دارد که دارای عین کتله و عین قطر زمین میباشد . لکن حرکت دورانیه ندارد که زهره (Venus) یاد می شود . درینجا یک تجربه طبیعی موجود است که خالق کون و مکان آنرا برای بشر انجام داده است . پس درینجا بیائید تا درباره مترولوژی بسیط زهره نظری بیندازیم .
سوال : آیا دیگر مثالهای برجسته ای مانند این وجود دارد ؟

ج - بلی ! مشکلات دیگر مترولوجیکی مربوط به تکاثف نمودن آب در اتماسفر زمین می باشد که این موضوع برای سایکلون ها یعنی گرد باد ها ، هر یکین یعنی طوفانها و امثال آن و برای دوریه های بادها بصورت عمومی یک امر لازمی بشمار می رود . اکنون تجربه آموزنده اینست که آبهای بحررا از محل آنها در روی کره ارض دور ساخته و مطالعه نموده که در انحال اوضاع جوی کره چه شکلی را بخود اختیار خواهد نمود .

بار دیگر باید گفت که بعضی اثرات نامرغوبی به ظهور خواهد رسید .

لاکن سربخ یک کره است که حرکت دورانیه آن مانند زمین می باشد . محور این کره به عین زاویه خمیدگی زمین تنظیم گردیده است . مگر کره مذکور فاقد بحر می باشد . باری هم باید گفت که این یک حادثه بسیط تر است .

میسازد ، سهم فعالانه بگیرد ، همچنان باید متذکر شد که در آستانه سفر کولمبوس و پرتاب نمودن وی در امواج متلاطم اوقیانوس مساعدت امروزه و سائل نقلیاتی موجود نبود ولی باز هم روزنه که در افکار مردمان وقت مفتوح گردیده بود ، وی و همراهانش را به یک کشف مهمی در روی کره ارض موفق گردانید .

سوال : آیا همین فرصت در خلال پروگرام مهتاب عرض اندام نمود ؟

جواب : فرصت مذکور در همان وقت نیز میسر گردید مگر جهات اکتشافی پروگرام مهتاب بسیار محدود بود . در سفر ماه انسان در بالای یک سرزمین سوخته و بی حیاتی فرود آمده و بعد از یک گردش به مسافت ۵۰ متر دوباره آنرا ترک گفت ولی اکنون قیاس نمائید که در یک کره ای قدم می گذارید که مملو از یک عالم هیجان بوده و شما متیقن هستید که هر چیز در آن تحول نموده و احتمال پیدایش حیات موجود است .

من در خصوص مسافرت انسان حرفی نمی زنم . بلکه هدف و مطلوب من از سفر سفینه ایست که در بین آن کره های عکاسی نصب شده و قابلیت عکاسی ، حرکت کردن به نقاط مختلف و بعد عودت به زمین را دارا می باشد . سفینه مذکور ، در صورتیکه آرزو گردد ۱۶۰۰ کیلو متر مسافت را در ظرف چند ماه قطع نموده و در هر روز اراضی ماه را تدقیق و بعد تصمیم بکجا رفتن را میگیرد .

بطور مثال در پرتو مشاهدات خود می بیند که در یک نقطه دور دست دود آبی رنگی وجود دارد ، پس قرار میدهد تا آنجا رفته و از نزدیک دود را مشاهده نماید . پس به سفینه امر داده میشود تا بمسافت ۳۰ کیلو متر رفته و از دود کبود دیدن نماید .

جهت تدقیقات مزید کیهانی و ادامه پروگرام مذکور دلیل دیگری نیز وجود دارد که آنهم بنوبه خویش درین ساحه انسان را تشویق و ترغیب مینماید . مثلاً زمانی ، در گذشته ، عده مردم ناراض و عزم مسافرت را به ایالت دیکوتای شمالی امریکا ندوده و در آنجا ، که یک سرزمین آرام و عاری از کشاکش دهر بوده ، امر ارحیات مینمودند . مگر امروز همان حالت و کیفیت نمانده انسانهای نارام و بیقرار مجبور اند خود را در محوطه منزل رها نش خویش مجبوس نمایند . البته نارامی های فردی و اجتماعی امروزه بشری بیشمار بوده هر انسان بنحوی از آنجا از زندگی امروزی ناراحتی احساس می نماید . در اینجا بیمورد نخواهد بود که یکی از علل اصلی نارامی کنونی همانا تفاوت فیما بین قوس انکشافی تکنالوجی و قوس انحطاط اخلاقی و مورال است که مع الاسف جوامع بشری را استیلا نموده است . ایکاش این دو قوس با همدیگر همنوآ و هم آهنگ بوده و یا اینکه فاصله در بین آنها بسیار کم وجود میداشت . اکنون

تصور نمائید که اگر گروهی از انسانها سفری در پیش گرفته و در یک سرزمین عاری از نارامی ها و تشویش به یک عمل مشعری دست میزدند ، چه یک کار خوبی انجام می یافت .

سوال : از بیانات شما چنین معلوم میشود ، که شما متیقن هستید که در نظام شمسی کره ای وجود خواهد داشت که برای زیست بشر مساعد باشد . آیا مهاجرت انسانی در ماورای زمین امکان پذیر است ؟

جواب : اغلب گمان میرود . البته در یک زمان مخزاف از آنچه من اکنون حرفی به سان آورده ام ، شاید آینده قریب یعنی چند دهه بعدتر و یا خود به مقیاس دور که ممکن ۵۰ سال و یا خود بیشتر باشد ، تصور مینمایم که زندگی در ماورای زمین یک امکان تکنالوجیکی را دارا خواهد بود . کره در نظام شمسی وجود ندارد که موجودیت انسان را بدون داشتن تدابیر و قایدهوی در تحت شرایط محیطی آن گرانتهی نماید . پس بهترین چیزیکه باید کرد همانا ایجاد یک شهر کیهانی و یا خود چندین نوعی ازین شهرها در نزدیکی زمین که خانه بشر میباشد ، است .

تجویز دلچسپی که درین ساحه به وجود آمده همانا از پروفیسر فزیک دان لونیورسی پرستن امریکایی موسوم به گرالداوتیل میباشد . مفکوره پروفیسر مذکور اینست که مواد خام ماه را استعمال نموده و آنها را بجائی پرواز دهید که بنام نقاط لانگراجن ماه یاد میگردد و این نقاط در کیهان وجود دارد . رفتن به این نقاط آسان بوده و بسا اشیائی در گردو نواح آن موجود است مسافه بین این نقاط عیناً مانند مسافه بین زمین و ماه میباشد . شما از موادیکه در ماه موجود است مواد ساختن این شهر کیهانی را تهیه خواهید کرد .

سوال : آیا این موجود در بالای دیگر کره نبوده بلکه

بجای یک ماده آزاد فیما بین زمین و ماه واقع شده است ؟
جواب : درست است . هر یک شهر کیهانی ممکن است که متکی بخود بوده و ساحه زیست آن به بزرگی جزیره مر بودا خواهد بود . در آنجا قوه چاذبه مصشوعی وجود خواهد داشت که توسط آن پای هر شخص بر روی سطح آن محکم خواهد ماند .

من مفکوره مذکور را از چند نقطه نظر دوست دارم یکی مفکوره امنیت و دیگری اینکه در صورت زنده ماندن امکان دست زدن به یک تجربه میباشد که اینهم یک درس واضح انکشاف حلولی است . گویا وقتی شرایط محیطی تغیر مینماید تعامل عنعنوی کار داده نمیتواند .

سوال : چرا این تجارب منحصر به کیهان گردیده است
جواب : منحصر نگردیده است . شما می توانید جمعیت های جدیدی را در زیر بحر و یا خود بر سر کوه های تپوادا تعبیر و تشکیل نمائید . مگر از آنجا نیکه هیچ فردی بقدر کافی عاقل نیست که بداند کدام طریقه راه بهتری است پنا شما

به اجرای صدها تجارت راجع به سوسیال، اقتصادی و سیاسی نیازمند بوده تصور مینمایم که هر یک حکومتی که آرزوی اشتراك را در زنده ماندن این مواد حیاتی دارا می باشد بایست با شدت هر چه تمامتر کوشید تا تجارت اجتماعات را بمقصد تعویض کردن آن پیش ببرد.

سوال: درباره کشف و جستجوی حیات در ماورای نظام شمسی چه فکر می کنید؟

جواب: تکنالوجی رادیوئی موجوده ما به نقطه رسیده است که مامخایرات رادیوئی خود را فی مابین کرات در کیهان تاسیس کرده میتوانیم فرضاً بزرگترین راد بونلسکوپ روی زمین را گرفته و آنرا در عالم کیهان تصور نمائیم درین وقت ممکن است خود را در کهکشان فکر نموده که گوئی با وجود موجودیت مسافه عظیم هزاران سال نوری فیما بین کرات مختلف یکسال نوری معادل است به $300000000 \times 30 \times 60 \times 24 \times 365$ کیلو متر (امکان مخایره کردن و شنیدن یکدیگر به نحوی است که ما آنرا در روی کره ارض استماع کرده می توانیم گویا با موجودیت دهها هزار سال نوری هنوز هم مخایره امکان پذیر میباشد. ما تا کنون در حدود چند صد ستاره را که در حوالی زمین میباشند شناخته و باید گفت که در کهکشان گلیکسی به تعداد ۲۵۰۰۰۰ میلیون ستارگان وجود دارند. و انسان مجبور است که هر کدام آنها را مطالعه نماید. مگر من تصور می کنم که برای مطالعه این اجرام تدقیقات و مطالعات عمیقی روی دست گرفته شده که در پرتو آن در دهه آینده شناسائی مزیدی در باره این اجرام سماوی آرزو میگردد.

سوال: جهت کشف مزید کرات کیهانی حتی توسط سفینه های بدون انسان هم، آیا ضرورت این احساس نمی گردد که بسرعت این سفینه ها به منزله سرعت نور افزوده شود؟
جواب: شما هرگز نمی توانید که بسرعت نور سفر نمائید لکن بطور پرنسیب نزدیک به این سرعت سفر کرده میتوانید و من تصور نمی نمایم که مدلتیت و پیشرفت های عالم بشریت در طول ۵۰ یا ۱۰۰ سال آینده هم، چنین تکنالوجی را ایجاد نماید که این مؤفقت سرعت نور را در مسافرتهای کیهانی خویش تطبیق کرده بتواند. مگر راجع به آنچه یکه صحبت می گردد اینست که اگر گاهی چنین مؤفقتی نصیب انسان گردد، باز هم در آینده خیلی ها دور خواهد بود.

اکنون، تیوری مخصوص نسبتی که توسط پروفیسر آینشتاین پی ریزی در پرتو تجارت عدیده واقعیت آن بالفعل تأیید شده و هر فزیک دان را عقیده بر آن است که اشیای ماده وی اصلاً به سرعت نور طیران کرده نمیتوانند. مگر در قسمتی که آینشتاین این مفکوره خود را نقض میکند اینست که دیگر نتایج نسبت خصوص چنین تصریح میدارد که زمان سرعت اشیای متحرک را بالمقایسه بزمان کره ارض مانند سفینه کیهانی تقلیل میدهد.

پس با یک تعجیل یک G (یک واحد تعجیل مساوی به تعجیل جاذبه ارض میباشد) هر آنچه یزی را که ما به شنیدن

آن در روی کره ارض عادی بودیم- تا به نقطه وسط مسافرت شما، و از آن نقطه بیعد یک حرکت عکس تعجیل قیمت یک G ، کیهان نورد را مقتدر می سازد تا در بین گلیکسی برای عمر مسافرت و گردش نماید. در حقیقت، اگر کاینات بشکل بسته میبود، شما بدو را دور آن گردش نموده و در ظرف ۱۰۰۰۰ میلیون سال واپس بزمن فرود می آمدید که در آنحال هیچ یک از رفقای اسبق شما در آن وقت در روی کره ارض وجود داشته نخواهد بود.

سوال: بر علاوه مطالعه دیگر کرات بتعرض کسب معلومات بیشتر راجع بزمن، دیگر چه مقادی را پروگرام کیهانی تأمین کرده می تواند؟

جواب: - وقتاً از کیهانی بسوی زمین نگاهی می افکنید بسا چیزهای جدید یرامی آموزید. افعار جوی قابلیت پیشگوئی مارا درباره اوضاع آب و هوا بیشتر گردانیده است. این معلومات ارزان و مستقیم است. شما میتوانید تصاویر فرستاده شده این افعار را در اخبارهای روز ملاحظه نمائید. این افعاریکی از آلات طرف استفاده متخصصین مترلویوئی بوده و هر روز در معرض مطالعه آنها قرار دارد در حالیکه ده سال قبل همچو یک وسیله ای در دست آنها وجود نداشت. همچنان افعاری وجود دارد که منابع معدنی زمین را کشف مینماید ولی باز هم باید گفت که این همه مسائل مربوط به استقبال میباشد. گویا با اوج گرفتن از سطح زمین شما چیزها پرا اقبل معدنیات، مواد ترسبی، مناطق باثری را خواهد دید که اصلاً از روی زمین مشاهده آن بر شما مشکل و حتی ناممکن میباشد.

علاوه بر افعار فوق الذکر افعار دیگری بهوا پرتاب شده که میتوان ذریعه آنها در امور مخا براتی استفاده کرد چنانچه اهمیت روز افزون این افعار بر جهان نیان آشکار گردیده و در ساحات مختلف حیات امرزه بشری از آن استفاده میگردد. بطور مثال در کشور اندونیزیا بمقصد تاسیس شبکه مخا براتی لازم است که کیبل های تیلفون تحت البحری به جزائر مختلف آن فرش گردد که اجرای این امر فوق العاده پرمصرف بوده و در عوض جهت اجرای این امر میتوان یک عمر جویوشتری را پرتاب و از آن استفاده نمود. گویا در پرتو همین کار شما یک شبکه تیلفونی را بدست آورده میتوانید.

تمامی چیزهای متذکره ارزان و تطبیقی بوده و هر کس از مرام آن استفاده کرده میتواند. گویا با بوجود آمدن چنین شبکه تحول و انقلابی در ساحه معارف و تعلیم و تربیه بعیدان آمده میتواند. گویا شما پروگرامهای تربیوی را به تمام دهات و قرا در سرتاسر کره ارض بخش کرده و ازین پروگرام اکثریت مردم جهان استفاده کرده میتوانند. در پرتو تدریس معلمین لائق و برجسته نوباوگان و اطفال کافه جهان مستفید گردیده و نور علم بواسطه همین سربویون به هر کنج و کنار گیتی رسیده آثار جهالت را ازین میبرد.

(قیه در صفحه ۳۶)

د منځنی ختیز دسولې او جگړې مسألې

سره حل و فصل کړې او د مصر د جمهور رئیس انور السادات
پیشنهادونه داردن د پاچا لخوا ومنل شول .

داردن پاچا چه وروسته له ډیری مودې یې مصر ته مسافرت
و کړ په پای کې پدې بریالی شول چه خپل ستونزی د مصر
سره دخبرواتروله لیاری حل و فصل کړې لکه مخکې لدی
داردن او مصر روابط وروسته د ۱۹۷۳ کال د جگړو مخه
خړې شوی وه او همدارنگه داردن د حکومت او د فلسطینا نو
ترمنځ روابط هم د ۱۹۷۰ کال د جگړو په اثر چه د فلسطینا نو
اوردن د عسکرو ترمنځ وشوی خړې دی او تر اوسه پوری
عادی شکل نه و پیدا کړې . اما داردن پاچا د مصر د
جمهور رئیس د پیشنهاد منلی چه د فلسطینا نو را تلونکی دولت
دی داردن د سیند په لویدیځو او دغزی په سیمو کی جوړشی
منلی او داردن پاچا د مصر د جمهور رئیس د پیشنهاد هم منلی
چه د فلسطین دراتلونکی دولت او داردن د حکومت ترمنځ
دی یو فیدراسیون جوړشی . دغه پیشنهاد چه لخوا کاله مخه
د مصر د جمهور رئیس لخوا شوی و په هغه باندی د
فلسطینا نو لخوا سخت انتقاد شو یوه اما اوس چه دغه
پیشنهاد د مصر د جمهور رئیس له خوا شوی فلسطینی سر تیرو
خپل مخالفت ورسره اعلام کړی ندی او حتی یو فلسطین مشر
دیوی وینا په ترڅ کی پرته له دی چه داردن نوم واخلی ویلی
وه چه مونږ فلسطینان ددی ملاتړ کوو چه د فلسطین دولت
داردن د سیند په لویدیځو او دغزی په سیمو کی جوړشی .
دغه ټول بریالیتوبونه چه اوس اوس د مصر د حکومت
او نورو عربی هیوا دو په برخه شوی دهغو هلو لولو نتیجه
وه چه د پخوانه د سعودی عربستان له خوا شروع شوی وه
د سعودی عربستان حکومت او خونورو عربی هیوادونه چه
د اسرائیلو په مقابل کی دجبهی لومړی ډلی عربی هیوادوسره
اقتصادی مرسته کوی خپلی اقتصادی مرستی یی دغو هیوادوته
پدې مشروط کړیدی چه د عربی هیوادو د لومړی جبهی غړی

په تیری میاشت کی بیا هم منځنی ختیز کی ډیری هلی ځلی
وشوی ترڅو ددغی سیمی لانجی دحل لپاره یوه شراعتندانه
لیاره پیدا شی ددغی هدف دتأمین لپاره په لبنان کی د
پخوانیو هغو دوام پسې کوشش وشو چه دایمی سوله
پدغه غم خپلی هیوا- کی ټینګه شی که څه هم پدې ورسټیو
وختو کی د لبنان د مختلفو ډلو ترمنځ تشنج شدت وموند اما
د لبنان مربوط مقاماتو او عربی فوځ پدې بریالی شوه چه
بیا سوله او آرمیتیا په لبنان کی منځ ته راوړی او د جگړې
د پیدیدو او شدت مخه ونیسی .

همدارنگه په تیره میاشت کی عربی هیوادونه مخصوصاً د
جبهی لومړی ډله د مصر ، سوریه ، اردن د فلسطین
د خپلواکی موسسی ژباړو یست چه خپلی اړیکی سره
نژدی کړی او پخوانی ټول اختلافونه سره حل و فصل کړی
او څرنگه چه معلومه شوی دجبهی لومړی ډله عربی هیوادونه
په تیره میاشت کی پدې بریالی شول چه د منځنی ختیز د
بحران دحل لپاره یو مشترک دریځ غوره کړی ترڅو د ژنیو
په را تلونکی کنفرانس کی دیوی واحدی پالیسی
مخه کار واخلی څرنگه چه خبریو د مصر او سوریه روابط
دریاض او قاهره او دواړو هیوادو مشرانو دکتونه وروسته
عادی شول او د دواړو هیوادو ترمنځ د اسرائیلو په مقابل کی
کامل اتحاد منځ ته راغی .

او بیا وروسته داردن پاچا ملک حسین مصر ته دوستانه
سفر و کړ چی د سیمی دلانجو او د دواړو هیوادو د فلسطین
د خلکو او داردن دراتلونکو اړیکو او د ژنیو د کنفرانس
د جوړیدو په هکله خبری اتری و کړی او دواړه عربی مشران
داخبره وغږی چه د فلسطین د خپلواکی د موسسی او داردن
د حکومت ترمنځ څرنگه از تباط ټینګه شی او څرنگه چه
وروسته معلومه شوه د مصر او اردن دواړو مشرانو د خپلو
خبرواترو په ترڅ کی پدې بریالی شول چه خپل ټول اختلافونه

هیوادونه خپل ټول اختلافونه حل و فصل نكړي ددوی سره
په اقتصادي مرسته ونشي .

وروستنيو تحولاتو دا خبره ثابته كړه چه عربي هیوادونه
اوس د بل هروخت نه سره نژدی شوی بحكه اوس اوس
غرنگه چه منځني ختيځ دخبري آژانسو او عربي راډيو گانو
او دورخپانو دنشر اتو غځه معلومېرې هغه پخواني انتقادونه
اوناوره نشرات چه د يو عربي هیواد له خوا په بل عربي
هیواد وباندې كيدی اوس بند شوی او پوره د ډاډور
زمينه د عربي هیوادو ترمنځ پيدا شوی او د سعودي عربستان
او نور عربي هیوادو مرستی دجهې د لومړي كړيښي
هیوادوته تثبيت او شروع شوی دی .

دبلي خوانه د سعودي عربستان قطراود عربي اماراتو
اتحاديه دغلورو ملياردو ډالر په بيه دپته چمتو شوی چه په
مصر كې دوسلی دجوړولو لپاره سرمايه گذاري و كړي دمصر
حكومت ددی دپاره چه دوسلو دلاسته راوړوپه برخه كې تل
دا هڅه كوي چه په نبي توگه په خپل ځان منكي سي دغه لوی
امتيازي ددغو دريو عربي هیوادو لخوا لاسته راوړی دی
دبلي خوانه ددی دپاره چه دوسلو د جوړولو صنعت په پته
توگه په مصر كې پر مخ ولاړشي د مصر حكومت تصميم
نيولی چه دوسلی دصنعت د پياوړي كيدو په برخه كې د
دفرانسی دحكومت د تجربو او علمي پرمختگو غځه گټه واخلي
او غرنگه چه معلومه شوی پدی برخه كې دمصر او فرانسی
دحكومتو ترمنځ خبري شوی او گټور تصميمو نه نيول شوی دی .
غرنگه چې اټكل شوی دمصر دوسلو دصنعتي موسسې په جوړيدو
او تكميل دوسره به پرته لدی چه په خپله دمصر او نورو عربي
هیوادو حتی افريقايي هیوادوته به هم وسلې صادرېشي .

په همدی منظور پدی ورستيو وختو كې د فرانسی دملی
دفاع وزېر د مصر عربي جمهوريت ته دوستانه رسمي مسافرت
وكړ . چه د نوموړي د سفر په پای كې د مصر او فرانسی
حكومتو په خپلو منځو كې دوسلو دصنعت په پراختيا كې په
مصر كې به فرانسه برخه واخلي او هم د فرانسی حكومت
موافقه كړيده چه دوسوه ميراث (۱) ډوله الوتكي په لسو
راتلونكو كلونو كې دمصر حكومت ته برابرې كړي ددغو
الوتكو تسامول د فرانسی له خوا دمصر حكومت په دري
مرحلو كې صورت مومي چه په لومړي وار دسړني عيسوي كال
ترپايه پوري خوداني ميراث (۱) ډوله مصر حكومت
استولی كېږي په دوهمه مرحله كې غو نوري ميراث (۱)
ډوله الوتكي په خپله مصر كې د فرانسی حكومت په مرسته
مونتاژ كېږي او په درېم پړاو ويغني دلسو كلونو په پای كې
په خپله مصر كې دغه الوتكي دفرانسی دماهرانو له خوا
جوړېږي او دمصر حكومت په وال كې دنظامي مقصدولپاره
په كار اچول كېږي .

مخكې د ۱۹۶۷ كال نه چه د عربي او اسرائيلو ترمنځ
دريمه جگړه پيښه شوه د فرانسی حكومت هم د اسرائيلو

او هم عربي هیوادوته وسلې برابرې او اوروسته لدی كاله
د فرانسی حكومت ددی دپاره چه په منځني ختيځ كې دجگړو
د شدت مخه ونسي تصميم يې ونيو چه دمنځني ختيځ په هيڅ
هیواد باندې خپلې وسلې ونه پلوري دغه حال د ۱۹۷۳ كاله
پوري دوام وكړ هغه وخت چه دغلورمه جگړه د عربي هیوادو
او اسرائيلو ترمنځ ونښته او وروسته له هغه د عربي هیوادو
له خوا په امريكې او نورو عربي هیوادو باندې نفتي مقاطعه
شروع شوه د هغه لپاره چه دفرانسی حكومت د عربي هیوادو
سره دوستانه روابط درلودل او دملگرو ملتو په موسسې او
نورو ځايو كې يې د عربي هیوادو او د فلسطینيانو د داعيې
ملا تې كړي وه عربي هیوادو هم خپل نفت په فرانسی باندې
بند نكړل او د فرانسی حكومت د عربي هیوادو د نفتي مقاطعي
غځه تاوان ونه ليد او نور عربي هیوادو ته او د امريكې
حكومت د عربي هیوادو د مقاطعي غځه ډير تاواني شول .
او بيا وروسته د امريكې حكومت او نورو صنعتي لویو
لويدیځو هیوادو پدی لټه كې شول چه د فرانسی په حكومت
زور واچوی چه خپل چال چلند د عربي هیوادو په مقابل كې
بدل كړي د فرانسی حكومت پرته لدی چه دغه پيشنهادونه
يې ونه منل ديته هم چمتو شوه چه د عربوسره خپل مناسبات
لاپسې پياوړي كړل او انكشاف وركړي او حتی دفرانسی
حكومت دا موافقه وكړه چه عربي هیوادو باندې خپلې وسلې
بيا د سره و پلوري چه پدی برخه كې ځينو عربي هیوادو د
فرانسی غځه همدا اوس عصري او ملدړني وسلې ترلاسه كوي .
دبلي خوانه د فرانسی حكومت په هغو فعاليتو كې د
امريكې او نورو لويدیځو صنعتي هیوادوسره ملگرتيا ونكړه
چه مقصد يې د يوې موسسې جوړول وه چه په لازم وختو كې
د نفتي مقاطعي سره مقابله وكړي او په مناسبه توگه انرژي
په لويدیځو صنعتي هیوادو باندې و ویشي . كه څه هم د
امريكې حكومت ډير زيار وويست چه د فرانسی حكومت په
دغه پلان كې شامل كړي اما دفرانسی حكومت ددغه كار
دمنلو غځه ډډه وكړه او پر همدی مثالی باندې دفرانسی
او د امريكې حكومت روابط ډير خړپړ شول مگر د فرانسی
حكومت دخپلې پالیسي غځه چه مقصد يې د عربي هیوادو
ملا تې دی دپخوا په شان دوام وركوي او دا هڅه هم كوي
چه نور هم د فرانسی روابط د عربي هیوادوسره انكشاف
وكړي په همدی ترڅ كې دفرانسی خارجه وزېر په خپلې
يوې وينا كې پدی وروستيو وختو كې ددی ملا تې كړي چه
د فلسطیني را تلونكي دولت دی د اردن دسيند په لويدیځو
سيمو او د عربي په سيمې كې جوړشي او هم دی د فلسطین
د خپلواكې د موسسې نماينده ته دحق وركوي چه دژنيو
د سولې په كنفرانس كې د برابر و غړيو به توگه برخه
واخلي .

د فرانسی د خارجه وزير داوينا د اسرائيلو خارجه وزير
غندلی او زیاته كړيده چه د اسرائيلو حكومت به هيڅ كله

داونه منی چه د فلسطین راتلونکی دولت پدغو سیمو کی جوړشی په تل ابیب کی د فرانسې سفیر خارجه وزارت ته وغوښتل شو ترڅو د فرانسې د خارجه وزیر دوینا په هکله اسرائیلی مقاماتو ته لازمه معلومات ورکړی. د اردن د سیندلویدنې سیمې او دغزې سیمې اوس اوس د اسرائیلو تر تسلط لاندې دی او اوس اکثره عربی هیوادونه دا هڅه کوی چه پدغو سیمو کی دی وروسته د فلسطینیا نو راتلونکی حکومت جوړشی د فرانسې ملاتړی د عربی هیوادو هڅه په عربی نړی کی ډیر ښه احساس پیدا کړی او ټول عربی هیوادونه د فرانسې دولت خپل حقیقی دوست گڼی او ډیر ښه خپل منځی روابط د عربی هیوادو او فرانسې تر منځ ټینګ شویدی او دغه روابط هغه وخت لاپسې پیاوړی شول چی د فلسطینې سر تیریو یو مشر ابوداد د فرانسې د پولیسو لخوا د موشن د پېښې د منځ ته راتلو په تور متهم وونیو او بیا وروسته یی خوشی کړ. محکمه هغه وخت چه فلسطینې سر تیری و نیول شو د اسرائیلو حکومت د فرانسې د حکومت نه وغوښتل چه ابوداد چه د اسرائیلو دورز شکارانو د قتل د پېښې د بنسټ ایښودنکی په تور متهم دی باید مونږ ته وسپارل شی د هغه مخا په چه د فرانسې او اسرائیلو د دولتو تر منځ د اېرو توکو لوجود دی چی باید مربوط مجرمین د دواړو دولتو تر منځ مبادله شی سره لدی هم د فرانسې یوی محکمی دا بوداد د خلاصون امر صادر کړ .

او د فرانسې حکومت د ښه چمتو نشو چه ابوداد د اسرائیلو حکومت ته وسپاری . هغه وخت چه نوموړی الجزایر ته دیوی قرانسوی الوتکی په ذریعه ولیردول شو د اسرائیلو حکومت خپل سخت انتقادونه د فرانسې هر حکومت و لگول او ډیرو عربی هیوادو مخصوصاً د امریکې حکومت د فرانسې پدغه تصمیم باندي خواښتې شول او حتی ډاکتر کسینجر د امریکې پخوانی خارجه وزیر دغه کار یو تعجب آور عمل وباله د اسرائیلو حکومت د سلا او مشورې لپاره خپل سفیر د فرانسې ته وغوښت .

وروسته لدی د فرانسې صدر اعظم دیوی مصاحبې په ترڅ کی وویل چه مونږ داسی دلیل نه درلوده چه د هغه په موجب مو فلسطینې سر تیری چه د فرانسې د پولیسو لخوا نیول شوی وه د اسرائیلو حکومت ته سپارلی وه محکمه د موشن پېښه چه په هغه کی بوولس تنه اسرائیلی قهرمانان ووژل شول د آلمان په اتحادی جمهوریت کی واقع شوی او باید دا بوداد د تسلیمیدو غوښتنه د آلمان د اتحادی جمهوریت د حکومت له خوا په ټاکلی مودی کی شوی وه خو غرنګه چه ولیدل شول دغه رنګه غوښتنه د آلمان د اتحادی جمهوریت د حکومت له خوا ونشو او ما په خپله دا امر صادر کړ چی باید فلسطینې شخصیت په محفوظ توګه الجزایر ته ولیرل شی او مونږ ددی په خاطر داکار وکړ ترڅو د فرانسې گټې په عربی هیوادو کی خوندي وساتل شی .

او بیا وروسته فلسطینې شخصیت دیوی مطبوعاتی مرکې په ترڅ کی دا ادعاو کړه چه دده د موشن په پېښه کی چی ۱۱ تنه اسرائیلی ورز شکاران ووژل شول هیڅ لاس نه درلود او حاضر دی چه د آلمان د اتحادی جمهوریت د مقاماتو په غوښتنه هغه هیواد ته سفر کړی او د دغه دولت په محکمی کی دخپل مخان هڅه دفاع وکړی .

هغه وخت چه دغه فلسطینې سر تیری د فرانسې د پولیسو لخوا و نیول شو عربی سفیران په پاریس کی دخپلو هیوادو غوښتن لیکونه د فلسطینې شخصیت د خلاصون لپاره د فرانسې حکومت ته وسپارل او همدارنګه عربی مشرانو او د فلسطینې دخپلواکی د موسسې مشرانو د فرانسې د حکومت نه وغوښتل چی هر څه ژر دغه فلسطینې سر تیری د ښه خلاص کړی . هغه وخت چه د فرانسې حکومت خپل تصمیم د دغه فلسطینې شخصیت د خلاصون دپاره اعلام کړه د عربی هیوادو خلک مخصوصاً فلسطینان ډیر خوشحاله شول او دمصر خارجه وزیر د دغه فلسطینې شخصیت دخوشی کیدو علت د مصر د حکومت د جدی تماسو نیول د فرانسې د حکومت سره وه .

خوپه هر صورت د فرانسې د دولت دوستی د عربی هیوادو سره ډیره سابقه لری هغه وخت چه په ۱۹۵۶ کال کی د فرانسې دوخت حکومت خپل عسکر د انگلستان او اسرائیلو د عسکرو سره یوځای د سویز د کانال د مسألې په اثر منځنی ختیځ ته ولیردول د فرانسې او عربی هیوادو روابط ډیر خړ پر شول او دغی وضعی تر هغه وخته پوری دوام وکړ چه ترڅو په فرانسې کی نوی نظام د جنرال شارل دو گول په مشرې منځ ته راغی نو د هغه مخا په چی جنرال شارل دو گول د فرانسې قاید جمهور رئیس د عربی هیوادو دوستی د فرانسې دولت ته حتی گټه ورو ورو یی خپل چال چلند د عربی هیوادو په هکله بدل کړ او ډیر عربی هیوادو سره یی د وسلو د پلورلو او اقتصادی معاهدی امضا کړی .

چی پدی توګه د عربی هیوادو او فرانسې روابط ورځ په ورځ مښته انکشاف وکړ او اوس غرنګه چی معلومیری د فرانسې حکومت په منځنی ختیځ مخصوصاً عربی هیوادو کی ډیری گټې لری چی دا کار هم د فرانسې او هم د عربی هیوادو په گټه دی د فرانسې هیواد چه د عربی هیوادو نفتو ته ضرورت لری عربی هیوادونه هم د ښه اړدی چه خپلو نظامی مقصدو ته درسیدو دپاره د فرانسې هڅه وسله تر لاسه کړی . داوه هغه لنډ مطالب چه د فرانسې او عربی هیوادو لپاره ډیر بریالیتوب دی چو پوستر غریب قدرت د عربی هیوادو د عمومی پالیسی هڅه ملاتړ کوی او عربی هیوادو سره متقابله مرسته کوی . اودا د عربی هیوادو دپاره یو ضرورت دی چی دخپلو د محکو دخپلواکه کولو لپاره دستر و قدر تو ملاتړی تر لاسه کړی . محکمه د اسرائیلو حکومت پرته د زور چال چلند هڅه بله پالیسی یی زده نده او عربی هیوادونه

هم دینه ار دی چی خپله نظامی چاری پیاوړی کړی اودغه مأمول هغه وخت سرته رسیدای شی چه دنورو سترو قدرتو د تکتالوژی او نظامی پرمختیا وو غځه گټه واخلی لکه دغه وخت نه چه داسرائیلو حکومت داستعماری دسیسو په اثر د عربی هیوادو په غننگ کی جوړشو تراوسه پوری غلوروازی په لویو جگړو داسرائیلو حکومت سره لاس پوری کړی . او هر وار عربی هیوادو ډیر مالی اوغانی تاوان لیدلی او سبب یی هم دادی چه داسرائیلو اردو په مجهزو او مدرنو وسلو سمباله دی اودینی روزنی مجهز عسکر لری . ټول عربی هیوادونه هم داسرائیلو په شان د یوی مجهزی او عصری اردو په جوړولوبریالی نشی دا امکان شته چه د منځنی ختیځ په راتلونکی جگړی کی به بیا بیا دما تی سره مخامخ نشی لکه داسرائیلو صهیونستان د بین المللی صهیونستانو په مرسته تل دا زیار باسی چی خپل نظامی برتری په عربی هیوادو باندی وساتی غرنکه چه خبربو داسرائیلو دنظامی گروپو یرغل د یوگندا په هوایی ډگر باندی او داسرائیلو یرغملو خلاصون هغه خارق العاده عمل وه چی هیچایی فکر نه کاوه .

نوددی دپاره چه عربی هیوادونه وکولای شی خپلونهایی مقصدو ته ورسیری ددی اېجاب کوی چه مجهزی او عصری قواوی او اردوگانی ولری همداسبب دی چه اوس اوس عربی هیوادونه پدی فکر شوی چه په خپلو هیوادو کی عصری وسلی تولید کړی . غرنکه چی د عربی هیوادو دچال چلند څخه معلومیری دوی په لومړی پړاو کی هڅه کوی چی خپلی لانجی دسولی او خبرواترو له لیاری نه داسرائیلو سره حل و فصل کړی . او که دغه کار صورت ونه مومی نو عربی هیوادونه مجبور دی چی په یوی بلی جگړی لاس پوری کړی . پدی برخه کی لازمه گټو چه دمصر دجمهور رئیس نوی پیشنهادونه دمنځنی ختیځ دعمومی بحران دحل لپاره په لنډه توگه چه ډیر انعطاف پذیره دی بیان کړو دمصر جمهور رئیس په خپلو نویو پیشنهادو کی زیاته کړیده چه باید دلبنان دولت دژنیو په راتلونکی کنفرانس کی پوره برخه واخلی او هغه فلسطینی دولت چه جوړیږی باید د اردن سره ارتباط ولری او هم دی په سرعت سره اسراییلی فوځونه د عربی نیول شویو خاورو غځه ووزی .

دمصر جمهور رئیس دا امید واری وکړه چه دمنځنی ختیځ په سیمی کی دی یو منطوقوی سوله منځ ته راشی چی ترغو پدی توگه هم دمصر حکومت اوهم داسرائیلو حکومت دډیرو نظامی دروند پټی څخه خلاصون ومومی اوبه سیمی کی چه بحرانی او خطرناک حالت شته د مینځه لاړ شی . انورالسادات د امریکی د دولت څخه وغوښتل که د امریکی حکومت وغواړی چی په سیمی کی سوله منځ ته راشی دا کار په یوی میاشت کی صورت ومومی دمصر جمهور رئیس پدی اصل ټینگار وکړ دا کار به د امریکی په گټه وی که

د اسراییلو په حکومت فشار وارد کړی چه په منځنی ختیځ کی سوله ته غاړه کښیږدی .

په ۱۹۴۹ کال کی دلبنان حکومت داسرائیلو حکومت سره دی موافقی ته رسیدلی وه چی باید دمنځنی ختیځ په لانجو کی دلبنان حکومت بیطرفه پاتی شی اما اوس وضع بل رنگه شوه لکه دلبنان ددو کالو ورستیو پیښو وشودل چه اوس اوس دلبنان حکومت مستقیماً داسرائیلو د حکومت دمقابلی په حالت کی قرار لری لکه فلسطینی سرتیری اوس اوس یو زیات شمیری په لبنان کی دی او د بلی خوانه عربی فوځ هم چی شعیری ډیرش زرو تنوته رسیری په لبنان کی میشته دی .

انورالسادات زیاته کړه چی پدی هکله باید دلبنان د جمهور رئیس الیاس سرکیس سره خبری اتری وکړی او نوموړی زما دغه پیشنهاد منلی دسادات په نویو پیشنهادو کی ډیر نرمش لیدل کیږی او هغه داچی سادات دخپلو نویو پیشنهادو په ضمن کی ویلی دی چه مونږ دانه غواړو چه داسرائیلو حکومت دی په دوه یا دریو کلونو کی ټولی عربی نیول شوی سیمی خوشی کړی بلکه په یو مناسب وخت کی دی د عربی نیول شویو سیمو غځه ووزی . اومونږ پدی ټکی هم موافقه اړو چه داسرائیلو حکومت دی لازم تضمینات لاسته راوړی . په یوبل محای کی دمصر جمهور رئیس زیاته کړی چه داسرائیلو حکومت دی دټولو عربی نیول شویو سیمو غځه د بیت المقدس دشرقی سیمو په شمول ووځی که څه هم د اسراییلو حکومت دبیت المقدس ختیځی سیمی دخپلی خاوری جزگرځوی باید پدی برخه کی دی خبری اتری وشی دمصر جمهور رئیس ویلی چه دا یواځی لخوا نظر دی اما دسوریی جمهور رئیس پدی هکله لمانته نظر لری .

غرنکه چی د عربی هیوادو دریځ څخه ټنکاری دوی په لومړی پړاو کی دا هڅه کوی چی دروغی جوړی له لیاری یعنی دژنیو دسولی د کنفرانس له لاری داسرائیلو د حکومت سره یوی سوله ټیزی موافقی ته ورسیری او که دغه کار صورت ونه مومی عربی هیوادونه به دمنځنی ختیځ لانجی دامنیت په شوری کی مطرح کړی او که هلته هم کومه نتیجه لاس ته رانشی نو عربی هیوادونو تصمیم نیولی چی په یوی بلی جگړی لاس پوری کړی ، او غرنکه چه کتونکی نظریه ورکوی ۱۹۷۷ کال دمنځنی ختیځ د لانجو دحل لپاره دبل هروخت نه زمینه مساعده شوی . او د بلی خواته غرنکه چی په امریکی کی هم نوی حکومت منځ ته راغلی نو ډیر زیار په وایستل شی چی دمنځنی ختیځ لانجی دسولی له لیاری حل و فصل شی باید وویل شی په اوسنیو شرایطو کی هغه سیمه چی دهغی دسولی او جگړی حالات دنړی نوری سیمی علاقه مندی گړځوی هغه دمنځنی ختیځ سیمه ده داسی اټکل کیږی چی که ددغی سیمی کړ کیچو نه حل نه شی نو د لوی قدرتونو پټه به هم په جگړه کی کیښودله شی .

ب [محمد عثمان	ولد	محمد اسلم
» محمد قدیم	»	دین محمد
» عبدالصمد	»	عبدالرزاق
» اسد اللہ	»	حاجی سلیم
» محمد نعیم	»	نصر اللہ
» حمید اللہ	»	ملا سید خان
» عبدالقادر	»	محمد طبیب
» عبدالوکیل	»	عبدالغفور
» اصلیت	»	غلام حضرت
» محمد ابراہیم	»	یوسف خواجہ
» محمد قیق	»	خان محمد
» جان آقا	»	گل محمد
» محمد عارف	»	محمد سرور
» محمد مبین	»	سلطان محمد
» لوگر خان	»	سلیما نشاہ
» غلام محمد	»	تاج محمد
» غنی الدین	»	وکیل الدین
» سردار محمد	»	بہرہ خان
» محمد صدیق	»	محمد امین
» محمد جان	»	عبدالرسول
» عبدالرحمن	»	محمد موسیٰ
» داد یگل	»	خان محمد
» عبدالوکیل	»	عبدالقیوم
» محمد نظر	»	حمید اللہ
» عبدالعزیز	»	عبدالرحمن
» عبدالغیور	»	عبدالاحد
» اقتدی	»	گل محمد
» قیس سلیمان	»	عبداللہ روکی
» نثار احمد	»	علی احمد خان
» ظفر	»	محمد عمر
» محمد عثمان	»	شاہد خان
» علی محمد	»	صدر الدین
» درانی	»	جلال الدین
» عبدالرحیم	»	عبدالاحد
» عبدالعزیز	»	عبدالغفور
» محمد نسیم	»	محمد حنیف
» جلال الدین	»	نظام الدین
» عبدالمحمد	»	عبدالرؤف
» سردار	»	میر اکبر
» عبدالعلی	»	عبدالمحمد
» محمد حسن	»	محمد شریف
» عبدالرؤف	»	محمد امین
» محمد آصف	»	خلیل الرحمن
» غفار	»	گل جان
» عبدالرحیم	»	شاہ زرین

ب	علم گل	ولد	حضرت گل
»	سید ظاہر	»	گل سعید
»	محمد زمان	»	محمد ہاشم
»	سید زلمی	»	سید سکندر
»	محمد انور	»	محمد اکرم
»	محمد اکبر	»	شمنواز
»	غلام محسن	»	غلام سرور
»	عبدالباقی	»	عبدالغفور
»	شیر آقا	»	سراج الدین
»	سردار شاہ	»	حاجی محمد
»	میر اجان	»	سید جان
»	محمد شفیع	»	امین اللہ
»	عبدالغنی	»	عبداللہ
»	ولی محمد	»	شیر محمد
»	عید محمد	»	نجم الدین
»	گل آقا	»	احمد جان
»	محمد صدیق	»	غوث الدین
»	احمد خان	»	احمد علی
»	سید عزیز	»	سید غریب
»	محمد خالد	»	گل محمد
»	نور احمد	»	حبیب اللہ
»	اختر محمد	»	محمد الدین
»	حکیم	»	حیات
»	عبدالرحمن	»	عبدالحمید
»	نعمت اللہ	»	خیر محمد
»	غلام حیدر	»	غلام علی
»	رحیم اللہ	»	حمید اللہ
»	جلال الدین	»	غلام محی الدین
»	محمد نسیم	»	محمد عالم
»	عبدالرشید	»	صالح محمد
»	محمد حنیف	»	عبدالرؤف
»	غلام سعید	»	محمد سرور
»	محمد عظیم	»	عبدالرسول
»	محمد جعفر	»	محمد عیسیٰ
»	دلیل	»	ندیر محمد
»	بابہ	»	سلامت شاہ
»	عبدالعزیز	»	محمد انور
»	عبدالقادر	»	عبداللہ
»	جلال الدین	»	عبدالصمد
»	محمد کریم	»	خیر محمد
»	سلطان محمد	»	یار محمد
»	برہان الدین	»	عبدالرزاق
»	محمد قاسم	»	محمد شفیع
»	سید عمر	»	محمد اکبر

بلند بردن مؤثریت تأمینات راداری

ترجمه جگرن نیک محمد

مختلفه پرواز نموده و برای تقرب مخفیانه به هدف مورد نظر از عوارض اراضی، پارازیتها، مانورهای ضد رادار و دیگر انواع مانورها استفاده مینمایند اجرا میدارند.

جزوتامهای رادار فعالیت مجار بوی جزوتامهای راکت رهبری شده دافع هوا و طیارات شکاری را در زمان دفع و طرد پروازهای باصقین دشمن هوائی تأمین مینمایند برای این مقصد باید که جزوتامهای مذکور را بوقت وزمانش از ظهور دشمن هوائی ایقاز نموده و در ضمن معلومات لازمه را راجع به وضعیت هوائی به دسترس تمام محلات قومانده قدمه های مختلفه میگذارد. معلوماتی را که محلات قومانده اخذ میدارند قبل از همه برای محاکمه و وضعیت و اتخاذ قرار نهایت ضروری میباشد. هر را پوری که از جزوتامهای رادار در باره دشمن هوائی، خطالسیر، ارتفاع پرواز و ترکیب اهداف هوائی مواصلت میورزد باید وقت کم را گرفته و بسیار دقیق باشد. وظیفه مذکور وقتی اجرا شده میتواند که پرسونل رادار دارای احضارات مجار بوی بوده و هدف هوائی را بوقت وزمانش کشف و تشخیص نمایند هر قدر هدف هوائی وقت ترکشف گردد بهمان اندازه زمان کافی برای در آوردن جزوتامهای اکتیف مدافعه هوائی به حالت احضارات مکمل مجار بوی و اجرای فعالیت باقی خواهد ماند.

در جزوتامها و قطعات قوای رادار تدابیر زیادی غرض پیشبرد میتودهای کشف و تعقیب اهداف و ارسال معلومات بوقت وزمانش اتخاذ میگردد. نتایج ثمر بخش از آن جزوتامهایی حاصل شده میتواند که فعالیت در مورد بهتر ساختن مواضع استیشنهای را در جریان داشته باشد. بادر نظر داشت مسائل فوق لازم می افتد تا قوماندانان و قرارگاهایشان توجه خاصی در مورد تعلیم و تربیه پرسونل رادار مبذول داشته و در وجود شان حسن وطن پرستی، مسئولیت و از خود گذری را تقویه نموده تا آنها بتوانند وظایف مهم و خطیر خویش را در هر نوع شرایط انجام دهند.

یکی از شرایط عمده مؤفقیت پرسونل قوای رادار در جهت تأمین فعالیت مجار بوی قطعات و جزوتامهای اکتیف مدافعه هوائی همانا تأسیس و پیشبرد نوکریوالی مجار بوی به سویه عالی میباشد.

مفهوم بیداری و احضارات مجار بوی دایمی پرسونل در شرایط عصر حاضر نهایت بالا رفته است زیرا که وسایط تعرض هوائی زمان ما انکشاف وسیعی نموده و احتمال تعرضات باصقین آنها از نظرها دور نباشد. این موضوع زیاد تر به پرسونل قوتهای مدافعه هوائی مملکت که اهداف مهم و حیاتی را حمایه میدارند تعلق میگیرد تا آنها برای اجرای وظایف عمده و خطیر خویش همیشه به حالت احضارات دایمی مجار بوی باشند و از تغییرات و انکشافات بعدی وسایط تعرض هوائی معلومات کافی داشته باشند پرسونل قوتهای مدافعه هوائی مملکت باید برای اجرای فعالیتهای مجار بوی قاطع و اکتیف غرض از بین بردن تعرضات دشمن هوائی در وضعیت مشکل مجار بوی احضارات کافی داشته باشند. برای اجرای چنین وظیفه خطیر باید سویه تعلیم و تربیه آنها عالی بوده و بین قطعات و جزوتامهای صنرف مختلفه مدافعه هوائی یک هم آهنگی و مطابقت در طرز فعالیت مجار بوی موجود بوده و سوق و اداره آنها طور متین، الاستکی و دوامدار اجرا گردد.

احضارات قوتهای مدافعه هوائی مملکت بمقصد فعالیت فوری غرض از بین بردن وسایط تعرض هوائی دشمن مستقیماً مربوط به فعالیت های همه جانبه قوای رادار و تخنیک میباشند. قوای رادار باید بصورت دوامدار از فضای هوائی بمقصد اکتفا ساختن مقاصد و وسایط تعرض هوائی کنترل و ترصد نموده و معلومات لازمه را غرض امجای آن به قوتهای اکتیف مدافعه هوائی (طیارات شکاری، توپچی دافع هوا و راکت های رهبری شده دافع هوا) تأمین نماید.

از تحلیل امکانات تعرض و وسایط هوائی برمیآید که یگانه وسیله کشف و ترصد آنها قوای رادار میباشد از اینرو قوای رادار باید برای اجرای فعالیت مجار بوی در شرایط مشکل و متغیر مجار بوی آمادگی مکمل داشته و سویه تعلیم و تربیه و احضارات مجار بوی پرسونل آن عالی بوده و در راه انکشاف مسلکی و علمی آنها توجه عمیقی مبذول گردد. پرسونل قوای رادار در تحت شرایط مشکل مجار بوی ایقای وظیفه میدارند، آنها وظایف خویش را در زمان پرواز های کتلهوی که طیارات دشمن در ارتفاعات و سرعت های

دراثنای آماده ساختن پرسونل جزوتام های رادار غرض اجرای نوکریوالی محاروبی باید زمان لازم به مقصد مطالعه ائناد نوکریوالی محاروبی ، تجارب جزوتام های پیشقدم بدسترس شان قرار داده شده و تدابیر لازم برای برطرف نمودن نواقص در طرز پیشبرد نوکریوالی اتخاذ گردد . در جریان مشق و تمرینات و دروس عملی بالای وسایط باید کوشش بعمل آید تا مرتبات وسایط از طرز اجرای نوکریوالی محاروبی احساس مسئولیت نمایند . اگر آنها اساسات لازم را که از هدف اخذ میدارند به وقت و زمانش به محلات قومانده ارسال نکنند وظیفه اصلی یعنی دفع و طرد اهداف هوایی بصورت اطمینان بخش اجرا شده نمیتواند .

یکی از شرایط عمده اجرای نوکریوالی مؤفقا نه عبارت از هم آهنگی فعالیت بین تمام مرتبات و پرسونل نوکریوالی رادارها میباشد . در این تجارتول و مسئولیت او پراتورها نهایت مهم و سنگین میباشد . اگر او پراتورها مجرب و با تجربه بوده و وظیفه خویش را بصورت هوشیارانه انجام بدهند اطلاعات و اساسات ارسال شده هم دقیق خواهند بود . اطلاعات مذکور که شامل محل ، موقعیت ، ترکیب ، نظام محاروبی و غیره میباشد در محلات قومانده بروی پلان شیت ها انعکاس داده شده و اهمیت زیادی برای اتخاذ قرار دارد .

در تمام جزوتام های رادار توجه جدی به پیشبرد سویه تعلیم و تربیه ، احضارات تکتیکی و مطابقت فعالیت او پراتورها باید معطوف ساخته شود تا آن ها از تمام امکانات دستگاه های خویش استفاده وسیع نموده بتوانند .

محاربه با طیارات دشمن در شرایط کنونی خصوصیات بارزی دارد . محاربه با آنها در شرایط باصقین و تغییر فوری وضعیت هوایی صورت گرفته و طیارات دشمن از مانورهای مختلفه استفاده میدارد . روی این منظور پرسونل رادار باید اساسات اخذ شده از هدف هوایی را به کمترین فرصت ارسال نمایند تا قوت های اکتیف مدافعه هوایی بوقت و زمانش به احضارات یک درجه بلندتر محاروبی گذشته و دشمن را در سرحدات معینه دفع و طرد نموده بتوانند .

یکی از تقاضاهای عمده و اساسی که از جزوتام ها و محلات قومانده رادار خواسته می شود اینست که اشاره اولین هدف را بدون معطلی ارسال نمایند .

ضرب المثلی در قوای رادار خصوصاً در پوسته های سرحدی وجود دارد که میگویند اول باید « ارسال و بعداً تدقیق شود » مفهوم آن اینست که اکثر او پراتورها وقتی اشاره هدف را تعیین نمودند قوری باید آنرا به محلات قومانده ارسال نمایند . بعد از ارسال آن راجع به هدف تدقیق نمایند . اگر در ابتدا تدقیق و بعداً ارسال گردد زمان زیادی را در بر خواهد گرفت که روی این دلیل زمان کافی برای جزوتام های اکتیف غرض اجرای محاربه هوایی باقی نمانده و هدف هوایی چون دارای سرعت زیاد میباشد مسافت زیادی

رایبموده و در آنصورت امکان دارد که وظیفه خود را که تخریب هدف میباشد انجام دهد . از اینرو تمام پرسونل قوای رادار و محلات قومانده آن این موضوع را در نظر گرفته و مطابق آن عمل نمایند . در قطعات و جزوتام های قوای رادار سعی بعمل می آید تا سرعت ارسال اساسات را تسریع بخشند و برای این منظور تدابیر خاصی پی ریزی گردیده است تسریع دادن اساسات و استواریت سوق و اداره توسط عوامل ذیل اجرا شده میتواند :

— استفاده درست و معقول از وسایط اتوماتیکی سوق و اداره .

— ابتکار و خلاقیت قوماندانان ، انجیران ، میخانیکان و تمام پرسونل در مورد ارسال فوری اساسات رادار به جزوتام های راکت و طیارات شکاری .

— ابتکارات مذکور اگر در عمل تطبیق گردد باعث

تسریع اجرای وظیفه محاروبی گردیده و مثال آن زیاد است مثلاً در یکی از جزوتام های رادار اساسات اهداف هوایی نه تنها به محلات قومانده ارسال گردیده بلکه کندک راکت دافع هوا را که در نزدیکی آن قرار داشته نیز ایقاف نموده و مرتبات جزوتام راکت با اخذ فوری اساسات مذکور توانستند که تمام اهداف هوایی را بانمره پیریه تخریب نمایند . در یکی از محلات قومانده قوای رادار میتودی پی ریزی گردید که ضمن اجرای آن زمان ارسال اساسات کمتر ساخته شده و با العموم شرایط اجرای سوق و اداره سهل تر گردید .

مثال های فوق نشان میدهد که باید تدابیر لازم در باره تقلیل زمان ارسال اساسات اتخاذ گردیده و هم چنان از تجارب جزوتام های پیشقدم نیز استفاده بعمل آید .

در اینجا خاطر نشان می گردد که تنها تسریع ارسال اساسات نیز کافی نبوده بلکه در پهلوای آن باید اشارات اخذ شده بطور دقیق ، کامل و دوا مدار ارسال گردد .

موضوع احضارات و تعلیم و تربیه پرسونل قوای رادار همیشه مورد توجه قرار گیرد تا در نتیجه زمان کافی غرض ایقاف جزوتام های آتشی و محلات قومانده در باره دشمن موجود شده بتواند روی این دلیل است که در مورد آمادگی مرتبات محلات قومانده و محلات سوق و اداره و انتخاب نوکریوالی حرکات توجه خاصی مهذول میگردد .

تجاریبی که در مورد احضارات صاحب منصبان تحلیل کننده وضعیت هوایی ، سوق و اداره معقول مادونان و وسایط تخنیککی و استفاده اعظمی از امکانات آنها . مطابقت فعالیت مرتبات ، اجرای مشق و تمرینات در امور فعالیت فوری شان در شرایط مختلفه محاروبی در بعضی جزوتام های رادار بدست آمده باید در دیگر جزوتامها مورد تطبیق قرار داده شود . بلند بردن مؤثریت تأمینات راداری باید همیشه تحت نظر قوماندانان بوده و با احضارات تکتیکی آنها یکجا مورد توجه قرار گیرد آن قوماندانی که در باره وسایط تعرضی

اسرار لاینحل کیهان

سوال: چه وقتی مردم خواهند توانست که برای یک مسافرت کیهانی ثبت نام نموده و تکت خود را خریداری نمایند؟
 جواب: این فعالیت ضرورت به تشویق و ترغیب نداشته زیرا سفر مذکور پرماجر و عجالتاً خیلی ها گران تمام میشود اگر کسی امروز آرزوی این مسافرت را داشته باشد، بدرجه اول فوق العاده پرمصرف و ثانیاً شخص آرزو کننده با تنها درجه غنی و ثانیاً پول خود را میبایست در وجهه خرابترین آن بمصرف رساند که گوئی درین مرحله به هیچ کس چنین توصیه نباید گردید.

اکنون اگر شما پرسشی دارید که در کدام مرحله این مسافرت بعدی ارزان تمام میشود که شخصی همان مصرف را در سفر امروزه از قاره امریکا به جزائر کارابین اجرا می دارد؟- این موضوع سوال دیگری است. با یک رشد معقول تکنالوجیکی گفته میتوانیم که این امر در چند دهه قرن بیست و یکم امکان پذیر میباشد. و هم به تحقیق میتوان اظهار کرد که اگر مفکوره شهر کیهانی عملی میگردد در آنحال یک تعداد زیاد مردم جهت اعمار این شهر به هوا پرتاب گردیده و درین مساعی جهان شمول هر یک سهم فعالانه خود را جهت رسیدن به اسرار کائنات و دریافت خارقه های این بحر کیهانی، خواهد گرفت.

اگر موضوع فوق طور با صقین پیش برده میشود در اینصورت تفکر تکنیکی صاحب منصبان و مرتبات انکشاف نموده و در وجود آنها حس خلاقیت و ابتکار بوجود آمده و در نتیجه آنها قادر به اتخاذ قرار درست خواهند شد. یکی از عوامل مهم و عمده که تأمینات را داری فعالیت محاروبی جزوتام های راکت رهبری شده دافع و طیارات شکاری را بلند میبرد سویه عالی تخنیکی پرسونل جزوتامهای رادار و محلات قوماندانان شان بوده که تا چه اندازه آنها قادر به استعمال درست دستگاهها میباشند. پرسونل دستگاههای رادار باید در هر نوع شرایط و وضعیت محاروبی (در وقتی که دشمن از پارازیتها، مانورهای ضد راداری، پرتاب مرمی های ضد راداری اوضاع متغیر هوایی وغیره) آماده اجرای وظیفه بوده و بتوانند که در هر نوع وضعیت هوایی فعالیت محاروبی جزوتام های اکتیف و محلات قوماندانان شان را از نظر تأمینات راداری تأمین نموده و بوقت وزمانش اهداف هوایی را کشف، تعقیب نموده و اساسات آنها را ارسال و تمام قدمه های مربوط را ایقاز نمایند. این وظیفه در حالاتی انجام داده شده میتواند که از همه اولتر آنها احضارات کافی تخنیکی و تکنیکی داشته سویه تعلیم و تربیه شان عالی بوده و دارای حسن وطن پرستی، مسئولیت فداکاری و از خود گذری بوده و حمایه اهداف مهمه مملکت را که از وجایب بزرگ پرسونل قوای مدافعه هوایی میباشد بصورت متین و معقول انجام دهند.

وائی دشمن، امکانات و تکنیک های فعالیت محاروبی شان مطابق شرایط اراضی خود معلومات کافی داشته باشند خوبتر میتوانند وظایف محاروبی را به مادونان خویش تبلیغ نموده و وسایط رادار را طور مناسب نظر به وضعیت شامل فعالیت نموده و ابتکاری در مورد اجرای وظیفه محاروبی بخرچ دهد. علاوه از قوماندانان متبانی پرسونل رادار نیز باید حایز چنین صفاتی باشند.

قوماندانان جزوتامهای رادار باید همیشه وسایط تعرض هوایی را دانسته و وضعیت را طور معقول تحلیل نموده و بدانند که وسایط مذکور زیادتر از کدام استقامت ظهور نموده و وسایط رادار با چه نوع تکنیک های فعالیت دشمن هوایی مواجه میگردد. قوماندانان و صاحب منصبان جزوتام های رادار با در نظر داشت امکانات و خصوصیات مواضع خویش تدابیر تکنیکی و عملی ذیل را اتخاذ نمایند:

- طرز فعالیت پرسونل نظر به اشاره آرام.
- طرز استفاده از وسایط و استیشن های رادار در شرایط مختلفه محاروبی.
- ترتیب ارسال اساسات.
- تدابیر لازمه دیگر برای تأمین احضارات دائمی محاروبی پرسونل.

باعملی نمودن تدابیر فوق دشمن موقع نخواهد یافت تا تا ایلات خود را بالای جزوتامهای رادار عملی نماید. احضارات تکنیکی صاحب منصبان و مرتبات را طوری عیار باید نمود تا تمام تدابیر (مشق و تمرینات گروهی، مشق و تمرینات مختلفه و تطبیقات) در شرایط نزدیک بوضعیت محاروبی پیش برده شوند. سعی بعمل آید تا دروس عملی مشق و تمرینات و تطبیقات شرایط حقیقی را منعکس ساخته و بمقابل نواقص ظاهر شده و تکنیکهای پکنواخت و شابلونی مجادله بعمل آید.

اکثراً واقع شده که مشق و تمرینات مرتبات بشکل بسیار ساده ابتدائی و یک نواخت اجرا گردیده و در آن مسایل بسیار کوچک مثل تنها ارسال اساسات تمرین میگردد. این موضوع زیاده تر در مواقعی که پروازهای حقیقی موجود نبوده صورت میگیرد. مواقعی هم پیش آمده که موضوع مشق و تمرین و وضعیت هوایی قبلاً به محل قوماندانان مرتبات معلوم میباشد و اهداف در بین جزوتامها و استیشن های رادار قبلاً تقسیم شده که در اینصورت مفکوره مشق و تمرین به اساسات و طرق فعالیت تکنیکی مطابقت نکرده و فعالیت پرسونل را نهایت ساده میسازد قوماندانان باید از وقوع این نوع مشق و تمرین جلوگیری نمایند زیرا فعالیت بمقابل دشمن هوایی همیشه جنبه با صقین و غیر مترقبه داشته باشد تا با شرایط حقیقی مطابقت پیدا نموده و در نتیجه بالای تعلیم و تربیه و احضارات پرسونل نتیجه منفی وارد نموده و خاطر نشان میگردد تا مفکوره تنها باید به شخص که مشق و تمرین را پیش می برد معلوم بوده و برای متبانی پرسونل جنبه غیر مترقبه داشته باشد.

اشکال ابلاغ قرار قوماندان به مادیان

ترجمه جگنورن میرجمال الدین فخری

بدوام گذشته

بدین ترتیب در امر مجار بوی که به کندک ار سال میشود وظایف تولی های همجوار توضیح میگردد . اما اگر به قوماندان کندک تا زمانیکه خودش قرار اتخاذ می نماید از اتخاذ قرار قوماندانان همجوار راجع به وظایف تولی های همجوار مطلع نبود در آن صورت در امر مجار بوی راجع به وظایف کندک های همجوار تحریر میدارد . درین صورت قوماندانان تولی ها مجبورند وظایف تولی های همجوار را بدانند و این کار را در اثر تبادل اطلاعات یک با دیگر حل و فصل می نمایند .

در شرایطی که قوتها رفتار اجرا می نمایند و یا تعرض می کنند لازم است که علاوه از اطلاعات دست داشته راجع به وظایف همجوارهای راست و چپ قوتها در مورد قطعاتی را در پیشروی این قوا قرار دارد و تماس مستقیم بادشمن برقرار می نماید اطلاعات کافی درج گردد .

ماده سوم :

در ماده سوم امر معمولاً وظایف جزوتامهای دوست و غایب فعالیت را نظر به قرار قوماندان احتوا می کند این ماده یکی از مهمترین مواد بشمار می رود . زیرا ماده مذکور فعالیت مادیان را هماهنگی و معقولیت می بخشد به آنها مجال میدهد تا از انسیاتیف و ابتکار خویش هنگام ایفای وظیفه مجار بوی مطابق قرار قوماندان استفاده نمایند . همچنین به خود جرئت میدهند که در اثر از بین رفتن محلات سوق و اداره قدمه های مافوق خود شان سوق و اداره را عهده دار شوند .

نظر به دلایل فوق محتویات ماده سوم بصورت تقریبی ذیلاً افاده میشود :

الف - در اوامر به تعرض - نمره جزوتام بدون خاطر نشان ساختن وسایط تقویه (و استقامت ضربت اصلی . - کدام دشمن و به چه ترتیبی امجا می شود ؟ - حدود وظیفه نزدیک .

- خصوصیات مانور قوا و وسایط درائتای مضمحل ساختن احتیاط دشمن و حدود وظایف متعاقب .

- استقامت تعرض بعدی .

علاوه بر آن در همین ماده به منظور اختصار حجم امر لازم است تا خط السیر و حدود تثبیت شده و معین گردد : مبدأ ، نحای داور و هم - چنان اشغال موضع ، نظام های قبل از مجار به ، فاصله های امنیت و تعرض .

ب : در اوامر به مدافعه : نمره جزوتام ، منطقه مدافعه حدود پیشترین ، نقاط مقاومت ، مواضع ، ترتیب امجا نمودن دشمن قبل از آنکه به حدود پیشترین برسد و ترتیب از بین بردن آن ها در زمان تعرض ، و همچنان برای این منظور از کدام وسایط باید استفاده بعمل آید ، قوای اصلی در کجا باید جا بجا شده و تمرکز یا بند ، خصوصیات مانور قوا و وسایط به مقصد اضمحلال دشمنی که خواسته است مدافعه را شق نماید .

ج - در اوامر به رفتار :

- پیشبینی از مجاریات تصادفی .

- نمره جزوتام و خطر السیر حرکت آنها .

- چه وقت و در کدام منطقه (حدود) باید برسد .

- برای چگونه فعالیت هائی باید آماده باشد .

- غایب فعالیت قوای دوست در هنگام برخورد بادشمن

حین رفتار .

- نقاط مبدأ حرکت و غیره .

نقطه اساسی و قابل ملاحظه اینکه در ارائه ماده سوم باید مدنظر باشد عبارت از مختصر بودن آنست ، البته این موضوع نقاط ضعیفی را نیز در بر دارد چونکه ممکن نیست بصورت موجز و مکمل غایب فعالیت ها بیان گردد (زیرا موضوعات فوق بامحتویات و وظیفه مخلوط می گردد) . ازینروما اصولاً کدام شکل دیگر فورمولبندی این ماده را پیشنهاد کرده نمیتوانیم زیرا در آغاز وظیفه مجار بوی گرفته شده ارائه می گردد و بدینال آن غایب فعالیت ها .

به مقصد مختصر ساختن حجم اوامر مفکوره تاسیس نظام مجار بوی جزوتام هارا ، حتمی نمی شماریم زیرا این موضوع نظر به محتویات ماده ذیل به مادیان روشن می گردد .

ماده چهارم :

در ماده چهارم بعد از جمله « امر مینمایم » وظایف جزو تام های مادون به ترتیب حروف الفباء بصورت علیحده ارائه می گردد برای مقصد فوق میتوان ترتیب ذیل را پیشنهاد نمود :

در اوامر به تعرض :

الف :- به جزو تام خط اول (از راست به چپ نظر به موقعیت نظام محاروبی آنها)

- نمره جزو تام و وسایط تقویه آنها .

- حدود و استقامت های تعرض .

- کدام دشمن را در کجا از بین برد ، در اثنای ایفای

وظیفه نزدیک کدام حدود باید اشغال شود .

- استقامت های تعرض بعدی .

- خط السیر های حرکت در زمان رسیدن به حدود

(مبداء جایجا شدن ، تعرض) .

- کی حمله مینماید .

- خطوط فاصل از چپ .

ب :- به جزو تامهای خط دوم :

- نمره جزو تام و وسایط تقویه آنها .

- خط السیر حرکت آنها .

- سرحد داخل شدن به محاربه .

- وظیفه نزدیک و استقامت تعرض بعدی .

- زمان گذشتن از خطوط و حدود .

- در اثنای داخل شدن به محاربه کی باید از کی اطاعت

کند .

ج - به جزو تامهای توپچی :

- تشکیل ، دوام و تاسیس آتش احضارات ، وظایفی

که باید در هنگام آتش احضارات ایفا کند ، حمایه مواضع

و مناطق آتش ، خط السیر حرکت و زمان حاضر شدن جهت

باز نمودن آتش ،

- در اثنای ارائه وظایف توپچی لازم می افتد تا فقط

محتویات تکنیکی آن (کدام دشمن را در کجا باید امحا

کرد و یا تحت فشار قرار داد و غیره) مدنظر گرفته شود

درین حالت باید متود های باز کردن آتش (شکل و سرعت

انداخت ، مصارف مرمی و غیره) در نظر باشد و آمرین

مربوطه توپچی انتخاب میشود .

د - به جزو تامهای توپچی دافع هوا :

- کجا را چه وقت باید تحت حمایه داشت (در شروع

تعرض و جریان آن) بعد از این به شکل ماده وار تشکیل

و وظایف احتیاط های مختلف ارائه شده و زمان حاضر شدن

تمام قوتها برای رسیدن به خط تعرض تثبیت می گردد .

(در هنگام تعرض در وقتیکه تماس مستقیم بادشمن موجود

باشد زمان حاضر شدن به تعرض نیز خاطر نشان می شود) .

در اوامر به مدافعه :

به جزو تامهای خط اول و وسایط تقویه آنها نشان داده

میشود ، مناطق ، نقاط مقاومت و محلات مقاومت مدافعه

استقامت تمرکز قوای اصلی ، محلات مقاومت را در کجا و چه

وقت باید تشکیل نمود ، خطوط فاصل از چپ نشان باید

داده شود . در همین جاسیتوان مناطق احتیاطی و ساختگی را

نیز نشان داد ، مواضع بهره داری و گزیده جناح هارا با کدام

قوا و وسایط میتوان تامین نمود . اما در اثنای ترتیب و تنظیم

مساعی مشترک همچو هدايات نیز داده میشود و در آن صورت

است که تکرار آن صرف نظر شده می تواند .

به جزو تامهای خط دوم و وسایط تقویه تثبیت می شود ،

مناطق اصلی و فرعی (احتیاطی) مدافعه ، استقامت تمرکز

قوای اصلی ، استقامت و خطوط تعرضات متقابل و برای

جزو تام های تانک علاوه بر آن حدود (سرحدات) آتش

به مقصد منعکس ساختن تعرضات قوای تانک دشمن نشان

داده میشود .

به جزو تامهای دیگر (عناصر نظام محاروبی) وظیفه

شان نظر به خصوصیات محاربات تدافعی تثبیت می گردد

در اوامر به اجرای رفتار :

با در نظر داشت محاربات تصادفی در اثنای دادن وظیفه

به جزو تامهای مادون دقت اساسی به محل و ترتیب رفتار آنها

مبدول می گردد . خط السیر رفتار ، زمان رسیدن به منطقه

جدید تجمع قوتها و همچنان خصوصیات فعالیت در اثنای جریان

محاربات تصادمی بادشمن .

ماده پنجم :

در ماده پنجم امر محل و زمان جایجا شدن محلات سوق

و اداره و استقامت تغییر موضع محلات قومانده تعیین میشود .

در همین ماده میتوان سبب تقدیم مهمترین راهپورها (راجع

به آماده بودن برای ایفای وظیفه داده شده ، راجع به

آغاز فعالیت ، راجع به اجرای فعالیت و غیره) را خاطر

نشان نمود . باید در نظر داشت که سبب تمام راهپور های

دیگر معمولاً ذریعه تابلوی جداگانه و مخصوص تثبیت میشود

که آنها کمتر تغییر می نمایند .

ماده ششم :

امر می شود : کدام يك از مادونان (صاحب منصبان

مادون) بحیث معاون قوماندان به مقصد گرفتن سوق و اداره

در وقتیکه محلات قومانده اصلی از بین می رود یا عارضه دار

می شود و یا معاون اصلی و داخل تشکیل قوماندان از صنف

محاربه خارج میشود عهده دار میگردد و مسئولیت سوق و

اداره بعدی را بدوش می گیرد .

شکل و محتویات امر محاروبی چنان میباشد که در بالا

ذکر گردید .

هرگاه زمان بسیار محدود و کمی برای احضارات

محاروبی در دست باشد و خاصیتاً در جریان فعالیت های

مخاروبی، زمانیکه فرمانندان امکانات آنرا ندارد که تمام مادونان را جمع آوری کند و اوامر عمومی مخاروبی را به آنها بدهد در آن صورت به عوض آن و یا به مقصد استفاده وسیع تر شکل دیگر ابلاغ اوامر فرمانندان به مادونان عملی میشود که این شکل را هدایات مخاروبی می نامند.

فرق اساسی هدایات مخاروبی از امر مخاروبی در آنست که هدایات مخاروبی قاعده‌تاً برای مادونان معینی ارائه می شود. ترتیب ارائه کردن آن بصورت شفاهی یا تحریری تقریباً به شکل آتی توصیه میگردد:

درماده اول: هدایات مخاروبی مانند امر مخاروبی نتایجی که از وضعیت دشمن حاصل شده ارائه می گردد (ولی اطلاعات راجع به دشمن گفته نمی شود).

درماده دوم: وظایف مخاروبی آن جزواتم ارائه می گردد که هدایات داده شده بدان تعلق میگیرد این ماده مهمترین تلفی می شود و دقیق بودن فورمولبندی آن مستلزم بذل توجه خاصی می باشد.

درماده سوم معمولاً وظایفیکه توسط قدمه های مافوق اجرا میشود و اجرای آن همین جزواتم را علائمنده میسازد درج میشود.

درماده چهارم: زمان حاضر شدن جزواتماها برای ایفای وظایف محوله مخاروبی تثبیت میگردد. بدین نحوه نمونه بارز محتویات هدایات مخاروبی که معمول است تقدیم گردید ولی در صورت لزوم میتوان در بین آن مسایل دیگری را که مادونان بدان علائمندهی و احتیاج داشته باشند گنجانید بطور مثال طرق فعالیت مخاروبی در جریان ایفای وظیفه محوله مخاروبی (درماده دوم) وظایف همجواریها (درماده سوم) و غیره علاوه و اگر بعضی اوقات نظر به دلایلی مادونان از وظایفی که قدمه های بالاتر باید ایفا کنند اطلاعی نمی داشته باشند و باغایبه فعالیت آنها آشنائی ندارند در آن حالت میتوان این مسایل را در ماده دوم هدایات مخاروبی گنجانید و یا بصورت یک ماده جداگانه آنرا توضیح نمود. که البته در صورت دوم نمره های مواد تغییر خواهد یافت.

بدین ترتیب به مقصد ارائه هدایات مخاروبی و همچنان اوامر مخاروبی باید از ابتکار و نوآوری های استفاده بعمل آید نه آنکه تمام امور را مربوط و منوط به چند ماده فورمولبندی تخصیص داد و با آن فعالیت خویش را محدود ساخت. مهم اینجاست که باید در نظر داشت که هدف عمده هدایات مخاروبی و اوامر مخاروبی در آنست تا وظایف مخاروبی به مادونان برسد. یعنی آن وظایفیکه مربوط به امحاء دشمن توسط آتش و ضربه است تثبیت گردد. ازین لحاظ نباید اوامر و هدایات مخاروبی را با حواشی در مورد تاسیسات و طرق فعالیتها مخاروبی چنان بار کرد که مادونان نتوانند از بین آنها

وظایف اصلی خود را تشخیص دهند، در غیر آن واضح است که هدایات مخاروبی شکل یک تعلیمنامه را بخود گرفته و جهت بررسی آن وقت زیادی را دربر گرفته و مادونان جهت یافتن قرار فرمانندان در تردد بوده و آنچه در قرار با ارزش تراست نخواهند یافت.

به منظور ابلاغ کردن وظایف تاسیسات مختلفه فعالیتهای مخاروبی بصورت عملی اشکال و طرق معین و مخصوص هدایات هر شکل تاسیسات طرح و پیریزی گردیده است مانند (هدایات در مورد تاسیسات کشف، تحفظ از اسلحه تاثیر دسته جمعی، و غیره) بعضی اوقات به عوض هدایات در مورد بعضی تاسیسات مثلاً تاسیسات لوژستیک اوامر مخاروبی لوژستیک ارسال میگردد. ولی دادن همچو امری معقولا در قدمه های بالاتر ساق و اداره معمول است چونکه جهت تهیه و ارسال آن وقت زیادی به مصرف میرسد.

نظریه محتوا و ترتیب ارائه هدایات مذکور معمولاً حاوی تصویر کردن مختصر دشمن است و آنهم به ترتیبی که این دشمن بالای اشکال تاسیسات چه اثری خواهد گذاشت. وظایف عمومی این تاسیسات چیست؟

قوا و وسایطی که به منظور تحقق بخشیدن آن بکار میرود کدام است و هر یک از آنها چه وظایفی را باید ایفا کنند. طریقه ها و ميعاد اجرای آن کدام است؟ علاوه بر آن در هدایات شده میتوانند که وظایفی را که قوا و وسایط قدمه های مافوق اجرا نمایند نیز ارائه گردد.

آنچه در بالا تذکر یافت اشکال و انواع مهمترین ابلاغ قرار فرمانندان است به مادونان طرق ابلاغ اوامر و هدایات به مادونان هم مختلف الانواع میباشد. آنچه تجارب نشان داده مهمترین آنها قرار ذیل توضیح میگردد:

طریقه اول: دادن اوامر و هدایات شفاهی به مادونان توسط شخص فرمانندان و یا رسانیدن آن ذریعه یکی از ضابطان قرارگاه. درین حالت فرمانندان (درستیز وال) میتواند مادون خویش را نزد خود احضار کند و یا خود نزد او رفته یا ضابط قرارگاه خود را اعزام نماید.

طریقه دوم: دادن وظایف و اوامر و هدایات توسط وسایط مخابرات و ارتباط.

طریقه سوم: ارسال اوامر و هدایات مخاروبی به مادونان به شکل تحریری (مکتوب، گرافیک، فیتنه تیپ ریکاردر و غیره)

هر کدام از طریقه های فوق دارای جوانب منفی و مثبت خود میباشد. که در انتخاب طرق مذکور عنصر عمده و اساسی داشتن وقت است. تجارب حربی نشان داده است که بهترین و مؤثرترین طریقه ارسال اوامر (تبلیغ آن) آنست که از هر سه طریقه بصورت مختلط استفاده بعمل آید.

به نوبه اول همشه باید به آن جزواتامهائی وظیفه داده شود که محتاج به زمان بیشتر جهت آماده شدن به محاربه اند. و آن جزواتامهائی قبل از دیگران به وظایف محاروبی توظیف گردند و امر یا هدایات محاروبی به ایشان داده شود که نخست از دیگر به فعالیت های محاروبی خویش آغاز نمایند به همین ترتیب جهت پیشبرد فعالیت های محاروبی در محاربات تصادفی باید اول به کشف، پیشدارها (اوج)، جزواتامه های توبچی وظیفه داده شود و بعد از آن به صنوف دیگر و قطعات دیگر.

در سابق دادن و امر شفاهی و تماس های شخصی قوماندان با مادونان و تعیین نمودن وظایف محاروبی هر يك به پیمانته و سببی رواج داشت. تمام قوماندانان، تلاش داشتند تا قبل از شروع محاربه حتماً تماس مستقیم را با مادونان خویش برقرار سازند. این خصوصیات با تمام جوانب آن در محاربات مدرن امروزی با برجا مانده و از قیمت خود نکاسته است. این طریقه به قوماندان سهولت پیش می نماید تا آنچه خود میخواهد بوضاحت به مادونان ابلاغ کند و آنچه را که يك مادون در مورد قرار قوماندان بالاتر آرزو میکند تا بداند که جهت ترتیب و تنظیم محاربه چه کارهائی انجام خواهد شد به مادونان تفهیم می نماید و همچنان قوماندان متیقن میشود که مادونان او توانسته اند آنچه به ایشان وظیفه داده شده بخوبی درک کنند و مادونان دانسته اند که در چه شرایطی فعالیت محاروبی خویش را انجام خواهند داد و اگر ضرورت افتد به تمام سوال های لاینحل که نزد مادونان باقی مانده خود قوماندان جواب میدهد و مشوره های لازم را در امور طرز اجرای فعالیت محاروبی به آنها میدهد. ما شکل اتماتیزه شده سوق و اداره را تردید نمی نمائیم و ضرورت به آنرا مبرم میدانیم علاوه بر آن به این عقیده ایم که: سوق و اداره قوتها - فقط و فقط يك امر سخیف، جبر مستقیم نیست. درائنائی سوق و اداره ماونان وظایف مشخص و معین رول با اهمیتی را بازی میکنند که باقوای زنده پیش برده میشود، تعلیم و تربیه آنها، مواظبت از آنها، آماده ساختن آنها جهت اجرای وظایف طاقت فرما و قهرمانانه، تشکل وحدت و فکر و عمل در ایشان، از آنها يك کلکیتیف محاروبی بوجود آوردن، خلق نمود قابلیت ایفای وظیفه در آنها بدون آنکه نظر به مشکلات داشته باشند همه مسایلی است که با تماس مستقیم حاصل شده میتواند. و ما یقین داریم که تمام مسایل فوق الذکر را با استفاده از وسایط اتماتیزه شده، دستگاه های بیسیم و غیره ناممکن است حل و فصل کرد.

قوماندان اگر در برابر مادونان خویش قرار میگیرد و مسایل را مستقیماً با آنها در میان گذاشته اجرا و حل آنها را خواستار میشود به مراتب مؤثرتر از آنست که او امر خود را از طریق تلفون و یا بیسیم به جمعیتی برساند. البته نمونه مثال شدن برای مادونان، ارزش خاص دارد و آنها را در بدست آوردن ظفر متیقن میسازد.

اشاره «انجام بده - چون من» - به ذات خود يك امر شفاهی است. تاریخ بوضاحت نشان داده است که تاثیر مستقیم و شخصی قوماندان، ایثار و فداکاری او، اعمال قهرمانانه او اکثراً و جدو و هيجان در مادونان او ایجاد کرده و دشمن را به شکست مواجه نموده شرایط را برای بدست آوردن موفقیت بیشتر مساعد ساخته است. و بالاخره دادن وظایف بشکل شفاهی درجه حفظ محرمت را بصورت اعظمی حفاظت نموده و غایبه فعالیت های محاروبی قطعات و جزواتامه کمتر افسا میگردد.

در پهلوی تمام این مسایل باید در نظر داشت که تماس مستقیم قوماندان با مادونان اکثراً او را از مسایل سوق و اداره دوامدار قوتها دور میسازد و در امور سوق و اداره انقطاع و بی نظمی بوجود میآید. ازینرو تماس مستقیم قوماندان با مادونان وقتی صورت میگیرد که امکانات آن موجود و احتیاج مبرمی بدان محسوس باشد. بهترین زمینه ای بمنظور تطبیق کردن اصول متذکره در هنگام ترتیب و تنظیم نمودن محاربه حاصل شده میتواند. در جنگ ها و محاربات گذشته در همچو حالات تمام قوماندانان به مقصد تعیین زمان نزد امر مافوق حاضر میشدند و امر محاروبی به ایشان تفویض میشد اینچنین ابلاغ امر محاروبی به تمام مادونان امکانات آنرا فراهم می نماید که مادونان نه تنها وظایف محوله خود را بخوبی درک نمایند بلکه در مورد وظایف دیگران نیز اطلاعات کافی بدست خواهند آورد.

علاوه بر آن قوماندانان مادونان میتوانند بین همدیگر بعضی اطلاعاتی را در مورد وضعیت تبادل کرده و بعضی از مسایل تشریک مساعی را با همدیگر حل و فصل نمایند.

اکنون وضعیت درین حالات بکلی تغییر یافته است. تمام مادونان را در یک وقت و زمان احضار کردن همیشه میسر و ممکن نمیگردد و بعضاً درست آن خواهد بود که به منظور تصرف زمان جهت ترتیب تنظیم فعالیت های محاروبی نه فقط به ساعتها توجه شود بلکه دقایق باید در نظر باشد باید خاطر نشان شود که جمع آوری تمام قوماندانان در یک محوطه یا محل در شرایط محاربات امروزی خیلی ها

د روس د توپونو لنډ تاریخ

په اتلسمه پېړۍ کې د تزار لومړی پتر نه وروسته د روس توپچی

د دریمه برخه

کله چه شوو الولف هدی پوست مقرر شو ده هم د روس توپچی ته د تسلیحاتو، تشکیلاتو، جنګي چمتووالي، د توپچی تعلیماتو او همدارنگه د توپچی مخه د پوهې گټې اخستلو له پلوه هراړخیزه وده ورکړه.

ددی وخت د ټولو توپچی ماہرانو په ډله کې ا.ک. نارتوف یو خاص او ځانګړی مقام درلود. نارتوف دیوی عادی کورنی مخه اسرار پورته کړی او د مسکو په ښوونځي کې ئی «۱۷۰۴ کال مخه تر ۱۸۰۹» دریاض او نويکامیون د علموزده وکړه. ده د ښي پوهې له کبله د لومړي پتر پام ځانته راوگرځاوه او هدی ډول دخراطی دور کشاپ د ښوونځي د آمر په توګه د ټاکل شو. نارتوف په ۱۷۳۶ عیسوی کال کې د علومو په اکادمي تری دمیخانیکي ورکشاپ بنسټ کېښود او په ۱۷۴۲ کال د علومو د اکادمي د لومړي سلاکار په توګه مقرر شو.

د توپچی په برخه کې ډیري اختراعګانې او ډیري نوري ارزښتناکې نظریې په نارتوف پوري اړه لري. نارتوف دکار د چټک پرمختګ او د توپو نو د ښه او دقیق انداخت دکیفیت

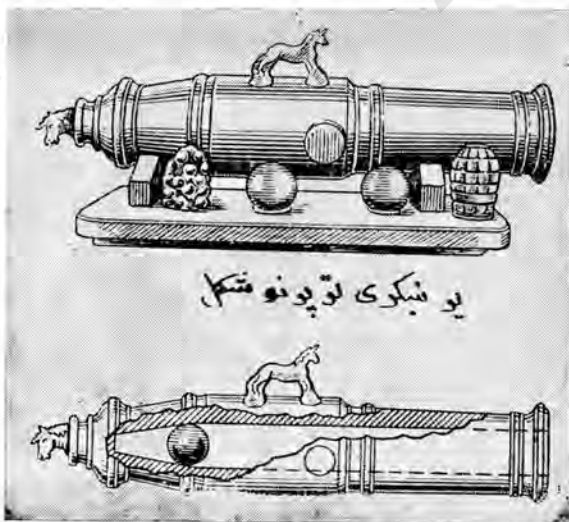
د تزار لومړی پتر تر مړینې وروسته «۱۷۲۷ کال مخه د اتلسمې پېړۍ تر څلویښتو کلونو پوري» د روس سیاست او اقتصاد ځانته ناوړه بڼه غوره کړی. تزاری دربار کې پردیونځای ونيو او نامطلوب اشخاص پکې لوړو مقامواو پوستوته ورسیدل. تاریخ داس نومونه لکه بیرون، اوسترمان، میتیخ، شوماختر او داسی نور، چه د روس د خلکو تری کرکه کېږي پېژني. د روس توپچی د جرمني جنرالانو او نورو داسی داخلی اشخاصو په لاس ورغلی و چې هغوی د توپچی درول او د توپچی د پرمختګ سره هیش علاقه نه درلوده او تری خبر نه و له همدی کبله ډیر هغه پرمختګونه چی د تزار د لومړي پتر په وخت کې د توپچی په برخه کې منځ ته راغلي و ډیر ته نا بوداود خاورو سره برابر شول. ددی وخت توپونه په تیره بیا درانده توپونه دموډ او ما نوره له لحاظه د پاسه یونیم محل خراب شول.

تر څوچی په ۱۷۴۱ عیسوی کال کې د تزار لومړی پتر لور چی الیزابته نومیده د روس د دولت واګې په لاس کې ونيول او ټولواکمنه شوه نوموړی دخپل پلار سیاست تر شلو کالو پوري تعقیب او پرمخ یو.

د الیزابتي په کورنی سیاست باندی ګران (یو درباری لقب و) پ.ی. شوو الولف ډیره اغیزه وکړه شوو الولف په ۱۷۵۶ عیسوی کال کې د توپچی د آمر په حیث مقرر شو.

شوو الولف ته دهغه زیات قدرت دور کولو په نتیجه کې ټولواکمنی الیزابتي دخپل مطلقه دولت د تینګښت لپاره یولړ اقتصادي او سیاسی بدلونونه منځ ته راوړل.

شوو الولف د روس یو ستر بډای سړی و چه د فلزاتو ډیری کارخانې او خورازياتی محکمې ئی درلودی او د تزار د لومړي پتر په زمانه کې ئی ځان یو دولتی او پیاوړی پوهی شخصیت باله. همدغه علت و چی شوو الولف د روس د توپچی آمر په توګه و ټاکل شو بل هغه مخه چی د شوو الولف په ټاکلی کې ئی زیات رول درلود هغه د توپچی ټولی ته د روس د واکدارانو زیاته پاملرنه وه.

یو ښکری توپونو شکل

د دښمن د منځه وړلو په وخت کې پراخوالی پیدا کاوه .
د «محرم ابوس» تجربوی انداختونو د پخوانیو زړو صحرائی
ابوسونو په نسبت ډیر ښه او په زړه پوری ؤ .
په ۱۷۵۶ عیسوی کال کې ددا ډول ابوسونو جوړښت
ډیر چټک پرمخ ولاړ (د جولای تر میاشتې پوری د دغوا بوسونو
شهر دو پنځو سوله رسیدو) .

پدی دوران کې نور توپونه هم جوړ شوی دی ، خو کوم
چې دلته د یادولو وړدی هغه د «یوشکری» توپ په نامه یادیده
چې د دانیلوف اومار تینوف له خوا جوړ شوی دی . دا توپ لدی

کبله د « یوشکری » په نامه یادیدو چې
دمیل د پاسه ئی د یو داسی غاړوی ښان ؤ
چې یوشکر ولری .

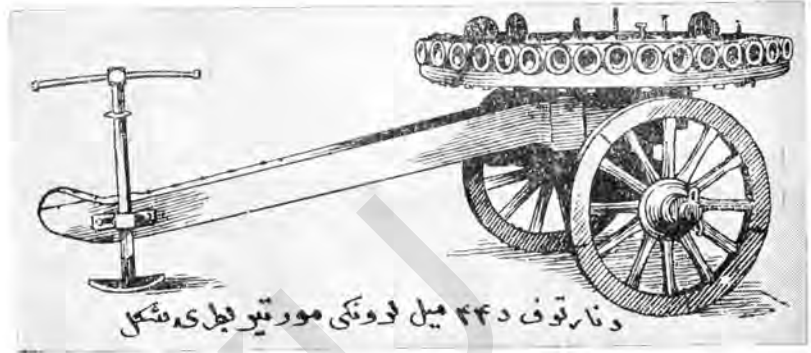
په « یوشکری » توپ کې ددوه
ډول توپونو اوصاف موجود ؤ ، یعنی
هم ئی د توپ پشان دمجرک سره هوا
د اوراوه ئی د ابوس په څیر مقوس
اور لولای شو .

« یوشکری » توپونه د نورو پخوانیو
توپو په نسبت سپک و او د تهرک

اوصاف ئی زیات او په زړه پوری ؤ . ددی توپو څخه
مرمی ، بمونه ، اور اچوو نکي او غلور توپه ایزی مرمی
هم انداخت کیدای شوی . برسیره پردی د غلور توپه ایز
انداخت اغیزه ئی د نورو توپو په نسبت ډیره او دیمو

دلورولو لپاره ډیر ماشینونه ، دستگاوای اود کار نور سامانونه
اختراع او جوړ کړل ده د آماده ؤ چا پلرو نکو ملیونود په قالب
کې اچولو کار اختراع او په نړی کې ئی دلومړی لمل لپاره
د داسی انداخت طبقه منځ ته راوړه په کومه کې چې دمیل
د کانال د قطر څخه به پخپله مردکی سترو پداسی حال کې چې به
د بارو توپه اندازه کې کوم توپیر نه راتلو .

تراوسه پوری دهغی غلور غلو بیست میل لرونکی او چټک
اور کونکی بطری د جوړولو کار پرمخ درومی ، کومه چه په
۱۷۴۱ عیسوی کال کې د نار توف له خوا جوړه شوی وه .

د نار توف ۴۴ میل لرونکی مور تیر لولای شکلی

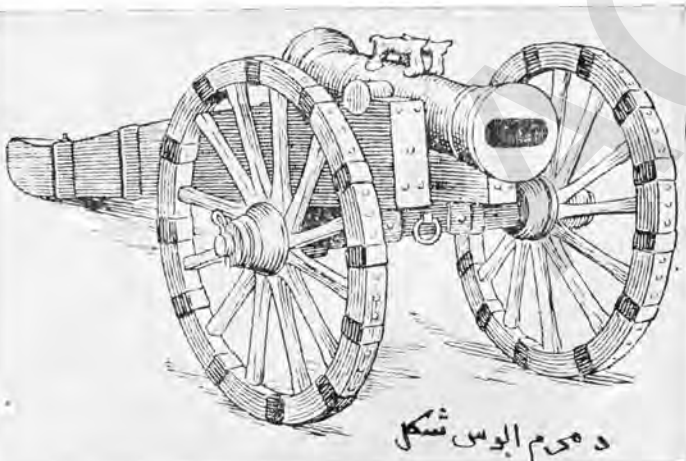
دا بطری په لاندی شکل کې لیدل کیږی .

ددی بطری مردکی ویشونکی میلو نه په یوه گرده لر گینه
سطحه کې ځای په ځای او په برخو - برخو ویشل شوی ؤ چې هر ی
برخی ئی پنځو څخه تر شپږو میلو پوری درلودل . دی هر ی
برخی یو ځانئی اور بلاوه . د بطری یوه برخه به دښمن ته توجیه
کیده بیا به په یوه مخصوص لوبی کې چې څو ټکی ئی درلودل
بارو توپه اوراچول کیدو ، ددی اور لمبو به دیوی برخی
تولو میلو او ته په یو وخت کې سرایت کاوه ، اوبدی ډول به
انداخت اجرا کیدو . دی بوی برخی د یو ځانئی اور وروسته
به بیا بله برخه د دښمن ته دهغی گردی لر گینی سطحی
د جوړیدو په نتیجه کې توجیه کیده او یو ځانئی اور به تر ی منځ ته
راتلو . تر څو چې به بیا تاشی شوی برخی ته د اور نوبت رارسیدو
هغه به لار وختی ځکه او انداخت ته به تیاره وه .

د توپچي د جوړولو او بشپړولو په برخه کې دشووالوف
سره د توپچي ډیر باخه تیور یسنان اود عمالی چارو ماهران لکه
تورنجنرال گریبوف ، برید جنرالان پروزدین او تولستوی
اوهمدارنگه ډگرمن دیمیدوف ملگری اوهمکاره ؤ .

دشووالوف تر نظر لاندی د «محرم ابوس» جوړونکی
جگړن موسین - پوشکین او د توپو خلیفه ستیپا نوف هم
د یادولو وړ بلل کیږی .

دانوموړی ابوس په لاندی شکل کې ښه لیدل کیږی .
ددی ابوس څخه د غلور توپه ایز (چارپاره) اور لپاره
کاراخیستل کیدو . ددغه ابوس دمیل کانال بیضوی شکل
درلود چې په اوږوئو سورزیاتیدو . د «محرم ابوس» څخه
غلور توپه ایزانقی جبهوی اور اجرا کیدو اوددی اوساحه ئی

د محرم ابوس شکل

او مردکیو د انداخت واټن ئی د مور تیرو په نسبت ، چه
دروند والی به ئی همدوسره ؤ ، زیات ؤ .

ویلای شو چې « یوشکری » توپونه د نړی د سدا ورځ
نلرونکی توپچي په ډله کې خورا ډیر ښه توپونه بلل کیدل .
دی توپونوره وده وکړه او ورڅخه دروس په توپچي خوا ؤ کې
ترسلو کلو پوری کاراخیستل کیده . د « یوشکری » توپو څخه
د ډیرو لوی دښمو هیوادو (په تیره بیا اطریش ، ایتالی او نورو)
په اردوگانو کې په پراخه پیماننه استفاده کیده .
د « یوشکری » توپ نمونه په لاندی شکل کې لیدلی شی .

(تورییا)

باغچه آرزوها

(قسمت اخیر)

وقتی دروازه را گشود هرگز باور
نمیکرد که چشمش به دیدار نامه مراد
روشن شود، مادر مراد فریاد زد.
کیست بهانه کیست؟
بهانه با خوشحالی گفت:
خط مراد رسیده .
مادر مراد در حالیکه از خوشی
چشمانش پراشک شده بود از جا بلند
شد، بطرف بهانه رفت و گفت:
- کو، کجاست؟
بهانه خ-ط را داد و مادر آنرا
بچشمانش کشید و گفت:
- بگیر بهانه جان، بخوان، بخوان
که چه نوشته است، خدا را شکر.
بهانه سربا کت را باز کرد و خط را
بیرون آورد و گفت:
گوش کنید خاله جان، میخوانم:
دعا و سلام و احترامات صمیمانه
خود را برای پدر و مادر مهربان
و برادر عزیزم و بهانه جان تقدیم
میدارم .
این خط را در حالی مینویسم که از
نعمت صحت برخوردار بوده و هیچ
کسالتی در خود احساس نمیکنم .
از روزیکه در پشی سر بازی را بن
کرده ام تا اکنون که مصروف نوشتن
این نامه هستم و قتم بخوشی میگذرد و این
همه از برکت دعا های شما است، من هم

برای سلامتی و خوشی شما دعا میکنم .
سحرگاهان که از خواب بیدار
میشوم و با برادران هموطنم یکجا
روانه تعلیم گاه میشوم احساس غرور
میکنم غروریکه به شما متم می افزاید
و از آن لذت می برم و نیرو میگیرم .
شبهها که تفنگ را بر شانه می نهم
و با گامهای متین اینطرف و آنطرف قدم
میزنم، دلیرتر میشوم و از هیچ چیز
نمی هراسم، درس حراست می آموزم
که چطور این وطن و مردم را حفاظت
کنم .
می بخشید از اینکه حاشیه رفتم، دلم
میخواهد آنقدر احساساتم را بشور
بیاورم و آنقدر بنویسم که کاغذ کفاف
نکند .
شما مطمئن باشید که روزوشیم با
رفیق های همسنگرم بخوش میگذرد .
خواهشمندم که با رسیدن مکتوب
احوال صحت و سلامتی خود و بهانه جانرا
برایم بنویسید. خدا کند که صحبتش
بهبتر شده باشد.
اگر خط روانه میکردید بانسانی که
در پشت پا کت نوشته شده برایم بفرستید
حتماً میرسد. در اخیر بحق شما دعا کرده
و خدا حافظی میکنم .
مراد .
و تیکه خط تمام شد مادر مراد بالبان

متبسم گفت:

- پسر من از خدا میخواهم هر کجا هستی
آرام و آسوده باشی .
و بعد با دست اشاره کرد و گفت:
این کاغذ دیگر چیست؟
بهانه کاغذ را باز کرد و گفت:
- این خط را برای من نوشته است .
- بسیار خوب دخترم چشمها یت روشن
- زنده باشی خاله جان، من میروم
که نان چاشت را آماده سازم .
- تو خط را بخوان، اما هر
وقت که جواب خط را می نوشتی مرا
خبر کن .
- بچشم، فردا جوابش را
می نویسم ... * * *

اوایل شب بود، مراد سرش را
بر میکا گذاشته و چشمانش بر دیوار
پیشروی اتق دوخته شده بود که
در این هنگام صدائی بخود آوردش:
- مراد، مراد به چه فکر میکنی؟
... مراد روی خود را گشتاند و
گفت:
- هیچ، همینطور احمد .
احمد لحظه خاموش ماند و بعد
دوباره گفت:
- در این روزها از خانه برایت
خط رسیده؟

— بلی ، در این مدت یکسال خط -
های زیاد برایم فرستاده اند .

— از نامزت چطور ؟
مراد اندکی مکث کرد و بعد
گفت :

— تقریباً دو ماه میشود که بهانه
برایم چیزی نوشته است .
— چرا ؟

— نمیدانم .
— شاید خدای ناخواسته مریض
باشد .

— اما دلم از این بابت پریشان
است .

احمد گفت :
— اگر بسیار پریشان استی چند
روز مرخصی بگیر .

— فردا يك قطعه خط مینویسم و
انتظار میکشم اگر باز هم نتیجه نداد ،
حتماً این کار را میکنم .

احمد برای اینکه از پریشانی مراد
بکاهد گفت :

— پریشان مباش ، من فکر میکنم
که حتماً جای رفته است .

— اگر باز هم جای رفته باشد ،
باید خط روانه میکرد ، و یا لااقل از
او چیزی مینویشتند .

— خوب ، هوشت را پریشان مکن
حالا بخواب ، تا فردا خدا مهربان
است

* * *
عکس بر روی دیوار آویخته است
مادر مراد در مقابلش ایستاده و خیره
خیره بر آن چشم دوخته است و قطرات
اشک از چشمانش به گونه هایش میچکد
و با گریه میگوید :

— پسر ، پسر ، نمیدانم چه
بگویم ، نمیدانم ...

در این اثنا دروازه باز میگردد
شوهرش داخل میشود ، مادر با چادر
اشکهای خود را پاک میکند .

— چرا گریه میکنی ؟
— هیچ ، هیچ ، به پسر خط
نوشتی ؟

— نه ، امروز خطش آمد ...
زن باخوشحالی پرسید :

— خطش آمد ؟ چه نوشته ؟
— از خاطر بهانه فکرتش پریشان
است ، نوشته که در این روزها خواهد
آمد .

زن باخوشی آمیخته با اندوه گفت :
— مراد می آید ؟
لحظه مکث کرد و دوباره گفت :

— چطور میشود ؟
شوهر گفت :

— چرا غصه میخوری ؟ خدا کارها
را آسان میکند ، اما اگر جواب خط
را بنویسم فکر میکنم تا رسیدن آن
مراد خودش خواهد آمد . خوب
حالا نان شب را بیاور که خیلی گرسنه
شده ام ، امروز خیلی کار کرده ام .

* * *
مردی با شانه های پهن و ابروان
کشیده ، با قدمهای متین با نظرف
می آمد جامه سپید رنگ بتن داشت .
یکدستش را بجیب گذاشته و دست
دیگرش همگام با قدمهایش بجلو و عقب
میرفت هوا اندکی گرم بود ، دانه
های عرق را که به پیشانی کشیده اش
جمع شده بود پاک کرد و در زیر سایه
دیوار های کوچه باغ براه خود
ادامه داد ، و بعد از طی چند قدمی
ایستاده شد ، چشمانش به باغیکه
یکسال قبل با بهانه آمده بود افتاد ،
خاطرات گذشته در ذهنش روشن شد
لبانش متبسم گردید و با خود گفت :

— من این باغ را یکسال بعد زیاتر
میسازم ، یکسال چیزی نیست .
ناگهان تکان خورد و دلش در سینه
تپیدن گرفت ، چشمش به قبری که
در کنارش لاله های سرخ روئیده بود
افتاد ، لحظه سکوت نمود و بعد گفت :

— این قبرم اینجاست چه میکند ؟! در باغ
و زمین من ، نه این کار درست نیست
من باید بدانم کی این کار را کرده
است .

بعد براه خود با قدمهای تندتر

ادامه داد ...

* * *

مادر با دیدن مراد از خوشحالی
دست پاچه شد و سر و رویش را غرق
بوسه ساخت ، پدر مراد را در آغوش
کشید و بعد همه نشستند ، ناگهان
چشمش به عکس خودش افتاد ، لباس
عسکری زیبایی خاصی بدو بخشیده بود
از هر زمان دیگری شجاع تر می نمود ،
تفنگ همیشگی روی شانه هایش
متکبلی می نمود ، مراد خنده فاتحانه
کرد و گفت :

— زندگی ... زندگی .
مادرش پرسید :

— پسر من نان خورده ای یا برایت
بیاورم ؟
— نه مادر تا حال نخورده ام ،
اگر تیار باشد بهتر است بیاور .

مادر از جا بلند شد که نان بیاورد ،
مراد بی آنکه بداند از چه کسی می پرسد
گفت :

— چند ماه میشود که از بهانه برایم
خط نرسیده و شما هم علت آنرا
در خطهای تان واضح نکرده بودید ،
از این بابت بسیار پریشانم . مجبور شدم
که چند روزی مرخصی بیاوم .

پدرش رویه مراد کرد و گفت :
— بهانه کمی مریضی بود ، چند ماه
میشود که به شهر رفته ، نخواستم
که از این بابت ترا پریشان بسازیم
پسر .

— پس او در اینجا نیست ؟
— نه پسر .
— من باید به شهر بروم .

مادر رویش را برگرداند و گفت :
— پسر من حالا وقت رفتن نیست .
چند لحظه نمیشود که آمده ای ، حتماً
بسیار خسته استی ، بفکر من امروز
همینجا بمان .

مراد از جایش بلند شد و گفت :
— نه من باید بروم .
پدرش گفت :

— چند دقیقه بنشین پسر ، هنوز

وقت داری ، من میخواهم چیزی را برایت بگویم .

مراد نشست لحظه خاموشی به درودیوار خانه حکمفرما شد ، چشمان مراد بطرف پدرش دوخته شده و منتظر بود که پدرش چه میخواهد بگوید .

پدر مراد لب به سخن گشود و گفت :

— گوش کن پسر ، در این مدت یکسال که تو به عسکری رفته بی در اطوار و حرکاتت فرق زیاد دیده میشود ، من این را میدانم ، در سیعایت آثار مردانگی و شجاعت بخوبی دیده میشود . اطمینان دارم که حالا میتوانی مصائب زندگی را با پیشانی بازو لبان متبسم استقبال کنی ، یک مرد باید تمام چیزهایش مردانه باشد ، حتی صبر و تحملش .

حالا میخواهی که بهانه را ببینی ، اما ...

— اما چه پدر ؟
— من باید یک حقیقت را برایت بگویم .

— چه گفتی پدر ؟ حقیقت را ، کدام حقیقت را ؟

گوش کن پسر ، اندکی صبر داشته باش ، نخواستم که تا به شهر سرگردان شوی ، بهانه همین جادرده است .

— بهانه همین جا است ؟ پس چرا .. پدر به آواز گرفته بی گفت ؟
— پسر ، بهانه دیگر بدیدنت نمی آید .

— نمی آید ، چرا پدر ؟ چرا ؟ پدر لحظه سکوت کرد بعداً گفت :
— برای اینکه او توان آمدن را ندارد ، او خیلی وقت است که به اینجا نیامده .

— چه میگوئی پدر ؟ چرا ؟ چه شده ؟ من معنی گپ های شما را نمی فهمم .

درین هنگام مادر مراد سر خود را به زیر انداخت و قطرات اشک

از چشمانش سرازیر شد . اما مراد متوجه نگردد ، و چشم بسوی پدرش دوخته بود ، پدر صبرش بسر آمد و دو قطره اشک از چشانش به گونه هایش لغزید .

مراد دست های های خود را برویش گذاشت و با صدای نسبتاً بلند گفت :

— چه ؟ ... مگر بهانه مرده است ؟

پدر جواب نداد .
مراد فریاد زد :

— آه ، چه میشوم ، نه ، پدر نه .
— پسر آرام باش ، آرام ، جلوسرگ را نمیتون گرفت .

مراد با صدای لرزان و گرفته گفت :

— پدر ... پدر من باید خبر می شدم .

— پسر ، او از زمانیکه به مریضی افتاد و تا وقتیکه چشم از جهان پوشید ، چندین بار خواسته که از مریضی اش ترا خبر نسازم ، او ترا بسیار دوست داشت ، نخواست که پریشان شوی .
مراد لحظه سکوت کرد و به نقطه موهومی چشم دوخت و آهسته گفت :

— پس آن قبر وسط باغ من از بهانه است ؟ پس پیش از وقت آنجا خوابیده ؟

— بلی پسر ، از بهانه است ، او خودش گفته بود اگر مردم مرا در آن باغ دفن کنید .

مراد دیگر چیزی نگفت ، سرش به زانو گذاشت سیل اشک از چشمانش سرازیر شد ...

* * *

فردای آنروز مراد از پدر اجازه خواست تا دوباره به عسکری برود ، اما پدرش گفت :

— پسر ، مراد ! یک دو روز نشده که آمدی ، به این زودی کجا میروی ؟

— پدر من باید بروم ، دیگر درو

و دیوار این جا آزارم میدهد ، خوردم میکند ، بهترین جای برای فراموشی غم هایم همانجا است که باید بروم .
بادیدن برادران هم سنگر خود ، دردها و آلام مرهم میشود ، در آنجا است که احساس آرامش میکنم .

— بسیار خوب پسر ، هر طور که میل تست ، ما خوشی ترا میخواهیم .
مادر هیچ چیز برای گفتن نداشت و بی مه با اشک میریخت ، مراد اندوهگنانه به سوی کوچه برافزاد ، پدر با قلمتی که اندکی خمیده می نمود در آستانه دروازه ایستاده بود و نمیدانست چه بگوید .

زن نزدیک آمد ، پهلوی شوهرش ، نگاه پرشش گری بسو شوهر انداخت ، مرد غمگنانه بسوی زنش دید ، هر دو خاموش بودند ، مراد در پیچ کوچه رسیده بود ، نگاهی به پشت سرش انداخت و آنگاه دو صدای خفه را شنید ، صدای مادرش و پدرش را که در گرمای کوچه گم شد :

— خدا حافظ پسر ، خدا حافظ پسر .

مراد قدمهایش را تندتر کرد از کوچه ها گذشت از چند تا دوکان محقر و خالک آلود عبور کرد ، دکاندارها با نگاه ترحم آمیزی به سوی او دیدند ، و وقتی که از آخرین کوچه گذشت در برابر یک چهار دیواری که سپیدارهای بلند در آن قد کشیده بودند ایستاد ، چهار دیواری دروازه نداشت در کنار یکی از باغچه یک گور تنها و آرام دیده میشد ، اینجا باغچه آرزوهای او بود ، مراد چشمهایش را بست ، اشکهایش روی هم ریختند و آرام آرام با خودش گفت :

میخواستم اینجا خانه زبانی بسازم و آنوقت با هم در آن زندگی کنیم ، بچه های ما در باغچه ها بدوند ، بازی کنند ، اما تو ، اما تو ...

آنگاه سراسیمه بسوی شهر دوید و بسوی سر نوشت ... (پایان)

پسند دوست

دمینی ننداره

توری خاوری چه زر کیوری،
 هسی ستابه تش کتلو ...
 شنگه نشی پردامنی :
 تک شین باع زمردین ،
 بناسته بشکلی زرین ،
 ستا په سیال بانندی دگلو ،
 ستا په کنج کلیز را تلوو !!؟
 « دکنور زیار »

اگر مراد توایدوست بی مرادی ماست
 مراد خویش دگر باره من نخواهم خواست
 اگر قبول کنی ور برانی از بر خویش
 خلاف رأی تو کردن خلاف مذهب ماست
 میان عیب و هنر پیش دوستان کریم
 تفاوتی نکند چون نظر به عین رضا است
 عنایتی که ترا بود اگر مبدل شد
 خلل پذیر نباشد ارادتی که مراست
 مرا به هر چه کنی دل نخواهی آزرده
 که هر چه دوست پسندد بجای دوست رواست
 اگر عداوت و جنگ است در میان عرب
 میان لیلی و مجنون محبت است و صفاست
 جمال در نظر و شوق همچنان باقیست
 گدا اگر همه عالم بدو دهند گداست
 خوشست با غم هجران دوست (سعدی) را
 که گر چه رنج بجان میرسد امید دواست
 (سعدی)

چکاوک

در این جا غزلی را برگزیده ایم که تشنگان شعر را
 سیراب می سازد .

این شعر را از لابلای اشعار شاعری انتخاب کرده ام که مورد
 احترام و اعتقاد رود کی آن شاعر والا مقام که همه او را
 استاد شاعران و مقدم شعرای دری خوانده اند بوده است .
 این شاعر شهید بلخی میباشد که در علوم متداول
 زمان خود استاد بوده است :

مرا بجان تو سوگند و صعب سوگندی
 که هرگز از تو نبرم نه بشنوم پندی
 دهند بندم و من هیچ پند نپذیرم
 که پند سود ندارد بجای سوگندی
 شتیده ام که بهشت آن کسی تواند یافت
 که آرزو برساند بآرزومندی
 هزار کبک ندارد دل یکی شاهین
 هزار بنده ندارد دل خداوندی
 ترا اگر ملک چینیان بدیدی روی
 نماز بردی و دینار برپراگندی
 ترا اگر ملک هندوان بدیدی موی
 سجود کردی و بتخانهاش برکندی
 بمنجنیق عذاب اندرم چو ابراهیم
 با تاش حسراتم فگند خواهنددی

گر او را در آغوش مادر بگیرد
 ز غیرت سرا پای من در بگیرد
 ز خاکم پس از مرگ هم ناله خیزد
 گر از دست او غیر ساغر بگیرد
 به مجنون ندانم که لیلی چه گوید
 اگر دامن او به محشر بگیرد
 ز داغ دل من مگوئید با شمع
 مبادا زغم کارش از سر بگیرد
 مرا عشق بازی خوش آمد ز شبنم
 که کام دل از دیده تر بگیرد
 به عالم تکویان بسیار دیدم
 ندیدم یکی جای دیگر بگیرد
 بچاکم که تاباد بوی تو آرد
 نخواهم کسی سنگ مرمر بگیرد
 بمن جز غم و غصه سودی نه بخشید
 کسی عقل را از چه رهبر بگیرد
 (شکیب) دران جام روی تو بیند
 گر از دست ساقی کوثر بگیرد
 از (شکیب)

داغ دل

میعاد

که بی سحر محبت کسی بی عناددی
 مادیار په یاری کپری اعتماد دی
 هیڅ بیلتون زما له یاره سره نه نشته
 کار همه واره موقوفه په خپل میعاددی
 هیڅ موقوف دمعشوقی په حسن نه دی
 دعاشق خاطر په خپله مینه ښاددی
 زه خپل آه آتشین له خدایه غواړم
 دآشنا خاطر که مومدی که فولاددی
 چه پریشان دیارد زلفو په غیر نهوی
 جمعیت دهغو زرونو لوی فساددی
 چه دآه او دقر یاد طاقت بی نه دی
 هر سکوت دبی طاقتو آه فریاد دی
 (رحمان بابا)

دانا

بدان کوش تازود دانا شوی
 چو دانا شوی زود بالا شوی
 نه داناتر آنکس که والاتراست
 که والاتر است آنکه داناتر است
 (بوشکور بلخی)

سهر و ارب

هیری شی

وصل کښی دسترگودژړا خبری هیری شی
 زړه نه خوشحالی کښی ددرزا خبری هیری شی
 فکر دانسان چه دحیرت مقام ته ورسی
 ده نه دجزا او دسزا خبری هیری شی
 زه چه نوروزلفو نروشونلو ته نظر کړمه
 مانه دقر دوس او دطوبی خبری هیری شی
 درشمه په نیت دغو خبرو خولل گل شمه
 څه وکړم لمانه په لمانه خبری هیری شی
 « اشرف مفتون »

راځه

فطرت کپری گل ته غبرچه داغیو سره راځه
 بلبل ته اشارات چه دنغمو سره راځه
 آشنا راته مسکی شوله امیده نن خلاف
 ای غریبه دزغمنا کو اسویلو سره راځه
 ریباره راته ستایی که بیا زلفی دآشنا
 دخولی نه دقر بان دزلفو سره راځه
 پریوتی پری نظر دهغو شوخو ستر گودی
 حمزه ته که راځی دسپینو سره راځه
 « حمزه »

که تو امروز یاد ما کردی ؟
 که بشیمان شدی وفا کردی ؟
 که سحر یاد آشنا کردی ؟
 « ایرج »

آفتاب از کدام سمت دمید
 بیوفائی مگر چه عیبی داشت
 شب مگر خواب تازه بی دیدی

مگر

اشکال ابلاغ قرار...

خطر ناک است. چونکه هم اکنون وارد آوردن ضربات ذروی بالای محلات قوماندانده توسط دشمن خیلی متحمل تر از محاربات قدیمی و مسابقه می باشد.

در جریان فعالیت های محاربه ای جمع نمودن مادونان بکلی محدود میگردد. درین دوره قاعدتاً قوماندانان مادون نزدآمرین بالاتر احضار نمی شوند زیرا جدا شدن آنها از رهبریت قوتها در شرایط محاربه ای قطعاً مجاز نیست البته قوماندانانیکه در خط دوم جبهه قرار دارند ازین امر مستثنی قرار گرفته میتوانند. نزد متبانی قوماندانان، شخصی قوماندان و یا ضابطان قرارگاه اعزام می شوند و به نوبه اول قوماندان نزد آن جزو تمامی می رود که مهمترین وظیفه محاربه ای را عهده دارند و لازم است تا امر محاربه ای مستقیماً به آنها در محل وظیفه تفویض گردد. و قوماندانان تأثیر شخص خود را بالای جریان محاربه وارد می نماید. در همچو حالات قوماندان باید با خود دستگاه های بیسم رانیز حمل نماید تا بتواند در هر موقعی برای سایر مادونان، قرارگاه خود و قرارگاه مافوق ارتباط گرفته حل طلب بدارد.

رسانیدن موفقانه امر شفاهی یا هدایت شفاهی به مادونان تا اندازه قابل ملاحظه ای مربوط به آنست که قوماندانان یا ضابطان قرارگاه تا چه اندازه ای زبان عسکری (زبان قوماندانده) را بلد اند و تا کدام اندازه میتوانند اوامر را باختصار و مکمل واضح ارائه بدارند و غایه محاربه را به مادونان توضیح بدهند.

از قدیم گفته اند که : « بگو بینم او امرت را چگونه میدهی تا برایت حالی کنم که چگونه آنرا اجرا می نمایند » و این گفته در حال حاضر هم صادق است. قوماندان (ضابط قرارگاه) در حین دادن امر یا هدایت محاربه ای با وضع ظاهری، حرکات و سکنات خود، بیانات و اظهارات خویش باید به مادونان نشان بدهد که بدست آوردن پیروزی در محاربه ای که پیشرو داریم حتمی است. فراموش نباید کرد که کوچکترین تردد قوماندان، عصبانیت و لهجه زشت آواز او در همچو حالات تأثیر منفی خویش را بجا گذاشته و بالای روان مادونان اثر قابل ملاحظه ای میگذارد. اوامر یا هدایات محاربه ای را باید به آن سرعتی قرائت کرد که مادونان بتوانند روی خریده برسانند و مختصراً در کتا بچه های کار خود یاد داشت کنند.

تمام این محاربات ها خود بخود به صاحب منصبان میسر

نمی گردد. برای آنکه امر محاربه ای یا هدایت محاربه ای را بصورت شفاهی به مادونان تبلیغ نمود لازم می افتد تا محتویات آن را عمیقانه فهمید و طرز درست و مسلسل ارائه کردن آن را یادداشت. به کثرت درین زمینه تمرین نمود و فوراً و بلندی آنرا بشکل تحریری درست فرا گرفت. تجربه به اثبات رسانده است که کسی که میتواند بصورت مختصر، مکمل، و درست امر محاربه ای را در زمان کمی بنویسد تا میسرده قادر خواهد بود که بصورت شفاهی هم به حسن صورت از عهده این کار بدرآید. تیپ ریکار درهم در زمینه ابلاغ اوامر محاربه ای یا هدایات محاربه ای نقش عمده ای را ایفا کرده و خیلی ها مفید واقع میشوند.

مشق و تمرین صاحب منصبان در امور سوق و اداره قوتها باید در مواقع ضروری صورت بگیرد بلکه این کار بصورت دوامدار و سیستماتیک انجام شود. باید خاطر نشان نمود که اگر یک صاحب منصب همه روزه از اسلحه شخصی (اسلحه ای که رسماً به او متعلق است) همه روزه انداخت میکند و یا واسطه محاربه ای را هر روزی میراند ولی در امور وظایف اساسی خود که سوق و اداره قوتهاست (جمع آوری اساسات راجع به وضعیت، اتخاذ و تهیه قرار، اجرای محاسبات، رسانیدن اوامر به مادونان و غیره) فقط در آنروزهای مصروف میشود که کدام تطبیقاتی در پیشرو باشد.

لازم است خاطر نشان گردد که هرگاه وظیفه، یا اوامر محاربه ای و هدایات محاربه ای بصورت شفاهی به مادونان تبلیغ میگردد و در عین زمان به آنها خریده داده میشود باید محتویات وظیفه داده شده، غایه قوماندان مافوق، وظایف همجوارها و قوا و وسایط حمایه نیز در خریده رسانید شده باشد. این خریده ها به زودی و بسیار سهل مسایل جریان مطالعه و وظیفه را به مادونان حل و فصل میکند. ولی تهیه کردن آن کار ساده ای نیست و حجم این کار فوق العاده زیاد میباشد که همیشه میسر نمیگردد و حتی ناممکن است. در آن اوقاتیکه اوامر شفاهی به مادونان به شکل شفاهی تبلیغ می گردد و این کار توسط یکی از ضابطان قرارگاه صورت می پذیرد لازم است که قوماندان و یا درستیز و اولی قبل از اعزام ضابط مذکور طرز درست خانه پری کردن اسناد، خریده و غیره او را کنترل کرده و متیقن گردند که این ضابط وظیفه را بکلی درک کرده و میتواند عین مطالب قوماندان را به مادونان تبلیغ کند. ناتمام

دعسکری بنوونی اوروزنی اساسی

میتو دونه

پہ اراضی کی

دکتیکی تطبیقاتو نو

سرته رسول

تکتیکی تطبیقاتونہ یاید دتا کلی تعلیمی صفحی پہ پای کی ترتیب او اجرا کرل شی. دا محکہ چہ دتعلیمی صفحی پہ لکنتی لہری باید قول درسونہ او تکتیکی فعالیتونہ پہ بخانگری توگہ سرہ تدریس اوزدہ کرل شی. او پہ پای کی باید پہ مشترک او متحد شکل دتطبیقاتو پہ قول ہم آہنگہ او کوردینہ کرل شی. پہ ژورہ توگہ ترتیب او اجرا کرل شی. کہ پہ سطحی صورت سرہ احضار او اجرائی ہغہ وخت ہم دمادی تاوان او ہم دتعلیمی نقصان سبب گرعی. تکتیکی تطبیقاتونہ دتولی او کندک پہ چوکات عموماً او دغند او فرقی پچوکات بعضاً اجرا کیری. تکتیکی تطبیقاتونہ قاعدہ تآ دیوی درجی پورته قوماندان او قرارگاہ لہ خواہ او بعضی وخت د دو درجو پورته قوماندان لہ خواہ ادارہ کیری. د اراضی پہ تکتیکی تطبیقاتو کبھی ددشمن دمختلفو ہدفونو ہواسطہ تمثیل کیری او دحقیقی مرمیو پذیرعہ دتا ئیر لاندی نیول کیری دغینو امنیتی ملاحظاتو پہ خاطر دحقیقی مرمیات پرغای مانورہ مرمیات او انفلاتیہ مواد ہم استعمال کیری. دمختلفو ہدفونو استعمالول باید د فرضی او احتمالی ددشمن دتشکیل او تکتیک سرہ لہای پرغای شی. ددشمن دمختلف فعالیتونہ او ددی ہدفونو دحرکت ہولونہ یاید ددشمن دحقیقی فعالیتونو او تکتیک سرہ سم اجرا او تمثیل کرل شی.

پہ لہری وخت کی باید قول ہدفونہ معلوم نہوی بلکہ دحقیقی وضعیت سرہ سم غینی شکارہ او لہینی مستور او پت وی. دمختلفو صنفو تکتیکی تطبیقات داسی یومشترک تطبیقات دی چہ دمختلفو صنفو قطعاتو دخصوصی قوتو او خدمتونو پہ گلہون دیوی واحدی او عمومی مفکوری تر تاثیر لاندی ترتیب او اجرا کیری. ہدی تطبیقات کی دتولو صنفونو دقطعاتو قوماندانان او قرارگاہ خیلہ اصلی مساعی د عمومی وظیفی د اجرا کولو د پارہ پیل کوی.

- تکتیکی تطبیقاتونہ ہدی لاندی ہولونو ویشل کیری :-
- ۱- دحجم پہ لحاظ دفرقی - غند - کندک او تولی تکتیکی تطبیقاتونہ .
 - ۲- داشترک کوونکو پہ لحاظ یواخیز او دوه اخیزہ تطبیقاتونہ .
 - ۳- دوام پہ لحاظ دیوی شہی او ورعی دمودی او با دہعی نہ دزیات وخت تطبیقات.

پہ اراضی کی دتکتیکی تطبیقاتو اجرا کول دعسکری بیوونی اوروزنی یوغورہ میتو ددی دمیتو دپہ وسیلہ دقوتونو اصلی او حقیقی تعلیمی ارزیت میدان تہ راوغی او قول قوماندانان او قرارگاہ وی کولای شی چہ خپل مربوط قطعات پہ عملی توگہ پر اراضی بانندی سوق او ادارہ کاندی. ددی میتو دونو پہ وسیلہ قوتونہ دہر قول حضری او سفری فعالیتو لہ پارہ حاضریدای شی. قوماندانان او قرارگاہ وی ددی میتو دپہ نتیجہ کی ہغہ قول مشکلات چہ پہ حقیقی وضعیتونو او دمحاربی بوخت کی ورسرہ مخامخ کیدای شی وینی او دہغوی دلری کولو پہ غرض لازمہ لاری او چاری لہوی او پیدا کوی. پر اراضی بانندی دتکتیکی تطبیقاتو پہ لہ کی ہغہ محاربہ کی. باید جریان و عمومی تطبیق کیری او قوتونہ ورسرہ عادت او آشنائی پیدا کوی. تکتیکی تطبیقاتونہ پہ قول تکتیکی ا لوژستیک پر نسچونہ او فعالیتونہ چہ پہ ہر نسچی صورت سرہ دبسیط ہخہ و مشکل لوری تہ او دسادہ نہ ترکیبی لوری تہ یعنی لہری پہ وارہ چوکات او وروستہ پہ لوی چوکات اجرا کیری. ہمدارنگہ لہری تطبیقاتونہ پرتہ لہ حقیقی انداخت او وروستہ بیاد اور لونکی تطبیقاتو پہ غیر اجرا کیری. پہ دی تطبیقاتو کی دمختلفو قوتو او مسلکونو ترمنغ گلہ مساعی پہ پیرہ تہ توگہ تاسیس او تطبیق کیدای شی.

۴- کیفیت پہ لحاظ اور لرونکی اونہ اور لرونکی .
 عینی وخت پر تہ لہ تکتیکی تطبیقاتو یولر نمائشی او
 تجر بہ وی تطبیقاتو نہ ہم اجرا کیری . نمائشی تطبیقاتو نہ قاعدتاً
 دہیرویشو اونمو نہ ٹی حرکتو دہیو دلو . دتطبیقاتو دترتیب
 اونتنظیم او اجرا کولو پہ غرض دیوی واحدی نظریی
 پیدا کولو اونملو دپارہ اجرا کیری . تجر بہ وی تطبیقاتو نہ
 دجدید تشکیل قوتو دسجاربوی امکانا تودتدقیق ولودپارہ
 او یا دجگری دنوی اصولو د مطالعہ کولو دپارہ اجرا کیری
 تکتیکی تطبیقاتو نہ ہر ڈول چہ وی باید پہ ترتیب سرہ
 اجرائشی یعنی لمری دور واپس لہ ہغہ پہ تدریج سرہ
 دلور و قطعاً تو تطبیقاتو نہ اجرائشی .

پہ تکتیکی تطبیقاتو کبشی وروستہ لہ ہغہ چہ گروپ وار
 تمرینونہ . دجمع نظام تکتیکی درسونہ اونور لازمہ احضارات
 تکمیل کرلشی حقیقی انداخت اجرا کیدای شی .
 دتکتیکی تطبیقاتو احضارات:

ددی دپارہ چہ یوتکتیکی تطبیقات حاضر او اجرا کرلشی
 باید دلانندی احضارات پہ مکملہ توگہ ونیولشی :

- ۱- دلمرنی معلومات تا کل او غیرل .
- ۲- دتکتیکی مفکوری ترتیبول او پر اراضی بانندی دہنی
تطبیقول .
- ۳- دلانزو اسنادو حاضرول .
- ۴- شاملو قوتونو تہ دتطبیقات د اجرا کولو پہ ہکلہ
لار شیونہ .
- ۵- دتطبیقاتو د اجرا کولو نکو قطعاً تو پوہول اورسول .
- ۶- دبیطرفہ ارتباط - دانظباطو دخدماتو او داداری
ہیئت دارتباط تاسیسی .

- ۷- داداری ہیئت رسول او حاضرول .
- ۸- دحکم ہیئت رسول او حاضرول .
- ۹- دتطبیقاتو سیمی حاضرول .
- ۱۰- دتمثیل دعناصرو حاضرول .

دیوتکتیکی تطبیقات د اجرا کولو دپارہ لمپنی معلومات
 قاعدہ تاً دلور قوماندان لہ خوا ورکول کیری او دلانندی
 خصوصیات احتوا کوی :

- دتطبیقاتو موضوع .
- دقوتو دپارہ اصلی او تعلیمی موضوعات .
- دقوتونو ہغہ گروہان چہ پہ تطبیقاتو کبشی
گہون کوی .
- دتطبیقات د دوام مدت .
- دتطبیقاتو د اجرا کولو منطقہ .
- دتطبیقاتو لوژستیکی او مادی تائینات (دہری واسطی
دگردش کیلومتر - انفلاقہ مورد - دروغنیاتو مقدار
اودنورو مادی موادو اندازہ) .
- کہ دپورتی موادو دہلی غچہ ہریو دلور قوماندان

پہ دیرکتیف کمی ورنکرہ شی دتطبیقاتو دحرکاتو دمدر
 (ادارہ کونکی) لہ خوا تا کل کیری .

پہ دوطرفہ تطبیقات کبشی ہری خوا تہ بیلہ بیلہ موضوع
 انتخاب او ورکول کیری . دتطبیقاتو موضوع باید مختصرہ
 ورکریہ شی ، او ہغہ تفرعات چہ دحرکاتو پہ جریان کبشی باید
 مطالعہ شی باید افشا نکری . پہ ہر تکتیکی تطبیقاتو کبشی
 باید جگرہ یزہ فعالیتونہ پہ شہہ اوروخ کی دمترو لوژی پہ
 مختلفو اومشکلو شرایطو کی او پہ ہغہ وضعیو کبشی چہ دیر
 ژرژر تغیر موسی اجرا اونتنظیم کرلشی .

پہ یوتطبیقاتو کی ددرس اساسی موضوعات داسی تا کل
 کیری چہ دتطبیقاتو پہ سر کبشی مجبوراً او یا ضمناً مطالعہ
 کرلشی . مثلاً کہ دتطبیقاتو موضوع دفرقی پہ لمپنی خط
 کبشی دہلی غند مدافعہ وی دلانندی خصوصیات ددرس اساسی
 موضوعات کیدای شی :

- دمداغی ترتیب او تنظیم .
- ددشمن دہجوم دفع او طرد او دہغہ داتومی وسلی
دخطر ونولہ منجہ ول

- رجعت اوددشمن دقوی ضربی غچہ خارچیدل .
- دیوی آبی مانع پہ او دودو تکرار دمداغی تاسیسی
- دمداغی اجرا کول اوسوق او ادارہ .
- دفرقی پہ متقابل ہجوم کبشی گہون .

ہغہ قطعاً چہ ہالعمل تطبیقات اجرا کوی قاعدتاً پہ
 مکمل تشکیل گہون کوی اما دتقوینی او حوائی قطعاً پہ
 مختصر تشکیل اشتراک کولای شی پہ ہر تطبیقات کبشی
 حقیقی او محاربوی گروہانونہ موجود دی .

پہ تکتیکی تطبیقات کبشی یولر تعلیمی مقاصد موجود دی
 چہ دصاحب منصبانو قرار گاہ او دقطعاً تو دپارہ جلا ، جلا
 ورکول کیری دتطبیقاتو پہ لپ کبشی باید ورکول شوی
 تعلیمی مقاصد اروسرو لاسہ راوول شی .

ددی دپارہ چہ ورکول شوی تعلیمی مقاصد او درسی
 نور موضوعات قول پہ بنہ توگہ سرہ تطبیق کرلشی د
 تطبیقات احضار او اجرا پہ غوصفحوا جرا کیری ہدی صفحو
 کبشی دہری کتہ گوری دپارہ یوغو مشخص تعلیمی مقاصد
 اودرسی سوالونہ تخصیص او عملی کیری .

دہولو تطبیقاتو اودہری صفحی د پارہ باید وخت پہ
 ژورہ توگہ حساب او ورکول شی . ترغوچی دتطبیق ول
 موضوعات او فعالیتونہ پہ نور مالہ توگہ عملی او اجرائشی
 کہ زمان زیات وی حرکات بی لزوم سستیری او ہر تعلیم
 اوتریبہ بانندی بدہ اغیزہ کوی او کہ تخصیص کرلشوی
 زمان دیر لہ وی ہغہ وخت دتطبیق ول فعالیت پہ صحیح
 توگہ نہ اجرا کیری .

دتکتیکی تطبیقاتو داحضار او اجرا کولو دپارہ ادارہ
 کونکی قرار گاہ او دحکم ہیئت انتخابی .

داد و هیتونه باید د پیرور سیدلو او یا تجربه صاحب منصبانو د پلې غځه و ټاکل شی، ترڅو چی هم دکاتو دمدير سره مرسته و کړی او هم خپلی ورکړل شوی وظیفی په بڼه توگه سرته ورسولای شی .

پورتنی اداري هیئت او د حکم د حرکاتو دمدير تر مستقیم نظارت لاندی او دهغه د پلان سره سم فعالیت کوی دوی باید کوشینس و کړی ترڅو چی د حرکاتو دمدير ټول ورکړل شوی هدایتونه په بڼه توگه تطبیق او عمل کړل شی . پدی مناسبت باید دواړه هیتونه بڼه ورشول شی

د تطبیقاتو د احضار تقویمی پلان :

دیو تطبیقات د احضار او اجرا د پاره پیر مهم اولمړنی اساسی سند هم تقویمی پلان دی . د تطبیقاتو د احضار تقویمی پلان د تطبیقاتو د اداره کونکی له خوا حاضر او دلور قوماندان به منظوری رسول کیری ددی پلان له مخی و هر چا ته صرف هغه برخه ورکول کیری چه مستقیماً په هغه پوری اړه لری دا تقویمی پلان د اداري هیئت د حکم هیئت د قوماندانانو د قرار گاه او قوتو د رسولو د پرواگانو د اجرا کولو د تطبیقاتو د منطقی د حاضر ولو او د مادی او تخنیکي تأمیناتو د ترتیب او تنظیم د پاره حاضر کیری دا پلان پدی مناسب اساسی او مهم سند دی که چیری په هغه کی ذکر شوی پورتنی ټول قوی پوره ورسول شی لازم تدبیرونه نیول شوی وی هغه وخت د تطبیقات ټول فعالیتونه او حرکاتونه په ایده آل صورت سره اجرا کیدای شی .

د تکنیکي تطبیقات د احضار پلان چه دیوه جدول په غیروی په هغه کی اجرا و حرکاتونه - گهون کونکی اجرا کونکی - اداره کونکی - دکارا و اجرا زمان - تاریخ دکارهای او د اجرا آتو طرزونه ذکر کیری هر غومره چه دا پلان مخ کی دمخه حاضر او مربوطینو ته تبلیغ کړل شی په هماغه اندازه ټول فعالیتونه او حرکاتونه بڼه احضار او اجرا کیدای شی .

تکنیکي مفکوره :

تکنیکي مفکوره شخصاً د حرکاتو دمدير (اداره کونکی) له خوا ترتیب کیری . کله کله دمفکوری د احضارولو د پاره د قرار گاه د پیر او با تجربه منصبدارانو غځه هم کار اخستل کیدای شی . تکنیکي مفکوره د تطبیقاتو د قطعی نه یوه او یادوی درجی پورته قطعی د پاره ترتیب کیری . دا مفکوره پرخریطه او یا شمعه باندي په گرافیکي صورت سره رسمیری او په هغه کی نور لازم شیان لیکل کیری .

په تکنیکي مفکوره کبسی دا لاندنی شیان په نظر کی نیول کیری :-

- لمړنی وضعیت .

- په هره صفحه کی د قوتو د حرکت طرزونه .

- د هر حرکت د اجرا کولو د پاره اټکل شوی زمان .

لمړنی محاروبی وضعیت عبارت له هغه وضعیت غځه دی چه په ټاکل شوی زمان کبسی او د پخوانیو جگړه ئیزو فعالیتو په نتیجه کی میدان ته راغلی وی . لومړی وضعیت باید د تعلیمی مقاصدو - د درسی موضوعاتو او دمدرنی جگړی داوصافو سره پوره سمون ولری . لمړنی او یا ابتدائی وضعیت باید د متعلمینو انسیا تیف سلب نکړی او پیر پیچلی هم نه وی .

په مختلفو صفحو کی د دواړو خواو د حرکت طرزونه : د دواړو خواو د حرکت طرزونه دلور قوماندان د قرار غځه عبارت دی چه دراتلونکو سنجشونو او محاسبی د پاره مثل شوی دی . ددی قرارونو په استناد هغه ټول گدون کونکی متعلمین چه په تطبیقاتو کی استخدام شوی باید دخپلو محاروبی وظیفو د حل کولو د پاره لازم تدقیق او مطالعی په نظر کی ونیسی او په پای کی د اساساتو او وضعیت سره سم خپل قرارونه ونیسی دمفکوری د حاضرولو په وخت کی باید گهون کونکی قرار گاه او قوماندانان حاضر نه وی او دوی ته په دی هکله هیڅ معلومات ورنکړه شی ترڅو چی د تطبیقاتو اصلی غایه لاس ته راشی .

د دواړو خواو د حرکتو جریان ته باید داسی انکشاف ورکړه شی ترڅو چی له یوی خوا د تطبیقاتو عمومی جریان تأمین کړل شی اوله بلی خواه دیوی وظیفی د حل کولو په پای کبسی بل داسی وضعیت منځ ته راوړی چه و بلی وظیفی ته مبدأ او نوی وضعیت تشکیل کړی .

د مهال سنجش او وپشل :

زمان باید داسی عیار کړل شی ترڅو چی گهون کونکی قوماندانان او منصبداران دمختلفو وضعیتو د تدقیق او مطالعی له پاره لازم امکانات ولری او خپل قرارونه په پرنسیپی صورت سره اتخاذ کړی .

د حرکاتو مدیر باید د وظیفو د مطالعی کولو د پاره د تطبیقات د شروع او د زمان ختم د وظیفی د تقدیم وخت د جگړه ئیزو فعالیتونو د پیل زمان - د تنقیداتو وخت او د تنقیدش زمان تعیین او ټولو مربوطینو ته ابلاغ کړی . د هر فعالیت د پاره باید په مناسب صورت دومری زمان تخصیص کړل شی چه په حقیقی محاروبی وضعیت کی میسر کیدای شی . که لیر وخت ورکړل شی ټول دمطالعی او تدقیق وړ موضوعات په صحیح توگه نشی تحلیل کیدای ، او که زیات وخت ورکړه شی هغه وخت گهون کونکی قوماندانان او قرار گاه یو ټول سستی او کهالت ته رابلل کیری او غلط عادت زده کوی . د تطبیقاتو د منطقی کشف او مطالعه :

وروسته له هغه چه د تطبیقاتو مفکوره د باصلاحیت قوماندان له خوا منظور شوه د تطبیقات منطقه کشف او مطالعه کیری . د تطبیقاتو د منطقی کشف او مطالعه باید د پلان له مخی په تفرعاتو د پاره صورت سره اجرا شی ، ترڅو چی د ټولو موضوعاتو د تطبیقاتو د پاره داراضی مساعدا امکانات و ټول او پیدا کړل شی .

د تطبیقات د منطقی په کشف او مطالعی کی د لاندنی کسان
گهون کوی :

- ۱- د تطبیقاتو د حرکاتو مدیر (اداره کونکی) .
- ۲- په بیلابیلو چارو کی د حرکاتو د مدیر مرستیالان .
- ۳- د اداری قرارگاه غړی
- ۴- د تمثیل په چارو کی د حرکاتو د مدیر مرستیال .
- ۵- د مختلفو صفحاتو د حکمانو مشران .
- ۶- د انضباط او امنیت ضابطان .
- د تطبیقاتو د منطقی په کشف او مطالعه کی باید د لاندنی خصوصیات تدقیق او تعین کړل شی :-
- ۱- د جگړه ئیزو مختلفو فعالیتو د جریان ساحی او منطقی .
- ۲- د انجینری د چارو حجم او شکل .
- ۳- د اداری هیئت د پاره د سوق او اداری محای او د انجینری له حیثه د هغه جوړول .
- ۴- د دینمن د تمثیل د پاره د مختلفو عناصرو د د محایونو ټاکل او د دوی د حرکات د طرزو تعیینول .
- ۵- د بیطرفه ارتباطاتو سیس- انضباطی چاری او ارتباطی .
- ۶- د امنیت د تدابیر و ټاکل او د هغوی د محایو پیژندل .
- ۷- د شخصی او دولتی شتمنیو د ساتلو د پاره لازمی لاری او چاری .
- ۸- د تطبیقات د منطقی د سرحدونو ټاکل .
- ۹- د سیل بینانو او تنقیداتو د محایونو ټاکل .
- ۱۰- د تطبیقاتو منطقی ته د مختلفو لارو تعین او هغوی باندی د پلو- معبرو او نورو عناصرو موجوده وضعیت او ترسیم چاری .
- د پورتنی خصوصیاتو تعین او تثبیت د حرکاتو د مدیر د پاره عمده ټکی تشکیلوی ، مخکه چی دی کولای شی چه د هغوی په استناد د تطبیقات د اجرا کولو پلان حاضر کړی .
- د تکنیکی تطبیقاتو د اجرا کولو پلان :-
- د پلان د حرکاتو د مدیر اصلی او اساسی سنددی .
- د تطبیقاتو د اجرا کولو پلان : خصوصاً د حرکاتو د مدیر له خوا حاضر پیری او وروسته له هغه چه خپل قطعی شکل ئی و نیو د هغه لور قوماندان په منظوری رسول کیری چه د تطبیقات د اجرا کولو امر او دیر کتیف ئی ور کړی دی .
- د پلان په خریطی او یا کروکی باندی ترسیم پیری، او یولې تحریری اساسات هم پیری لیکل کیری .
- د تطبیقات د اجرا کولو پلان یولې ضمایم هم لری چه ټول ئی د عمومی پلان د روحی سره سم باید حاضر شوی وی .

- پدی پلان کی په عمومی توگه د لاندنی ټکی ذکر کیری :-
- ۱- د تطبیقات نوم او د هغه د اجرا کولو زمان .
 - ۲- هری خوانه بیل بیل د تطبیقات موضوع .
 - ۳- د هری خواه نوم (دوست او دینمن- شمال و جنوب شرح وائی او داسی نور)
 - ۴- د گهون کونکو گروپمان .
 - ۵- د تطبیقات تکنیکی مفکوره .
 - ۶- د هری خوا تعلیمی مقاصد او درسی موضوعات .
 - ۷- د تطبیقاتو مختلفی صنعتی او د هری یوی محتویات او دوام مدت موده .
 - ۸- هغه درسی سوالونه چه په هره صفحه کی باید مطالعه شی .
 - ۹- د حرکاتو د مدیر - د اداری هیئت او د حکم هیئت د کار طرزونه او شکل ئی .
 - ۱۰- د تکنیکی وظایفو دور کولو زمان او محل .
 - ۱۱- د تطبیقات د خلاصیدو زمان او هغه تدابیر چه د قوتو له پلوه د تطبیقاتو په پای کی اجرا کیری .
 - ۱۲- د قرار د اوریدو زمان او محای .
 - ۱۳- د تنقیداتو او تفتیش د اجرا کولو ترتیب او وخت .
 - ۱۴- د تمثیل د اجرا کولو ترتیب .
- که تطبیقات یو طرفه وی هغه وخت پردی پلان له پیر مفصل صورت سره ټول موضوعات اشاره او لیکل کیری ، او که تطبیقات دوه مخیزوی هغه وخت د دواړو خواوو وضعیتونه په عمومی صورت اشاره کیری .
- د تطبیقات د اجرا کولو پلان یو محینی ضمایم هم لری چه له عمومی توگه ددی لاندنیو ضمائو و مخچه نوم اخستلای شو :
- ۱- د قوتو د وسایطو او مالزیمی د احتیاج لست .
 - ۲- د وظیفه دارانو لست .
 - ۳- د حکمو لست .
 - ۴- د تمثیل د مالزی او موادو سنجش .
 - ۵- د بیطرفه ارتباط شمه .
 - ۶- د مادی - تخنیکی او صحی تامیناتو د پاره د مادی موادو سنجش .
 - ۷- د اداری تعلیمات .
 - ۸- د امنیت تعلیمات (د تطبیقات نه د مخه- د تطبیقات د جریان په موده کی او د تطبیقات نه وروسته) .
 - ۹- د مختلفو حرکاتو او فعالیتو د اجرا د پاره د مهال جدول .
- (نور بیا)

راکت ها و کشتی های فضا پیما

نگارش: ناهید رایی رحیمی

میسوزد و به قدر زیاد گاز خارج میکند که میتواند طرف خود را بترکاند این مخلوط همان است که امروز به « باروت » معروف است. چینی ها آنرا محکم در گلوله های گرد یا نارنجک خیلی شبیه آله امروزی، جامداد ندهم چنین به عنوان سلاح راکتی بکار میبردند و آنرا « تیر آتش پران » میخواندند تیر آتش پران به طور وضوح از یک تیر معمولی درست شده بود که لوله بدان اتصال داشت.

آن لوله هم پر از مخلوط ذغال و گوگرد و شوره بود. سپاه چین نقطه مخلوط داخل لوله را آتش میکرد. (چون انتهای لوله باز بود و محتویات آن منفجر نمیکردید) و بعد به موجب یک گزارش، این تیر ناگهان در یک خط مستقیم به هوا میرفت و در محوطه ای با اندازه ده پای مربع ($10M^2$) آتش خود را پخش میکرد در دوره یک نیزه و تیر و کمان معمولی برای بشر تنها وسیله ادامه جنگ تن به تن بوده، این سلاح خیلی وحشت آور بود. معروف است که دشمنان مغول های چینی را عم در سال ۱۲۳۲ میلادی به وحشت انداخته بود. در همان قرن اروپا از باروت اطلاع یافت بعضی اهل فن میگویند یک راهب روشن فکر انگلیسی این مخلوط را اختراع کرد بی آنکه بداند در شرق قبا با آن بی برده اند بعضی میگویند لغت باروت از راه عربستان به اروپا رفت آلبرتوس ماگنوش معاصر آلمانی (بیکن) تقریباً در همان موقع راجع به بودری که از ذغال و گوگرد و شوره ساخته شده بود مقاله ای نوشت، راکت های که از این نوع ساخته شده بود قبل از سال ۱۴۰۰ وسیله یک پیروزی ایتالیایی را فراهم آورد. مقارن آن احوال توپ اختراع شده بود تقریباً به همان سادگی راکت، عبارت از یک لوله که در انتهای آن مقداری باروت جاداشت بعد یک گلوله از سنگ یا فلز در روی باروت قرار میدادند و بامشقی پارچه فرسوده آنرا محکم در انتهای لوله فرو میکردند وقتی که در انتهای لوله باروت متحرک میشد، نیروی انفجاری گلوله را بیرون میبرد و توپ های اولیه ناهنجار و ناقص بودند و به همین جهت بندرت حتی به قدر ساده ترین راکت مؤثر واقع میشدند لذا طراحان زیرک و مدبر راکت، بی آنکه مزاحمی داشته باشند برای مدتی به بیرون فرستادن اسلحه خود ادامه دادند به نظر میآید که در قرن هائزدهم دزدان دریائی مخصوصاً راکت را بر ضد طناب و

حقایق درباره راکت مقاله و روشن بر تاب آن :

قسمت اول ژوپیتر (سی) تعدیل شده ، راکتی است که با سوخت مایع به حرکت در میآید . طول راکت با قسمت های مختلف آن $823/3$ اینچ است قسمت اصلی $8/672$ اینچ طول و 70 اینچ قطر آن است دستگاه سر بیع اسیری که از مرحله اول بر تاب شد بر علاوه قسمت نهائی -ر مصنوعی $5/150$ اینچ طول داشت. در مراحل بعدی صعود دستگاه ، نیروی اصلی تمام شد و از باقی دستگاه جدا گردید و یک انحنای انفجاری طولانی را پیمود و به زمین سقوط کرد قسمت پیشروی راکت با شدت های سریع السیر آن، کمی قبل از دستگاه نیروی اصلی از همان انحنای انفجاری عبور کرد .

قسمت جلوی باد دستگاه کنترول و نبع آن در قضا مجهز بود و این دستگاه آن را در یک موقعیت افقی نگاه داشت هنگامیکه به حد اکثر ارتفاع خود رسید قسمت دوم منفجر شد قسمت پیشروی مرحله چهارم -قمر مصنوعی را حمل نمود مراحل دوم و سوم فقط سرعت را در حد اکثر ارتفاع زیاد کردند، ولی سرعت کامل برای گردش در مدار را بدست نیاروند. تمام چهار مرحله فوقانی طوری ترتیب شده بود که مانند گلوله ای که از دهانه تفنگ خارج میشود بدور خود میچرخد این کار به وسیله موتورهای الکتریکی منظم شده بود که در قسمت پیشین مرحله اول قرار داشت مراحل فوقانی باد دستگاه های که با سوخت جامد حرکت میکرد اداره شد همانطور که گفته ایم موتور قسمت آخر و قمر مصنوعی از هم جدا نشده و با هم بگردش مشغول اند این دو روی هم رفته 80 اینچ طول و $30/80$ پوند وزن دارند قسمی که در مدار گردش میکند بدین ترتیب است قسمت نهائی 46 اینچ طول دارد و پس از احتراق وزن آن $12/67$ پوند است قسمت ادوات قمر مصنوعی 34 اینچ طول دارد و وزن آن $13/18$ پوند است .

این شرحی بود از نخستین قمر مصنوعی امریکا و آغاز کوچکی است برای کار های بسیار بزرگتری که به انجام خواهد رسید .

چینی ها در قرن سیزدهم راکت های میساختند و به عنوان

اسلحه بکار میبردند :

آنان میدانستند که ذغال و گوگرد و شوره بسیار خوب

یاد بانهای قیراندود و بدنه های چوبی کشتی های قیربانیان خود بکار میبردند راکت ضمناً بر ضد استحکامات چوبی روی زمین هم سلاح آتش افروز ذیقیمتی بشمار میرفت .

امادرتلی قرن شانزدهم اسلحه سازان وضع توپ را به حدی بهبود بخشیدند که راکت در حقیقت یکلی کنار گذاشته شد .

سربازان و افراد نیروی دریائی انگلستان در زمان منکه الیزابت اول با توپ و تفنگ می جنگیدند. شاید تنها راکت های که در تمام عمر خود دیدند، آنهایی بود که بفرمان ملکه در جشن های که با فتخار فتوحاتشان بر پا میکردید، باشادی به هوا فرستاده میشد. هنوز راکت سازانی وجود داشتند، ولی دیگر اسلحه ساز نبودند، بلکه بازبچه می ساختند و برای آتشپازی که همه جهان بانیان بدان علاقه داشتند، تهیه می نمودند و تا زمان «کنگرو» همچنان بلااستثناء سازنده اسباب بازی بودند .

چه کسانی پیشقدم بودند؟

هیچکس نخواهد توانست از کلیه کسانی که در گذشته جزو پیشقدمان راکت سازی بوده اند صورتی تهیه کند بعضی آنها در تیرگی از منته اولیه تاریخی از نظر محوه شده اند. بعضی دیگر در نظر همسایگانی که دارای افکاری مادی و عملی بوده اند، چنان احقانه جلوه کرده اند که در تمام عمر خود مورد تمسخر واقع گردیده و بعد هم بزودی فراموش شده اند .

ولی مردان به خصوص هستند که شاید هیچوقت فراموش نشوند. مردانی در راه پیشرفت راکت سازی بوده اند که نبوع آنها در سیر تکامل راکت مؤثر بوده است. همه آنها نیز مستقیماً هدف مشخص راکت سازان امروز را نداشته اند بعضی آنها فقط مشغول ساختن راکت هوائی بزرگتر و بهتر بودند، مانند راکت آتشپازی که قدیمی ترین قمرهای مصنوعی است و بعضی میکوشیدند که سلاح های راکتی بسازند، معذالک عده ای از مردان که عمر خود را صرف راکت سازی جهت کودکان میکردند یا بمب راکتی جهت نابودی دشمن می ساختند، در مغز خود افکاری را میپروراندند و انتظاری روزی را داشتند که راکت وسیله انتقال بشر را به قلمروهای وسیع فضا فراهم آورد. البته امروز مردانی هستند که به راکت سازی و مطالعه در این باب مشغول اند و ممکن است هنوز جزء گروه پیشقدمان محسوب شوند. یعنی آنها در ابتدای کار حقیقتاً افراد برجسته ای بودند، اکنون هم که دوره تکامل راکت های فضا پیماست، رول های معتازی به عهده دارند «ورن هرفون براون» شاید بارزترین نمونه این قبیل مردان باشد. یک تشخیص اینکه طرز عمل تمام راکت ها از کوچکترین راکت هوائی تا بزرگترین غول فضا پیمای، روی یک اصل اساسی است .

ویلیام گنگرو و راکت جنگی او:

راکت جنگی گنگرو یک راکت به عنوان یک سلاح مهلک

چنان ساخته شده بود که در آن زمان هیچکس فکر نمی کرد که راکت یک نوع وسیله نقلیه به تمام معنی مخصوصاً وسیله سراز زمین به فضا خارجی خواهد شد که در آن زمان این راکت ها به حدی یک وسیله نقلیه به شمار میرفت نه سلاح جنگی .

در نتیجه، وقتی گنگرو تصمیم گرفت که درباره امکان ساختن راکت به عنوان سلاح تلاش کند، مجبور شد آنچه را که میخواست از این بازبچه سازان درخواست کند. او بزرگترین راکت های را که میتوانست پیدا کند، به خرج خود خرید. قصد او آن بود که این بازبچه ها را به صورت آلات جنگی درآورد. راکت های که او خرید خیلی شبیه راکت های هوائی بود که امروز به مصرف میروند و چندین قرن قبل از آن نیز بکار میرفته است . هر کدام شامل یک محوطه استوانه ای بود از کاغذی که محکم به هم پیچیده و نزدیک به آنها محکم به هم فشرده شده و به شکل یک گلوله تنگ درآمده، و دهانه گشاد تری تشکیل داده است. بار این راکت در سراسر استوانه درست زیر کلاهک مخروطی شکل جاداده میشد و ماده قابل احتراقی بود که وقتی راکت به حد کسراوج خود میرسید آتش می گرفت و به صورت شراره یا ستاره سیارید. بقیه این راکت یک آتشدان ابتدائی بود که باروت یعنی مخلوط ذغال و گوگرد و شوره فشرده شده بصورت قالب جامدی در آن جاداشت و محوطه مخروطی شکل هم در پایین آن بود. علت وجود محوطه مخروطی شکل آن بود که فقط سطح بازباروت میسوخت و اگر تمام راکت از باروت پر میشد سطح اشتعال یک دایره مسطح با اندازه دایره خود راکت بود؛ اطراف محوطه مخروطی شکل بزرگترین اشتعال ممکن را تشکیل میداد. و بدین جهت سریع ترین حد احتراق را به وجود میآورد. گاز های که در نتیجه این احتراق پدید میآمد نیروی تولید میکرد که راکت را به آسمان میبرد. در حال پرواز نیز چوب بلندی که به استوانه راکت بسته شده و از انتهای آن امتداد یافته بود، راکت را هدایت میکرد و موازنه اش را حفظ میکرد. گنگرو و تحصیلات علمی نداشت، ولی در عصر زندگی میکرد که مردان تحصیل کرده اصول میکانیکی معینی را که در دوره اول محبوبیت سلاح راکتی کاملاً مجهول بود می فهمیدند. بهترین این اصول را شخصیت برجسته انگلیسی (اسحق نیوتون) که قریب یک ربع قرن قبل از روزگار گنگرو در «کمبریج» تحصیل میکرد فرمول بندی نموده بود. برای نخستین بار ماهیت قدرتی که راکت را به هوا میبرد و ماهیت نیروئی که پروازش را کنترل میکرد و دوباره آنرا بر میگردداند .

توسط نیوتون برای جهان بانیان توجیه شده بود. راکت سازان اسلحه خود را ساخته بودند، بی اینکه از تیوری های پشت آن بی برده باشند. نظریات «نیوتون» که برای فهم راکت و پرواز آن بسیار لازم است. آنهائی هستند که معمولاً به عنوان قانون قوه جاذبه قانون سوم حرکت، خوانده میشوند.

« جگرن محتشمی »

راپیموده که به مرحله کنونی رسیده و طرف استفاده اکثریت مردم قرار گرفته است .

جوان ۲۹ ساله که به تحقیقات علمی عشق میورزید و اکثر اوقات خود را در یک کارگاه شخصی ای که داشت در راه پژوهش های علمی و نوآوریها سپری می نمود در صدد شد تا چیز تازه تر و جدید تری را به جهانیان عرضه کرده و بدسترس عموم بگذارد .

برای منظور فوق در حدود یکقرن پیش همین جوان ۲۹ ساله یعنی الکساندر گراهام بل شبی در کارگاه شخصی خود تانیمه های شب مصروف کار و تحقیق علمی بود که ناگهان یک بطری چپه شده و اسیدسلفوریک آن بالای لباسهای الکسندر گرام هام بل میریزد. این جوان دانشمند که میخواست از نتایج مطالعات خود نتیجه مثبت را بدست بیاورد از چپه شدن بطری و آلوده شدن لباس هایش در این لحظه ای حساس فوق العاده متاثر شده و معاون خود را که در یک اتاق دیگر مصروف کار بود با عصبانیت صدا کرد. در وضع عادی صدا بمعاون او نمی رسید، اما وجود یک سیم تیلگرام که از کارگاه تا داخل اتاق الکسندر گرام هام بل در اطاق پائین امتداد داشت باعث شد که معاونش صدای او را بشنود. توماس واتسن معاون بل بعد از سچری شدن ۴۰ سال حادثه این شب را که منجر بمیان آمدن تلیفون گردید

نوآوری در شرائط کنونی در با العموم ساحه های زندگی نسبت بگذشته با انکشاف دانش توسعه بیشتر پیدا کرده و توسط همین پدیده های نوچرخهای حیاتی انسانها بوجه نیکوئی بجلورفته و تا یک پیمانۀ وسیع این انکشافات اخیر بوابگوی نیاز مندیهای روز افزون انسانها که بارشد دانش ساحه آن فراخ تر میگردد شده میتواند .

در این نوشته از وسیله نام میبریم که فاصلهها را بهم نزدیک ساخته و توسط آن دوستی صدای دوست خویش را، ریقی صدای رفیق خود را و با والدینی صدای فرزندان خویش را از دور ترین نقاط جهان شنیده و با آنها صحبت کند. این وسیله جدید فاصلهها و دلها را بهم نزدیک ساخته و از اتلاف وقت جلوگیری بعمل آورده و با گذشت زمان ساحه استعمال آن هنوز هم وسیع تر شده و در حقیقت در حال حاضر جزئی از وسایل ضروری امروزی در جهان بشمار رفته و واسطه ارتباطی را در بین دو طرف مهیا و میسر میگرداند عبارت میباشد از تلیفون که در کشور ما نیز طی دهه اخیر تقریباً عمومیت زیاد پیدا کرده و موارد استعمال و استفاده فراوان دارد .

در اینجا از تحولات و چگونگی اخیر آن صحبت کرده و می بینیم که این وسیله جدید که تقریباً صدسال از عمر آن سپری میگردد چطور بمیان آمده و تا عصر موجود کدام تحولات

اینطور شرح و بازگو میکند:

در آن شب اولین پیام بل بصورت ناخود آگاه اینطور برایم گفته شد: «آقای واتسن، بیای اینجا با تو کار دارم» آغاز گردید.

شاید اگر الکساندر گراهام بل میدانست که در آستانه یک اختراع بزرگی قرار گرفته در آنصورت اولین پیام خود را با خوبترین و زیبا ترین کلمات آغاز میکرد که از او بیادگار می ماند.

آن جمله تاریخی «آقای واتسن بیای اینجا. با تو کار دارم» البته اولین جمله مکمل بود که از طریق یک سیم ارسال شده بود و با عبارت دیگر موفق شده بود که به سیم تلگراف یاد دهد تا حرف بزند.

این کشف بسیار مهم و پر ارزش برای یک جوان ۲۹ ساله با آنکه در آن لحظه غیر منتظره معلوم میشد یک چانس و تصادف نبوده بلکه این امر حاصله ثمرات سالها آموزش علمی کار کردن و آزمایش با ناشنویان بود که با امکان داد با طرز ایجاد و بمیدان آمدن صدا و شنیدن آن آشنا شده و به پیچیدگیهای آن بصورت واضح و درست پی برده. که همین دو مسئله یاد شده او را در راه بمیان آوردن تلیفون و اختراع آن کمک فراوان و سود بخش نمود.

وقتی گراهام بل به ارتباط توسط سیم و با صحبت دو طرفه توسط سیم آگاهی یافت بان اکتفا نکرده و غرض بهتر شدن آن بر فعالیتهای خویش چندین مرتبه شدت عمل بخشید تا حاصله بهتر را بدست بیاورد. چنانچه طی ۳ ماه پس از موفقیت اولیه این مخترع جوان طی فعالیتهای خستگی ناپذیرش توانست مدلهای مکمل تلیفونهای مقناطیسی و انواع دیگر تلیفون را در نمایشگاه صدسین سالگرد استقلال ایالات متحده آمریکا که در سال ۱۸۷۶ در فلادلفیا تجلیل گردیده به تماشای علاقمندان و بینندگان بگذارد.

اگر چه الکساندر گراهام بل و واتسن راه را برای آغاز یک سیستم ارتباطی که اثر بسیار مفید و با ارزش بر تمام جهان داشت میسر گردانیده بودند مگر با نهم عده ای زیادی این تلاشهای دو دانشمند مذکور را نادیده گرفته و حتی به آنها با تمسخر و استهزا نگاه میکردند و عقیده داشتند کارهای را که این دو دانشمند میکنند. بجز آنکه وقت را تلف کنند دیگر کدام منفعتی را با خود همراه ندارد. اما این دانشمند بزرگ با وجود نیش زبان مردم با زهم بکمال شور و شوق بکار خود ادامه داد، چنانچه با اثر همین فعالیت های خود الکساندر گرام بل در سال ۱۸۷۷ چنین بیان داشت:

از حالا میتوان چنین پیش بینی کرد که با کیبل های زیر زمینی و هوایی و با سیم های فرعی، خانه ها، مغازه ها، فابریکه ها و حتی شهرها با یکدیگر وصل خواهند شد و یک نفر از یک گوشه یک شهر خواهد توانست با یک نفر دیگر در یک نقطه دور دست

آن شهر ارتباط را قایم ساخته و براحتی صحبت نماید. بعد از سپری شدن چند ماه از اختراع بل، تلیفون طرف توجه قرار گرفته و مراحل انکشافی خود را قرار شرح ذیل طی کرد که تا بالاخره بشکل کنونی ارتقا پیدا کرد.

در سال ۱۸۷۶ اولین ارتباط و یا مکالمه تلیفونی توسط الکساندر بل صورت گرفت و آن هنگامی بود که او بمعاونش در اطاق دیگر بقاصله ۱۲ متری تلیفون کرد: «آقای واتسن خواهش دارم بیایید اینجا باشما کار دارم».

باید افزود این مکالمه تلیفونی که در حقیقت اولین مکالمه تلیفونی نیز میباشد همیشه ثبت تاریخ مانده و نام الکساندر گراهام بل با معاون او واتسن همیشه بر تارک آن خواهد درخشید.

در سال ۱۸۷۷ آغاز کار با فعالیت اولین تلیفون تجارتهای بود اما از آنجا که این تلیفونها چندان کامل نبود از اینرو طرف علاقه زیاد مردم قرار نگرفت. این تلیفونها قسمی بود که در داخل یک قطعی بزرگ سوراخی گردی تعبیه شده بود که از این حفره هم کار فرستنده و هم کار گیرنده گرفته میشد.

در سال ۱۸۷۸ برای اولین مرتبه دستگاه گیرنده و فرستنده از یک دیگر جدا شده و هر یک بصورت جداگانه فعالیت میکردند. که اگر از آنها بصورت درست استفاده میشد حتی تا چندین کیلو متر صحت آنها حتمی بود.

به سال ۱۸۹۲ تلیفونها از شکل ابتدائی آن خارج شده و بقسم بسیار زیبا و ظریف ساخته شدند که بصورت عمومی دردیدارهای فامیلی و دوستانه از آن کار گرفته میشد.

در سال ۱۹۰۷ تلیفون از شکل یک نواختی آن برآمده و با انواع و اقسام مختلف ساخته شده طرف استفاده قرار گرفت که یک نوع از آنها تلیفونهای دیواری بود که طرف استقبال فراوان قرار گرفت. در داخل این تلیفونها جنراتوری را قرار داده بودند که قدرت آنرا چندین مرتبه فزونی بخشیده و تا فاصله های زیادتر مکالمه آن بصورت واضح شنیده شده میتواند.

در سال ۱۹۱۹ که تقریباً جنگ بین المللی اول خاتمه یافته بود تلیفونهای نمره دار طرف استفاده قرار گرفته و از آن استقبال زیادی بعمل آمده و طرفداران آنها چندین مرتبه اضافه تر فزونی پیدا کردند.

در سال ۱۹۲۸ از آنکه تلیفونها با انواع مختلف عرضه شد اضافه تر طرف علاقه طبقة جوانان قرار گرفت مخصوصاً تلیفونهای فرانسوی که گیرنده و فرستنده را توأم با خود داشت اضافه تر جلب توجه کرد.

در سال ۱۹۳۸ تلیفونهای بساحه استعمال فراوانتر و تجارتی مورد استعمال پیدا کرد. این تلیفونها قسمی بود، در حالیکه مالک آن در یک دکمه مصروف حرف زدن میباشد

پنج دکمه دیگر برای وصل با خطوط مختلف طرف استفاده شخص مذکور قرار گرفته می‌توانست. که این شیوه مخا بره سبب خوشی استعمال کنندگان آن مخصوصاً طبقه تجار قرار میگرفت.

سال ۱۹۵۸ تیلفونهای مخصوص مدهران و آنهائیکه شغل جنجالی داشتند بمیان آمد. در این سیستم میکروفون واحد صدای مستقل دستهای گوینده را آزاد میگذارد که در این صورت شخص مذکور علاوه از استفاده تیلفونی یاد داشت هم تهیه کرده می‌تواند.

در سال ۱۹۵۹ تیلفونهای بسیار ظریف و مدرن بمیان آمده و دارای رنگ خیلی‌ها مرغوب بود که اضافه تر طرف توجه و علاقه خانم‌ها واقع شد.

در سال ۱۹۶۴ تیلفونهای با استفاده فراخ تر بمیان آمد که با فشار دادن دکمه‌های مختلف مخا بره‌های متعدد صورت میگرفت، چنانچه فعلاً از این نوع تیلفونها در اکثر از وزارت خانه‌ها و ریاست‌ها کار میگیرند.

در سال ۱۹۷۰ تیلفونهای با تصویر بمیان آمد، اگر چه در سال مذکور تماماً متنازل و دفا تر از این نوع تیلفونها استفاده کرده نمی‌توانستند، اما برای بین شهرهای بزرگ از آن استفاده فراوان شده و تصویر طرف مقابل هم به بسیار خوبی و بسم روشن دیده میشد.

تیلفون بدون سیم

مشکل بزرگی که تیلفون را همراهی میکند و تا یک حدی استعمال کنندگان آن از آن رنج میبرند سیم تیلفون است که یا با اثر پوسیدگی و یا با اثر خرابیهای متعدد دیگر از کار افتاده و باعث خرابی جریان مخا بره تیلفون میشود.

با در نظر گرفتن مشکل فوق ساتلایت تقریباً نقص مذکور را بکلی برطرف ساخته و به آنهائیکه از ناحیه سیم تیلفون مشکلی دارند و یاد دل خوش ندارند پاسخ قناعت بخش میدهند. ساتلایت یک دستگاه تیلفون قرعی بدون سیم است که شده میتواند آنرا بتمام نقاط یک تعمیر برده و بیگ گوشه از اطاق قرار داده بدون آنکه سیم آنرا امتداد بدهند یا لازم باشد که دو شاخه تیلفون را بساکت بزنند.

دستگاه جدید شده میتواند که طرف استفاده عمده‌ای خانه‌ها، رستوران‌ها، ادارات، قاریکها، شرکت‌های مخا براتی، شفاخانه‌ها و اکثر از موارد دیگر قرار گیرد. ساتلایت تا ۹۰ متر دور از واحد مرکزی خود کار میکند. سیستم مذکور از بطریهای نیکل و کادمیوم که قابل شارژ کردن است نیرو میگیرد و دارای یک دستگاه شارژ کننده نیز میباشد.

توسط دستگاه جدید شده میتواند شماره تیلفون را گرفت و یا تیلفون کرد و استفاده از آن در زمانیکه دستگاه قرعی دیگری مورد استفاده است امکان پذیر میباشد بدون آنکه کدام سکتگی در امور مخا براتی رخ بدهد.

از تحول دیگر جهان تیلفون که در این اواخر بسیاری از موانع را از سر راه بدو ساخته و در مورد مشکلات را از بین برده و در ارسال خیر از سرعت عمل فوق العاده زیاد کار گرفته شده است ارسال سریع کاپی اسناد توسط تیلفون میباشد. در عصر تیلفون، تلویزیون، رادیو، اتمار و خدمات جهانی پستی آیا باز هم ضرورتی بطرق دیگر ارتباطی وجود دارد؟

ظاهراً چنین بنظر میرسد. هنگام ارسال اسناد مهم یا مفصل بسیاری از موسسات دریافته اند که هست اغلباً بسیار ناوقت به مقصد میرسد و مکالمات تیلفونی هم خالی از اشتباه نمی باشد. راه حل معضله مذکور ارسال اسناد توسط خطوط معمولی تیلفون یا یک نوع هست الکترونیکی میباشد که برای این کار دو دستگاه مخصوص و دو پاره تیلفون لازمی میباشد.

ترتیب اجرای آن طوریست که ابتداء طرفین ارتباط تیلفونی را برقرار کرده و بعداً گوشه تیلفونی را بدستگاه مخصوص وصل میکنند. یک دستگاه عکاسی و الکترونیکی نوشته‌های سند را تبدیل بصدا کرده و بعد از ارسال از طریق تیلفون در طرف دیگر مجدداً تبدیل بشوشته شده و بالای کاغذ چاپ میشود. تمام عملیه مذکور در ارسال پیام و یا خبر ۴ تا ۶ دقیقه وقت را احتوا میکند.

با اینکه ارسال اسنادی مانند نقشه‌های هوا شناسی، گزارش‌های پلیسی و نظایر آنها از راه «تله کاپی» چندین سال است که مروج گردیده اما فقط این سیستم در سال‌های اخیر بحد کمال رسیده تا جائیکه شرکت‌ها و دوایر دولتی میتوانند که باسانی و بدون قبول مصارف زیاد از آن بهره برداری نمایند.

بطور مثال از سال ۱۹۷۲ تا سال ۱۹۷۴ تعداد این شکل مخا بره یا ارسال سریع فوتوکاپی اسناد توسط تیلفون از ۵۰۰۰ فقره به ۱۰۰۰۰۰ فقره رسیده است که این تحول بخودی خود از انکشاف سریع ارسال پیام توسط تیلفون طی دو سال نمایندگی میکند.

ساحه استعمال طریق مذکور بسیار وسیع بوده و در مراحل مختلف از روش مذکور استفاده میگردد. بطور مثال باید گفت در پتسبورگ مرکز کنترل مسمومین اطلاعات راجع به مریضان و شکل معاینه و تداوی آنها را توسط همین وسیله بنزدیکترین روغتون میفرستند که این طریق گذشته از جلوگیری وقت ارزش معالجه و تداوی را که به موقع آن صورت میگیرد نیز بلند میبرد.

شرکت بل هلیکوپتر در تکراس تمامی اطلاعات و نتایج مربوط با آخرین آزمایش‌های پرواز را با همین وسیله یاد شده بالا بخش میکند.

گذشته از مواد یاد شده فوق در مطبوعات و مخصوصاً روزنامه‌های پرتیراژ روش فرستادن اسناد یا خبر بوسیله تیلفون ساحه استعمال بس فراخ داشته و ارزش خبری را

نسبت به موقع بخش کردن آن چندین برابر فزونی می بخشد. در شرایط موجود تعداد کنتندگان روش مذکور فوق العاده زیاد بوده و باگذشت هر روز در چندین موارد دیگر طرف استفاده قرار میگیرد. و شاید در آینده نزدیک این جمله معمول شده و شکل عمومی را بخود خواهد گرفت «کاپی سند را هست ممکن با تلیفون برایم بفرست» در پایان باید گفت تلیفون دوست نیرومند و باوفا که فعلاً یک قرن است به بشر خدمت میکند در روزهای اول هم باعث عصبانیت و هم باعث شیفتگی می شد، بیشتر اوقات شماره ها و یا نمره ها عوضی گرفته میشد و وقتی که اتصال داشت برقرار میگردید صدا بقدری ضعیف بود مثل اینکه از عمق یک چقری و یا چاه شنیده شود.

اما مردان زحمت کش و صاحب نبوغ با تلاش های پیگیری موفق شدند تا تمامی معایب مذکور را یکی بعد از دیگری از بین برده تا جائیکه امروز میتوان با هر نقطه از زمین باسانی و بدون اتلاف وقت بکمال صحت و آرامی صحبت کرد.

به تلیفون اختراعی الکساندر گراهام بل در ابتدای مرحله یک تعداد زیاد اشخاص بان مخالفت نشان داده و مخترع جوان آنرا طرف استهزا و تحقیر قرار میدادند، مگر با وجود این تحقیر و ریشخند باز هم دانشمند جوان یکوشش شباروزی خویش ادامه داده و در راه انکشاف هر چه خوبتر اختراع خود از هیچگونه مساعی دریغ نکرده و قسمیکه در سال های ابتدای اختراع خویش بل بیان میداشت «اطمینان قوی دارم که یکروز فرا خواهد رسید تا باین وسیله جدید بهر نقطه خواسته شود صحبت کرده و این وسیله در بین توده های مختلف مردم عمومیت پیدا خواهد کرد».

ژوند او هدف

(د ۶۳ مخ پاتی)

سترگه گوری زموږ په خوښی او نیکمرغی خواږدی کیری او بدمرغی او بدبختی له پاره مو خپلو ناورو هڅوته دوام ورکوی .

هو ! زموږ دژوند سره هدف ملگری دی او هدف مو د هیواد لوړتیا ، ښکلا او د ټولو هیوادوالو له پاره د نیکمرغه ، بسیا ، هوسا او ابرو مندانه ژوند دعوا ملو برا برول او تاملینول دی . موږ پدی ډاډه یو او باور لرو چی ډیر ژر به د ملی وحدت او د جمهوریت په برکت خپل دغه ملی او مترقی هدف ته رسیو او ټولنیز ارمانو نه به مو پوره کیری ځکه زموږ د هیواد په غیر کی د ډیرو لویو تمدونو ، مدنیتونو او تمدنیو نوسره یوځای زیاتی طبیعی شتمنی او نعمتونه شته چی راسپړل او په کار اچول ئی ددی خاوری دپوهو ، با در دو او داجتماعی احساس د خاوندانو کار او زیار غواری (پای)

بایک نظر اندازی مختصر می بینیم که امروز گفته آن روزی بل به حقیقت پیوسته و حتی شدت عمل و ساحه تاثیر آن هنوز هم فزونتر و فزاتر شده و قاره ها را با هم نزدیک ساخته و حتی چندین مرتبه از وسیله مذکور در خارج از فضای زمین نیز استحصال نتیجه شده است .

طبق چندین آماریکه توسط بعضی از موسسات آمارشناسی صورت گرفته فعلاً برای هر ده نفر در بالای کره زمین یک پایه تلیفون وجود دارد .

در ایالات متحده امریکا به تنهایی ۱۴۵/۵ میلیون تلیفون وجود دارد که باین صورت می بینیم که طی یک قرن اخیر تعداد تلیفونها بمراتب از رشد نفوس جهان سریعتر انکشاف نموده و مراحل کاملی خود را پیموده است .

امروز در برخی از کشور های جهان اضافه تراز ۹۰ فیصد خانه های مردم با تلیفون مجهز شده اند. اختلاف شکل ها رنگها و موارد استفاده آنها تقریباً از حساب خارج می باشد .

در سال جاری تلیفونهای طرف استفاده قرار خواهد گرفت که در هر جا میتوان از آنها استفاده کرد و صدای آنها به هر جا خواهد رسید که درین صورت برخی از آنها احتیاج به سیم نخواهند داشت .

این ها تلیفونهای خواهند بود که شماره های آن قبلاً پروگرام طرح ریزی شده را بخاطر دارند و با فشار یک دکمه آن شماره ها خود بخود گرفته میشود. تلیفونهای بادستگاه گوینده که بوسیله صدا شماره را میگیرد، تلیفونهای با پرده شبیه پرده تلویزیون که عکس مخاطب را منعکس میکند و تلیفونهای متصل به کمپیوتر که تقریباً همه کار را میکنند ساخته شده اند. با فشار دادن چند دکمه یا دادن شماره ای به تلیفونی در تقریباً هر نقطه از دنیا میتوان در ظرف چند ثانیه با شخص دیگری در هر نقطه ای دیگر حرف زد . این بود شمه ای مختصر از چگونگی و بکار انداختن

و استفاده کردن از تلیفون که تا حال برای باشندگان کره زمین شرایط اسفاده و بهره برداری از آن میسر و آماده گردانیده شده است . اما تلاش ها و پژوهش های شباروزی بسوی جهان بکمال شدت ادامه دارد تا هنوز هم ساحه استعمال تلیفون را فزاتر ساخته و در موارد متنوع از آن استفاده ببرند ، که البته هسته همه این موفقیت هارا در قدم اول همان اختراع جوان دانشمند بل تشکیل میدهد و تاریخ هم هرگز او را فراموش نخواهد کرد .

امید با مطالعات و تحقیقات بیشتر در آینده هنوز استفاده های سرشار و سالم در موارد مختلف از تلیفون گرفته شده و موانع و مشکلات متعدد را از سر راه انسانها بدور ساخته و شرایط استفاده و بهره برداری از آنها سهل تر و با ارزش گرداند ، که البته گذشت زمان و تحولات متنوع هنوز هم ارج اضافه تری به مخترع آن الکساندر گراهام بل قایم خواهد گردید .

ژوند او هدف

د جگورن حبیب الله (زړه سواند) لیکنه او غیر نه

خصوصیاتو او د انسان جسمي او فکري قوت او استعداد ته غیر شوی دی وائی « د انسان ذهن او دماغ د پوی حساسی او فعالی کامری په شان د هر ډول پیښو او پدیدو عکاسی کولی شی او ددی قابلیت او قدرت هم لری چی د هری پیښی نه پښه او په زړه پوری الهام واخلی داکار او فعالیت په هغه صورت کی گټوره او پښه نتیجه ورکوی چی هدفنی په ژوندکی سمون او بدلون راوستل وی دی کی شک نشته چی عادی او معمولی انسان ډیر لږ د خپل استعداد او د دماغی کامری نه کار او گټه اخلی خوولی عالی او دلور فکر خاوندان بیاد تل له پاره د ډیرو مهمو اولورو هدفونو او مرامونو د لاس ته راوړلو له پاره دخپل فکر، ذهن او دماغ کامری فعالی او حساسی ساتی او هغه کوی چی د خپل ذهن او دماغ په کامره بانندی ډیرو ښکلو او پښاښته صحنو او منظرو عکسونه واخلی او هم پدغه لار کی زیار او بایسی چی خپل ذاتی، طبعی او قطری استعداد د طبعی پدیدو او نوو غیرودراسرلو پد برخه کی پکاره واچوی چی دغه روحیه لرل او دغسی کول په حقیقت کی د ژوند او ژوندکولو سره دعلاتی او میتنی ښودل دی» یوانسان هغه وخت د ستومانی، سرگردانی، سترتیا او لالها نندی په لومه کی ښه پاتنی کیږی چه له پوی خوا د شکمنی، بدگمانی، تردید، زړه وهنی او تیروتنو د تاثیر او اغیزی لانندی راغلی وی او له بلی خوائی د حرکت او فعالیت پیل او پای ثابت او څرگند نه وی چی څه کوی، دغه له پاره ئی کوی او څه غواړی چی دخپل حرکت او فعالیت په وسیله ئی ترگوتو کړی؟ ښکاره خبره ده چی ددغه راز خوویونو او کارونو انجام او وروستی پړاو یا نا کامی ده او یا جگرخونی پدغه برخه کی دنړی یو ستر پوه (ولتر) پدخپلو غره لاریونو او سپارښتو د وگړو پاملرنه پدی توگه راگرخوی « موږ باید په ژوندکی د لوړ هدف خاوندان او ډیر لور افق ته ځیر او سوځکه چی بی هدفه ژوند پرته لدی چی انسان د مبارزی او مجادلی په ډگر کی ستری، ستومانه او سرگردانه کړی بله کومه گټه او نتیجه نه لری» که د (ولتر) دغه

د کانادا نامتو او مشهور ساپوه (روان شناس) (ادوارد اوپل) پدخپلو زیاتو پیاد داشتنو او لیکنو کی ددی خبری یادونه او سپارښتنه کړی ده چی « انسان باید په خپل زړه او فکر کی هدف ته ځای ورکړی ځکه د هدف لرل انسان دی ته اړوی او هڅوی چی د کار او زیار لمن ونیسی او د هغی د پوره کیدو اولاس ته راوړلوله پاره په یو لړ پرله پسې حرکتونو او دوامدارو فعالیتونو لاس پوری کاندی ددی خوی او عادات ډیره لویه گټه داده چی انسان دموهوماتو او بیایدی چورتونو نه خلاصون مومی او تل ئی سترگی د مثبتو استقامتونو او غوره واقعیتونو خواته غیر او متوجه کیږی او بالاخره هغه څه چی په زړه او خیال کی لری او یا هغه مقام او ځای ته چی غواړی ځان ورسوی په اسانی او دلچسپی سره کولی شی چی خپلی هیلی ترگوتو کړی» نوموړی روح پیژندونکی یوبل ځای وائی « ژوند او هدف سره تړلی دی که د ژوند سره هدف ملگری نه وی او یا د انسان په زړه او فکر کی امیشتو نه او هدفونه موجود نه وی نو د انسان د بدنی نړی نظام او استحکام د گډو ډی سره مخامخ کیږی او د وجود ټولی مادی او معنوی قوا وی ددی پرځای چی په کار او فعالیت بوختی شی د خمود او جمود د ناوړی اغیزی لانندی واقع کیږی او په نتیجه کی ئی دودی او انکشاف مرحلی او سلسلی ډیولر خنډونو او مخنیونو سره مخامخ کیږی همداسبب دی چی کله کله انسان په نا پوهی کی په غیر ارادی توگه په خپله دخپل ځان د پښمن گړخی او خپل ځان او خپل ژوند سره په دښمنی کولو لاس پوری کوی چی البته دا هغه وخت دی چی انسان خپل ځان خپل ژوند او خپلو هدفونو ته په وړه او سپکه سترگه وگوری او د برتری پرځای په خپل وجود کی د کمتری او کمزورتیا احساس وروزی « دیوی او ډدی مودی را پدی خواته ټولنیږی پوهی او تکنالوجی مثبتو اغیزو او نتیجه امله د انسانانو د کامیابیو او نا کامیو علتونه حتی دنړی ډیرو سترو اونامتو ساپوهانو د بحث او څیړنی ورموضوع گرځیدلی ده د انگلستان یو مشهور ساپوه (جان لاک) د انسانی ژوند

پورتنتی نظریی ته په غور او ژوره توگه وکتل شی نوله ورايه لیدل کیږی چی ژوند او هدف سره نژدی اړیکې لری او انسان چی اصلاً د ځمکې پرمخ دیو مبارزو او مجادله کوونکې مخلوق په حیث سترگی غړولی دی هغه وخت په خپلو مبارزو او مجادلو کی دبریو او فتحو کرښی اوسرحد ته رسیدلی شی چی دیو تاکلی هدف له پاره ئی پیل اوشروع کاندی کله چی دیو دینامیک او پوهنیز (Scientific) تفکر اونظر له مخی دانسانانو عملونو او خویونو ته متوجه کیږو گورو چی بدغه ډله کی څوک پوه اوڅنگه پوه دی او کوم یوئی ناپوه اوولی ناپوه دی؟ زموږ دغه عینی اودهنی سوالونه او پوښتی یوازی دمشاهدو - تجربو - کتنو اولیدنو په وسیله محواب موندلی شی ځکه په ټولنیز ژوند کی ډیری داسی نښی نښانی شته چه یوئی په لرلو سره دپوه او پوهی نسبت اودلالت کتبی او بل ئی دنه لرلوله امله دناپوه او ناپوهی په کلمو یادبری چی البته دا حال او غرانگوالی هلته رامنځ ته کیږی چی ژوند دکوم مثبت اړخ خواته خپل میلان ونه ښی او دسکون په حال کی پاتی شی نوځکه دغه ډول بی حرکتی اوبی هدفه حالت ته یو پوه په کرکه کتلی دی او وائی چی «حقیقی ناپوه اوتر نورولوی لیونی هغه څوک دی چی نن او پرون ورته یوشمی وی او په ژوند کی ئی دورنجو - شپو ، اوتیو ، میاشتو او کلونو په حساب کوم مثبت بدلون نه راځی باید څرگنده شی چی دا به هغه څوک وی چی اصلاً نه غواړی خپل ځان دتحول اوتکامل دقانون سره اشنا اوبلد کاندی اوبیر څه دپراختیا اوپرمختیا پرمزونو اوارزونو پوه اوڅېړشی» موږ ته دهغو تجربو اونتیجونو چی دژوند دسلسلو اومرحلو نه لاس ته راغلی دی ډیر ښه څرگند بیږی چی دهرچا دخوښی او کامیابی راز دهغه هدفونو ډولونو پوری مستقیم ارتباط پیدا کوی چه ددغی فیصلی اوقلسقی په اساس ویلی شو هغه کسان چه په ژوند کی هدف، ارادی اومفکوری خاوندان وی اویاچی دخپلو لوړو مرامونو دلاس ته راوړلو په مقصد کتوری مفکوری اوارادی لری هغه واقعاً دخوشاله او کامیا به ژوند څښتنان دی اوددی قدرت اوطاقت ورسره شته چی دخپلی ارادی اومفکوری په مرسته مخ په وړاندی ولاری او ځانونه دخپل هدف خواته ورنژدی کړی نوځکه خودتړی یوپوه ددی څېری یادونه او سپارښتنه کوی چی «هر څوک باید په خپل ژوند کی ډیر لوی او سپیڅلی هدفونه اومرامونه ولری - څوک چی په خپل ژوند کی مخصوص او ځانگړی هدفونه ونه لری نود ډول - ډول تصمیمونو په څپو اواند ښښو کی ډو بیږی هغه څوک چی غواړی په هر ځای کی وی اوهر ځای ته ځان ورسوی نو په یوه ځای کی به نه وی اونه به یو ځای ته ځان ورسولی شی یوتصمیم یوهدف اویوهیله پائی دهغه چاشعاروی چی غواړی په ژوند کی دنیکتنامی او کامیابی پراوته ځان ورسوی» په کلو - بانډو اوهرچیری مشران اولویان خپلو کشرانو ته دخپلی پوهی

اوتجربې په استنادداخبره ډیره کوی چی بی هدفه ژوند بی هدفه حرکت اوبی هدفه انسان هرچېری اوبه هرځای کی دناکامی اوخوښینی سره مخامخ وی اوبه اصطلاح ښه ئی دورځی نه او ورځ ئی دشبې نه بدتره اوپریشانه وی او که څوک دخپل ژوند سره هدف ملگری کړی نو اومرو دبریا لیتوبونو او کامیابوخوا ندان گرتجربو ډتجربو او پوهی دخواوندانو ددغه راز لارښوونو او یادونو تعبیر اوتفسیر دادی چی دهدف دلرلو په صورت کی انسان دی ته اړ کیږی چی په یولړ داسی هلوځولاس پوری کاندی چی هدف ته درسیدو په برخه کی ورسره پراخه اوفعاله مرسته وکړی .

دادله رغوندی روښانه حقیقت دی چی دژوند ښکلی ماڼی نه دلفونو په ستونزولاره ده اوددغو ستونزوپایښت اوتینسکېت بیادکار - عمل اوحراکت پوری اړه لری هرڅومره چی انسان دژوند په ډگر کی دوینښ اوهوښیار طبیعت خاوند، فعال او جلدی وی او همیشه کتور کارونه - غوره عملونه اومثبت حرکتونه سرته رسوی ډیر ژر او په اسانی سره خپل هدف ته رسیدای شی اوددی سبب دادی چی «دحرکت سره برکت ملگری دی اودکارونو اوفعالیتونو نتیجه اوحاصله خامخا هدف ته رسیدل وی» .

وائی چی دژوند اړتیاوی ،دوخت غوښتنی اودحالاتو سپارښتنی هغه استازی دی چی هرکله انسان ته طبیعت دنوو پدیدو اومظاهروڅېړونه اویغامونه وړاندی کوی اوددی سره جوخت ځینی مجبوریتونه اوضرورتونه انسان دی ته اړوی او هڅوی چی طبیعت سره په جگړه اومبارزه لگیا اوبوخت شی ترڅو هغو هدفو ته ځان ورسوی چی طبیعت په خپله پراخه غږی کی خوندی ساتلی دی .

دژوند اړتیاو احتیاجاتو دسر در اوجتونو اوتبارز یوبله غوره کتمه داده چی انسانی پوهه دتازه او نوو مسألو اوموضوعاتو سره مخامخ کوی نوهرڅومره چی انسان ددغو مسألو اوموضوعاتو د اوارولو او حلولو له پاره دجگړی اومبارزی په نیت راولاړیږی په هماغه اندازه ئی دارزښتوونو معیار پورته ځی - تجربه ئی پخپری - ذهنیت ئی پراختیا پیدا کوی . استعداد او ایتکاری قوه ئی پیاوړتیا مومی اوبالاخره دامتلی چی «احتیاج مادر ایجاد» صدق پیدا کوی اودانسان دحرکت اوجدیت روحیه غږتلی گړځوی .

دیومعقول اومتفکرانسان دبریا لیتوبونولارځکه اواره او دکر لیچونونه خلاصه ده چی دیوه هدف دلاس ته راوړلو پسې دمعقولیت نه په استفادی سره دبل هدف دلاس ته راوستلو په خیال اوچورت کی ولویږی چی ددغو غوره چورتونو او فکرونو دلړیواوتسلسل په برکت دحرکت، فعالیت اوهلوځلو بازار - تود پاتی کیږی چی پدغه صورت کسی دیوی اقتصادای مقولی او مفکوری په بنا ویلی شو چی هر کتور حرکت او مثبت فعالیت په خپل ذات کی دیو کتور اوزړه پوری هدف دخپری تصویر او انځور دی ځکه عمل او

حرکت د انسانې ژوند د سمون او بدلون له پاره امکانات او شرایط رامنځ ته کوي د انسان کړيو او دېد مرغيو او کړو او نو نه خلاصوي د پرمختګونو او برياليتوبونو په برخه کې ورسره مرسته کوي که ددغې پلټنې او غيږنې په رڼا کې دنن نه شپږ زره کاله پخوا د انسانانو د ژوند بڼې او حالاتو ته په ژور نظر وکتل شي او دننې پېړۍ د انسانانو د ژوند د غيږې سره ئې مقابله او مقايسه کړو نو له ورايه يولوي توپير زمونږ نضاوت او نظر راجلېوي نو هغه هغه دي انسانان ئې دغې مدني او مترقي پړاو ته را رسولې دي او پرمخ ئې ورته د تحول او تکامل دروازي پرانستلې او بيرته کړې هغه کار - زيار عمل او حرکت دي او کوم شي چې د عمل او حرکت سبب شوي هغه انساني مجبوريتونه او هدفونه دي .

دنړۍ دهيوادونو او ولسونو دوروسته پاتې کيدو او پرمختګونو ستر سوال هم له همدغو موضوعاتو را ولاړې پوي يعنې که دنړۍ داوس وخت د ټولو هغو هيوادونو او ولسونو چې د ژوند په ټولو اړخونو کې ئې پرمختګ کړې او پدې بريالې شوي دي چې د طبيعت سنگرونه مات کاندې ددغو پرمختيا او وړاندې تګ علتونه او سببونه يود بل پسې وپوښتو او وغږيو دا به راته غرکنده شي چې هيڅ يوه ئې ده تشکيل او جوړښت د لومړۍ ورغې نه داوس غونډې د پرمختيا او مدني ژوند د شپيګټونه برخوردارنه وبلکې دوی يوازي د معقولو عملونو او کټور و حرکتونو په پيل او شروع و کولای شو چې مخانونه دېدوی - سترې کوونکې او جنجالي ژوند د تمه پد او تعجيز نه وژغوري او دننې مدني او مترقي ژوند پړاو ته مخانونه را ورسوي چې پدغه لړ کې د هدفونو لړلو ددوی هڅې او تلاشونه کټور او بريالې وکړمحول .

ددې خبرې يادونه هم ضروري ده چې دهدف دژړ لاس ته راوړلو او دعمل او حرکت دچټکتيا اوښه توب له پاره دپلان او پروګرام طرحه او تطبيق پيرې ضروري او مهم کنټرل کيږي چې دغه حالت دهدف يوبل ډول افاده کول دي . په هره اندازه چې ددوی ژورې او پخې محاسبي او محاکمي له مخې دعملونو فعاليتونو او هلوځولو له پاره کټور پلانونه او اغيزمن پروګرامونه طرحه او د تطبيق لاندې نيول کيږي په هماغه اندازه ئې نتيجه او حاصله مطلوبه او په زړه پورې وي او هم ددغسې پلانيزه عملونو او تکاملي حرکتونو سره انسان دهيڅ ډول بې علاقه کې ، زړه توري او ستر تيا احساس نه کوي او سبب ئې هم دادې چې هر سنجول شوي عمل او پلانيزه حرکت پير کم او يا هيڅ دخنډونو او موانعو سره نه مخامخ کيږي دهمدغوار زبڼتونو او ماهيت له مخې ټول پوهيدلې اورسيدلې ولونه او انسانان نن ورځ پدې کوشش او تلاش کې دي چې خپل فعاليتونه او حرکتونه دټاکلو پراګرامونو او پرمختيا ئې پلانونو په وسيله پرمخ بوغي او پدې توګه له يوه پلوه دخپل خوږ او

ارزښتناک وخت دعبت کيدو او ضايع کولو مخه ونيسي اوله بله پلوه دلې فکري او جسمي قوې په مصرف او استخدام سره زياتې کتې او پيرې فائيدې ترګوتو کړې چې دوخت نه په استفادې دغې روحيې او مفکورې اوس - اوس يوه نړۍ واله بڼه غوره کړې ده او ددوی کلې او واحدې تجربې په حيث ترې زياتره ټولني کار او ګټه اخلي .

خومره چې پلانيزه حرکتونه او فعاليتونه کټور او اغيزمن دي او دوخت دضايع کيدو سبب کيږي هماغو سره بيابې پروګرامه او بي پلانه کارونه او هڅې دمشکلاتو او ستومانو سره ملګري دي او که فرضاً څوک کله نا کله دخپلو بي پروګرامه او بي پلانه کارونه او هڅونه کومه حاصله او نتيجه لاس ته وروړي هغه به تصادفي وي چې البته ددغو تصادفي نتيجو خوندي نسبت هغو نتيجو ته پير کم دي چې ديو هدف په اساس دلاس په ټټا کو او دتندې دخولو په بهيدلو ترګوته کيږي .

يوبل شي چې پدغه لړ کې دزياتي مننې او پاملرنې وړدي او دانسان دژوند او هدف ترمنځ مناسبات او اړيکې ټينګوي او په خاصه توګه دانساني ژوند مفهوم احاطه کوي هغه په خپله دانسان په وجود کې دارادې هودتصميم او تکل قوت او شدت دي چې په غرکنده توګه دانساني ژوند په نيکمرغي او بد مرغي کې ستر او مهم رول او نقش لوبوي ديو انسان سره چې دارادې هودتصميم او عزم قوت او برکت ملګري وي نودهغې د فکر ، شعور او عقل رفائي اوزيائې په عمل او حرکت کې غرګند پيرې او دغه رفائي او ښکلا بيا دهدفونو په ټټا کلو او پيژند لو کې خپلې دندې او وظيفې سرته رسوي . دنړۍ دتير او او سينو وختونو ټول پوهان پدې عقیده او مفکوره دي چې دانساني ژوند او انساني وجود پدې پښت او دنیکمرغو دتاسمين سوال دتصميم او ارادې پورې تړلی دي او هغه قوت او طاقت چې دانسان سره دطبعي او غيرطبعي ستونزو په له منځه وړلو کې مرسته کولای شي او دکار او حرکت دښه توب او برياليتوب موجب ئې گرځيږي هغه اراده او تصميم دي لکه چې زموږ ملي لارښود او دجمهوريت مؤسس پدغه برخه کې دخپلو نورو کټورو او غوره ويناو په لړ کې داسې فرمايلي دي «تصميم دبرې لومړې شرط دي» رښتيا خبره خو دا ده چې دارادې او تصميم په قوت او طاقت سره انسان په پيرو انفرادي او اجتماعي مشکلاتو او ستونزو باندي غلبه او بري موندلې او پيدا کولای شي او پير ستر هدفونه او مرامونه لاس ته راوړلای شي .

ناپليون به تل داخبره کوله چې «بي ارادې او بي تصميمه انسان هر وخت دما تي سره مخامخ وي» يوبل محاي بيانا ناپليون وائي «تصميم نيول آسان دي خو دتصميم عملي کول گران کار دي» دنناپليون دخبرې نه داسې معلوميږي چې انسان بايد تل پدې فکر او هڅه کې وي چې دخپلو خيالونو او

تصمیمونو سره عمل او کول ملگری کړې او خپل لمانځنه د پلیمینیزم او حرکت په وسیله هدف پر اوتنه ورسوی .
 د عمل او ارادې خاوندان لدې امله د دغسې سختو او مشکلو چارو سرته رسولو ته اړه ورکړې او غاړه ورته اړدې چې د هغوی نتیجې او ثمرې په هر اړخیزه توګه د پان وړ او زړه پورې وی او د ژوند د سمبالولو ، جوړولو او نیکمرغه کولو په برخه کې د ستاینې او مننې وړ رول لوبوی چې دا کار او عمل د انسان د سترو او لویو هدفونو جزګڼل کېږي او په نتیجه کې په ټولنه او ټولنیز ژوند کې د انسان د پو شمیر معنوی امتیازونو او لوړتیاو باعث ګرځېږي .
 په زغرده - ره وېلی شو چې د انسانانو په کامیابو او ناکامیو کې د هغوی اراده، عزم، ثبات، تصمیم او د پلیمینیزم څرنگوالی مهم رول لري .

د نړۍ یو ستر پوه (کومب) وائی « که چېرې دا مطلب او ټکی په نظر کې ونه نیسو او پدې باره کې فکرونه کړو چې دغه او کومو هدفونو له پاره موږ ته ژوند رابښل شوی دی چې دهغې له مخې شمی او ورځنی تیری کړو او په سمه لار لار شو؟ نو په حقیقت به مو دخپل عمر شیبو او وختونو ته ښه او معقوله معنی نه وی موندلی » د نوموړې پوه د نظر نه داسې معلومېږي چې په ژوند کې هدف لرل او د هدف د لاس ته راوړلو له پاره هلې ځلې سرته رسول په حقیقت کې د ژوند په مفهوم او د عمر په معنی پوهیدل دی چې د ټولنی پوه او واقعي غړی او وګړی دغه ډول خصالتونو او عملونو ته په لوړ نظر ګوري او اهمیت ورته ورکوي او دهغې په اساس خپل کړه وړه عیاروي .

که د دغه ډول خوږونو او عملونو څرګند و اغیزو ته وګورو پوهېږو چې زموږ د جمهوریت نظام منځ ته راتلل د پیری مقدسی ارادې او پېچلې تصمیم حاصل ګڼل کېږي څرنگه چې مخکښې هم دی ټکی ته ګوته و نیوله شوه چې د هر لوی تصمیم سرته رسول او د لوی هدف تامین او لاس ته راوستل د نورو موقیتونو بریالیتوبونو او هدفونو د تامین او تضمین له پاره امکانات او شرایط مساعدوي او نورو پرمختګونو ته لار او اړوی نو د دغه اصل په بنا ویلی شو چې د جمهوري نظام تاسیس او منځ ته راوستل په حقیقت کې زموږ د واقعي پرمختګونو اصلي بریالیتوبونو او ټولنیزو موقیتونو سر یزه او بنسټ شمیر ل کېږي لکه تجربو و ښودلې او وختونو ثابته کړې ده چې جمهوریت دخپل جامع او ټولنیز مفهوم او پېچکوله مخی هغه نظام دی چې د نورو ژیمونو او نظامونو په نسبت د ټولنی دوکړو او ولسونو په آبادی ودانی دوکړو او اجتماع په نیکمرغی اوسو کالی کې ستر نقش لري او د ټولنی اکثریت دی ته را بولی چې دخپل کور او ولس په هر ډول پراختیا او پرمختیا په لار کې په کتور و هلو ځلو او مثبتو هڅو لاس پوری کړي او په خپل هر ګام او اقدام سره خپل مسئولیتونه او مکلفیو ته سرته ورسوي .

پدې خبره باندي د نظر خاوندان د پیر ښه پوه - پیری چسې په جمهوریت کې د هر چا ګټو او ژوند ته په درنه سترګه او لوړ نظر کتل کېږي او هر څوک کولای شی چې د معقولیت او قانونی حرکت سره سم د جمهوري ښیکونو په پوره ګټه واخلې همدغسې بیا جمهوریت هر چاته د مسئولیت او ذمه واری ورپه غاړه کوي چې په خپل ذهن، دماغ، فکر او زړه کې د هیواد پالنې میتی او احساس ته لځای ورکړي او په خپلو ویلو او کولو سره دخپلې ټولنی دهوسا او بسیا ژوند عوامل او وسایل برابر کاندې او د هیواد د لوړتیا اوسمسو رتیا لاری ګودری ولټوی .

جمهوري نظام دخپلو ملی او مترقی ارزښتونو په رڼا کې زموږ د پرمختګ فعالیت او حرکت لاره صفا کړې او روښانه ګرځولې ده زموږ د نورو ملی ارمانونو او مرامونو په سر کې لوی ارمان او ستر مرام د هیواد سمسورتیا او آبادی ده دی هدف ته رسیدل زموږ ملی یووالی، کتور حرکت او مثبت فعالیت ایجابوي او دغه لار به موږ د جمهوریت او وحدت په رڼا کې وهو .

ددې له پاره چې موږ ژر او په اسانې سره خپل ملی او مترقی هدف ته ورسېږو نو پکار دی چې زموږ نیتونه پېچلې او تصمیمونه پیاوړي او مضبوط وي او هم بڼائی چې د ټولنیزو مظالمو ماتو ګوډو او ناخوالو د له منځه وړلو له پاره د جمهوري نظام د لوړو ارزښتونو په رڼا کې په اغیزه ناکه مبارزه لاس پوری کړو او تر هغې پوری خپلو هڅو ته دوام ورکړو تر څو خپل ملی هدف ته چې مقصد تری د هیواد لوړتیا او ښکلا ده ورسېږو .

ددې خبرې یادول هم ضروري دی چې د ملی یووالی او وحدت په څنګ کې دا قرا دود فکر او عمل یووالی او نژد یوالی ته هم ضرورت لیدل کېږي هر څومره چې د ټولنی د افرادو تر منځ د فکر او عمل یووالی او ورته والی موجود وي او دوکړو کار او زیار د ملی ایدیا لوی له مخې پرمخ ځي هماغومره د مثبت تحول او تکامل له پاره شرایط برابرېږي او د فرصت میسریدلای شی چې د ژوند ټیر پېچلې پړاونه او واټونه وهو او لمانونه د هغه څه خواته ورسو کوم چې موږ ئی تر لاسه کول غواړو .

ددې پاکی او سپېڅلې خاوری هراصیل او باشعوره بچي په هر وخت او هر لځای کې دخپل هیواد ویاړلی ماضی او ځلانده مستقبل ته په ژور نظر ګوري او دخپل نظر په پراختیا او وسعت سره ئی تل په خپل تیرو ویاړلی تاریخ باندي سترګی لګیږي او د حقیقت ئی همیشه پاملرنه را اړوی چې خوږ او تاریخی افغانستان د تاریخ په ټولو فصلونو او بابونو کې یو ښک شهرت او ښه معرفت لري او په تیره بیا خودنګیا لیا لانو او پتمنو انسانانو دغه قاتوبی داسیا په ګوت کې دومره روښانه اولوړ مقام لري چې وختونه پری ویاړ او افتخار کوي .

د هیواد هغه زامن او لوڼی چې خپلو ملی افتخاراتو او ویاړنوسره په رښتیا سره د زړه له کومی مینه او محبت لري

توریالیو نیکونو او تنگیالیو پلرونو په نیکو نومونو او غوره کار نامو ویاړ او افتخار کوو .

که موږ هرغومره زیات د تاریخي شواهد و په استناد او رڼاکی د خپلو نیکونو او پلرونو غوره کار نامو ننداره کوو هماغو مړه ددی حقایقو سره مخامخ کیږو چی د ډیرو سختو او مشکلو شرایطو سره - سره بیا هم زموږ نیکو وکولای شو چی ډیرلوی، لوی هدفونه لاس ته راوړی او ډیرو سختو مشکلاتو او ستونزو باندی بری او غلبه وسومی. موږ پوهیږو هغو عواملو او فکتورو نو چی زموږ د نیکونو او پلرونو د کاسیایو ، بریالیتوبو او موفقیتونو په برخه کی مرسته کړی ده هغه دهغوی پخه اراده، نه ماتیدونکی عزم او قوی تصمیم ؤ او هرگام او اقدام ته به ئی چی متی اړ او وغالی او ملا به ئی ورته و تړله نو د ارادی او فولادی هوډ ، تکل او تصمیم په ملیتا به ئی هغه سرته رسول. موږ که لږ څه محیرشوئو وینو چی د تاریخ او ملی هويت په پانو کی موږ ته خپلو نیکونو او پلرونو د لوړتیا او پرمختګ ګټوری لارښوونې او غوره سپارښتنې پریښی دی نو ځکه خو ددی خبری خیال ساتل پکار دی چی د خپلو نیکو نو او پلرونو هغه پندونه او نصیحتونه چی د خپلو تجربو او مشاهدو په نتیجه کی ئی موږ ته یادگار په توګه پریښی دی پیروی وکړو او د خپلو هدفونو په تاسیس کی دهغوی نه کار او کتنه واخلو .

په خوښی او ډاګه سره ددی حقیقت غرګند ونه کولای شو چی اوس زموږ د ټولنی (سیاسی اقتصادی ، اجتماعی) ژوند بڼه روښانه ښکاری او د ژوندانه په بیلو ، بیلو او خونو کی ستر بدلون او تحول لیدل کیدای شی چی پدغه لړ کی جمهوری اردو هم په مادی او معنوی لحاظ د زمانی دشرايطو او دوخت دغوښتنو سره سم د تکامل او تحول په لور خپل ګړندی حرکت او چټک تګ ته دوام ورکوی او د هر هیواد پالونکی افغان صاحب منصب د فکر او زړه په ډیره دملی لارښود داسپارښتنه او لارښوونه لیکل شوی چی فرمایلی دی «افغانی اردو اوس یو یو یو یو جمهوري اردودی» همدا سبب دی چی د جمهوریت پدغه محلانده دوره کی جمهوری اردو د یو بدلون غوښتونکی او ستر او ښتون راوړونکی قوت په حیث د بل هر وخت نه اوس د هر ډول ، ایشار ، فداکاری او سرښندنی له پاره چمتودی او ددی قدرت او جرئت ورسره شته چی د هر ډول خطرونو مخه ونیسی او دملی ارمانونو او هدفونو د پوره کولو له پاره لار اواره کړی .

د جمهوري اردو د نورو ډیر ولوی او پسیخلو دندو او وظیفونو یوه وظیفه هم د ښمن او د ښمن د ناوړه خیالاتو له منځه وړل دی طبیعی ده چی زموږ د ښمن به هغه کسان وی چی زموږ حاکمیت ، خپلواکی ، خاوروی او ملی هويت ته په وړه (پاته په ۵۸ مخ کی)

او د نورو او پور د یو د لعلونو نه ورته دخپل هیواد کانی هم لوړ او اوچت ښکاره کیږی نو په علمی او عملی توګه دخپل لرغونی او تاریخي هیواد دشپرزره کلن تاریخ زرینی اورنگینی پانی په غورلولی او دخپلی مطالعی او محیرنی نه دی نتیجی ته رسیږی چی ګران هیواد (افغانستان) په هره تاریخي پیری او پوری کی په خپلی درنی او پراخه غیبه کی ډیر داسی سترملی مدنیتونه ، نه هیریدونکی تمدنونه او غوره تهذیبونه روزلی او ساتلی دی چی دهغوی دیادونو او خاطر وړانګی او پلوشی لاتراوسه دنړی په هره خوا کی خپری دی او ډیرو کسانو هغه دخپل تګ لاری دپوی ګرځولی دی .

همدغسی زمانه شاهده ده چی افغانی غیرتی خاوری په خپلی غیر کی ډیر داسی تنگیالی ، میرنی ، توریالی او هیواد پالونکی بچیان روزلی او پاللی دی چی تر نن ورځی پوری ئی نړیوال د غوره کار نامو او ګټورو کړو وړو یادونه او ستاینه کوی .

ددی خاوری ډیرو علمی شخصیتونو او سترو قهرمانانو په خپلو غوره لارښوونو او ګټورو سپارښتنو دختیجی او لویدیجی نړی ډیر ویده ملتونه او ولسونه له درانده خوبه راپاڅول او په علمی ، اجتماعی او سیاسی لاروئی حرکت ته وګمارل او په خپلو لوړو نظریاتو او افکارو بی هغوی د ژوند واقعیت او هدف ته متوجه او محیر کړل.

زمونږ د ګران هیواد لرغونی تاریخ ددی هم شاهدی چی دلته دنړی ستر استعمار قوت ته داسی ماتی او شکست ورکړ شوی دی چی هغه بیاد نړی د نورو محکومو او غلامو هیوادونو د بیداری هوشیاری اورا وښینیدلو سبب شوی یعنی کله چی هغوی ولیدل چی افغانانو د آزادی او خپلواکی هدف دتوری او سرښندنی په برکت تر لاسه کړنو هغوی هم په همدغه راز مبارزو او جګړو لاس پوری کړ ترڅو پدی بریالی شول چی ځانونه د محکومیت نه وژغوری او دخپلواکی هدف تر ګوتو کړی چی په حقیقت کی دنړی د زیاتو ولسونو او هیوادونو دخپلواکی ددنگی او لوړی ماتی بنسټ دافغانانو د آزادی غوښتنی او خپلواکی خوښونی د تحریر کونو او نهضتونو د تیوری عمل او فکر په وسیله ایښودل شوی او پیاوړی شوی دی .

لدی یادونی او لیکنی نه مقصد ددی چی زموږ نیکونه او پلرونه د تاریخ په جریان او دوران کی ددرنو او نیکو نومونو خاوندان تیر شوی دی دخپل خاوری او خپل ملیت په وړاندی ئی خپل تاریخي او ملی رسالتونه او مکلفیتونه په ایماندری او پاکی پیژندلی او سرته رسولی دی او ددغی پاکی او مقدسی خاوری هره لویشت ئی موږ ته دخپلو سرونو په قربانی ګټلی او د امانت په توګه پریښی ده نو ځکه اوس هم د تاریخ د تیریدو او د زمانی د گذشت سره ، سره دهغوی نوموند او کار نامی په ویاړ خوښی او افتخار یاد پیری او ترڅو چی دنیا ودانه او ژوند باقی وی موږ به دخپلو

مطالبی دربارهٔ اردوهای جهان

(بدوام گذشته)

اندونزی

جمهوریت اندونزی

پالیسی سیاسی و نظامی :

در سال ۱۹۵۰ حکومت جاکارتا بخاطر اینکه جلوی شورش یک عده شورشیان را گرفته بتواند با کمک های عظیم اتحاد شوروی مبادرت به ساختمان قدرت نظامی خود نمود. در سال ۱۹۶۱ زمانیکه رژیم جاکارتا در پیروزی بالای آخرین بقایای شورشیان در خارج از منطقه پیشروی حاصل کرد سازماندهی نظامی هنوز هم دوام داشت. بلند بردن قابلیت نظامی اندونزی در نیازمندیهای سیاسی و نظامی پالیسی هائیکه بعد از سوکارنو به آن مواجه شدند پدید خورد : اول بضمدها لینده آریین غربی (گینه جدید) سپس در سال ۱۹۶۳ بغداد بریتانیا و مالیزیا .

لیدران نظامی اندونزی عموماً پالیسی های را حمایت مینماید که ایجاب تا سیاست قوای نظامی را قسماً بخاطر از بین بردن اختلافات طبقاتی نموده و موقف شانرا در مقابل رشد حزب کمونیست تقویه نماید .

اکثر رهبران نظامی باآنکه به تهدید مالیزیا در تقویه مواضع حزب کمونیست اندونزی بزبان اردو مخصوصاً اگر وقوع جنگ با برتانیه ادامه پیدا میکرد مندرجاً آشنائی پیدا کردند فلذا به تبلیغات زبانی خود غرض خرد کردن مقاصد واهداف مالیزیا دوام داده و در عوض پروگرام فعالیت های ملکی را تاسیس نمودند تا از نفوذ اردو الی سوده هات متیقن شوند. در نتیجه فعالیت و تلاشهای ملکی به ظهور بحرانات ستمبر سال ۱۹۶۵ معاونت نموده باعث از بین رفتن سوکارنو گردید .

سیستم خدمت انتخابی و رضا ار نیروی زنده ای قوای مسلح را بوجود می آورد. اندونزی نسبت شرایط خراب اراضی و جنگ های گوریلائی از وسایط ثقیل استفاده کرده نتوانسته و نسبتاً فاقد وسایط زره دار میباشد .

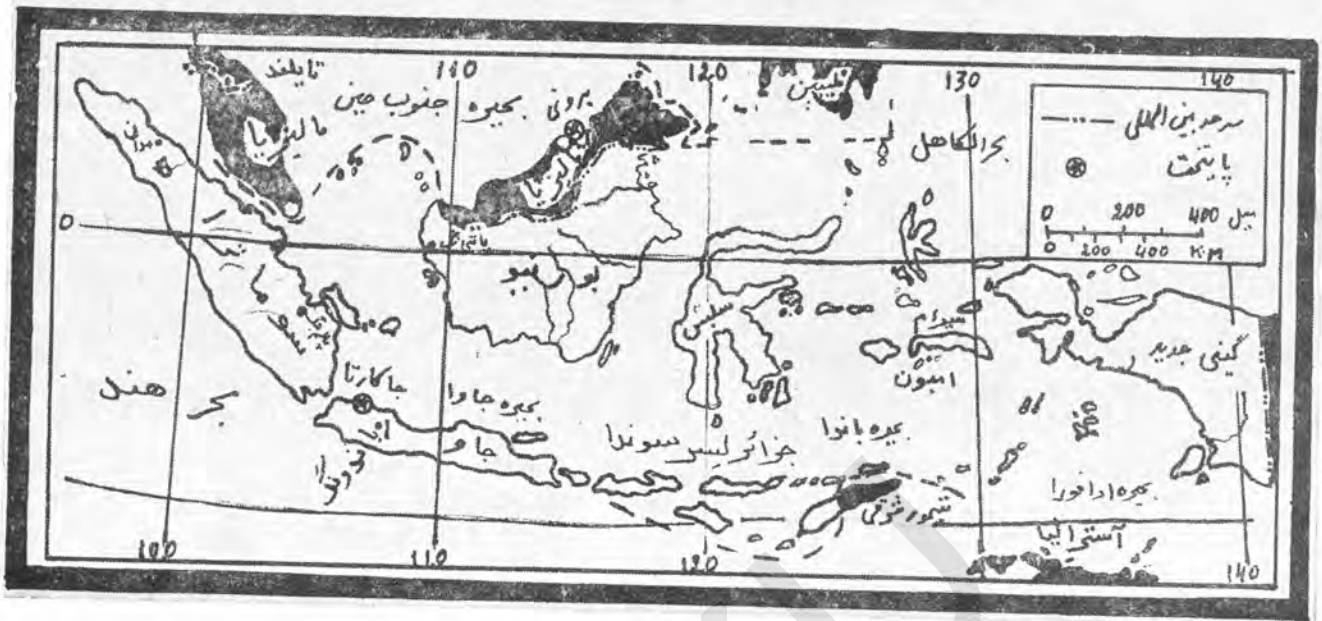
ارقام احصائیوی قوای پوتانسیل :

ساحه : ۵۷۵،۴۵۰ میل مربع .
نفوس : ۱۱۲،۰۰۰،۰۰۰ نفر .
مجموع قوای مسلح : ۳۵۷،۰۰۰ نفر (بشمول ۲۰،۰۰۰ نفر لوای سیار پولیس ، ۰،۳۷٪ نفوس)
تولید مجموع ملی : ۱۱،۴۲ میلیارد دالر (۱۱۰ دالر فی نفر)
مصارف سالانه نظامی : ۱۳ میلیون دالر (۱٪ تولید مجموع ملی ۱۳،۴۴٪ مجموع بودجه)
تولید قلعی : ۲،۱۱۱ تن .
تولید مواد سوخت : ذغال : ۳۲۰،۰۰۰ تن .
نفت : ۱۸۵ میلیون بیرل .
گاز : ۲۰۵۰ میلیون متر مکعب .
تولید انرژی برق : ۲ میلیارد کیلووات ساعت .
بحریه تجارتي : ۱۵۴ کشتی به تواناژ مجموع ۴۹۸،۰۰۰ تن .

هوانوردی ملکی : ۶ طیاره جت، ۱۶ جت پروانه دار و ۲۷ طیاره پسوندار ترانسپورت .
ساختمان دفاعی :

رئیس جمهور جمهوریت اندونزی اقوامان دان اعلی قوای مسلح میباشد. پالیسی دفاع ملی از طرف رئیس جمهور و کمیته مربوطه که بیمه که وزیر دفاع و امنیت از آن ریاست مینماید تعیین میشود. جنرال سوهارتو که در مارچ ۱۹۶۸ بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید پست وزارت دفاع را خودش عهده دار شد . رؤسای ارکان اردوی، بحری و قوای هوائی و پولیس حلقه اداری را تشکیل نموده بوزیر دفاع و امنیت (رئیس جمهور) مشوره وراپور میدهند .

اندونزی

بر ابلم های ستراتیژیکی :

در حال حاضر حکومت نظامی بر علاوه مشکلات عظیم اقتصادی با پرا بلم های بسیار جدی امنیتی نیز مقابل می باشد . ستون فقرات سوسیالیست ها در قسمت های مختلف جمهوری بطور قابل ملاحظه ای باقیمانده و در شرق جاوا قوی ترین محل را هوا خواهان سوسیالیست ها بوجود آورده اند . عملیات عسکری علیه گوریل های سوسیالیست دوام دارد . یک جنبش ضد اندونزی در آراین غربی در حال ظهور است . ناراضی های دیگر دسته بندی های نژادی و مذهبی جهت مطرح کردن تهدید پوتانسیل قوا دوام دارد . گروپ محصلین که اولتر از همه حکومت نظامی را حمایه و رول عمده را در گرفتن قدرت از طرف اردو بازی نموده از گام های آهسته ای که در راه پیشرفت و ترقی گذاشته میشود ناراضی هستند . ایشان تهداب فعالیت های نسل جدید را تشکیل میدهند .

کمک های نظامی :

در بین سالهای ۱۹۵۷ و ۱۹۶۵ اندونزی در حدود ۱،۲ میلیارد دلار کمک نظامی از اتحاد شوروی و اروپای شرقی دریافت نمود . قوای بحری و هوایی تقریباً بطور مکمل با کشتی ها و طیارات شوروی مجهز گردیده است یک عده نامعلوم ولی قابل ملاحظه ای صاحب منصبان اندونزی در اتحاد شوروی تربیه شده اند . یک هیات تکنیکی اتحاد شوروی

حداقل ۴۰٪ متخصصین الی سال ۱۹۶۵ در اندونزی قرار داشتند . بعد از کودتای اکتوبر ۶۵ با آنکه اندونزی اجازه خریداری یک مقدار معین پرزه جات فالتورادارد ولی کدام سلاح جدید کمک نگردیده است .

ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۶۷ پروگرام کمک های محدود نظامی را که در اوایل سال ۱۹۶۵ به نسبت رنجش سوکارنو رئیس جمهور سابق اندونزی در سرپالیسی «خرد نمودن مالیزیا» معطل قرار داده شده بود دو باره آغاز کرد . مجموع کمک های نظامی ایالات متحده امریکا در سال ۱۹۶۵-۱۹۶۷ به ۶۴ میلیون دلار می رسید .

متحدین :

اندونزی عضو ملل متحد بوده به استثنای موافقتنامه های کمک های نظامی که با ایالات متحده و شوروی عقد نموده در کدام اتحادیه نظامی و یا گروه های منطقه ای شامل نمیشد .

اردو :

افراد : ۲۷۵۰۰۰ نفر

تشکیلات :

۳ قوماندانی منطقه ای داخل (سوماترا ، کالیمانتان ، شرق اندونزی)

یک قوماندانی احتیاط ستراتیژیکی :

۱۷ قوماندانی منطقه ای .

۱۷ لواء پیاده .

۴ لوا پیاده مختلط با قوای فرود آورده شده
(در قوماندانی احتیاط ستراتژیکی)

۷ کندک تانک .

۱ غند کومانندو .

قوا و وسایط :

تا نکههای خفیف (AMX-13، PT-76)

موتر هدی زرهدار (ساخت شوروی و انگلیس)

زرهپوش ها (ساخت شوروی و انگلیس)

توپچی خفیف (ابوس ۱۰۵ م)

توپچی وسط .

توپچی دافع هوا .

۳۰ طیاره خفیف .

۱۰ هلیکوپتر .

قوای بحری :

افراد : ۲۶،۰۰۰ نفر

۱۴،۰۰۰ افراد پیاده بحری (کورپس کومانندو - KKO)

جزواتامهای اساسی :

۲ لوا افراد بحری .

۱ کروزر خفیف . («سوردف» کلاس ، CL)

۷ مخرب («اسکور» کلاس ، DD)

۴ اسکورت (PF)

۶ تحت البحری (کلاس «W» ۶ دیگر آن در احتیاط)

۱۲ تحت البحری شکن (۸ آن «کرونشتات» کلاس ، PC)

۶ ماین پاک کن بحری (T-43 کلاس MSF)

۳ ماین پاک کن بحری (MSO)

۱۵ ماین پاک کن ساحلی (MSC)

۳۱ قایق تارپیدو انداز (PT)

۱۲ قایق گزومه دارای راکت های رهبری شونده

(«کومار» کلاس PTFG)

۲۱ قایق گزومه توپدار (PGM)

۳۶ قایق گزومه (SC)

۷ کشتی پیاده کننده تانک (LST)

۳ کشتی پیاده کننده افراد پیاده (LCI)

۴ کشتی پیاده کننده وسایط (LCU)

۳ کشتی حمایه تحت البحری (AS)

۴۹ کشتی گزومه (YP)

۱۷ کشتی معاونه حمایه .

یک کندک بمبارد خفیف (IL-28)

یک کندک هلیکوپتر با سلاح ضد تحت البحری ASW

(MI-4)

۲۶ کشتی ترانسپورتی ، حمایه و تعلیمی .

پایگاه های اساسی : سورا باجا ، کیماجاران (جاگارتا)

گورون تالو .

قوای هوایی :

پرسونل : ۲۲،۰۰۰ نفر .

تشکیلات :

۷ منطقه هوایی .

۴ کندک بمبارد .

۴ کندک شکاری .

۲ کندک ترانسپورت .

۳ کندک هلیکوپتر .

انواع اساسی طیارات :

۲۱۴ طیاره حربی .

۲۵ طیاره بمبارد وسط TU-16 .

۱۸ طیاره بمبارد خفیف B-25 و B-26 .

۲۳ طیاره بمبارد خفیف IL-28 .

۱۰۰ طیاره شکاری MIG-17، MIG-19، MIG-21

۲۸ طیاره MIG-21 مجهز با راکت های هوا به هوا

«آتول» .

۲۰ طیاره شکاری بمبارد F-51D .

۳۶۳ طیاره دیگر :

۴۰ طیاره تعلیمی MIG-15 .

۱۰ طیاره ترانسپورت لاکمید C-130B .

۶ طیاره ترانسپورت A-12 .

۲۴ طیاره ترانسپورت IL-14 .

۶ طیاره ترانسپورت C-47 .

۹ طیاره ترانسپورت «آتر» 2-DCH .

۱۰ طیاره متفرقه ترانسپورت .

۳۳ هلیکوپتر .

۲۲۵ طیاره متفرقه تعلیمی و حمایه .

بطریه های راکت های زمین به هوا SAM

(V650VK - «Guide Line»)

پایگاه های اساسی هوایی :

مدان ، پالم بنگک ، جاگارتا ، هوسین (باندونگ) ،

دن پاسر ، سیمرانگک ، لامبوك ، بالک پاپان ، آمبوینا .

قوتهای نیمه نظامی :

۱۱۰،۰۰۰ نفر پولیس ملی اندونزی که بصورت پراکنده

داخل خدمت اند تحت امر وزیر دفاع میباشند .

۲۰،۰۰۰ نفر لوای سیار که تعلیم و تربیه عملیات امنیتی

و پر اشوتی را فرا گرفته اند و وظایف داخلی امنیتی اردو را تامین

میکنند . قوتهای نیمه بحری پولیس بحری بقوتهای بحری در

ساحل معاونه نموده امنیت نزدیک ساحلی را اتخاذ مینماید .

در حین حکومت نظامی حرکات پولیس تحت کنترل اردو

قرار میگردد . قوتهای پولیس به ۱۱ جزو تام زمینی در منطقه

پایتخت جاگارتا تشکیل شده است . (نا تمام)

راکت ها و کشتیهای ...

(بقیه صفحه ۵۴)

دو عصر حاضر، راکت سازان در باره نیروی ثقیل زیاد صحبت میکنند. تقریباً دو هریچمی راجع به مسافرت در فضا میشود از محوطه جاذبه زمین و محوطه جاذبه ماه یا هر کره دیگری که ممکن است برای مسافرت فضائی مورد مطالعه قرار گرفته باشد ذکر می‌شود. کنگر واز قوه جاذبه این معنی را در نظر نداشت و گویا بندرت این لغت را بکار میبرده است، ولی با این وصف راکت بر اینکه از زمین به هوا برود ناچار میبایست به قوه جاذبه غلبه کند و بدین جهت کنگر و مجبور این موضوع را در نظر بگیرد، خواه مستقیم از آن گفتگو میگردخواه نمیگرد، قانون جاذبه «نیوتون» میگوید که هر شی در عالم نیروئی دارد که اشیای دیگر را جذب میکند. این نیرو با بزرگی آن شی زیاد و با خردی آن کم میگردد. من باب مثال، زمین که در نظر ما بزرگترین شی دنیای بشری است قوه جاذبه اش بیشتر است و بدین جهت تمام اشیای دیگر را به خود جذب میکند. دلیل مقوط یک سیب چسبیت؟ چون همان لحظه که از درخت رهاسد به وسیله قوه جاذبه به طرف زمین کشیده میشود. از طرف دیگر، خود زمین را کشش جاذبه بزرگتری که از آن خورشید است جذب میکند. موازنه ای که بین این کشش و نیروی گریز از مرکز بر قرار میگردد، باعث میشود که کره زمین گردش ثابت خود را به دور کره بزرگتر، خورشید ادامه دهد. همین دویرو که متقا بلا موازنه را حفظ میکند، ماه را در گردش به دور کره زمین ثابت نگاه میدارند. کسی که شروع به ساختن راکتی میکند که به ماه برسد میباید راکتی بسازد که بتواند تا آن خط سرحدی نامرئی که قوه جاذبه ماه با قوه جاذبه زمین یکسان میشود پرواز کند. البته این خط سرحدی به ماه نزدیکتر است تا به زمین چون زمین از ماه بزرگتر و در نتیجه محوطه جاذبه بیشتری دارد. طبیعتاً کنگر و حتی خواب چنین راکتی را نمیدید. سلاح اوقط آنقدر نیروئی مبارزه با قوه جاذبه لازم داشت که آنرا در مسافت چند صد متر تا مواضع دشمن عمل کند و هنگامیکه از آنجا به زمین سقوط میکند خساراتی وارد آورد. به هر حال قوه ایکه سلاح راکتی او را میراند از همان نوع بود که یک راکت را در فضا هدایت میکرد.

«نیوتون» این نوع نیروی مخصوص را ضمن قانون سوم از سه قانون حرکت فرمول بندی نموده و توجیه کرد و این همان نیروئی است که عکس العمل نامیده میشود. این قانون میگوید: «در مقابل هر عملی یک عکس العملی مساوی وجود دارد.»

فقط یک قسمت دیگر از تیوری پرواز راکت لازم در این جا ذکر شود و آن این حقیقت است که مالیکول های

گاز در داخل اطاقک راکت همه در آن واحد تشکیل نشده اند و تا مادامیکه سوخت داخل راکت به پایان نرسیده، تبدیل آنها نیز تا وقتی که باروت تمام شود ادامه میآید. آنها مانند یک ردیف مداوم از شناگران که از روی جسم شناور شیرجه میروند، یک پرش پیاپی برای مدت احتراق به وجود میآورند و راکت را لایتنقطع در حرکت نگه میدارند. ویلیام کنگر و قبل از همه دریافت راکت های که از بازپچه سازان لندن خریده فقط پنجصد تا ششصد «پار» میتوانند بپزند و ضمناً میدانست که، راکت های هندی که در «سیور» بکار رفته بود، مسافتی دو برابر آن را طی کرده است - (بقیه در شماره آینده)

ترجمه:
دپلوم انجینیر
احسان
موزه های
تیز رفتار

محصلین پوهنخی هوا پیمائی شهر او فئا اتحاد شوروی تحت رهبری یکی از استادان خود مؤفق به ساختن موزه های شده اند که پوشنده آن میتواند به سرعت ۲۲-۲۵ کیلو متر در ساعت راه پیمائی کند.

در حقیقت این تیز رفتار انجن پستون دار دو تکه به وزن ۲،۴ کیلو گرام می باشد که توسط کمر بندها به موزه ها وصل شده است. سلندرهای انجن بدو طرف ساق های موزه مؤقعیت دارند. در کوری های موزه پلنت های نرار دارند که به اثر فشار کوری های پابالای آنها انجن به فعالیت شروع می کند و موزه ها به قوه ششصد کیلو گرام به بالا و پیش رو کشانیده می شود و موزه ها انسان به ارتفاع ۱۲-۱۵ سانتیمتر و به طول اضافه از سه متر خیز زدن های هموار و آرام را اجرا نموده و در هر دقیقه صد خیز می زند.

استفاده از این موزه ها خیلی اقتصادی بوده و مصرف محترقه آن ۸۰ گرام پترول در فاصله ۲۵ کیلو متر میباشد.

انتظار می رود در آینده از این نوع موزه های تیز رفتار برای پسته رسان های دهات و معدن شناس ها استفاده بعمل آید.

سیستم مدافعه ملکی (عامه) در اضلاع متحدہ امریکا

مدافعه ملکی را بحیث موضوع مهم در تشکیلات قوای ستراتژیکی می‌پندارند. رئیس اداری احضارات ملکی امریکا بناغلی دیویس چنین تبصره نموده است: مقصد مدافعه ملکی عبارت از محفوظ نگه داشتن منابع اقتصادی و مردم بوده که اینها بحیث فکتور تعیین کننده قدرت حربی کشور می‌باشد. مدافعه ملکی اضلاع متحدہ بحیث یک سیستم، آمادگی اهالی و اقتصاد کشور را برای حرب های راکتی- هستوی تشکیل داده در سال ۱۹۵۰ شکل حقوقی را بخود گرفت بعد از پذیرفتن مدافعه ملکی بحیث قانون فدرالی این موسسه بحیث سازمان منظم تبارز نموده و وظیفه آن نیز تعیین شد. به اساس این قانون اداره فدرالی مدافعه ملکی نیز بوجود آمده که رئیس آن مستقیماً تحت امر رئیس جمهور می‌باشد.

وظیفه اساسی مدافعه ملکی در آن زمان عبارت از مدافعه کردن شهرها و مراکز صنعتی از حملات تهاجمی بود در حال حاضر چنین مسئولیت یک وظیفه معاونه محسوب میگردد از لحاظ که ایجاد سلاح راکتی- هستوی در برابر سیستم مدافعه ملکی وظیفه جدید مهمترین را قرار داده است.

در سال ۱۹۶۱ مسئولیت وضع مدافعه ملکی و تکمیل کردن آن بعهده وزیر دفاع گذاشته شد. رئیس اداره مدافعه ملکی در عین زمان معاون اول و زیردفاع بوده وزیر دفاع از طریق اداره مدافعه ملکی قیادت هیئت فدرالی را کوردیننه می‌کند. ضمناً به اورگان‌های قدرت ایالتی راجع به اجرای تدابیر مدافعه ملکی و اجرای تأمینات بودجوی، ترتیب پروگرام و ایجاد سیستم ضراداری و محلات مستور مطابق سویه کشور و برای آماده ساختن کادر کشور و تعلیم و تربیه مردم و اهالی و تدقیقات علمی هادایات صادر می‌کرد.

در سال ۱۹۶۴ اداره مدافعه ملکی به اردو تعلق گرفته و رئیس اداری آن در عین زمان معاون وزیر اردو (در مورد مسایل مدافعه ملکی) بوده در ماه می ۱۹۷۴ مسئولیت از زمان دهی مدافعه ملکی بار دیگر به عهده وزیر دفاع

اردو و اهالی امریکا در صورت بروز انواع و اقسام از قبیل خطر بروز حربهای راکتی و هستوی و مصایب طبیعی به اساس پروگرام احضارات مدافعه ملکی خود را مصئون نگه داشته میتواند.

در پلان عمومی احضارات حربی دول و مدافعه عمومی کشورشان از جمله مسایل عمده مساله مهم سازمان دادن و تحکیم مدافعه ملی است. کشورها نظر به سویه آمادگی اقتصادی، حربی و موقف سیاسی خویش برای تأمین مدافعه ملکی کشورشان احضارات متنوع داشته بطرزهای مختلفه آنها ارزیابی می‌نمایند از آنجمله اضلاع متحدہ امریکا احضارات برای مدافعه ملکی [عامه] داشته همه ساله بودجه برای آن تخصیص داده می‌شود. وزیر دفاع امریکا ضمن نطق خویش در کانگرس اعلام نمود «تحول در سیاست استراتژی ما معنی آنها ندارد که در مورد مسایل مدافعه کمتر دقت گردد». بدین لحاظ امریکا و سازمان‌های اداری، سیاسی و حربی پیمان ناتو و حکومت کشورهایشان تدابیر در مورد تکمیل نمودن مسایل مدافعه ملکی اتخاذ نموده و آنها بحیث جزء ادایمی احضارات حربی خویش محسوب می‌دارند مخصوصاً در موردیکه مسایل سلاح راکتی و هستوی مورد بحث قرار می‌گیرد، مساله مدافعه ملکی [عامه] بیشتر کسب اهمیت می‌نماید. اورگان‌های مدافعه ملکی کشورهای پیمان ناتو عهده دار اند که آمادگی برای از بین بردن عواقب سلاح ذروی و یا سلاح تاثیر دسته جمعی کشورهای مقابل خویش داشته و قوای معین را تخصیص بدهند. بر علاوه برای تأمین مدافعه و زنده ماندن اهالی و مردم ملکی و اقتصاد توجه گردد. همچنان در هنگام صلح قوا و وسایل مدافعه ملکی به اهالی و مردم ملکی معاونت نموده در حین بروز مصیبت و با کدام آفت طبیعی و یا برای از بین بردن عواقب حوادث نابهنگام نیز کمک نمایند، در پیمان ناتو سیستم مدافعه ملکی امریکا مکملتر بوده زمانداران حربی و سیاسی این کشور مساله

نیز واقع بوده که مراکز و موسسات مهم صنعتی ساحه مربوطه را اداره می کند. در رأس اداره اورگانهای احضاراتی ملکی ایالات گورنر قرار داشته در اختیار خویش شورای مشورتی را داراست اداره کنندگان غیر مستقیم مدافعه ملکی ایالت همچنان رئیس مدافعه ملکی با قرارگاه مربوطه می باشد قرارگاه محلی احضارات ملکی در محلات پر نفوس ترین تعیین می گردد برای تأمین شرایط در اوقات فوق العاده و اضطراری بطور دوامدار ولایت قطع تدابیر برای احضارات ملکی قرارگاه های فدرالی در ساحه های لازمه اتخاذ نموده در هشت منطقه قرارگاه های زیر زمینی برای محلات قومانده نیز مدنظر گرفته شده است.

در محلات قومانده زیر زمینی افراد و موظفین قرارگاه های منطقه و نماینده های دیگر وزارت ها و نماینده حکومت فدرالی نیز موجود می باشد.

ساختمان محلات قومانده نظر به مفکوره متخصصین امریکائی دفاع مکمل را از اثر عوامل انفلاق سلاح تاثیر دسته جمعی تأمین نموده و تمام آنها یا ذخایر یک ماهه محروقات مواد خوراکی، و دیگر اشیای ضروری روزمره را دارا بوده علاوه تدارک سیستم درجه دوم آبرسانی و منابع تولید و اکمال انرژی الکتریکی در هنگام ضرورت می باشد به علاوه در محلات قومانده مدافعی امپولس الکترومقناطیسی نیز موجود بوده و اکنون تمام محلات با چنین ترتیبات مجهز شده اند. محلات قومانده در عین زمان بحیث مرکز ارتباط بوده به کمک آن تمام ایالات کشور بیک سیستم مخابرات فدرالی اداره احضارات ملکی تبدیل می شود. و برای اداره قرارگاه های احضارات ملکی و ارگان های محلی محلات سوق و اداره محفوظ ساخته شده و وسایل بلند بردن و زیاد ساختن مخابرات موجود است. در هنگام استعمال سلاح هستوی و حالات اضطراری و بروز حوادث غیرمنتظره از آن استفاده می شود در بعضی محلات سوق و اداره بطور ثابت اورگانهای محلی احضارات ملکی پولیس های مخصوص تأمین امنیت را دارا اند. نظر به ساختمان محلات محفوظ سوق و اداره در حالات خاص دارای ساختمان های مخصوص زیر زمینی و تاسیسات بتون آرمه ای بوده دارای تجهیزات عمومی و ضروری است.

محلات سوق و اداره تحفظ ضدراد یاسیونی را تأمین نموده دارای سیستم دومی آبرسانی و انرژی الکتریکی، سیستم تهویه، وسایل مخابراتی و ذخایر محروقات، مواد خوراکی آب و اطاق های طبی می باشد.

برای ساختمان و تجهیزات محلات تحفظی اورگان های ثابت بوده پیهم خدمات ترصدراد یاسیونی و کنترل اندازه رادیو اکتیفی را اجرامی کند. در حدود ۴۰۰۰ چنین مراکز در سراسر امریکا واقع شده است سیستم احضارات مدافعه

گذاشته شد (شعبه مدافعه ملکی) و بایست برای ترتیب و تنظیم تدابیر مجادله علیه مصیبت و واقعات ناهنجار نیز آمادگی میگرفت قبل ازین راجع باین مساله اداره احضارات موبلیزاسیون رسیدگی می نمود ریاست اداره احضارات اضلاع متحده در پنتاگون واقع شده یک اورگان مشورتی است که قیادت سی هیئت فدرالی حکومت ایالات و اورگان های محلی را در مسایل پلان گذاری و تحقق دادن تدابیر مختلفه به عهده دارد. این ریاست مسؤل مسایل آتی می باشد.

- اجرای تدابیر راجع به مدافعه نفوس از تاثیر وسایل کیمیاوی و بیالوژیکی و اتومی هر گونه سلاح تاثیر دسته جمعی می باشد.

- تاسیس سیستم های محلات تحفظی، محلات مستور ضد تشعشعات رادیاسیونی.

- ترتیب و تنظیم وطرز استعمال سیستم های مختلفه تاسیسات و دادن هدایات و اتخاذ تدابیر در اوقات بروز مصایب و حوادث ناهنجار.

- کمک کردن به حکومت ایالات و اورگان های محلی راجع به ازین بردن عواقب و اثرات انفجارات اتومی و تأمین قیادت اورگان های فدرالی حکومت و ارگان های محلی در حالات فوق العاده و اضطراری.

- تاسیس و اجرای احضارات تعلیم و تربیاهالی و تدقیقات علمی و همچنان اشتراک دادن صنایع و دیگر تدابیر و ارگان های مختلفه در موضوعات و مساله مدافعه ملکی.

غیر ازین اورگان های محلی راجع به پلان گذاری و رفع عواقب ناهنجار سهم گرفته و در عین زمان مبالغ و مواد لازم را از بودجه فدرالی مدافعه ملکی اخذ میدارند.

به اساس مطالب فوق و اوامر رئیس جمهور و دیرا کتیف وزیر دفاع ریاست احضارات مدافعه ملکی مکلف است درجه و اندازه خسارات کشور را از اثر حرب را کتی هستوی تعیین نماید برای اجرای این وظیفه ریاست موصوف توام با دیگر اورگان های وزارت دفاع و سازمان های فدرالی مختلفه حکومت ایالات و اورگان محلی بطور دوامدار خسارات و تلفات اضلاع متحده امریکارا از اثر سلاح هستوی تدقیق و سنجش نماید، تمام این حسابات به کمک ماشین های الکترونیکی تعیین می شود ساحه اضلاع متحده به هشت منطقه (حلقه) تقسیم شده هر کدام آن شامل پنج نه ایالت (به شمول الاسکان گوانا) بوده هر منطقه (حلقه) خود نیز حدود معین را خارج حدود قاره اضلاع متحده تحت امر دارد. مثلا (پورتوریکو، ووه ورجینای منطقه کانال پانامه، گوام، سوموی امریکای اتول میدوی)

در مناطق، تمام حلقه ها با هم کوردیناسیون نموده و تمام امور مدافع ملکی را پلان گذاری می نمایند در پهلوی نمایندگان قرارگاه های احضارات ملکی نمایندگان فدرالی

ملکی شامل کشف رادیا سیونی هوایی بوده با پوسته های زمینی مشترکاً درجه و سویه رادیو اکتیف بودن را سرائت می کنند در حالات فوق العاده پوسته های اضافگی نیز گماشته می شوند .

همه روزه اندازه رادیا سیون اندازه گیری شده و معلومات راجع به استقامت ، قوه باد در طبقات بالای اتمسفر بالای ساحه کشور جمع آوری میگردد .

کار با اطمینان و نشرات بموقع و خبر کردن خطر اتمی و یاروز حوادث طبیعی از جمله تفاضای اساسی بوده از وظایف سیستم احضارات ملکی محسوب می شود در مواقع اضطراری و لزوم توسعه تجهیزات متنوع مدنظر گرفته شده و با سیستم عمومی وصل شده میتواند درینصورت تمام سیستم های محلی و ایالتی بیک شبکه واحد تبدیل شده و از یک مرکز واحد اداره می شود .

سیستم مدرن احضارات ملکی اضلاع متحده شامل سیستم ملی حربی (NAWAS) بوده که بحیث سیستم قاروی همه قسمت های کشور را در بر می گیرد . که درین اواخر به سیستم مدرن ترین مدافعوی تبدیل شده است نظر به مفکوره زمامداران حربی سیاسی و سیله اساسی مدافعوی اهالی از سلاح تاثیر دسته جمعی محلات مستور ضد رادیا سیون بوده از اینرو سیستم محلات مستور عمومی و دیگر تقوی های از نگاه تجهیزات مکملتر ساخته اند . قبلاً در حدود ۲۳۰ هزار محل تحفظ بوجوه آمده که مجموعاً آنها گنجایش ۲۳۸ میلیون افراد را دارد بر علاوه ۱۰۶ هزار محل برای ذخیره مواد مواد خورا که آب و اشیای ضروری روز مره و مواد طبیبی نیز وجود داشته که تمام آنها با تریات ضد رادیا سیونی و آلات کنترل سویه رادیا سیونی (دوژی متر) مجهز می باشد . بر علاوه تخلیه نفوس شهر های بزرگ نیز مدنظر گرفته شده مخصوصاً در شهر های که احتمال وارد شدن ضربات راکتی و اتمی در وهله اول موجود است . بر علاوه تخلیه و انتقال مراکز مختلفه علمی و تحقیقاتی و صناعتی و تخلیه اعظمی کشور هنوز هم مورد بحث احضارات ملکی است .

چنانچه در سال ۱۹۷۴ پروگرام (بحران و تخلیه) مناطق دور دست کشور هم تحت غور قرار گرفت تا در صورت خطر از مناطق پر نفوس هم تخلیه صورت در صورتیکه کشور تحت تهدید سلاح اتمی واقع شود باید اهالی کشور در چنین محلات مصئون نقل داده شوند . در صورت احتمال تخریبات کتلوی از شر حملات هستوی ، قطعات و جزو تام های حربی موظف شده بعداً اداره احضارات ملکی داخل اقدامات می شود .

مسئولیت اساسی برای تأمین حمایه حربی بدوش قوماندانی قوای زمینی و قطعات قاروی اضلاع متحده گذاشته شده رول و وظایف انواع مختلفه قوای مسلح در ساحه مساعی

مشترک با اورگان های مدافعه ملکی واضح شده در تعلیمات نامه مخصوص درج گردیده است . به اساس این تعلیمات نامه قوای مسلح در اوقات فوق العاده اختیار را بدوش مدافعه ملکی گذاشته در فعالیت های محاروبوی قطعات و جزو تام ها و قرارگاه مناطق (حلقه ها) های حربی اردو توأم فعالیت نماید و مناطق احضارات ملکی مجبوراً پلان توزیع و استعمال قطعات حربی و جزو تام ها را در اهداف اساسی داشته باشد . همچنان نمایندگان قرارگاه های قوای مسلح در محلات قوماندانه احضارات ملکی مناطق (حلقه ها) نیز موجود باشند . از اینرو موجودیت قوای مسلح ، قیادت روزمره مدافعه ملکی را مساعدتر ساخته بدین ترتیب سیستم ارتباط قوماندانی استراتژیکی قوای زمینی امریکا حفظ و مراقبت تخنیککی سیستم محاربه و غیره احضارات ملکی را تأمین می کند . و در سال ۱۹۷۲ اداره وزارت اردوها هشت جزو تام حربی را برای تقویه خدمات محاربه و اتمیت در محلات قوماندانه در شرایط فوق العاده احضارات ملکی مدنظر گرفته اند .

پروگرام لازمه برای محلات تحفظی مساعداً از طرف کورس های انجنیری و انجنیری ساختمانی و قوای بحری ساخته شده ریاست اکمالات وزارت دفاع تحت اداره عمومی و کنترل ریاست احضارات ملکی مواد لازمه را تهیه و وظیفه حفظ و مراقبت آنها بعهده دارد . تمام کار های مربوط توزیع و محافظه مواد احضارات ملکی از طرف سریاوریت وزارت اردوها صورت می گیرد .

در سال ۱۹۷۳ وزارت دفاع پروگرام استفاده سلاح احتیاطی را در سیستم مدافعه ملکی تحت کار گرفته لذا احتیاط قوای زمینی و هوایی و قول اردو پیاده بحری صاحب منصبان ، همردیفان و خورد ضابطان احضارات و خدمات مختلفه در اورگان های مختلفه احضارات ملکی را سپری می نماید و احضارات تعلیم و تربیه آنها را بلند می برند افراد احتیاط در شرایط عادی تعلیم و تربیه اورگان های دایمی را بلند برده در صورت بروز حرب و باحوادث طبیعی به شکل افراد ثابت عملاً به اقدامات می پردازند .

آماده ساختن کادر اداری اورگان های مدافعه ملکی در کالج قرارگاه بیثیل کریک « ایالات مشیگن » صورت گرفته همه ساله در حدود ۱۵۰۰ الی ۲۰۰۰ نفر تعلیم و تربیه میشوند در اینجا کارگران اداری قرارگاه های احضارات ملکی و اورگان های آن برای موسسات صنعتی متخصصین به رشته های پلان گذاری و بوجود آوردن تدابیر ضد رادیا سیونی تربیه میکنند . از زمان تاسیس کالج تا کنون ۶۰ هزار فارغ داشته بر علاوه ۹۰ هزار افراد خودشان از طریق مطالعات خصوصی و مستقلانه این تعلیم و تربیه را آموخته اند ضمناً برای افراد بر علاوه و وظایف علاوگی و تعلیم و تربیه مخصوص دفع حوادث طبیعی و معاونت به مسکوئین و اهالی را نیز (بقیه در صفحه ۷۹)

بمونه او بمبارد

دانساني مدنيت ويجار ونكي وسله او پښيمانونكي عمل

ليكونكي تورن « ظريفي »

بم غرنكه چاودنه كوي:

غځه وخت چه بم دحمكي اوياد كوم بل كللك شي سره ونښلي نوچوي. دچاوديدوراز يي دننه پخپله د بم په منځ كې ايښودل شوي چې د بم دقيوز پوري اړه لري. دغه قيوز د كيمياوي موادو غځه دڅو ډكوتيو بونو غځه عبارت دي چې بيا د بم نوره مركزي برخه له بارو تو غځه ډكده .

د بم غځينو ډولونو ته ساعت واړه بمونه هم وايي چه په تاكلي او عيار شوي وخت باندي دچاودني فعل تر سره كوي. سر بيره پردي داسي بمونه هم شته چه دحمكي نه غوگزه پورته په هوا كې اوياداچي دحمكي په منځ باندي دلويدونه لير غه وروسته چوي . ترغو پوري چه بم دالوتكي غځه راونه غورځول شي ، ترغو پوري يي په فيوز كې حركت نه پيدا كيږي.

دالوتكو غځه د بمونو اچول په ظاهر كې ډير اسان كار بريښي ، ولي په حقيقت كې داسي نه ده او بم غورځونكي بايد د بم غورځولو اساسات پوره په نظر كې ولري .

بم غورځول:

بم غورځول او په بم باندي نښه وپښتل ډير سخت كار دي . په تيره بيا هغه وخت چه نښه او هدف خوځنده او متحرك هم وي .

د بم اچولو په وخت كې نښه وپښتونكي ډير شيان په نظر كې نيسي . كه بم غورځونكي وغواړي چې په حربي نقليه وسايطو ، اورگاډي او انگوټ باندي بم وغورځوي ، نودي بايد ددغو محكماتيو هدفونو د حركت لوري او چټكتيا په نظر كې نيولو سره ، سره دالوتكي چاكي اولو والي اودهواد جريان تيزوالي هم په نظر كې ونيسي .

ددوهمي عمومي جگړي په پيل كې دغومياشتو په يوه لنډه موده كې داسي حربي آلات او وسايل جوړ شول چه

داتوم بم اودروم دپخوانيو وسلو ترمنځ كه غه هم كوم نږدي توب او مناسبت نه ليدل كيږي ، ولي سره له دي هم حقيقت خود ادي چه د بم نوم دروم ديوي جنگي وسلې « بمبارډر » غځه اخيستل شوي دي .

بمبارډر پخپله يو ډول منجنقي ؤ ، دهغه په ذريعه به يي په كلا بنديو اودينارونو په ديوالونو او حصارونو باندي تيري وورولي . د باروتو د موندلو او پيژندلو غځه موده وروسته دتوپ گوليو او ټولو هغو وسلو ته بم ويل كيډل چه په لاسونو اوياداچي د ماشين په واسطه به اړتيا وكيډل او په هدف باندي دلكيدلو غځه وروسته به چاوديدل . خود شلمې پيړۍ په پيل كې د بم نوم په محدوده مانا او مفهوم باندي استعمال شو . اوس موږ هغې وسلې ته چې منځ يي دچرو او باروتو غځه ډك شكل يي هكي ته ورته اودالوتكو نه را اچول او غورځول كيږي اوياداچي كوچني شكلونه يي د لاسونو په واسطه اړتيا وپري بم وايو .

په « ۱۹۱۲ عيسوي » كال كې د بلقان په جگړه كې د لومړي وارد پاره بم دالوتكو غځه راوغورځول شو ، دغه بمونه چه په دغه جگړه كې و كارل شول د لسو او شلو پونډو نوبه اندازه يي دروندوالي درلود چه پيلو تيا نوبه دالوتكي غځه د لاسونو په واسطه غورځول .

په « ۱۹۱۶ عيسوي » كال كې برتانوي ساينس پوهانو دالوتكي نه راوغورځونكو بمونو د پاره يوه خاصه نمونه اولاره جوړه كړه چې دغه نمونه اوشكل اوس هم په لير غه تغير او بدلون سره شته .

د بم اچولو په برخه كې هم كوم داسي خاص او مخانگړي توپير راغلي ، ولي په وزن او جسامت كې يي پوره بدلون را منځ ته شو چه له همدې كبله ورسره د بم د بربادۍ اوتوان رسولو دايره هم لويه شوه .

دهغوی په استعمال سره د بمونو په اچولو کې اسانتیاوی منځ ته راغلی .

غه موده وروسته چه راډار جوړ شونو د بمونو اچولو په برخه کې ډیر مشکلات اوستونزی له منځه ولاړی، درادار په واسطه پیلوت ډیری لوری او جگې فاصلی نه هم بمباری کولی شی . په دی برسیره په تیاره کې په پټ هدف بانندی هم د لیدلونه پرته بمباری کولی شی .

د بمونو انکشافی سیر :

د بمونو داخترع په لومړی سر کې به لس پونډه اوشل پونډه درانده بگونه جوړیدل چه ورپسې غه موده وروسته سل پونډه بگونه جوړ شول او تر دی وروسته دوخت د تیریدو سره سم د بمونو په دروندوالی او غټوالی کې زیاتوالی رامنځ ته کیده .

دنړی د دوهمی عمومی جگړی په پیل کې برتانوی هوائی قوا تر ټولو لومړی لوی اوغټ بم چه دیارلس انچه قطر ، شپږ فته اوږدوالی او پنځه فته دروندوالی یی درلود استعمال کړ . خود جگړی په پای کې کر نډه سلام نومی بم چه پنځه پنځوس فته اوږدوالی، دری فته اولس انچه قطر او دوه ویشت زره پونډه وزن یی درلود استعمال شو . ددغه بم دا استعمال پسې اتوم بگونه رامنځ ته شول چه په دغو بمونو کې د شلوزرو ټنو باروتو قوت پروت ؤ .

دنړی په دوهمه عمومی جگړه کې استعمال شوی نامی بگونه :

امریکا ۱۹۴۵ عیسوی کال داگست په میاشت کې په جاپان بانندی دوه اتمی بگونه و اچول چه ددغو بمونو په واسطه د جاپان دوه ښارونه «هیروشیما او ناگاساکی» د خاورو سره خاوری شول ، ورسره سم ډیر انسانی استعدادونه له منځه ولاړل چه د بشریت د تیا هی دغه ډرامه به د قتل د پاره په بشری تاریخ کې یوننکین داغ پاتی وی .

نوی بگونه :

که غه هم چه دنړی پر مخ دسولې - امن او خواږه ژوندانه چیغی او ډانه وری دنړی د ډیرو ټکو ټوټو غځه را هسکبیری او د ماکرو ملتونو جهاننی ټولنه دنړی پر مخ دانسانانو ترمنځ سوله او عدالت غواړی خوسره له دی هم لادخمکی پر مخ دجگړو ، مناقشو ، وینو ټویولو ، استعمال ، ظلم زور، جبر، تیری او تشدد دوره ختمه شوی نه ده او د بی وسلی کولو خبری که هرغومره دخولی - قلم - تبلیغاتی وسایلو او جرگو له لاری وشوی بیا هم دغه حقیقت د عمل بټه په تن نه کړه او برعکس لاوس د پخوانه په زیاته پیماننه سره په نړی کې دوسلو جوړولو د قافریکو فعالیت چټک شوی او د زیاتو هیوادونو یوه زیاته اندازه بودجه د وسلو درانیولو په لاره کې په مصرف رسیږی چه په همدی توگه دنورو راز راز وسلو د کمیت او کیفیت د لوړولو سره د بمونو په کیفیت کې

هم زیات تحول او بدلون راغلی او د معلوم له مخی د «۱۹۵۰» عیسوی کال د پیل کیدلو سره دنړی په بیلو، بیلو هیوادونو کې د هایډروژن بگونه جوړ او تجرب به شوی چه دغه نوی بگونه ذاتوم بمونو غځه لاپه کراتو مراتو تپاه کوونکی او ویجاړونکی دی .

دغینو بمونو پوښونه غه ناغنه نازک وی تر غوچه د چاودنی غځه وروسته بی ټوټی تر لیری، لیری لایونو پوری ورسپیری چه ورائی ، مرک او ژوبله سوی . ددغو بمونو په خلاف غیبنی نور بگونه داسی دی چه غوکی او پوښ بی دوسره کلک دی چه تر چاودیدو دمخه د کنکریټ شوی غلرویشته کزه پلن دیوال نه وزی، ولی د نظامی عملیاتو او جگړو په دوام کې د پیلو عسکرو په مقابل کې دمقابلی خوا د افرادوله خوا واره لاسی بگونه چه لپرون لری استعمال لیری . په تحت البحریو بانندی اچونکی بگونه د نورو بمونو سره څرگند توپیر لری چه دغه بگونه په اوبو کې دننه چوی . ددی نه پرته لحنی نور اور غورغورونکی بگونه هم شته اودغه بگونه که غه هم واره دی ولی ډیر خطرناک دی . ددغو بمونو په جوړولو کې د مختلفو کیمیاوی موادو غځه کار اخیستل شوی دی چه د سمندرونو د اوبو ماهیت یی په جوړولو کې په نظر کی نیول شوی دی .

مخکی به دغه بگونه داسی جوړیدل چه منځونه به یی داومو پترو لویو غځه د کیدل، ددغو بمونو نیمگړ تیا داوه چه په هدف بانندی تر لگیدو دمخه به یی او راخیست اوزیات تاوان به یی نه رساوه .

ساینس پوهان دیولر زیاتو پلټنو او هلوخلو غځه وروسته په دی بریالی شول چه «نیپام» ماده جوړه کړی، دوی د نیپام او پترو لویو دیو غای کولو نه یو ډول مخصوصه شیره تر لاسه کړه اود همدغی شیری غځه یی په اور اچوونکو بمونو کې کار اخیست .

ددغو بمونو غځه راوتونکی اور د سانتی کرا د دری زره درجی تو دوخه لری چه د حرارت دغه درجه اوسپنه او په کوی . په دغه اور بانندی چه هرغومره اوبه و اچولی شی په هماغه اندازه د اور لمبی لازیاتی پسې هسکوی اوتازه کیږی . ددغو بمونو د تولیدی اور د وژلو اوسر کیدو او تر کنترول لانندی راوستلو د پاره غوره داده چه خاوری اوختی وربانندی و اچولی شی .

په دوهمه عمومی جگړه کې ډیر تانیی پوځ لس پونډه نیپام بگونه استعمال کړل چه ددغو بمونو په هر خول کې سل - سل بگونه لای شوی وچه دخمکی غځه به غوخته لوړ چاودیدل او بگونه په دخول غځه هری خواته تر لیری و اتنو پوری خبر بدل چه په نتیجه کې به یی زیات او درانده تاوانونه اړول .

داتیکل له مخی ویل کیږی چه متحدینو د نړی په دوهمه جبهانی جگړه کی په جاپان باندی په مجموعی توگه سره یولک تنه بمونه واچول . ددغو بمونو په واسطه د جاپان تقریباً یونیم سل میله مربع صعتی محکمکه په بومخیز ډول له کاره ووته .

په نیام برسيره فاسفورس هم په اور غور لرونکو بمونو کی استعمالیږی . جرمنی سپین فاسفورس د بنزینو اور بر سره کله او یوغای په اوسنیو بمونو کی استعمال شوی دی .

نن، سبا د نیام بمونو څخه خبره زهر لرونکو او گاز لرونکو بمونو ته رسیدلی ده، د دا ډول بمونو ډولونه ډیر او د سرگ، ژوبلی او تاوان رسولو اندازه یی هم زیاته ده چه په تفصیل سره دهغو ټولویادونه ددغی مقالی داوردوالی سبب نه گړغوو . ولی دومره باید وویل شی چه داتومی او هایدر وژنی بمونو د استعمال په صورت کی نن ورځ د نړی په پرمخ ټول بشری نسل دپاره ډیو پنا کیدو سخت خطر او تعدید موجود دی چه ددغه خطر د مخنیوی دپاره د نړی پرمخ دلو بو قدرتونو زیاته پاملرنه او پوره غور په کاردی تر څو چه دانسانی تمدن بیکلی ناوی دکونه تون تیکری په سرونه غوروی او عکسه هم بڼائی چه د «دیتانت» کلیمی ته

د عمل په ډگر کی دجهانی سولی او امن جامه ور په تن شی . اودادی اوس داتومی بم دتخریبی قدرت په هکله یحینی تجر په شوی معلوما تونو خپرېږی .

داتومی بم تخریبی قدرت :- نن ورځ ددغی پوښتنی په جواب کی چه آیا اتوم بم چه د نړی په دوهمی عمومی جگړی محصول دی د نړی په دریمه عمومی جگړه کی به هم استعمال شی او که په ۹۰ مثبت او یا منفی جواب نه شو ویلای، ولی دیوه څرگند ، ښکاره او مسلم حقیقت له مخی دومره پوهیږو چه اتوم بم دیوه ستر تخریبی قدرت درلودونکی دی او په بشپړه توگه انسانان دی ته مجبوروی چه سر له همدا اوسه د همدغه بم د استعمال په مقابل کی باید د تحفظی تدابیر ونیسی .

ددی دپاره چه داتوم بم موجوده اور اتلونکی تخریبی قدرت موبته څیرلی وی نولازمه ده دهغو اتومی بمونو او یحینو نورو نور مالو بمونو د نتیجو په تاثیراتو باندی وپوهیږو چه په هیرو شیمیا او ناگازاکی باندی د نړی په دوهمه عمومی جگړه کی غور محول شوی او هم بڼائی چه ددغو بمونو دتخریباتو داندازی څیر نه او د تحفظی تدابیرو په هکله یوڅه رڼا واچوو چه په لاندی جدول کی دگرانولوستونکو د معلومات دپاره په دغه برخه کی یوڅه لیکل شوی دی .*

د ۹۳۵ نارونو د بمبار دمان وسطی نتیجه	توکیو	ناگازاکی	هیروشیما	څرگندونې
۱۷۳	۲۷۹	۱	۱	دالوتکو شمیر
۱۱۲۹	۱۶۶۷	۱	۱	د بمونو شمیر
—	۱۳۰۰۰۰	۵۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	هغه شمیر وگړی چه په هر میل مربع کی تقابل کوی
۲۸	۱۵۸۰۰	۱۲۸	۴:۷	دویجاړولو ساحه د میل مربع
۱۸۵۰	۸۳۰۰۰	۳۵۰۰۰ له ۴۰۰۰۰	۷۰۰۰۰ له ۸۰۰۰۰	دمپه شویو او وړک شویو کسانو شمیر
۱۰۰۰	۵۰۰۰	۲۰۰۰۰	۱۵۰۰۰	دهغو مړیو شمیر چه په هر میل مربع کی اوسیدل
۲۰۰۰	۱۱۰۰۰	۴۳۰۰۰	۳۲۰۰۰	په هر میل مربع کی دورک شویو کسانو شمیر

هغه مهم فاکتور چه داتوم بم دچاودنی له آمله د شمیر اوقیات په تعیینولو کی مؤثریت بڼی ددی څخه عبارت دی چه دیم مستقیم تاثیر باندی معروض دی او که په؟ او همدغه راز د خساری دمرکز څخه غومره لیری والی او نږدی والی لری په دغه برخه کی دغوره معلومات دترلاسه کولو دپاره لاندی جدول تر سترگو تیر وو :

* داتوم بم دچاودلو په وخت کی مختلف عوامل دمرینی سبب گړزی چه رادیا سیون اودودانیو ډنگیدل یی د مهمو عواملو څخه بولو . هغه ټوټی چه دودانیو څخه پوی او بلی خواته تیتیری ، او رونه غور غیدل او همدغه راز تضیق او فشار ټول دیم له چاودنی څخه منغ ته راجی .

په سلوکی ۹۵
په سلوکی ۸۵
په سلوکی ۵۸
په سلوکی ۳۵
په سلوکی ۱۳
په سلوکی ۰/۵

له ۱۰۰ غځه تر ۴۰۰ مترو پوری
له ۴۰۰ غځه تر ۸۰۰ مترو پوری
له ۸۰۰ غځه تر ۱۲۰۰ مترو پوری
له ۱۲۰۰ غځه تر ۱۶۰۰ مترو پوری
له ۱۶۰۰ غځه تر ۲۴۰۰ مترو پوری
له ۲۴۰۰ غځه تر ۳۲۰۰ مترو پوری

غځه دهغو تپونوله کېله چه دگاما وړانگو دتائیر له آمله ورته پیداشوی وو مړه شول .

هغه دوه تنه چه په همدغه وخت کی دتیلفون په کوټه کی موجود وو ژوندی پاتی شول اودودانی دپورو نودورانیدو اورا لویید او همدغه راز دودانی ددیوالونو تحفظی تاثیرات ووجه دوی بی دمرینی غځه وژغورل .

په همدی توگه هغه انسانان چه دودانیو په غلورمو او پنځمو پورونو کی اوسیدل اودخساری دمرکز غځه پی که غه هم چه (۶۰۰) متره لیری والی درلودولی بیا هم دگاما وړانگو دتائیر له آمله مړه شول ولی هغه غوک چه دهمدغو ودانیو په لاندنیو پورونو کی اوسیدل دکوتو ددیوالونو اوچتونود تحفظی تاثیراتو له آمله ژوندی پاتی شول. په دغه نحای کی لازم وینو یاده کړو چه دغه اتومی بم په هوا کی چاودل شوی ؤ اود گاما وړانگو تاثیر له پورته غځه ښکته خواته ؤ باید ووايو چه که هرغو مړه دخساری دمرکز غځه لیری شو هغه انسانان چه که دبتون ارمه په ودانیو کی هم هستوکنه ونه لری دگاما دورانگوله تاثیر غځه خونندی پاتی کیږی .

دگاما وړانگی یوازی یوه برخه بسیط رادیو اکتیف تاثیرات تشکیلوی ، سربیره پردی دچاودنی په وخت کی نفوذ کوونکی نیوترونونه چه منځ ته راوړی په انسانانو اومحیط بانندی مهم تاثیرات اچوی .

دچاودنی غځه وروسته لیدل شوی چه دانسان دهلوکی فوسفور درادیو اکتیف وصف حاصلوی چه عامل پی همدغه نفوذ کوونکی نیوترونونه دی . دتجسسونواو تفحصاتوله مخی ثابته شوی ده چه حتی له چاودنی غځه دری میاشتی وروسته هم داسی ساحی موجودی وی چه په هغو کی رادیو اکتیف تاثیرات دوام لری .

بی له شکه چه دمرینی اندازه دنفوسو په کثافت پوری هم اړه لری دمثال په ډول:

که دلندن دنفوسو دکثافت په اندازه دیوه داسی بم دتائیر اندازه چه په هیروشیما بانندی لویدلی بم ته ورته وی حساب کړو نوتلفات به نی ۶۵۰۰۰ تنه او همدغه راز دعین بم دتلفاتو اندازه به دانگلستان په نورو ښارونو کی ۵۰۰۰۰ تنه وی . حال داچه دهغو حسابونوله مخی چه شوی دی دآلمان (۲ - ۷) راکتونو په ښارونو کی په وسطی توگه یوازی ۱۵ تنه وژلی شوای .

پورتنی مقایسه داتوم بم تخریبی تفوق دهغو نورو بمونو په نسبت چه تر نن ورغی پوری استعمال شوی دی په زغرده سره څرگندوی . په همدی توگه هغه زیانونه چه انگلستان دنړی په دوهمه عموسی جگړه کی دهوائی قواوو دهجوم له آمله ولیدل په دغه برخه کی یوبل غوره مثال دی لکه چه دنړی ددوهمی عموسی جگړی دجریان اودوام په ټوله موده کی دهغو ټولو هوائی هجومونو په وړاندی چه په لندن بانندی وشول یوازی ۳۰۰۰۰ تنه ووژل شول او په همدغه موده کی په ټوله بریتانیا کی دضایعاتو شمیرله ۶۰۰۰۰ تنو غځه عبارت دی. په داسی حال کی چه یوه اتوم بم په هیروشیما کی په یوازی توگه ۷۰۰۰ غځه تر ۸۰ زرو تنو پوری ضایعات ورسول .

په هیروشیما کی یوه ودانی چه دبتون ارمه غځه جوړه شوی وه اودخساری دمرکز غځه پی ۲۰۰ متره لیری مسافه درلوده یوه اندازه تاوان ورته ورسیده ولی ورانه نه شوه. دودانی په منځ کی دهغو ۲۲ تنوله جملی غځه چه موجود ؤ یویی هم دچاودنی له آمله مړه شو او تقریباً ټول بی پخپلو پښو تر روغتون پوری دتداوی دپاره ورسیدل ولی ددوی دجملی غځه ۳ تنه (۶ - ۷) ورغو وروسته دهم دچاودنی

ارزیابی و مقایسه قوای طرفین با در نظر داشت وسایط حربی و سلاح

ترجمه دیپلوم انجینر جگتورن محمد ابراهیم رزمی

در حال حاضر به پراهم ارزیابی و مقایسه قوای جوانب متخاصم و کیفیت سلاح طرفین توجه مزیدی مبذول می گردد . در مرحله نخست قابلیت وارد نمودن خسارات معین به دشمن معلوم گردیده که انعکاس دهنده مؤثریت محاروبی جانبین می باشد . میتودهای ارزیابی و مقایسه وسایط آتش جداگانه و همچنین وسایط جزو تاسما ، قطعات و قول اردوها تنظیم و ترتیب می گردد . در عین زمان کیفیت وسایط مخرب از جهات مختلف در نظر گرفته میشود .

تعرض نموده و گروه دیگری در حال مدافعه میباشد ، از ضریبهای نامبرده استفاده چندان خوبی بعمل نمی آید امکانات طرف متعرض به اساس مقابله با تانکهای - که اکثر شان مخفی بوده و امکانات طرف در حال مدافعه اکثر آ اساس مقابله شان با تانکهای که بطور مستقیم و علنی حمله مینمایند ، تعیین و تثبیت می گردد .

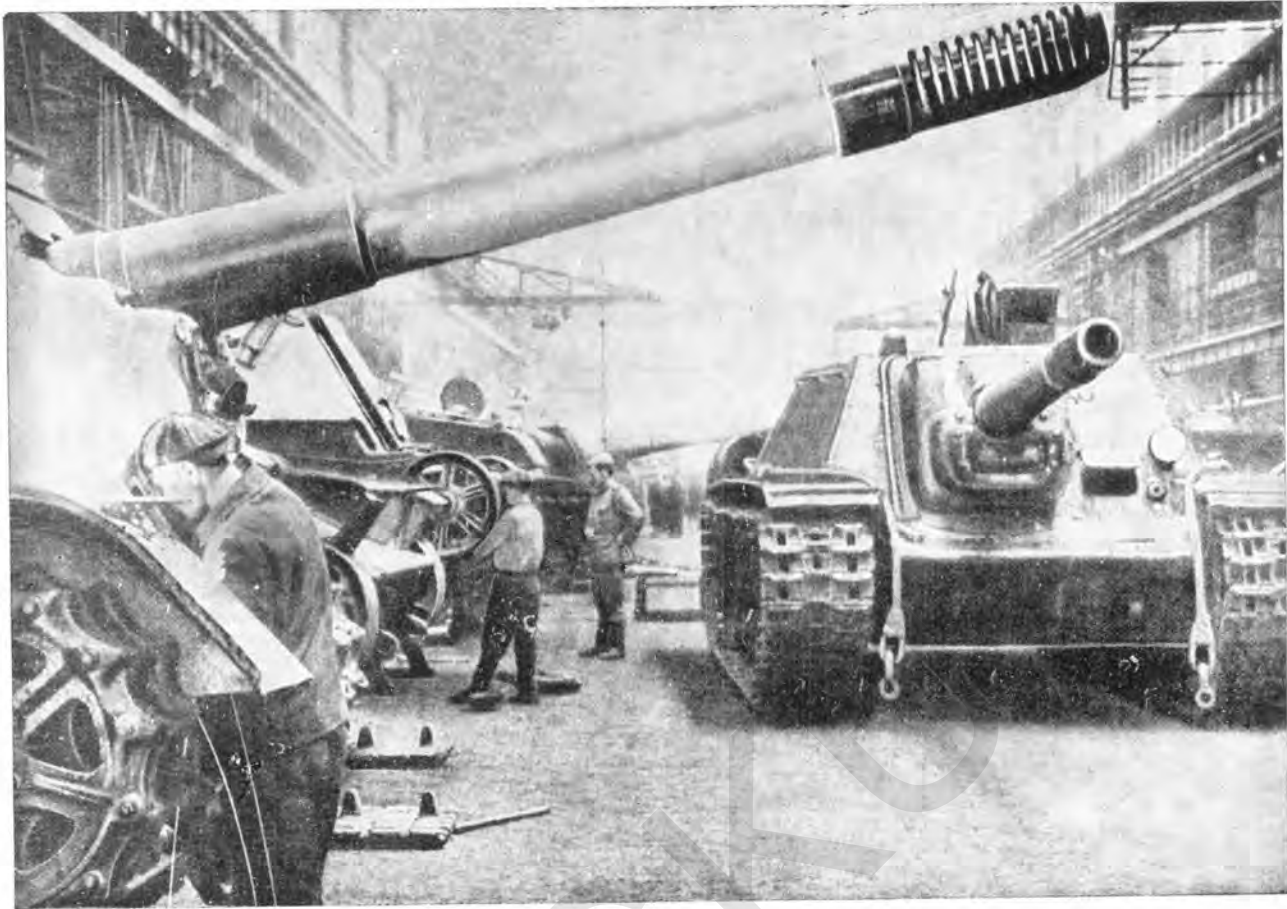
علاوه از آن این طریقه امکانات آن وسایط آتشی را که برای مقابله با تانکها وظیفه ندارند (مانند وسایط آتش دافع هوا ، سلاح پیاده) در نظر نمیگیرد . همچنین امکانات همه توپچی و خصوصاً او بوس و مین اندازها را در مقابله با تانکهای در حال تعرض بحساب نمی آورد . طریقه مقایسه قوای طرفین بکمک پوتانسسیال محاروبی بکلی ارزیابی و مقایسه گروههای غیر متجانس و مختلف المقیاس قوتها را تأمین کرده نمی تواند بمنظور ارزیابی و مقایسه گروههای او پراتیقی قوتهای طرفین نیز از آن استفاده مطلوبی شده نمی تواند .

البته که میتودهای فوق الذکر نسبت به طریقه نسبت کمی سلاح طرفین بهر اتمه بهتر بوده و نسبتاً بشکل عینی با در نظر داشت کیفیت وسایط و سلاح ، نوای حقیقی طرفین را مقایسه و ارزیابی می کند .

میتودهای مذکور از جهتی متمایز می باشند که در اساس مقایسه و ارزیابی شان امکانات وارد نمودن خسارات بطرفهای متخاصم قرار دارد . حقیقتاً زمانی می توان قدرت وسایط جداگانه آتش و یا گروههای قوتها را مقایسه نمود که حجم فعالیت شانرا برای امحای دشمن در نظر گرفت . حجم « فعالیت محاروبی » وسایط آتش و قوتهای

میتودهای ارزیابی و مقایسه قوای جوانب از طریق استفاده از ضریبهای مقایسوی وسایط آتش و نسبت پوتانسسیال محاروبی (نیرو و قدرت محاروبی) طرفین ساحه استعمال وسیعی یافته است .

ضریبهای مقایسوی برای تمام وسایط محاسبه می گردد : برای وسایطیکه بمنظور مقابله علیه همدگر ساخته شده است و هم برای آنانیکه مقابله را پیش نمی برند . در صورت اول ضریب مقایسوی از راه مسا بقه مودل ها و در صورت دوم از طریق نسبت امکانات تخریب وسایط دگر بدست می آید . این میتود اوصاف تاکتیکی و تخنیکی وسایط آتش و بنابراین کیفیت آنها را مدنظر می گیرد . اما تنوع و اشکال گوناگون وظائف محاروبی ایرا که کتله اساسی وسایط آتش در میدان جنگ انجام می دهد ، میتود مذکور احتوا نمی کند . برای مثال سلاح هستوی علیه هر گونه وسایط می تواند که مؤفقا نه استعمال گردد ، لیکن بیشتر از همه قوتهای راکت ، هوائی و توپچی با آن مقابله را پیش می برند . وسایط ضد تانکر و یهمر قبه سلاحیست که علیه اهداف زره دار مورد استفاده قرار می گیرد در حالیکه بصورت عموم توپچی ، تانکها و هوائی علیه آن مبارزه مؤفقا نه مینمایند . یعنی بکمک ضریب های مذکور نمی توان امکانات یک نوع واسطه آتش را در مقابله با همه انواع وسایط مقایسه نمود . بنابراین مقایسه عینی قوای طرفین میسر نمی گردد . طریقه ارزیابی و مقایسه قوای طرفین به اساس قابلیت وارد نمودن ضربه و تخریب واسطه مشخص آتش مثلاً تانک تنها در صورتی امکان پذیر بوده که طرفین متخاصم عین شکل واحد فعالیت محاروبی را انجام دهند . بمقصد مقایسه گروههای قوتهای طرفین در شرائطیکه یک گروه

یکی از کارخانجاتیکه در آن امکانات محاروبی و سایط مورد تدقیق قرار میگيرد

قوای طرفین را ارزیابی و مقایسه نماید. طریقه‌ای را باید پیدا کرد که قادر به ارزیابی و مقایسه قوای گروههای قوتها بهر مقیاس در هر شکل محاربه باشد و بالاخره میتودی را باید بدست آورد که به سادگی مورد استفاده قرار گرفته بتواند. به مقتضیات نامبرده میتود ارزیابی و مقایسه قوای گروههای قوتها در حال مقابله که به اساس امکانات محاروبی تنظیم گردیده پاسخ مثبت میدهد.

پیش از همه لازمست که به تعریف (امکانات محاروبی) بپردازیم تا موضوع برای ماروشن گردد.

امکانات محاروبی یک واسطه واحد تخریب، جزو تام قطعه، جزو تام بزرگ و یا هر گروه قوتها عبارت است از مقدار اعظمی تخنیک محاروبی، سلاح و نیرو زنده دشمن که می تواند بوسیله وسایط دست داشته، جزو تام ها و غیره در طول زمان معین در شکل مشخص محاربه از بین برده شود خود وسایط مقابله، خواص تاکتیکی و تخنیکی شان اوصاف محاروبی و کیفیت آنها قابلیت وارد نمودن تلفات به دشمن را تعیین مینماید. امکانات محاروبی که در وسایط آتش نهفته بوده تنها در محاربه به نتایج حقیقی مبدل می شود.

طرفین را می توان صرف بادر نظر داشت تلفاتی که آنان بهمدرگ وارد نموده و یا می توانند که وارد کنند ارزیابی نمود.

امامتودهای متذکره بتمام معنی خاصیت، شرائط و خصوصیات محاربه و عملیات، وظیفه و امکانات همه وسایط تخریب گروههای در حال مقابله قوتها را در نظر نگرفته و اجازه مقایسه و ارزیابی گروههای غیر متجانس (گروههای صنوف مختلف) و مختلف المقیاس را نمی دهد. مثلاً با استفاده از میتودهای مذکور نمی توان گفت که هنگام مقابله علیه یکدگر کندک موتوریزه پیاچه در حال مدافعه از امکانات بیشتر برخوردار است و یا غند تانک در حال تعرض. لوائ تانک در حال مدافعه و یا فرقه متعرض ایکه دارای وسایط مختلف آتش می باشند امکانات بیشتر دارند. طوریکه دیده میشود بکمک میتودهای فوق الذکر ارزیابی و مقایسه قوای طرفین که در حال محاربه اند امکان ناپذیر می باشد.

برای حل پرابلم مقایسه و ارزیابی قوای متخاصم باید طریقه‌ای را یافت که بادر نظر داشت خواص کیفی مختلف وسایط آتش، خاصیت محاربه و عملیات محاروبی بصورت دقیق تر

نتایج مذکور مربوط به اراده و مهارت افراد، عمل مرتبات، قوماندان و همه قرارگاه‌ها می‌باشد.

باید در اینجا چنان گفت که هر سلاح تنها در دست انسان به قدرت خطرناکی مبدل می‌گردد.

واضح است که تخنیک نمی‌چنگد بلکه انسان‌هایی که آنرا اداره نموده می‌چنگند سلاح تنها وسیله تخریب است.

اگر قبول کنیم که خواص محاربوی و اوصاف وسایط آتش تغییر نمی‌خورد در آن صورت می‌توانیم بگوئیم که امکانات محاربوی هر سلاح ثابت می‌باشد و در هر شرایط اوضاع و در هر شکل محارب به یکسان است اما در واقع چنین نیست.

امکانات محاربوی وسایط آتش تنها در عین شرایط محارب و عملیات محاربوی ثابت می‌باشد. از جانب دیگر عمل نشان میدهد که هیچ محارب به و عملیات محاربوی با یکدیگر تشابه ندارند حتی عین شکل محارب به (تعرض، مدافعه، محارب به متقابل) از نگاه خاص بودن شرایطیکه در آن انجام می‌یابند باهم اختلاف دارند بالای امکانات محاربوی شکل محارب به تاثیر بزرگی دارد ازین لحاظ جایز نیست که امکانات محاربوی وسایط آتش را بصورت عموم و بدون ارتباط دادن باشکل مشخص محارب به و عملیات محاربوی مورد مطالعه قرار داده و ارزیابی نمائیم.

چون خاصیت و شرایط اجرای شکل‌های مختلف محارب به یکسان نیست بنابراین امکانات محاربوی وسایط آتش در هر شکل محارب به به نحوی تبارزه‌ینماید این حقیقت را چنین می‌توان تشریح کرد که عین سلاح در اشکال مختلفه محارب به قادر به انجام عین حجم و وظایف محاربوی در مورد امحای دشمن نمی‌باشد مثلاً واضحست که به اصطلاح نقطه ضعف اهداف در مدافعه تعرض و در محارب به متقابل مختلف است در مدافعه اصغری و در دو شکل دیگر محارب به اعظمی می‌باشد ضعف اهداف مربوط به درجه سترواخفای آنها است ازین جهت در اشکال مختلف محارب به یک هدف دارای احتمال تخریب مختلف می‌باشد بهر اندازه ایکه هدف بهتر محافظه و سترواخفا گردد بهمان اندازه بمقصد امحای آن مصارف زیاد مهمات قوا و تعداد بیشتر وسایط لازم می‌افتد.

چنین مفکوره‌ای در مورد امکانات محاربوی موقع می‌دهد تا مسایل زیادی را روشن سازیم مثلاً بدانیم که چرا یک تانک، یک واسطه ضد تانک در مدافعه قادر است تا علیه چندین تانکهای متعرض مقابله پیروزمانده‌ایرا پیش ببرد؟ چرا قوای ضعیف از نگاه کمیت می‌تواند که علیه گروههای قویتر متعرض ایستادگی نموده و قوتهای دوست را حمله کند؟ و بالاخره چرا برای تعرض تفوق قوا و وسایط نسبت به دشمن در حال مدافعه لازم می‌باشد.

باین ترتیب شکل محارب به عبارت از عامل اساسی‌ای بوده که بطور دوامدار بالای امکانات محاربوی وسایط آتش تاثیر می‌کند. ازین لحاظ زمانیکه راجع به امکانات محاربوی

وسایط آتش حرف می‌زنیم حق داریم که شکل مشخص محارب به را در نظر گرفته و بطور جداگانه تعرض، مدافعه و محارب به متقابل را در ارتباط با آن مورد مطالعه قرار دهیم.

بالای درجه و یا سطح تأمینات محاربوی وسایط آتش چنین عواملی مانند خصوصیت منطقه، شرایط مترو لوژی و تاثیرات متقابل رادیو الکترونی نیز مؤثر می‌باشد عوامل مذکور از آنجهت حایز اهمیت بوده که تا اندازه محدودی و بعضاً به پیمانانه قابل ملاحظه‌ای امکانات سلاح را در مورد وارد نمودن تلفات به دشمن تقلیل می‌بخشد.

اما تاثیر عوامل نامبرده‌دایمی و ثابت نیست عملاً محاسبه تاثیر شرایط مترو لوژی، خصوصیت منطقه و تاثیر متقابل رادیوئی بالای تأمینات محاربوی بسیار پیچیده و مشکل می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که امکانات محاربوی وسایط آتش جداگانه تنها مربوط به کیفیت شان می‌باشد.

تأمینات محاربوی سلاح ثابت بوده و با تغییر اوصاف تا کتیکی تخنیک‌کی آن عوض خواهد شد. ازین لحاظ برای افزایش سطح تأمینات محاربوی وسایط آتش، اصلاحات کیفیت شان، بهبودی همه اوصاف تا کتیکی تخنیک‌کی و در مرحله اول آنها یکبه طاقت تخریبی به آنها تعلق داشته مجموعه همه خواص محاربوی سلاح که در طول زمان معین باعث انجام اعظمی ترین حجم وظایف محاربوی در مورد شکست دشمن می‌گردد، اتوماتیزه نمودن بعدی همه جریان آمادگی و وارد نمودن ضربات آتش به اساس کبیر نیتیک و الکترونیک اهمیت مزید دارد.

امکانات محاربوی جزو تأمینات، قطعات، جزو تأمینات بزرگ و یا هر گروهی قوتها متشکل از امکانات محاربوی همه وسایط آتش می‌باشد که در تسلیحات شان موجود است. از نگاه کمی امکانات محاربوی مذکور توسط اندازه تلفات ممکنه دشمن از ناحیه وسایط آتش و نیروزنده نشان داده میشود. بعباره دیگر بوسیله آن اندازه گروهها نشان داده میشود که قادر به تخریب و امحای شان در محارب به مشخص می‌باشند. یعنی گروههاییکه در محارب به توسط جزو تأمینات، قطعات، جزو تأمینات بزرگ و یا هر گروهی قوتها نابود میشود و یا در محارب به احتمالی امکان امحای شان موجود است، در حقیقت امکانات محاربوی آنرا نشان میدهد.

امکانات محاربوی جزو تأمینات، قطعات و جزو تأمینات بزرگ مربوط بکمیت و کیفیت وسایط آتش بوده که در تسلیحات شان وجود دارد. پس امکانات محاربوی قوتها را از طریق افزایش کمیت وسایط آتش بلند برده می‌توانیم و آنرا باید تا اندازه‌ای بلند ببریم که در تأمین سوق و اداره مشکلات ایجاد نماید. هنگام مقایسه امکانات محاربوی می‌توان ادعا نمود که همان گروهی قویتر است که امکانات زیادی را در وارد نمودن تلفات محاربوی بدسترس دارد. اگر گروه‌هایی داری عین امکانات وارد نمودن تلفات می‌باشند دارای قدرت مساوی اند. ازینجاست که تفوق امکانات محاربوی اساس

مادی و امکان ظفر را تشکیل می‌کند. امکانات محار بوی طرفین را باید دوامدار چه در جریان اتخاذ قرار و پلاننگذاری و چه در جریان سوق و اداره فعالیت محار بوی قوتها ارزیابی نمود. در جریان اتخاذ قرار و پلاننگذاری امکانات محار بوی به نفع تقسیم قوای قوتهای دوست به اساس وظائف، استقامت فعالیت، عناصر نظام محار بوی و همچنین بمقصد معلوم نمودن تعداد وسائط آتش برای شکست و تخریب گروپهای قوتهای دشمن ارزیابی می‌گردد.

درین موعده راجع به گروپهای مقابل دشمن مثلاً دشمن در حال مدافعه باشد مسائل آتی را دانست: امکانات محار بوی عمومی آنرا، امکانات محار بوی قطار اول و دوم را، قوای احتیاطی عمومی و خصوصی را، امکانات محار بوی گروپها را در استقامت های مختلف و امکانات محار بوی قوتها را که در آغاز تعرض علیه ما ایستادگی مینمایند. در صورت ارزیابی قوتهای دوست امکانات محار بوی عمومی معلوم میگردد و همچنین باید امکانات محار بوی هر جز و تمام، قطعه، جز و تمام بزرگ که در گروپ قوتها شامل بوده معین شود.

ضرورت تعیین، مقایسه و تحلیل امکانات محار بوی قوتهای طرفین در جریان فعالیت محار بوی به اساس احتیاج به ارزیابی دائمی اوضاع و ارزیابی قابلیت گروپهای مشخص قوتهای طرفین در دوام اجرای وظائف محار بوی تعیین شده در شرائط موجوده عرض اندام می‌کند، نظارت اوضاع بیشتر از همه بمعنی دانستن دائمی امکانات محار بوی عمومی گروپهای مقابل قوتهای طرفین و هم درک امکانات محار بوی قطار اول، قوای استقامت های مختلف و گروپهای که وظائف اختصاصی را انجام داده میباشد. علاوه از آن در جریان فعالیت محار بوی امکانات محار بوی قوتهای طرفین به مقصد حفظ تفوق لازمی بالای دشمن برای انجام وظائف محار بوی نیز لازمی است.

برای اینکه بصورت کلی همه جوانب محار به و عملیات محار بوی در نظر گرفته شود باید مقایسه قوای گروپهای قوتهای طرفین از راه مقایسه نمودن امکانات محار بوی مجموعی امحای هر نوع وسائط تخریب «سلاح هستوی، طائرات محار بوی، هایکوپترهای حمایه کننده، مین اندازهها، تانکها، وسائط ضد تانک، وسائط دافع هوا» و همچنین از طریق امکانات محار بوی وسائط متجانس تخریب برای امحای وسائط آتشها یکدیگر و مقابله با آنها را در اندک صورت گیرد. طبق تجارب دست داشته، محار به می‌تواند که از چندین ساعت الی چندین شبانه روز و عملیات محار بوی از چندین شبانه روز الی چندین هفته دوام یابد. درین قسمت

سوالی عرض اندام مینماید که در طول کدام زمانی باید امکانات محار بوی و وسائط مقابله ارزیابی و حساب گردد؟ در همه طول و دوام محار به و عملیات و یا در طول کدام موعده دیگری؟

با در نظر داشت خواص محار بوی سلاح مختلف، خصوصیت استعمال محار بوی شان و طرق انجام وظائف محار بوی آنها هنگام تعیین زمانیکه در طول آن باید امکانات محار بوی ارزیابی و حساب گردد لازمست که به تقسیمات و صفتبندی پرداخت. صحیح خواهد بود که اگر امکانات محار بوی سلاح هستوی برای یک ضربت امکانات محار بوی هوایی یک تولی تاکتیکی برای یک پرواز با در نظر داشت مصرف مهماتی که در طیاره موجود است ارزیابی و حساب گردد. امکانات محار بوی سائر وسائط آتش مانند توپچی، تانکها، وسائط ضد تانک، وسائط مدافعه هوایی لازمست که برای یک دقیقه معلوم گردد. البته در اینجا در نظر گرفته میشود که هر دو طرف مهمات لازم را در دست دارند. سرعت انداخت که یک خاصیت مهم سلاح بوده نیز در نظر گرفته میشود.

محاسبه امکانات محار بوی و وسائط تخریب نظر به زمان موقع میدهد که بطور واقعی قوای طرفین مقایسه و اندازه گیری شود.

بمقصد محاسبه امکانات محار بوی فورمول های ریاضی تنظیم گردیده است. بدینست که برای توضیح بیشتر موضوع فورمول محاسبه امکانات محار بوی و وسائط تخریب عین تیپ را از نظر بگذرانیم.

امکانات محار بوی و وسائط تخریب عین تیپ (N) که با واسطه مشخص دشمن در طول یک دقیقه مقابله مینمایند مستقیماً متناسب به حاصل ضرب تعداد وسائط نامبرده (m) با سرعت انداخت محار بوی (L) و احتمال تخریب واسطه نامبرده دشمن (P) می‌باشد که بمنظور امحای آن امکانات محار بوی محاسبه می‌گردد:

$$N = mL P$$

بدینتر تیپ امکانات محار بوی سلاح مختلف توسط فورمول فوق الذکر محاسبه گردیده که در انجام امکانات محار بوی مجموعی طرفین متخاصم حساب میشود. با نسبت امکانات محار بوی مجموعی طرفین در حقیقت ما قوای هر دو جانب را مقایسه کرده ایم.

باید گفت که توسط فورمول فوق ما ارقامی را در مورد امکانات محار بوی و وسائط بدست می‌آوریم، نه تلفات حقیقی

طرفین را که به تعلیم و تربیه مسلکی پرسونل، قوماندانها و به اوصاف اخلاقی - سیاسی و پسکولوژیکی شان نیز پیوند و ارتباط دارد.

بدینسان ما هیت ارزیابی و مقایسه امکانات محاروبی توسط میتود فوق الذکر برای ما روشن شد.

میتود مذکور امکان محاسبه قوای مادی طرفین را فراهم نموده، کمیت و کیفیت همه وسائط تخریب، خاصیت و خصوصیات محاربه و عملیات محاروبی معاصر را در نظر می گیرد. این میتود مقایسه قوای وسائط آتش عین تیپ و گروههای مختلف قوتها را میسر نموده که بدرد مقایسه هر مقیاس قوتها در هر محاربه و عملیات میخورد.

علاوه از آن این میتود تا اندازه معینی نواقص میتودهای در نظر داشت کیفیت وسائط تخریب را رفع مینماید. مقایسه امکانات محاروبی قوتها و تحلیل آن موقع میدهد تارول و مقام وسائط تخریب مختلف طرفین را تعیین نموده و در شرایط موجوده فعالیت محاروبی طرف نیرومند را بشناسیم.

دانستن دائمی امکانات محاروبی قوتهای طرفین میسر میسازد تا لحظات بحرانی اوضاع را درک نماییم، جهت انکشاف بعدی حوادث را بدانیم، خاصیت فعالیت محاروبی ممکنه را درین و یا آن منطقه روشن سازیم. همچنین ازین راه کافی بودن قوا و یا عدم کفایت آن برای پیشبرد وظائف محاروبی محوله برای ما واضح می گردد. امکان تحلیل و ارزیابی فوق الذکر بالای حقیقتی استوار است که گروههای قوتهای طرفین، خاصیت فعالیت محاروبی و پرنسیپ های اجرای آن بشکل واقعی تحقق می پذیرد و تابع قوانینی میباشد. از طرف دیگر هر محاربه و هر عملیات را می توانیم که به اجزای آن (جنگها) تبدیل نموده و به اساس آن جهت انکشاف فعالیت های محاروبی را پیش بینی کنیم.

در نتایج قضاوت و مباحث فوق الذکر سوالی عرض اندام نماید که آیا قرارگاه ها برای محاسبه قوای طرفین همیشه اساسات لازمی را در دست خواهد داشت. معلومست که قوماندان و قرارگاه اساسات دقیق و مکملی خصوصاً اساسات مکمل دشمن را بدست نخواهد داشت. اما بهر - پیمانها یکجه حجم اساسات زیاد بوده و دقیق باشند بهمان اندازه نتایج مطلوب خواهد بود.

تحقق عملی استفاده از میتود مذکور در دینامیک فعالیت های محاروبی، مستلزم جمع آوری و تنظیم حجم بزرگ اطلاعات در ظرف مدت کوتاه می باشد. این پرابلم را با استفاده از تخنیک محاسباتی الکترونی می توان بکلی حل ساخت.

سیستم مدافعه ملکی (عامه) ... (بقیه صفحه ۷۰)

می آموزند تعلیم و تربیه اهالی بغرض مدافعه از سلاح تأثیر دسته جمعی نیز جریان داشته پروگرام حل و فصل مسایل عمومی از قبیل ترصد رادیا سیونی و کنترل دوز متری و اصول های زنده نگهداشتن هر نفر و همه، همچنان آماده ساختن کهن سالان و انتقال شان را به محل مستور بعهده دارند. وزارت صحیه با مسکونین تعلیمات لازمه را برای تأمینات اجتماعی پیش برده فعلاً این کارها به عهده روسای قرارگاه های مناطق احضارات مدافعه مسلکی گذاشته شده است که بایست پروگرام تعلیم و تربیه را بطور مرکزی نگهداشته و نیازمندی های هر قرارگاه را رفع میسازد.

مرکزی ساختن تعلیم و تربیه در عین زمان توجه و همکاری تمام مردمان و مسکونین را ایجاب نموده هر یک به نوبه خود در امور مختلفه و پیشبرد تعلیمات سهیم میباشند در پلان عمومی پروگرام تعلیم و تربیه اهالی و مسکونین از امکانات دولتی و موسسات تعلیمی شخصی استفاده میشود به اساس این مفکوره بغرض آماده ساختن مدافعه ملکی در یونیورسیتی ها، کالج ها از طرف موظفین دولتی لکچر های راجع به امور مدافعه ملکی پیش برده شده در این ساحه معلمین و مربی ها تربیه شده و آنها امور تعلیم و تربیه اهالی و مسکونین را از طریق تاسیس کورس های مختلفه پیش میبرند.

همچنان از طرف وزارت صحیه ترتیب اجرای معاونتهای نخستین و امور تداوی مرضیان زخمیان، در شرایط فوق العاده پیش برده میشود کنون در حدود ۲۰ میلیون افراد آماده شده مدنظر است که تا پنجاه میلیون نفر چنین تعلیم و تربیه را بگذرانند در هر فامیل یک نفر باید تعلیم و تربیه اجرا می معاونت نخستین طبی را بیاموزد. ریاست احضارات ملکی به کمک وسایل مختلفه معلومات دهنده (سینماها، تلویزیون، رادیو، مطبوعات نندارتون و غیره) نشرات تبلیغاتی مسایل مدافعه ملکی را به مردم قهمانده، کتب، رساله ها و تعلیمات های مختلفه چاپ میگردد. این ریاست بطور دوامدار سیستم مدافعه کشور را تکمیل نموده به سویه مختلفه تطبیقات ها و تجارب را در شرایط متنوع در مناطق عمومی ملی، احضارات ملکی و قرارگاه ها و مناطق محلی اجرا می نماید، قوماندانی قرارگاه تطبیقات و تمرینات و تمثیل حالات اضطراری را برای آشنایی اهالی به حوادث ناگوار و طرق رها بخشیدن را می آموزد. فعلاً اهالی امریکا تعلیم و تربیه احضارات مدافعه ملکی را کسب نموده و برای اجرای آن حاضر اند. زمامداران حربی - سیاسی امریکا، سیستم احضارات کشوری را عنصر مهم کمک های نظامی دولت محسوب نموده و پروگرام انکشاف آنرا بحیث یک تدبیر استراتژیکی با اهمیت دانسته در صورت لزوم و وقوعات مختلفه و بروز جنگ های راکتی و هستوی و انواع سلاح تأثیر دسته جمعی برای مدافعه کشور و اهالی آماده اند.

سیستم واحد قوای مدافعه هوایی پیمان

نظامی ناتو در اروپا

در سیستم واحد مدافعه هوایی پیمان نظامی ناتو در اروپا زیادتر از ۱۵۷۰ دستگاه‌های پرتاب راکت‌های رهبری شونده دافع هوا و زیاتر از ۶۴۰ طیاره شکاری دفع و طرد شامل می‌باشد

مترجم: دیپلوم انجیر جگنورن محمد اکبر سروری

شامل می‌باشد. در ناروی سکورهاى شمالی و جنوبی قرار دارند. درین ساحه ۹۶ دستگاه‌های پرتاب راکت‌های رهبری شونده دافع هوا «هاک» و «نایک هرکولس» و زیادتر از ۶۰ فروند طیارات شکاری دفع و طرد موجود می‌باشد.

ساحه مرکزی به منطقه مدافعه هوایی قوماندانی هوایی اوپراتیفی تکنیکی - ۲ (مرکز اوپراتیفی آن در ماستریخت نیدرلند است) و منطقه مدافعه هوایی قوماندانی هوایی اوپراتیفی تکنیکی - ۴ (مرکز اوپراتیفی آن در کیند سباخ جمهوریت فدرالی آلمان است) جدا می‌شوند. در منطقه قوماندانی هوایی اوپراتیفی تکنیکی - ۲ سکورا اول و دوم به مراکز اوپراتیفی بروکسیتیل و یودیم (هر دو مرکز در جمهوریت فدرالی آلمان قرار دارند) شامل می‌باشد. درین ساحه مرکزی قوت‌های اساسی مدافعه هوانا تو در اروپا قرار دارند و درین قوماندانی‌های ایالات متحده امریکا و جمهوریت فدرالی آلمان، انگلستان، بلجیم و نیدرلند تقسیمات شده‌اند.

از قوای زمینی ایالات متحده و بلجیم درین ساحه ۱۴ جزوتام راکت‌های رهبری شونده دافع هوا نایک هرکولس و هاک، از قوای هوایی ایالات متحده امریکا ۴ اسکادریل هوایی طیارات شکاری F-4E (شامل ۹۶ فروند طیاره) از جمهوریت فدرالی آلمان شش جزوتام راکت‌های رهبری شونده دافع هوا نایک هرکولس، و جزوتام راکت‌های رهبری شونده «هاک»، چهار اسکادریل هوایی طیارات شکاری مدافعه هوایی (بصورت مجموعی زیادتر از ۳۰۰ دستگاه‌های پرتاب راکت‌های رهبری شونده دافع هوا و ۷۲ فروند طیارات شکاری دفع و طرد).

از بلجیم: دو جزوتام راکت‌های رهبری شونده دافع هوا «نایک هرکولس» (شامل ۷۲ دستگاه پرتاب) و ۲ اسکادریل

قوماندانی پیمان نظامی ناتو در اروپا سیستم واحد مدافعه هوایی کهدران قوای اکتیف و وسایط مودرن کشور‌های عضو پیمان و سیستم اتوماتیکی «ناج» شامل می‌باشد تقویم می‌نماید.

نظام و تشکیل محاروبی: تمام ساحه کشورهای عضو پیمان نظامی ناتو در اروپا به چهار زون مدافعه هوایی (که هر کدام آنها دارای ارگان‌های اداروی است) تقسیم می‌شوند که عبارت انداز ساحه (زون) شمالی (مرکز اوپراتیفی آن در کولسوس ناروی است)، ساحه مرکزی (مرکز اوپراتیفی آن در بریونسوم نیدرلند)، ساحه جنوبی (مرکز اوپراتیفی آن در نیاپل ایطالیا) و ساحه اتلانیک (ستاتور انگلستان). سرحدات سه ساحه اول با سرحدات صحنه میدان‌های محاربه شمالی، مرکزی و جنوبی اروپا مطابقت می‌نماید.

هر ساحه از چندین منطقه، و هر منطقه از چندین سکورا تشکیل می‌گردد (ساحه اتلانیک فقط از چندین سکورا تشکیل گردیده است) مناطق مدافعه هوایی از نگاه منظوقی با مناطق مربوط قوماندانی تکنیکی هوایی واحد و با قوماندانی هوایی تکنیکی منطبق می‌باشد.

قوماندانی عالی قوای مسلح واحد پیمان نظامی ناتو در اروپا از طریق قرارگاه خود اداره اوپراتیفی قوت‌ها و وسایط سیستم واحد مدافعه هوایی و قوماندانی قوای مسلح واحد پیمان نظامی ناتو در صحنه میدان محاربه، قوت‌ها و وسایط مدافعه هوایی را در ساحه‌ها و قوماندانی واحد تکنیکی هوایی در منطقه‌ها را تأمین میدارد.

با ساس نظریات مطبوعات خارجی خواص مختصر ساحه‌ها نیکه دران قوت‌ها و وسایط مدافعه هوایی شامل می‌باشد ذیلا در دسترس خوانندگان محترم می‌گذاریم.

در ساحه شمالی مناطق مدافعه هوایی ناروی و دنمارک

ساحه جنوبی : در آن محوطه کشورهای ایتالیا، یونان ترکیه و یک قسمت از بحیره مدیترانه شامل می باشد . قوت ها و وسایطیکه درین ساحه موجود است در تشکیل قوماندانانی اوپراتیفی تکنیکی پنجم، ششم شامل می باشند قرارگاه های این قوماندانانی ها مسئول مدافعه هوایی مناطق مربوط خود میباشد .

در منطقه مدافعه هوایی قوماندانانی اوپراتیفی تکنیکی پنجم (مرکز اوپراتیفی آن در مونت کاوه ایتالیا است) ۵ اسکادران (کندک) طیارات شکاری (در حدود ۱۰۰ طیاره) و سه جزو تام راکت های رهبری شونده دافع هوای یک هر کولس (شامل ۱۰۸ دستگاه پرتاب) قوای هوایی ایتالیا موجود میباشد .

در منطقه مدافعه هوایی قوماندانانی اوپراتیفی تکنیکی هوایی ششم (مرکز اوپراتیفی آن در ازبیر ترکیه است) ۸ کندک طیارات شکاری دفع و طرد شامل ۱۴۰ طیاره) و سه جزو تام راکت های دافع هوا نایک هر کولس (شامل ۱۰۸ دستگاه پرتاب) قوای هوایی یونان و ترکیه می باشد غیر ازین ها برای تأمین مدافعه هوایی این ساحه پنج جزو تام راکت های دافع « هاک » (شامل ۱۲۰ دستگاه پرتاب) قوای زمینی یونان و ایتالیا و هم چنان جزو تام های راکت های راکت های رهبری شونده دافع هوا « بلدهوند » Mk-2 و کندک طیارات شکاری دفع و طرد (در جزیره قبرس) قوماندانانی هوایی انگلیس در شرق میانه نیز وظیفه گرفته می توانند . بصورت مجموعی در ساحه جنوبی ۳۶۰ دستگاهی پرتاب راکت های دافع هوا و زیاد تر از ۲۵۰ طیاره شکاری دفع و طرد جا بجا موجود میباشد .

ساحه اتلانتیکی شامل محوطه انگلستان و هم چنان جزایر فارورسک و شاتلاند میباشد . درین ساحه کندک راکت های رهبری شونده بلدهوند و شش کندک طیارات شکاری دفع و طرد موجود میباشد .

طوریکه در مطبوعات خارجی نشر گردیده است در سیستم واحد مدافعه هوایی پیمان نظامی ناتو در اروپا زیاد تر از ۱۵۷۰ دستگاهی پرتاب راکت های رهبری شونده دافع هوا و زیاد تر از ۶۴۰ طیارات شکاری دفع و طرد (باد نظر گرفتن ۴ کندک شکاری F-4E از تشکیل قوای هوایی امریکا) شامل میباشد .

خواص تکنیکی و تکنیکی طیارات و راکت های رهبری شونده دافع هوا قطعات و جزو تامها مربوط مدافعه هوایی پیمان نظامی ناتو در اروپا در جداول اول و دوم آورده شده است .

سیستم اتوماتیکی «ناج» این سیستم برای ایقاظ قرارگاه قوماندانانی از پیدا شدن دشمن هوایی و اداره قوت های محاروبی سیستم واحد مدافعه هوایی پیمان نظامی ناتو تعیین

شکاری دفع و طرد (شامل ۳۶ طیاره) . از نیدرلند: دو جزو تام راکت های رهبری شونده دافع هوا « نایک هر کولس »، ۳ جزو تام راکت های « هاک » (مجموعاً شامل ۱۴۴ دستگاه پرتاب) و ۲ اسکادران شکاری مدافعه هوایی (شامل ۳۶ طیاره) از انگلستان (به تشکیل قوای هوایی انگلستان در جمهوری فدرالی المان) ۲ اسکادران شکاری - دفع و طرد لایتننگ F-2 (۲۴ طیاره) و اسکادران راکت های رهبری شونده دافع هوا « بلدهوند » (در حدود ۵۰ دستگاه پرتاب) بصورت مجموعی در ساحه مرکزی زیاد تر از ۱۰۹۰ دستگاه های پرتاب راکت های رهبری شونده دافع هوا و زیاد تر از ۲۶۰ طیاره شکاری دفع و طرد باد نظر گرفتن چهار اسکادران F-4E قوای هوایی ایالات متحده امریکا متمرکز می باشند برای حمایت کشف مراکز اساسی سیاسی و اقتصادی و همچنان گروه های اصلی قوای صلح پیمان نظامی ناتو در صحنه های میدانهای محاربه اروپای مرکزی محلات راکت های رهبری شونده دافع هوا در خاک جمهوری فدرالی المان در دو قطب انتخاب شده است . در نزدیکی سرحدات شرقی یک کمر بند راکتی هاک و در ۱۰۰ - ۲۰۰ کیلومتری بعدی آن راکت نایک هر کولس جا بجا می باشد . راکت های دافع هوا (هاک) برای تخریب اهداف هوایی که در ارتفاعات پایان و وسطی پرواز می نمایند و راکت های « نایک هر کولس » برای تخریب اهدافیکه در ارتفاعات بلند پرواز می نمایند تعیین گردیده اند .

گردیده است بکمک این سیستم امکانات گرفتن طیاراتی که با سرعت دوچند سرعت صوت ($M=2$) و در ارتفاعات تا ۳۰ کیلومتر پرواز نمایند موجود است از نگاه بودجه و سهمیه در ساختن این سیستم ۱۴ کشور سهمیه میباشند. سهمیه ایالات متحده امریکا تقریباً به ۳۱۸۳ فیصد سهمیه جمهوری فدرالی آلمان به ۱۹،۵ فیصد سهمیه فرانسه به ۱۱،۷ فیصد سهمیه انگلستان به ۱۱،۲۴ فیصد می رسد. ناگفته نماند که قوماندانی فرانسه دارای سیستم مدافعه هوایی از خود میباشد مگر از معلومات و راپورهای سیستم «ناج» استفاده می نماید سیستم «ناج» دارای مراکز اوپراتیوی ساحوی میباشد و درین ساحه ها مراکز اوپراتیوی منطقه ها و سکروز ها با مراکز اداره و ایقاز شامل بوده و تحت امر مراکز اوپراتیوی ساحه هامی باشند. معلومات به مراکز اداروی ایقاز زیادتر از ۸۴ محلات دستگاه های دید رادیوئی ارسال می گردد. زنجیر ارتباط این دستگاه های رادار از شمال ناروی تا سرحدات شرقی ترکیه دوام دارد ۳۷ محلات دستگاه های رادار با وسایط ماشین های محاسبه الکترونی (کمپیوترها) مجهز میباشند. شمه ارتباط و فعالیت ارگانهای اداروی، ایقاز و توجیه سیستم «ناج» در رسم نشان داده شده است.

مواضع دستگاه های رادار با در نظر گرفتن ساحه اعظمی دید قضای هوایی و کشف اهداف پست پرواز انتخاب گردیده است در بعضی از این مواضع دستگاه های رادار سه کوردیناتی که قدرت ارسال امواج آنها به ۲۰ میگاوات و در مقابل پارازیت دارای قابلیت تدا فعی عالی می باشند جابجا گردیده است در مواضع دیگر از دستگاه های رادار تعیین کننده ارتفاع استفاده شده است.

مراکز اداره و ایقاز از جمله عناصر سیستم اساسی واحد مدافعه هوایی پیمان نظامی ناتو محسوب می گردد. معلومات راجع به وضعیت هوایی که از محلات دستگاه های رادار بدست آمده بصورت اتوماتیکی به ماشین های محاسبه الکترونی مراکز اداره و ایقاز داده شده و بعد از آن به پرده های الکترونی اوپراتورهای ایقاز و توجیه داده میشود. درینجا این معلومات بشکل حروف و ارقام و با شکل اشارات راداری نشان داده می شوند.

بکمک ماشین های محاسبه الکترونی می توان نوع سلاحی را که برای استفاده مناسب می باشد، خط السیر خارج شده طیاره به سمت هدف و بازگشت آن به پایگاه هوایی را انتخاب کرد. ماشین های محاسبه الکترونی هم چنان می توانند موقعیت طیاره کشف شده را با معلوماتیکه در ترتیبات حفظ کننده آن راجع به پلان پرواز طیارات خود موجود است مقایسه کند. اگر خط و سیر پرواز هدف با پلان حفظ شده آن موافق نمی باشد و یا اینکه طیاره، سوال سیستم

«از خرد، بیگانه» جواب نمی دهد، در آن صورت ضابط ایقاز راجع باین موضوع به آمر مرکز اداره و ایقاز راپور داده و بعد از موافقه آمر سکروز (منطقه) مدافعه هوایی اعلام میدارد که هدف هوایی طیاره دشمن است و یا اینکه شناخته نشده است و بعد از آن به شکل مخصوص علامه گذاری میشود (برای جلوگیری از غلطی در قیمت گذاری مربوطیت طیاره اوپراتور ایقاز همچنان از معلوماتیکه از مرکز اداره و ایقاز همسایه بدست می آورد استفاده مینماید بعد از آن انتخاب سلاحیکه برای دفع و طرد و یا تخریب هدف بهترین می باشد صورت می گیرد.

در صورت اتخاذ و تصمیم برای تخریب هدف ذریعه راکت های رهبری شونده قومانده بوسیله اوپراتور ارتباط راکت های رهبری شونده به قوماندان جزو تام داده میشود بعد از آن ترتیبات محاروبوی جزو تام بوسیله وسایط دست داشته خود احاطه تعقیب و تخریب هدف را تا مین میدارند اگر تصمیم برای بلند کردن طیاره اتخاذ گردد، در آن صورت قومانده اوپراتور تقسیم کننده و اهداف هوایی داده میشود اوپراتور تقسیم کننده و اهداف با استفاده از ماشین های محاسبه الکترونی تعیین می نماید که برای کدام قطعه (جزو تام) هوایی مناسب است که طیاره را به مقصد گرفتن هدف بلند کند. هدف شناخته نشده در تمام جریان پرواز از طرف دستگاه های رادار تعقیب شده و تمام معلومات راجع به هدف مذکور از طریق ماشین محاسبه الکترونی مرکز اداره و ایقاز به پرده اندیکاتور اوپراتور توجیه داده میشود. اوپراتور توجیه بوسیله رادار و طیاره دفع و طرد را به سمت هدف رهنمائی می نماید.

در حالیکه اداره طیاره دفع و طرد و گرفتن هدف از مرکز اداره و ایقاز صورت می گیرد با آنهم تمام معلومات بصورت دوام دار از مرکز مذکور به مراکز اوپراتیوی سکروز ها، منطقه ها و ساحه های مدافعه هوایی و همچنان به قرارگاه قوماندانی اعلی قوای مسلح واحد پیمان نظامی ناتو در اروپا نیز داده میشود. این اقدام اجازه میدهد که حملات و خطر دشمن را صحیح قیمت گذاری کرد، و در صورت ضرورت برای دفع و طرد پرواز های هوایی دشمن می تواند از تمام وسایط و قوت های دست داشته خود استفاده بنماید.

نظر به قضاوت مطبوعات خارجی برای خدمت و حاضر نگهداشتن سیستم «ناج» با حضرات محاروبوی در حدود شش هزار نفر با شمول سه صد نفر پروگرامیست ماشین های محاسبه الکترونی ضروریست. در جمهوری فدرالی آلمان مکتب مخصوص برای رساندن متخصصین که در آن هر سال در حدود ۲۵۰۰ نفر از کشور های مختلف عضو پیمان نظامی ناتو اشتراک می ورزند تاسیس گردیده است.

نظر به عقیده قوماندانی پیمان نظامی ناتو سیستم

نشه فعالیت مشترک آرمایه های سوقمطاره، ایقاپد تو سیستم «ناج»

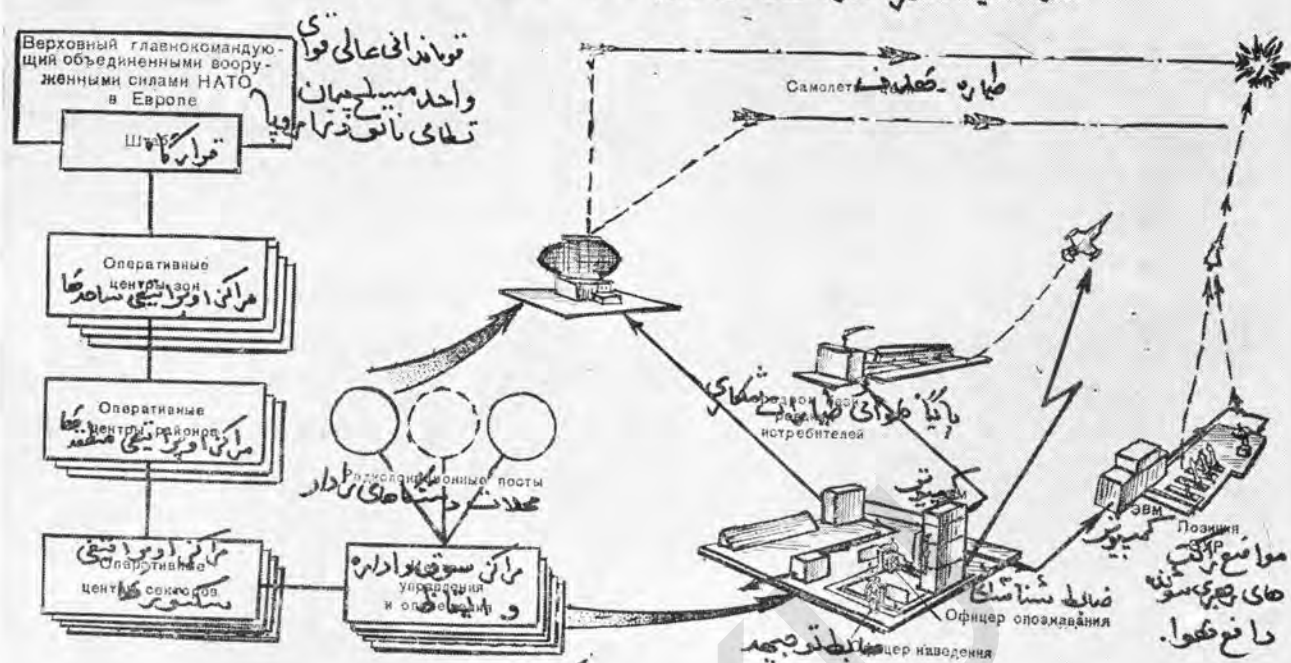

Рис. 2. Схема взаимодействия органов управления, оповещения и наведения системы «Найдн»

خصوصاً در ارتفاعات بسیار پائین پرواز می نمایند . نظر به عقیده متخصصین نظامی طیارات عصری امروزی می توانند در ارتفاعات ۵۰ متر تا سرعت ۳۰۰ متر فی ثانیه پرواز نمایند . وسایط زمینی هیچ قادر نخواهند شد که این قسم طیارات را از مسافتات زیادتر از ۵ کیلومتر کشف نمایند . و در اینجا است که زمان برای تخریب این نوع طیارات زیادتر از ۱۵ ثانیه نمی شود بدین لحاظ در قوای مدافعه باید سیستم های دافع هوا که به سرعت در مقابل اهداف پیدا شده عکس العمل نشان داده بتواند موجود باشد .

در زمان موجوده کشور های عضو پیمان نظامی ناتو سیستم های دافع هوا مدافعه هوایی که دارای ساحه تاثیر قریب باشد ساخته شده و یا در حال ساختمان است در اینجا می توان از سیستم «چارپیل - ولکان» (در بویالات متحده امریکا) سیستم رولاند فرانسه و جمهوریت فدرالی المان سیستم «راپیرا» (انگلستان) سیستم «اندیگو» مربوط ایتالیا و یک عده سیستم های دیگر نام برد این سیستم ها دارای ساحه تاثیر تقریباً کم از یک کیلومتر تا ۶ - ۱۰ کیلومتر بوده و می توانند اهداف را در ارتفاعات از ۱۵ متر الی ۳ - ۶ کیلومتر تخریب نمایند . ازین سیستم ها زیاد تر برای حمایه تاسیسات منفرد پایگا های هوایی ، مراکز تجمع قوت ها استفاده بعمل می آید بعضی ازین سیستم ها در تشکیل قوای زمینی شامل می باشند بطور مثال در هر

اتوماتیکی مدافعه هوایی ناتو «ناج» بصورت عمومی با مقتضیات عصری جواب داده می تواند لیکن بعضی از وسایط آن فعلاً هم کهنه شده است غیر از این وسایط تامین کننده حمایه راداری آن فقط کشور های عضو پیمان نظامی ناتو را از طرف شرق بصورت لازم حمایه کرده می توانند مگر از سمت شمال و جنوب مدافعه هوایی قوای ناتو ضعیف می باشد فعلاً از طرف قوماندانی ناتو اقداماتی برای برطرف کردن این نواقص اتخاذ گردیده است می توانیم یادآور شویم که ساختن ۹ مواضع جدید راداری جدید فعلاً آجریان دارد از جمله ۹ مواضع جدید ۲ مواضع آن در ایتالیا ، سه در ترکیه و چهار آن در یونان ساخته میشود . همچنین اقداماتی برای شامل ساختن دستگاهای راداری کشتی های فلوت ششم که در بحیره مدیترانه جا بجا می باشد در سیستم «ناج» اتخاذ گردیده است . ناگفته نماند که سیستم مدافعه هوایی عصری شده اسپانیه نیز درین سیستم شامل ساخته خواهد شد .

هم چنان امکانات استفاده از طیارات کشف و ایقاپ راداری بعید نوع «اواکس» نیز مطالعه می گردد . طوریکه در مطبوعات خارجی ذکر گردیده است مهم ترین نواقص سیستم مذکور عبارت است از : ضعیف بودن زیاد دستگاهای رادار در مقابل وسایط تعرضی هوایی وقادر نبودن به کشف بموقع طیارا تیکه از ارتفاعات کم و

فرقه موتوردارو زرهدار قوای زمینی ایالات متحده امریکا در اروپا بک یک جزو تام سیستم های دافع هوا (۲۴ دستگاه پرتاب «چیاریل» و ۲۴ توپ شش میله ۲۰ میلی متری» و لکان» موجود میباشد.

در زمان موجوده در امتداد سرحدات شرقی جمهوریت قدرالی المان سیستمی برای کشف و تخریب اهداف پست پرواز جابجا میشود. همچنان ساختن وسایط تحرك مدافعه هوایی زمینی برای مجادله با اهداف پست پرواز پلان گذاری میشود و فعلاً در قوای مسلح توپ دافع هوا ۲۰ میلی متری اتومات تیز انداخت نیز قبول گردیده است.

احضارات محاروبی جزو تام ها و قطعات سیستم واحد مدافعه هوایی نظریه ستراتیژی که در پیمان نظامی ناتو در سال ۱۹۶۷ قبول شده ترتیب و پیش برده میشود. نظر به معلومات خارجی در بن قطعات سالانه تطبیقات ها، مانورها صورت میگیرد و در جریان این عملیات اقداماتی برای تقویه احضارات محاروبی و وسایط اتخاذ شده و قدرت فعالیت آنها در شرایط مغای جریان محاربه با استفاده از سلاح عادی و سلاح ذروی کنترل میگردد. غیر از این قوت ها و وسایط مدافعه هوایی در تطبیقات های واحد قوای مسلح پیمان نظامی ناتو زیاد حصه میگیرند. در اینجا میتوان از تطبیقات های مهم «دپ فارو» و «کواپریشن» نام برده. بطور مثال در تطبیقات های «کواپریشن» که در سال یک الی دو مرتبه صورت میگیرد طیارات شکاری اغلباً وظایف را در حمایه فلانک های سرحدی راکت های دافع هوا و مناطق «مرده» که در اثر تخریب بعضی مواضع راکت های دافع هوا از طرف دشمن بوجود آمده اجرا میکنند. غیر از این عمده طیارات شکاری طرق مختلف دفع و طرد اهداف هوایی را امتحان می نمودند.

در جریان تطبیقات جزو تامهای راکت دافع هوا وظایف را در تخریب اهداف هوایی سریع سرعت و کم سرعت در ارتفاعات مختلف اجرا نمودند. مرتباً محاروبی ارگانهای اداروی زمینی در کشف ایقاظ و توجیه طیارات شکاری دفع و طرد مشق و تمرین نموده و عمده طیارات در اجرای دفع و طرد در زمان بسیار کم در هر قسم شرایط مترو لوژی از طرف روز و شب تجربه حاصل کرده و تمرین نمودند. معلوم گردیده است که طیارات شکاری دفع و طرد از طرف روز در شرایط قابل دید ۶۰۰ الی ۸۰۰ متر و ارتفاع کناره پایانی ابرها تا ۶۰ الی ۸۰ متر پرواز کرده میتوانند.

مشق و تمرین مرتباً محاروبی جزو تامهای راکت های رهبری شونده دافع هوا در پولیگون راکتی پیمان نظامی ناتو نامفی (واقع جزیره کریت) که مساحت آن به ۲۴۰ × ۸۸ کیلومتر میرسد صورت میگیرد. خط السیر انداخت راکت ها فقط در منطقه پولیگون محدود نشده بلکه مناطق مربوط

آب های آزاد نیز شامل میگردد. زمان استفاده از پولیگون «نامفی» بین قطعات راکتی کشورهای عضو پیمان نظامی ناتو تقسیم میشود.

بطور مثال برای کشور های ایالات متحده امریکا و جمهوریت قدرالی المان ۲۵ فیصد زمان، برای کشور هالیندا ۱۱ فیصد زمان برای کشور بلجیم، ۹ فیصد زمان و برای کشور های دیگر عضو پیمان نظامی به هر کدام ۵ فیصد تخصیص داده شده است. قطعات راکتی کشورهای عضو پیمان نظامی ناتو به پولیگون آمده و بصورت عمومی در حدود یک هفته در آنجا باقی میمانند. در بن مدت آنها دو روز اول را برای احضارات انداخت اختصاص داده و در روز های باقی مانده انداخت محاروبی را انجام میدهند.

یک قسمت از طیارات شکاری مدافعه هوایی و جزو تامهای راکتی دافع هوا نوکر یوال محاروبی ۲۴ ساعته را انجام میدهند. در تشکیل قوت های نوکر یوال از هر جزو تام راکتی دافع هوا فقط یک بطریقه حصه میگیرند.

عصری شدن سلاح و طیارات: پارک طیارات شکاری قوای مدافع هوایی کشورهای عضو پیمان نظامی ناتو به تدریج از طریق عصری ساختن طیارات شکاری دفع و طرد و پیداشدن طیارات جدید عصری ترو مجهز تر میشوند. بطور مثال طیاره F-104G بدین ترتیب عصری میشود: استحکامیت بعضی از قسمت های جداگانه ساختمان طیاره آن بلند برده شده مؤثریت کار تر تیبات الکترونی و سلاح آن زیاد ساخته میشود. باید این راهم خاطر نشان بسازیم که در آیتد بسیار نزدیکی در کشورهای اروپائی عضو پیمان نظامی ناتو این طیاره شکاری به طیارات عصری ترو باطمینان تر در استعمال تبدیل خواهد شد. این موضوع فعلاً از طرف کمیته و نمایندگان چهار کشور نیدرلاند، ناروی بلجیم و دنمارک شامل می باشند غور میشود.

نظریه پلان قوماندانی قوای هوایی جمهوریت قدرالی المان تبدیل طیاره شکاری F-104G به طیاره شکاری امریکائی E-4F در نظر گرفته شده است. شعاع فعالیت محاروبی این طیاره شکاری که با دو راکت رهبری شونده نوع « هوا به هوا» (AAM)، کامپلکت محاروبی برای توپ ها و دو تانکی آویزان شده مجهز باشد به ۱۳۰۰ کیلو متر میرسد (با در نظر گرفتن محاربه هوایی دودقیقه ئی). این طیاره امریکائی (E-4F) نسبت به طیاره شکاری امریکائی F-4E دارای قابلیت اجرای مانور عالی تر میباشد. قوماندانی پیمان نظامی ناتو پیش بینی می نمایند که در آیتد به حیث طیاره دفع و طرد از طیاره «پاناویا-۲۰۰» استفاده شود. این طیاره از طرف کمپنی های طیاره سازی سه کشور جمهوریت قدرالی المان، انگلستان و ایتالیا طرح گردیده است. (بقیه در صفحه ۹۲)

دهوائی تفوق

او حاکمیت دلاس ته راوستلو له پاره هڅی

د تیرۍ په دوام

دغه ټولې دندې په یوه عمومي تعریف سره چه « د جگړې یز فعالیت په ساحه کې دهوائی ساحی فعال کنترول » نومبیری خلاصه کیدای شی. دیوی گوښی وظیفی د اجرا کولو لپاره **F-15** ډوله الوتکی د پلوت فعالیت پردی ډول دی: دهغی منطقی نیول چی دهوائی گزومی لپاره ټاکل شوی وی، دخپلو قوتونو په ساحه کې د هدفونو دکشفولو لپاره له راداری نشو غځه کار اخستل « دغه راداری نښی هدفونو د ۸۰ کیلو مترو په لرۍ والی سره کشفوی »، د هدفونو تعقیبول او په نشانگه کې د برید لپاره دهغوی راگیرول او د دغه کار لپاره د لازم مانور اجرا کول، دمخصوص آلی په واسطه د هدفونو پیژندل د برید د طریقې غوره کول، د الوتنی او ولسی اتوماتیکې اداری سیستم ته لازم ارقام ورکول، د تیر ورتو اصلاح لپاره هغه اندیکا تور غځه کار اخستل چه په سخکینې آینه کې موجود دی، د منځنی واټن د توغندیو فیر کول او د برید د نه بریالیتوب په صورت کې هدف ته نور هم ورنژدی کیدل او د نژدی مانور لرونکی جگړی په واسطه دهوائی دښمن له منځه وړل. د محاربوی تخنیک او ولسی امکانات باید داسی وی چه دکشف، گبر کولو او برید په وخت کې پر غلیم باندی سخکی والی تأمین کړی او دا هغه اساسی غوښتنی دی چی ددغی الوتکی ټاکتیکې خصوصیات هغه تأمینوی.

غرنگه چه له بهر نیو خپرونو غځه په گوته کبیری، یوازی دهغه وظیفوله مخه چی ددغی الوتکی په غاړه ایښودل شوی دی کولی شو چی دهغی د قیمت اوبیی په هکله اټکل وکړو. دهوائی کنترول وظیفه د ډبرو مادی ښندنو ضرورت ته مینځ راولی. حتی ددغی «**F-15** ډوله» الوتکی د جوړښت په موده کې داسی تصمیم نمو کوله چه یوه سپکه اوارزان بیه الوتکه

هغه تیوری « نظریی » چه اوس اوس دهوائی حاکمیت دلاس ته راوستلو په هکله موجودی دی، دباندنیو نظامی بوها نو او متخصصینو له وینا ووسره سم په دوو بنسټونو باندی ولاړی دی:

لومړی: دوسلوسمه ټاکنه. دوهم: په مؤثره توگه دهغو په کاراچول او استعمال. او منجده یا لالتو په هوائی پوځونو کې دهوائی حاکمیت دلاس ته راوستلو لپاره له **F-15** او **F-16** ډوله ښکاری الوتکو غځه کار اخستل کبیری. دغه الوتکی د الوتنی دراز، راز ټاکتیکې خصوصیاتو او ډول ډول وسلو او تجهیزاتو په لرلو سره یوه دبلی نیمگړی تیاوی پوره کوی. د دغونویو الوتکو منځ ته راتلل تصادفی او اټکل نه و. د منجده یا لالتو په هوائی پوځونو کې له شلو کلونو را پدیخوا تر ټولو بیه او ډیر ووظیفو اجرا کونکی الوتکه فانتوم **F-4** ډوله الوتکه وه هغه پدی وروستیو وختونو «دویتنام او منځنی ختیځ په جگړو» کې ددغی الوتکی یوشمیر نیمگړی تیا وی را بر سیره شوی دی. «**F-15** IGL» ډوله الوتکه له اوله ښکاری الوتکو د ښکار کونکی الوتکی په غیر مینځ ته راغله او د دغولاندنیو وظیفو د اجرا کولو په مقصد وگمارله شوه:

د ډبرو پوځونو الوتکو هوائی بدرگه او د دښمن له هوائی حملو غځه دهغوی ساتنه

د جبهی له کرښی نه وراخوا د دښمن دهوائی هدفونو راداری ټیونی او د منځنی منزل توغندیو په وسیله دهغوی له مینځه وړل.

مانور لرونکی هوائی جگړه او دلته منزل د توغندیو استعمال.

چه یوازی دلدن و اتن مانور لرونکی جگری لپاره کارور
لحنی و اخستل شی جوړه کړل شی .

د فرمایش ورکونکو په غوښتنو کې ددغی الوتکی
د جوړولو لپاره ، د هوائی هدفونو دلری لیدلو او پیژندلو
مغلق سیستم شامل نه وه او د منځنی منزل توغندی ئی نه وه
په گوته کړی، دهغوی له غوښتنو سره سم ددغی الوتکی
د کمکی پروازی شعاع له مخی دهغی د جگری ایزی ساحی لوی
والی معلومیده . هرنگه چه ددغی الوتکوییه ډیر ټیټه وه او
ډیر ژر جوړیدلی دیوشمیر ډیرو الوتکو د پلورلو او د پیلوټانو
درسولو امکان منځ ته راته . د هوائی تاکتیکی تفوق
او حاکمیت د لاس نه راوستلو له پاره عقیده په پورتنیو اساساتو
یا نندی اتکاء درلودله . « انتر او یا- interovia » نوم مجله
داسی لیکلی: « له ۱۹۸۰ » کال نه وروسته دلس کلنی مودی په
شروع کې به د هوائی پوزونو په ډله کې داسی قطعی شاملی شی
چه په هغو کې به ډیری گرانی بیی اولور و جگړه ایزو
اوصافو درلودونکی اوسپکی ارزان بیه الوتکی یوځای په کار
ولویری. دغی یوځای توب او گلو اړهکی دا امکان منځ ته
راولی چه د الوتکو له اوصافو څخه پوره کار واخیستل شی
او د فرار ورکولو السیکیت لوړ بیائی .

د الوتکو د الوتنی او تاکتیکی خصوصیاتو اووسلی
د ډیر تری له شرایطو څخه حتمی شرط د ادی چه په هوا کې تفوق
او حاکمیت لاس ته راوستل شی . پدی باره کی « اویشن
او ټیک » نوم مجله داسی لیکلی: « د هوائی جگری نتیجه تر ډیره
حده پوری د پیلوټانو په تجربی پوری اړه لری، مگر د انسان
ډیری یادونی وړ قابطونه . کیدای شی چه د هر بی تخنیک
د محدودو امکاناتو په نسبت بی اثره شی :

په جگړه ایزه ساحه کې د تاکتیکی هوائی تفوق او حاکمیت
د تأمینولو لپاره باید لاندنی غوښتنی تر سره شی
— د غلیم په الوتکو باندی دوسلی او تاکتیکی پروازی
اوصافو له نظره د الوتکو برتری او غښتلیا

— په ایزوونو کې له دغه ډول گڼ شمیر الوتکو
څخه کار اخستل

په اوس وخت کې سپکی ښکاری الوتکی باید د کومو ټیو
اوصافو او خصوصیاتو درلودونکی وی ؟

دغی پوښتنی ته تریوی اندازی پوری د لحنی اروپائی
ملکونو هغه تصمیمو ته لخوا ورکوی چه دنویو الوتکو
د پیرود او په هکله ئی نیولی دی. د « انتر او یا » نومی مجلی له
اعلان سره سم دغو ملکونو لکه ناروی ، دنمارک او بلجیم
دهغو مطالعو له مخی چه د $F-16$ ډوله امریکائی، $F-1-E$
ډوله فرانسوی او $IA-37$ ډوله سویدنی ښکاری الوتکو
په هکله ئی کړی دی ، $F-16$ ډوله امریکائی الوتکه غوره
کړی ده . ددغو الوتکو نسبی ارقام او معلومات دهغوی
د خصوصیاتو له نظره په لاندی ډول دی :

$F-16$ و $F-1E$ ډوله الوتکی کولی شی چه د چالانو
انجنو په حال کې یوه دقیقه وروسته د الوتولو توانندی څخه
او $IA-37$ ډوله الوتکه 30 ثانوی وروسته له توانندی څخه
والوزی ۹۰۰۰ متره لوړوالی ته ددغه الوتکی په ترتیب سره
په ۱۳۰ ، ۵۰ او ۱۲۵ ثانوی کې رسیدی په ۱۱۰۰۰ متره
لوړوالی کې له دوو توغندی یوسره (له هوانه هواته) ئی
د الوتنی چټکتیا په ترتیب: د $F-16$ ډوله $M=2,2$ د $F-1E$
لپاره $M=1,95$ او د $IA-37$ لپاره $M=2,0$ ټاکل
شوی ده . په ټیټه ارتفاع کې ددری وارو ډولونو د الوتنی
چټکتیا تر $M=1,2$ پوری محدودده شوی ده .

په ټیټه ارتفاع کې کولی شی چه له ۸ ، ۴۵۰ کیلو گرامه
بمونو او ۲ له هوانه هواته توغندی یوسره د پنځو دقیقو هوائی
جگری له په نظر کې نیولو سره تر هغو هدفونو پوری چه له
ډگر څخه ئی مسافه ۲۵۰ کیلومتره $F-16$ ډوله ۳۵۰ کیلو
متره $F-1E$ ډوله او ۱۴۰ کیلومتره $IA-37$ ډوله الوتکی
وروالوزی د گرزونو سرعت ئی په هغه صورت کې چه لوړوالی
۶۱۰۰ متره وی او داخلی ټانکی ئی له تیلو ډکې او دوه له
هوانه هواته توغندی هم ولری ، د $F-16$ ډوله ۱۰۷
د $F-1E$ ډوله ۶۶ او $IA-37$ ډوله ۶۳ درجی په یو
ثانیه کې دی. د گور شعاع ئی په ټیټه ارتفاع کې په داسی
چټکوالی سره چی له $M=0,7$ سره انډول ولری، د $F-16$
۱۳۷۰ متره د $F-1E$ ۱۲۰۰ او د $IA-37$ ۲۳۵۰ متره ده
(او د هغه وخت کې چه ۸ بمونه هم په الوتکو پوری تړل
شوی) . د $F-16$ ډوله الوتکی راداری نشانگه پرهوائی
هدفونو ، د $F-1E$ او د $IA-37$ ډوله الوتکو نشانگاو
پرمخکښو هدفونو باندی د برید لپاره ټاکل شوی دی .

برسیره پردی په دغو دری ډوله الوتکو کې په لاندی
ډول ماشیندار توپونوځای پرمخ ی شوی دی:

$F-16$ ډوله الوتکه: یو ۲۰ ملی متری ماشیندار توپ چی
د سرد کیو لومړنی سرعت ئی ۱۰۳۵ متره په یوه ثانیه کې
اود انداخت سرعت ئی ۲۲ مرمی ۸۰ مردکی په یو ثانیه دی.
 $F-1E$ ډوله الوتکه: دوه ۳۰ ملی متری ماشیندار توپونه
چه د سرد کیو لومړنی سرعت ئی ۷۶۵ متره په یوه ثانیه کې او
د انداخت سرعت ئی ۲۲ مرمی په یو ثانیه کې دی .

$IA-37$ ډوله الوتکه: یو ۳۰ ملی متری ماشیندار توپ
چه د مرمی سرعت ئی ۱۰۷۵ متره په یوه ثانیه کې اود انداخت
سرعت ئی ۲۲ مرمی په یوه ثانیه کې دی.

د $F-16$ ډوله الوتکی دکشش او وزن انډول 1,9 ، د
 $F-1E$ 0,76 او د $IA-37$ 0,83 دی د الوتنی اعظمی
دروند والی د $F-19$ ۹۷۰۰ کیلو گرامه، د $F-1E$ ، ۱۲۰۰
او د $IA-37$ ۱۳۰۰۰ کیلو گرامه دی .

دهغه تحلیل له مخی چه د پورتنیو معلوما تو په هکله دخارجی
متخصصینو له خوا شوی دی د لاندی نتیجه لاس ته راخی :

دامر یکا ئی هوائی قوتونو F-16 ډوله شکاری الوتک

او دگرز په دورانې سرعت او تانژانتي تعجیل پوری اړه لری . دمانو داوصا فوله ډلی څخه ډیر مهم ئی چی د هوائی جگړی په جریان باندي مستقیم تاثیر لری دگرز شعاع ده او هغه هم داضافی حمولی په ضریب پوری اړه لری . ددی لپاره چه د F-16 ډوله شکاری الوتکی دپیلوت توان داضافی حمولی په مقابل کی زیات شی ددغی الوتکی دپیلوت دچو کی میلان له ۱۳ درجو څخه تر ۳۰ درجو پوری زیات شوی دی چی داپیلوت ته په کابین کی نیم ملاست حالت ورکوی چی پدی صورت کی پیلوت دلته وخت لپاره ۸۵ برابره اضافی حمولی توان پیدا کوی . په دغسی نیمه ملاست حالت کی دپلوت لاس د اداری معمولی قبضی ته نه وررسیږی اوله همدی کبله په دغه الوتکه (F-16) کی د اداری قبضه جناحی جوړه شوی ده . کوم زور چه داداره کولو په وخت کی په دغه قبضه باندي دپیلوت له خوا کیږی هغه دبرقی اشاری په شکل معینو نقطو ته رسیږی او دمیخانیکي ارتباط په بدل برقی سلسله مینځ ته راځی او اداری سپرونه مطلوبه شکل غوره کوی . په همدی ډول دپایلوتو میخانیکي اشاره په برقی اشاری بدلیری . ددغسی اداری پوری حالت دخلوگونو احتیاطی برقی کاناونو په واسطه تضمین شوی دی . د هوائی پوهانو له اټکل سره سم نوی اداری سیستم د الوتکی منفی جنبی ترډیری اندازی پوری راکموی تجربو او محاسبو ښودلی دی چه هغو مرمیو چه د هوائی جگړی په وخت کی به ئی په الوتکو باندي اصابت کاوه دهغوی دمیخانیکي اداری تسمی پریکولی او الوتکه له اداری څخه وتله او پیلوت مجبوریده هغه په هوا کی پریږدی او لحان دهراشوت په مرسته له مرگ څخه وژغوری همدارنگه دمانور قابلیت دهغی مخصوصی حمولی له مخه معلومیدای شی چه د الوتکی په وزرونو باندي تاثیر کوی .

F-16 ډوله شکاری الوتکی دغه حموله ۳۰۳ د F-1E ۵۸۶ او د 1A-37 ۴۰ کیلوگرامه په یوه سانتی متر مربع باندي ده . هر څومره چه دغه حموله کمه وی په هماغه اندازه دثابت دایروی گرز (ویراژ) پارامترونه لوړیږی او داوصف دتدافعی هوائی جگړی لپاره غوره شرایط مینځ ته راولی . دکشش دقوی اندازه او دمانور قابلیت ډیرخله دیوی واحدی افادی (د الوتکی دمانور کولو توان) په واسطه

لومړی وروسته له ډیر و آزموینو څخه چه دلویډیزو هیوادو له خوا د هوائی قوتو دنویو شکاری الوتکو په هکله شوی دی ددغو الوتکو په نسبت ئی ډیره دلچسپی ښودلی ده . دوهم داچه امتیاز هغی الوتکی ته ور کړل شوی دی چه دعالی مانور او ډیر کشش ولری . دریم داچی تولی شکاری الوتکی له پخوانیو الوتکو څخه دیوه شمیر اوصافو دپه وللی په نسبت توپیر لری .

لور مانور او ډیر کشش سپکو شکاری الوتکو ته غټ امتیاز ورکوی د الوتکی دکششی او وزن ترمنځ داندول لوړوالی ډیر ژر سرعت او ارتفاع نیولو دامکان شواهد دی اودغه بڼه و صاف په هوائی جگړو کی د الوتکی له خوا دغوره تاکتیکي وضعیت دنولو لپاره ډیر ضروری دی . دمنځنی ختیز په جگړو کی داسرائیلو دمیراژ ډوله الوتکو له خوا دکشش دقوی ذریات والی اهمیت ثابت شو .

ځنگه چه دمنځنی ختیز د ۱۹۷۳ کال داکتوبر دمیاشتی دجگړی له نتیجو څخه معلومه شوه (ALAB-9S) ډوله انجن چه دلور کشش لرونکی دی اسرائیلی پیلوتانو ته د عمودی مانور د اجرا کولو تفوق تأمین نشو کړای مگر هغه وخت چی په الوتکو کی ۱۷-۱۷۹-۱ ډوله انجن چه امریکائی فانوم الوتکی دهغه لرونکی دی نصب شول دکشش قوه بی د فرساژ له استعمال څخه له ۲۸۰ کیلو گرامه څخه ۵۳۸۵ کیلو گرام قوی ته لوړه شوه او په داسی حال کی چه په داخلی ټانکیو کی ۶۰ فیصده دتیل پاتی وی . دکشش دقوی او وزن اندول ئی ۰،۸۵ ته لوړ شوی یعنی له پخوانه ۱۵٪ زیات شو . نوی شکاری الوتکه د (KFIR) ینی محوان لیوه په نامه یاده شوه . دپه مانور د قابلیت درلودلو مفهوم په اسانیا سره نشی توضیح کیدای . ځنگه چه په لومړی نظره سره شکاری تر ټولو بری میندونکی هغی مفکوره بریښی دکومو تعریف چه د الوتکی اوصاف اود جگړی تاکتیک سره متحدوی او په لاندی ډول تشریح کیږی :

د مانور قابلیت ، د الوتکی هغه قابلیت دی چی وکولی شی له یوه لولمړنی معین وضعیت څخه (معمولاً دوخت له پلوه چه د الوتکی د سرعت او وضعیت په واسطه مشخصیږی) یوه بل آخزی وضعیت ته چه د همدغو پارامترونو له مخه تعریف شی بحان ور بدل کړی . د وضعیت د بدلولو دوخت او ډیوالی دکشش دقوی په اندازی ، عمودی سرعت ، دگرز په شعاع

دامر یکا ئی هوائی قوتونو F-15 (IGL) شکاری الوتک

ښودل کېږي او هغه دا معنی په گوته کوی چه الوتکه غلیم ته دور نژدی کیدو او په دواړو (افقی او عمودی) سطحو کی دهغه د تعقیبولو قابلیت لری. بر سره پردی د الوتکو دغه اوصاف دهغوی د مانور لرونکی هوائی جگړی خوا وی معلوموی.

خرنگه چی «تخنیکای ریویز» نومی مجله لیکي، دهغی الوتکی پیلوت کومه چه ښه مانور اجرا کونکی توان لری باید هروخت د سرعت او ارتفاع په ثابت ساتلو سره الوتکه د غلیم د الوتکی په لوری ورو گرزوی.

که چیری پیلوت وکولی شی چه دو براژ په حالت کی په هوائی غلیم باندی جنګ تحمیل کړی دغان لپاره به دولی د استعمال غوره او مناسب وضعیت تاسن کړی او په هر بل حالت کی پیلوت نشی کولی چه فعاله هوائی جگړه پرمخ بوزی. خو د الوتکی عالی مانور دهغی لپاره باور لرونکی ملاتړی کېږی.

که چیری د غلیم د الوتکی برید په لازم وخت کی حس شی په وړو کی شعاع سره دفاعی مانور به د دواړو خواوو دبری شانسونه سره مساوی کړی. هر هغه پیلوت چه الوتکه نئ د پیر کشش درلودونکی وی په هوا کی غلیم ته د ورنژدی کیدو او یا له هغه څخه دلری کیدو انسیا تیف په لاس کی لری او همدارنگه په عمودی سطح کی د مانور خپلواکی ور په برخه ده. دغسی الوتکی د گرزونو د اجرا کولو په وخت کی له غلیم څخه بیرته نه پاتی کېږی مگر د پیر سرعت درلودلو له امله د گرز (ویراژ) په بهرنی خوا کی واقع کېږی چی دغه وضعیت د حملی گټور حالت ندی. د پیلوت لپاره په دغه وضعیت کی له ټولو پیرښه او گټه ور تاکتیک د سرعت په زیاتولو او کمولو سره خو پراخه پسی حملی دی. پدی وخت کی باید د مقابل لوری الوتکه له سترگو څخه پنا نشی.

تردی بخایه پوری بحث د الوتکو د پیرو مهمو اوصافو په هکله روان وه خو دهغه تحلیل له مخی چه د خو تیرو نژدی جگړو په برخه کی شوی دی داسی مفکوره هم منځ ته راغلی ده چی (له هوانه هواته) لاریښودل شوی توغندی هم د مانور قابلیت لری. کوم توغندی چه کولی شی مانور کونکی هدفونه په هوا کی تعقیب کړی دهوائی جگړو په نتیجو باندی مستقیم تاثیر لری.

«دایر فورس» مجله پدی باره کی داسی لیکي: «داسیا دجنوبی ختیځی سیمی په جگړو کی دا خبره بر ملا شوه چه (سایدونیدر) او (سپیروو) ډوله اداره شوی توغندی د داسی الوتکو دله منځه وړلو لپاره چی جدی مانور اجرا کوی یوه په زړه پوری وسله نده، په تیر بیا په پیرو لنډه مسافه کی.

په F-15 ډوله الوتکه کی دغه پرابلمونه حل شوی دی. ځکه چی په دغه الوتکه کی داسی ډول سایدونیدر

د شوروی اتحاد دهوائی قوتونو «MIG-23» ښکاری جت الوتکه چه دهوائی جگړی په مقصد د الوتکو لپاره چمتو ده اوله دغه حالت څخه خو دقیقی وروسته هواته پورته کېږی.

توغندی ټول کېږی چه پیر اصلاح شوی او د نیمه فعالی سرگلولی درلودونکی دی او دا ضافی حملی په مقابل کی محدودیت لری چی متوسط سنزل ئی ۵۰ کیلو متره دی همدارنگه په دغه الوتکه کی نوی ټیپ (سایدونیدر-ل) توغندی چیرما نور ئی پیر اصلاح شوی او د ټولو راکوزونو حرارتی سرگلولی لری ټول کېږی. پداسی حال کی چه سپکی F-16 ډوله الوتکی یوازی دوه (سایدونیدر) ډوله توغندی اخستلی شی. دغه دواړه ټیپه الوتکی ماشیندار توپونه هم لری. (پاته په ۱۰۳ مخ کی)

قدرت عظیم سوق و اداره و تدابیر بزرگ پیغمبر عالم اسلام در غزوه خیبر

دگرا جنرال متقاعد غلام فاروق

جنگ به مکه میروند و سوال نمودند که آیا عقیده دارند مکه را تسخیر نمایند حضرت محمد (ص) جواب دادند ما برای زیارت حج عمره به مکه میرویم . و تا نزدیک مکه رسیدند جماعت قریش فکر میکردند که حضرت محمد (ص) برای جنگ و تسخیر مکه آمده اند اما بعد از تدقیقات و معلومات زیاد به این عقیده رسیدند که منظور مسلمانان از این مسافرت جز زیارت کعبه چیزی دیگری نیست بنا بر آن مذاکرات بین نمایندگان قریش با حضرت محمد (ص) شروع شد ، و بالاخره فیصله به عمل آمد که بین طرفین پیمان متار که جنگ و عدم تهاجم منعقد شود و پیمان بین حضرت محمد (ص) و نمایندگان قریش (سهیل بن عمر) به خط و کتابت حضرت علی (رض) امضا گردید . و به موجب این پیمان طرفین موافقت نمودند که مدت ده سال بین مسلمانان و سکنه مکه متار که صورت گیرد . و در این مدت هیچ کس از طرفین نباید مزاحم مال و جان افراد طرف دیگر شود درین

هجرت حضرت سرور کائنات از مکه به مدینه در حقیقت حد فاصل بین دوره جاهلیت و دوره جدید اسلام بشمار میرود یا بعبارت دگر مرز بین دنیای قدیم و عصر جدید میباشد . در مدت تقریباً شش سال بین مسلمانان مدینه مشرکین مکه چندین مجادله و مجاربه صورت گرفت که اکثر آن به نفع مسلمانان انجامید . و دین اسلام آهسته آهسته جنبه عمومی و جهانی پیدا کرد . حضرت محمد (ص) پفرمان خدای بزرگ مبعوث گردید تا دین مقدس اسلام را بمنظور هدایت عالم بشریت به مردم و جهانیان ابلاغ نمایند .

حضرت محمد (ص) در زمستان سال (۶۲۸) میلادی مطابق به سال ششم هجری تصمیم گرفت تا برای حج عمره . به مکه تشریف فرما شود حضرت محمد (ص) با تفاق دو هزار تن از مسلمانان و چندین صدشتر از مدینه به طرف مکه براه افتادند . اگر چه مسلمانان مدینه خیال میکردند که حضرت محمد (ص) برای

ده سال مسلمان مجاز هستند با هر که می خواهند پیمان ببندند و با او متحد شوند همچنان جماعت قریش اجازه دارند با هر کس مایل هستند پیمان ببندند و با وی متحد شوند درین مدت ده سال اگر کسانی از قبایل قریش بدون اجازه رؤسای خود نزد مسلمین بروند بر مسلمانان ها فرض است که آنها را نزد قریش برگردانند ولی اگر کسانی از مسلمین بدون اجازه نزد قریش بروند جماعت قریش ملزم به باز گردانیدن آنها نیستند مسلمین در سال آینده می توانند برای زیارت به کعبه بیایند مشروط بر اینکه بیش از سه روز در مکه نمانند این پیمان در سال هفتم هجرت بین حضرت محمد (ص) و جماعت قریش منعقد گردید اصحاب حضرت پیغمبر از آن فرصت نمی توانستند به منافع پیمان متار که جنگ ده ساله برای مسلمین بی برنده حضرت محمد (ص) بوسیله عقد این پیمان مدینه را که گرفتار محاصره اقتصادی شده بود از محاصره نجات داد و از آن پس کاروان های مدینه نمی توانستند با آزادی از مکه عبور نمایند آن پیمان مدت ده سال مسلمین را آزاد می گذاشت که با هر کس که میل دارند متحد شوند . تا آن موقع بزرگترین دشمن مسلمان ها مردم مکه بود پیمان متار که ده ساله سبب میگردید که خاطر مسلمین تازه سال از طرف مردم مکه آسوده باشند و دین اسلام با پلان وسیع تر پخش و مقاصد عالی و اساسات عمیق خویش را بدست آورد . حضرت محمد (ص) مسلمین را در (حدیبیه) جمع کرد و گفت این پیمان فتح مبین یعنی ظفر آشکار است به مناسبت این پیروزی بزرگ سیاسی که در (حدیبیه) نصیب مسلمین شد خداوند آیه موسوم به سوره فتح را نازل کرد که معنی آن این است «ما را ای تو یک پیروزی درخشنده و برجسته آوردیم...» در این ده سال مسلمین میتوانند تقویه شوند و تمام قبائل اطراف مدینه را مسلمان نمایند بدون اینکه سکنه مدینه بتوانند ایراد بگیرند و پیمان داشته باشند و با مانع شوند .

بعد از اینکه محمد (ص) از (حدیبیه) مراجعت کرد کوشید طوری رفتار کند که مناسبات مسلمین و سکنه مکه اصلاح شود . از قضا آن سال سکنه مکه بر اثر خشکسالی گرفتار قحطی شدند .

در عربستان قبیله ای بود با اسم (یمامه) و سرزمین آن قبیله انبار خورا که باب محسوب میگردید رئیس قبیله (یمامه) وهم چنین افراد قبیله اش مسلمان شدند و به همین جهت رئیس قبیله مزبور از دادن خوار و بار به سکنه مکه خودداری

کرد . سکنه مکه از فرط گرسنگی به حضرت محمد (ص) متوسل شدند و از وی خواستند که به رئیس قبیله (یمامه) بگوید که بسکنه مکه غله بفروشند پیغمبر اسلام در خواست سکنه مکه را پذیرفت و بر رئیس قبیله (یمامه) دستور داد که از فروش غله خودداری نکند علاوه بر آن پیغمبر اسلام بانصه سکنه زر را پذیرفت تا برای سکنه مکه فرستاده شود که بین فقرای آن شهر تقسیم نمایند و همچنان بار سال خرما پرداختند .

مردم وقتی فهمیدند که خرمای مزبور از طرف حضرت محمد (ص) به مکه فرستاده شده نسبت به پیغمبر اسلام خوش بین شدند اما جماعت (قریش) که اشراف مکه به شمار میآمدند نسبت به حضرت محمد (ص) خصومت داشتند با اینکه پیغمبر بزرگوار اسلام میدانستند که جماعت (قریش) دشمن شان هستند درصدد برآمدند که آن طایفه را با خود دوست نمایند زیرا بهبود مناسبات مسلمین و قریش را برای پیشرفت اسلام ضروری میدانست و اهمیت نمیداد که مردم چه خواهند گفت .

یکی از مزایای پیمان متار که جنگ و عدم تهاجم (حدیبیه) این بود که دست محمد (ص) را برای از بین بردن خطر محاصره مدینه (از طرف شمال) باز گذاشت و پیمان صلح (حدیبیه) حاکی از این بود . که سکنه مکه در اتحادها و جنگهای مسلمین روش بیطرفی را پیش بگیرند شهر خیبر واقع در شمال مدینه بعد از اینکه بین مسلمین و سکنه مکه صلح برقرار شد روش خصمانه خود را حفظ کردند و نمی گذاشت که کاروان های مدینه از جوار (خیبر) بگذرند و خود را بسوریه و سایر کشور های شمالی برسانند یهودی هایی که ساکن (خیبر) بودند خود را طوری قوی میدیدند فکر میکردند میتوانند به تنهایی با مسلمین مبارزه نمایند .

و احتیاج به کمک سکنه مکه ندارند رسول متوجه گردید همانطور که با عقد پیمان صلح و عدم تهاجم خط محاصره مدینه را از طرف جنوب از مکه از بین بردمی باید محاصره شمالی را هم که طرف خیبر بوجود آمده بود از بین ببرد ولی یهودی هایی که (در خیبر) سکونت داشتند به هیچ وجه حاضر نبودند که با مسلمانان صلح کنند و یهودی هایی که از مدینه هجرت کردند نمی گذاشتند که سکنه خیبر با محمد (ص) صلح نمایند خیبر در ۲۰۰ کیلومتری شمال مدینه قرار گرفته بود و در دشتی پر آب قرار داشت و به همین جهت منطقه خیبر منطقه حاصل خیز به شمار می آمد اگر از جلگه ای که خیبر در آن بود دور می شدند بیک منطقه

وسیع و گرم میرسیدند و عبور از آن بیابان اشکال داشت و هیچ نوع گیاه در آن نمی‌روید خبیر بزبان عربی یعنی قلعه و در آن شهر هشت قلعه جنگی وجود داشت و در موقع جنگ سکنه شهر می‌توانستند بیست هزار سرباز بسیج کنند خبیر از مناطق قدیم عربستان به شمار می‌آید و تا سال (۵۳۰) بعد از میلاد مسیح شهر عربی بود و در آن سال شهر مزبور با (ابو نواس) پیمان اتحاد بست و از آن پس یهودیها در خبیر دارای نفوذ شدند.

یهودیها با زحمت کشی و استقامت توانستند که در منطقه خبیر دارای اکثریت تمام شوند بطوری که محمد (ص) تصمیم گرفت به خبیر قشون بکشد در آن شهر حتی یک عرب هم وجود نداشت سکنه منطقه خبیر غنی بودند و آن شهر در شمال عربستان از مراکز بزرگ بازرگانی محسوب میشد. گوهر فروشان خبیر در عربستان معروفیت داشتند و با شراف جزیره العرب گوهر می‌فروختند یا کرایه می‌دادند ولی بدون وثیقه و یا معرفی ضامن - کرایه نمی‌دادند گوهر فروش در عربستان اختصاص به یهودیها و چند مرکز برای گوهر فروش در شمال و جنوب جزیره العرب موجود بود ولی هیچ یک از مراکز مزبور، با اندازه خبیر با اهمیت شمرده نمی‌شد...

جلگه‌ای که خبیر در آن قرار گرفته بود مرطوب بود و مردم در آن جلگه مبتلا بمرض (آب) میشدند. عقیده مردم این بود که از آب یک نوع مرض پیدا میشود که انسان را بیمار می‌نماید و آن مرض را (بیماری آب) میخواندند و امروز ما میدانیم که بیماری مزبور باسم (مالاریا) از آب نیست بلکه از پشه مالاریا مییاشد ولی قدما پشه مالاریا را نمی‌شناختند در جلگه خبیر آب‌های راکد فراوان بود و مردم را مریض میکرد اعراب بادیه حیرت می‌نمودند که چگونه یهودیها می‌توانند در یک سر زمین مرطوب مثل خبیر زندگی کنند و از مرض (آب) زندگی را پدرود نگویند.

ولی یهودیها برای اینکه دچار بیماری (مالاریا) نشوند قواعد دیگر را بکار می‌بستند از این قرار:

۱- هرگز آب راکد را نمی‌آشامیدند و وقتی به آب جاری دسترسی نداشتند شراب می‌نوشیدند.

۲- خیلی سیر می‌خورند و چون در تمام خانه‌های خبیر سیر جز و غذای شان بود از فضای آن شهر بوی سیر به مشام میرسید و امروز ما میدانیم که سیر دارای خاصیت مکرب کشی میباشد و عمل پیش‌گیری راهم با انجام می‌رساند و مانع از این میشود که بعضی از امراض در بدن جا بگیرد.

۳- یهودیها در نقاط کم ارتفاع جلگه زندگی نمی‌کردند بلکه به نقاط مرتفع میرفتند و در آنجا سکونت می‌نمودند و تجربه بان‌ها آموخته بود که در نقاط مرتفع انسان بندرت دوچار مرض مزمن آب میشود.

۴- احتیاط دیگری که یهودیها میکردند این بود که هر سال از ماه سوم بهار خبیر را ترک مینمودند و درخزان بان شهر برمی‌گشتند یعنی وقتی که مراجعت می‌نمودند که پشه (مالاریا) دیگر آنها را بیمار نمی‌کرد (بی‌آنکه اطلاع داشته باشند که عامل بیماری آب پشه می‌باشد) و وقتی سکنه خبیر دانستند که محمد (ص) با سکنه مکه یک پیمان عدم تهاجم ده ساله منعقد کرده پیش بینی نمودند که بین مسلمین و آنها جنگ در خواهد گرفت.

یهودیها میدانستند که تا آن موقع مسلمین نمی‌توانستند به خبیر حمله نمایند چون اگر به خبیر حمله میکردند سکنه مکه بیدرنگ به مدینه حمله ور میشدند طبق پیمانی که بین سکنه مکه و سکنه خبیر منعقد شده بود و اگر مسلمین به خبیر حمله میکردند سکنه مکه میباید بدون تأخیر مدینه را مورد حمله قرار دهند و در صورتیکه مکه مورد حمله مسلمین قرار میگرفت سکنه خبیر می‌باید به مدینه حمله نمایند ولی پس از اینکه بین مسلمین و سکنه مکه پیمان عدم تهاجم منعقد گردید پیمان سکنه خبیر و سکنه مکه عقو شد آخر محمد (ص) برای جنگ با سکنه خبیر هزار و پانصد مرد ساحشور یا خود از مدینه برد در صورتی که مردم خبیر می‌توانستند بیست هزار سرباز بسیج کنند در بعضی از تذکره‌ها نوشته شده که سکنه خبیر در جنگ با مسلمین غافلگیر شدند در صورتی که چنین نیست همان روز سکنه خبیر مطلع شدند که بین مسلمین و سکنه مکه پیمان عدم تهاجم ده سال منعقد گردید دریافتند که محمد (ص) ممکن است که به خبیر حمله نماید و از روز بعد خود را برای دفاع آماده کردند بطوری که وقتی قشون اسلام به خبیر رسیدند سکنه خبیر برای دفاع آماده بودند و قلعه‌های هشت گانه شهر آزوته کافی داشتند قبل از اینکه قشون اسلام به خبیر برسد به محل سکونت دو طایفه (غطفان) و (بنی قزراه) رسیدند. این دو طایفه متحد جنگی سکنه (خبیر) بودند و در آن موقع که پیغمبر املاک بچنگ خبیری‌ها می‌رفت می‌باید سربازان خود را بسیج کنند و به کمک سکنه خبیر بودند ولی از مسلمین ترسیدند.

اگرچه اتحاد جنگی خود را با سکنه خبیر برهم نزدند اما به حضرت پیغمبر قول دادند که در جنگ بی طرف خواهد بود. (بقیه در شماره آینده)

سیستم واحد قوای مدافعه هوایی ...

(بقیه صفحه ۸۴)

راکت های رهبری شونده دافع هوا هم چنان عصری تر و مجهز تر میشوند. کمپنی امریکائی «ریتیون» نظر به فرمایش حکومت های دنمارک، جمهوریت فدرالی المان، فرانسه، یونان، ایتالیا و نیدرلند اقدام نموده است که راکتهای رهبری شونده «هاک» عصری تر و مجهز تر جدید که در آن ۶۶۰ میلیون دالر بمصرف خواهد رسید.

تهیه بدارد. بعد از عصری شدن راکت های مذکور باید دارای درجه دقیق بودن زیاد، ساحه تاثیر (تخریب) زیاد تر از ۳۵ کیلو متر بوده و قادر به تخریب اهدافی که در ارتفاعات بلندتر از ۱۶۰۰۰ متر پرواز نمایند باشد. غیر از این امکانات ثقیل زمان آوردن کامپلکس راکتی هاک به احضارات محاروبی نیز پیدا می شود. در مطبوعات خارجی خبر داده شده است که قوماندانی قوای امریکائی در اروپا هنوز در ختم سال ۱۹۷۳ شروع به گرفتن راکت های رهبری شونده دافع هوا عصری شده «هاک» در قوای مسلح خود گردیده بود.

در بدل سیستم های راکت های رهبری شونده دافع هوا «نایک هر کولس» و «هاک» کمپنی امریکائی که فوقاً از آن نام بردیم سیستم جدید راکت دافع هوا جدید که دارای ساحه تاثیر زیادتر باشد بنام SAM-D یاد می کرد. تهیه می نماید پیش بینی می شود که مجهز شدن قطعات و جز و تام های مدافعه هوایی در سال های اخیر دهه هفتاد عسوی صورت خواهد گرفت. نظر به اظہارات نمایندگان کمپنی مذکور راکت های رهبری شونده سیستم مدافعه هوای SAM-D دارای چارچ محاروبی زیادتر بود. و در شرایط پارازیت های رادیوئی قوی برای اجرای وظایف محاروبی قادر خواهد بود.

در تشکیل سیستم SAM-D دستگاه را دارم تحرک که با انتن های مخصوص مجهز میباشند ماشین های محاسبه الکترونی که دارای فعالیت سریع میباشند و چندین دستگاهی پرتاب شامل میباشند. نظر به محاسبات انجام شده ارزش استعمالی این کامپلکس راکتی نسبت به ارزش استعمالی کامپلکس های راکتی دافع هوای نایک هر کولس و هاک موجوده سه مرتبه ارزان تر تمام میشود.

جدول اول

سلاح طیارات	خواص تکنیکی تخنیکی طیارات مدافعه هوایی			عمله طیاره (نفر)	علامه گذاری طیارات
	ارتفاع اعظمی ممکنه	ارتفاع پرواز	سرعت اعظمی		
	(m)	km	km/R	در ارتفاعات بلند	
دوراکت سایه ویندر، توپ بیست ملی متری «ولکان» و راکت های غیر رهبری شونده.	18 300	3150	2330	1	F104G
دو راکت سایه ویندر، دو توپ ۲۰ ملی متری و لکان.	15500	1500	1400	1	F-5A
راکت رهبری شونده فایر ستریک یارید توپ ۲ توپ ۳۰ ملی متری و راکت های غیر رهبری شونده.	18000	1500	1600	1	F-2 لایتنگ
۴ راکت سیارویا دوراکت سیار و ۲ راکت سایه ویندر، توپ ۲۰ ملی متری و لکان.	21000	تقریباً 2800	2400	2	F4-E

جدول دوم

نام سیستم ها	وزن پرتابی راکت (kg)	سرعت پرواز از جنبش M	مسافه اعظمی انداخت (km)	خواص تخنیکی راکت های رهبری شونده دافع هوا	
				ارتفاع تخریب هدف (m)	طول قطر راکت (m)
نایک هر کولس	4500	3	در حدود 140	تا 30000	12,6 / 0,8
هاک	580 ÷ 625	تا 2,8	35	30 ÷ 19000	5,12 / 0,35
بلدهوند	2500	.	زیادتر از 80	300	7,75 / 0,55
نندر برد	6,35 / 0,53

در اینجا M عبارت از 330m/sec ثانیه قبول شده است که مساوی به سرعت صوت است. (ختم)

سینوس های انکی شروع شده و بتام پولیپ های *Antro-choanal* مشهور است .

Etiology :- پونیپ های انف در حقیقت از انفیلتراسیون و تورم مخاطاتموئید و سینوس های فکی بوجود می آید . یا به عبارتی دیگر پولیپ های بینی نتیجه نهائی اذیمای دوامدار مخاط بینی و سینوس ها میباشد . نسج تحت مخاطی اطراف صماخ متوسط شل (سست) و آب جذبان بوده که به این اساس در این جا به آسانی اذیما بوجود می آید ، که سپس این اذیما در اثر کشش ترشحات و کوشش سرریز برای خارج کردن ترشحات مذکور از بینی و احتمالاً مختل شدن جریان لنف بینی و بالاخره تاثیر قوه ثقل و تنگ بودن مجرای بینی مخاط را ضمن توسع بسمت پائین متمایل ساخته و منجر به تشکیل پولیپ میشود . علاوه بر *Infection* و *Allergy* نیز در تشکیل پولیپ رول مهم دارد . اما نظر به اینکه *virus* ها نیز در تشکیل پولیپ دخیل اند تحت مناقشه است . بعضی ها معتقد اند که ۷۵٪ پولیپ های انف منشأ انرژئی دارد . هم چنان عفونت های مکرر انف و سینوس ها ، تغییرات ساختمانی یعنی *Septal deviation* نیز در تشکیل انف رول دارند .

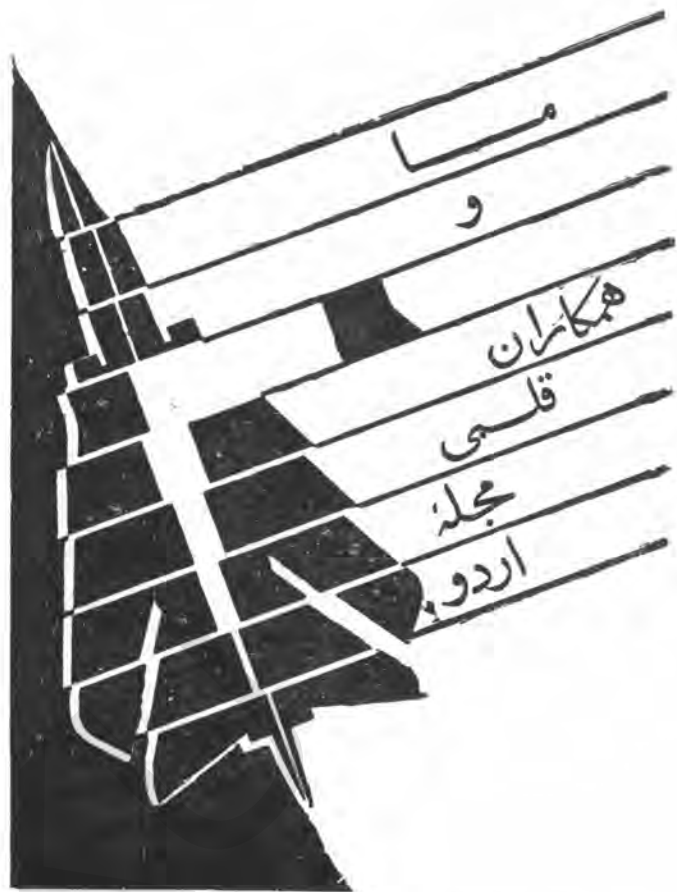
Anatomo Pathology :- از نظر اناتوموپاتولوژی پولیپ ها همیشه یک نوع ساختمان دارد ، کوریون مخاط ذریعه یک مایعی که پراز فیبرین است متسع میگردد و خطوط نسج مربوط که از فیبر و پلاست ها تشکیل شده در آن دیده میشود ، بطور معمول پولیپ ها قوام نرم و بسته ای دارد یا برعکس محتوی آنها ممکن است مایع باشد (پولیپ های کستی) .

Histo Pathology :- پولیپ های انف مخاط متورمی است که قسمت داخلی آن توسط مایع اذیمائی توسع یافته و یک نثر نازکی از سلول های *Epithelial* که ممکن است سنگ قرشی یا استوانه ای احداث دار است که پولیپ را می پوشاند . جسم پولیپ از لهفوسیت ها و پلاسموسیت ها و زیادتر از هردوی آنها ایوزینوفیل ها وجود دارد . عروق خونی در پولیپ انف کمتر وجود دارد . طرز شکل پولیپ و موقعیت آن ؛ بدرجه اول در تحت قرین متوسط ، فوچه حبیب فکی ، حجرات *Ethmoid* و نادراً در تحت قرین علوی و سفلی و حجاب انف تشکیل نموده میتواند پولیپ ها در جیب و جبهی نیز پیدا شده میتواند .

چرا پولیپ اضافی در تحت قرین متوسط پیدا میشود :

a - بدلیل اینکه در ناحیه مذکور فوحت سه گانه جیب فکی - جبهی و *Ethmoid* باز شده و تیره التهاب که در هر کدام از جیب مذکور اخراج قیج در مسیر خود سبب تخریش صماخ متوسط شده که غشای مخاطی آن به توبه خویش عکس العمل موضعی را به قسمی پولیپ از خود نشان میدهد .

b - تخریش و عکس العمل موضعی مخصوصاً در فوچه حبیب فکی سبب شکل پولیپ شده اما برای اینکه نشوونمای

بیاضلی دکتور عیدالصحف نادری

مضمون طبی شما تحت عنوان (پولیپ انف) به اداره مجله اردو رسید . از آنجا که مضمون شما خیلی مغلق و پیچیده بود در نشر آن برای مجله اردو که گروه کثیری از خوانندگان آنرا میخوانند مشکلاتی بوجود میآورد ، از شما و همه همکاران مسلکی خواهش میکنم تا در آینده با ارسال مضامین ساده و علمی بطوریکه خوانندگان از استفاده کرده بتوانند ما را معنون سازند . اینک بعد از اصلاحات ممکنه مضمون شما را در اینجا به نشر می سپاریم و با وصف آن هنوز هم برای خوانندگان مجله اردو درک آن خالی از مشکلات نخواهد بود .

پولیپ انف

تعریف :- پولیپ های انف کتله های کروی خاکستری رنگ و یا سنجابی رنگ هستند که بعضاً یکطرفه اما عموماً دوطرفه و متعدد میباشد که باعث بندش انف «بینی» میگردد ، اکثرآ در رینوسکوپ قدامی قابل دید است ، نادراً در سوراخ های خلفی انف (شوان-choan) مشاهده شده و برای دیدن آنها از آئینه حنجره استفاده میگردد . در صورتیکه در آن قسمت ها مشاهده شوند ممکن است بزرگ ، منفرد و یکطرفه باشد که این نوع پولیپ ها عموماً از

پولیپ و جسامت آن بدرجه لازم رسیده بتواند قوه کشش زمین و موجودیت جوف یا خالیگاه در تحت قرین متوسط به وتیره مذکور اجازه پیش رفت را میدهد همچنان به اثر قوه کشش و موجودیت خالیگاه شوان (*choan*) سبب بروز و نشو و نمای پولیپ های مجسم شوانی میگردد چنانچه در بعضی موارد جسیم اند که در *oropharynx* به نظر میخورد .

c - در تحت قرین سفلی نهایت نادر و یا از سبب تشکل نمیکند که مانعه زمین آنها نمی گذارد تا به نشو و نمای خود ادامه بدهد و از جانب دیگر در تحت قرین سفلی وتیره التها بی وفوحات فوق الذکر و جای مناسب و قوه کشش موجود نمیباشد با دلایل فوق در تحت قرین سفلی موجودیت پولیپ نادر است .

d - بعضاً تشکل پولیپ را نسبت عدم کفایه موقتی یا دائمی مستحضرات میدانند .

علائم و شکایات : شکایت اصلی سرریض بندش افت است که اکثر^۲ دو طرفه میباشد معمولاً یک اندازه مواد که ممکن است موکوئید یا چرکی باشد موجود است، موجودیت چرک زرد رنگ علامه آنست که پولیپها از مبدأ سطحی خود در اطراف قرین متوسط با بیماری مخفی و شدید سینوسها همراه هستند حملات سردردی با یا بدون چرک آمدن از بینی نادر نیست اما علائم حساسیت بندرت ممکن است سیلهای اصلی بیماری را تشکیل دهند .

در معاینه :- در موارد پیشرفته ساختمان خارجی بینی ممکن است پهن گشته و وجه شبه بقدر شود در وقت معاینه باید به نامۀ قرین متوسط زیاد نمود زیرا در بعضی موارد کتله های خورد و بزرگ پولیپی برنگ تقریباً خاکستری مشاهده میشود که این کتله ها متحرک بوده و در اثنای معاینه و تماس با استیلت از خود حساسیت نشان نمیدهد و تقریباً همیشه متعدد و دو طرفه میباشد بعضاً پولیپ های بسیار خورد موجود میباشد که بشکل قطرات معلوم شده و در اکثر فریب میدهند که البته قطرات یا تبارز مخاط است که درین وقت اگر با میل آزمایش (ستیلیت) لمس گردد دیده خواهد شد که اگر میله به پولیپ تماس کند سرریض عکس العمل نشان نمیدهد اما بر خلاف اگر به مخاط تماس نماید و یا تبارز مخاطی باشد سرریض حساسیت نشان میدهد .

اجرای عملیه ریئو سکوپیی خلفی نیز ارزش خاصی دارد زیرا ممکن یک پولیپ بزرگ در ناحیه *choan* وجود داشته باشد در حالیکه وضع ظاهری بینی و در ریئو سکوپیی قدیمی بینی کاملاً طبیعی به نظر میرسد .

بندش انف در پولیپ های از نوع دریچه ای است قسمیکه سرریض هوا گرفته میتواند اما از راه انف هوا خارج کرده نمیتواند .

تشخیص :- در صورتیکه سرریض در جوف انف خود پولیپ داشته باشد باشکایات مانند عسرت تنفس انفی مورد

معدومیت حس شامه بصورت موقتی، افزایشات انفی، سردردی بی اشتهائی، بعضاً در صورت موجودیت کتله بزرگ پولیپ سؤ شکل اسکات انفی و غیره مراجعه میکنند بهر صورت بعد از تشخیص قطعی پولیپ به یگانه تداوی آن که عملیات است مبادرت ورزیده میشود تشخیص تفریقی بین پولیپ الرژیک و انسانی :-

۱ - توسط معاینات لابراتواری و پتالوژی .

۲ - یکطرفه بودن و درعین زمان موجودیت قیج در تحت قرین متوسط همان طرف .

۳ - عدم موجودیت سابقه الرژی و یا حملات آن .

۴ - رادیوگرافی سینوسها و *Ponction* جیب مذکور و اخراج قیج ،

گفتار فوق دلالت به موجودیت پولیپ که متشاقیجی دارد می نماید .

تداوی : پولیپ های خورد بعضاً با حذف عامل مؤلد آن ممکن است خود بخود از بین بروند ، اما در اکثریت موارد باید آنها را توسط عمل جراحی و ذریعه سرئوی مخصوص آن اخراج کرد .

عملیات :- انستیزی موضعی بوده با مالش و یا گذاشتن مش یا تامپون که محلول « انستیزی » *Nvosine 1%* ، *Pantocain 2%* و یا *Cocaine 5-10%* اجرا میشود ، بعد از انستیزی تام ناحیه مذکور ، با سرئو که نظر به جسامت پولیپ عیار میگردد طوری داخل حفره انفی میشود که حلقه آن بشکل عمودی بوده و تا تماس با پولیپ به همین حالت داخل انف میشود بعداً حلقه سرانزو بحالت افقی آورده شده و در تحت حلیقه پولیپ قرار داده شده سپس در حالیکه روشنی آئینه پیشانی تعقیب میشود حلقه بالا برده شود ، بعد بهمین حالت توسط سه انگشت که به حلقه دسته سرئو موقعیت دارند حلقه سرئو کش و خورد ساخته میشود تا وقتیکه زنب پولیپ را محکم فشار دهد و یا بگیرد درین وقت با فشار متوسط که با دسته سرئوی پولیپ داده میشود پولیپ قطع میگردد در غیر آن با حرکات چتکه و یا کشش بطرف خارج پولیپ از زنب خود قطع میشود . بهمین ترتیب تمام پولیپ های خورد و بزرگ قطع و عملیات میشود . ناگفته نماند که بعضاً پولیپ های خورد در انتوای قرین متوسط و یا جریانات خون و افزایشات انفی غائب میمانند که بعد از ۲ - ۳ روز عملیات با *Rhinoscopie* واضح دیده میشود ازین سبب *Polypotomie* بین بصورت جذری و مکمل در صورت موجودیت چندین عدد پولیپ های خورد و بزرگ به یک دفعه عملیات آن مشکل است .

پولیپ های چون را که در *Nasopharynx* آویزان است توسط چنگک مخصوص یا از زنب آن قطع و یا از خلف *choan* بداخل انف آورده شده و بعد توسط *Pince of fluc* (پنس لوك) و یا سرئو کشیده میشود ، در صورتیکه پولیپ

تنها کشیده شود یعنی غشای مخاطی قرین متوسط، حجاب انف و غیره تخریش و یا توسط پولیپ کشیده نشود خون ریزی موجود نبوده و حتی ضرورت به ماندن مش در انف نمیباشد.

اختلالات:

I - درائتای عملیات .

a - عملیات ناقص پولیپ .

b - کشیدن یک قسمت غشای مخاطی قرین متوسط، حجاب انف و غیره که باعث خون ریزی زیاد میشود .

c - باز نمودن حجرات *Ethmoid*

II - بعد از عملیات :

a - امکان خون ریزی .

b - انتان .

c - در صورت موجودیت مش بداخل انف بلند رفتن درجه حرارت، منتن شدن مش، *Otit* حاد انژین و اختلالات داخل قحطی .

d - بعد از *Polypotomie* بروز *Rhinit Rtroptic* به لئرا تورژ کراست .

در صورتیکه پولیپ بصورت مکرر بعد از ختم عملیات هم بوجود آید بنام *Polypose* انف یاد میگردد، اسناد موجود است که تا ۱۵ - ۲۰ مراتب در نزدیک شخص *Polypotomie* اجرا شده است .

بیاضعلی عبدالجلیل سجادی تورن:

از حسن نظر یک به مجله و کارکنان آن دارید سپاسگذاریم ترجمه را که زیر عنوان «استخدام تلویزیون در محاربات عصری» روان کرده بودید گرفتیم چون موضوع مذکور برای خوانندگان محترم مجله دلچسپ و مفید بود. آنرا بدون تصرف به نشر سپردیم در آینده بکشید تا با پشت کار بیشتر مضامینی عالی تر بفرستید البته به نشر آن اقدام خواهیم کرد. تغییر فوری وضعیت در محاربات عصری و دانستن این تغییرات در وقت و زمان آن از نقطه نظر کشف بصری، نقش شخص قومانندان و صاحب منصبان قراگهارا از میدان محاربه به مشکلات مواجه می سازد. ازین لحاظ داشتن معلومات عینی و تازه لحظه به لحظه راجع به دشمن و تغییرات وضعیت میدان محاربه سوق و اداره را سهولت داده موفقیت را بار می آورد .

قطعات و جزواتی که تحت قومانده یک قومانندان داده میشود، لازم است تا برای تنظیم و گسترش نمودن آنها در میدان محاربه آلات دید عصری به اندازه کافی بدسترس وی گذاشته شود زیرا آلات معمولی چون دوربین های قومانندان و غیره آلات دید بصری معمولی اولاً مشاهده مواضع و تأسیسات مورد مطالعه را از نقطه نظر بعد مسافتی

تأمین نتوانسته و در ثانی تابع شرایط وضع جوی میشوند که درین صورت آلات فوق الذکر نیازمندی قومانندان را در کشف و انتخاب محلات و مواضع و وضعیت محاربه برآورده نمی توانند .

بعید نمودن مسافت دید به کمک، استخدام و استعمال نمودن تلویزیون ممکن شده میتواند، زیرا در نتیجه استعمال تلویزیون میدان محاربه که از محل ترصد و یا محل قومانده به مسافت قابل ملاحظه دور است، در مقابل دیدگاه قومانندان قرار می گیرد .

پرنسپ های اساسی نشرات تلویزیون : از فعالیت های محاربه ای به کمک صفحه آخذوی تلویزیون اهداف ثابت و متحرک توسط پنش امواج رادیویی و یا کانالهای سیمدار مخاربه ای که به مسافت بعید فرش شده اند قابل دید و مشاهده شده میتواند .

اساس نشرات و قرار گرفتن تصویر اجسام در روی صفحه تلویزیون مبتنی است بر اینکه : شکل ظاهری هر یک از اهداف را میتوان ترکیبی از متحد شدن یک تعداد نقاط خیلی زیاد مشاهده نمود که هر قسمتی ازین نقاط خاصیت بخصوص انعکاس دادن نوری که به همان قسمت وارد گردید است دارد . یعنی اینکه نقاط تاریک و روشن ازائتانی انعکاس امواج و یا روشنی وارد شده خاصیت انعکاس جداگانه دارند .

نشرات تلویزیونی با استفاده از کانال مخاربه ای برقی طوری عملی میگردد که در آن از ترتیباتی استفاده میشود که نور تصویری را به اشارات (سیگنالها) برقی تبدیل و به ترتیبات مرسله دستگاه تلویزیون می فرستد بعداً جهت اینکه تصویر در روی صفحه تلویزیون قابل دید شده بتواند ترتیبات دیگری است که اشارات برقی فوق الذکر را دوباره به تصویر نوری قابل دید تبدیل نموده و به دستگاه اخذ تلویزیون انتقال میدهد . عنصر یا جزء اصلی ترتیبات های فوق الذکر نل های الکترونی شعاعی می باشد .

جریان و طرز فعالیت ارسال و اخذ تصاویر در تلویزیون : سیل نوری که از هدف تحت مشاهده و محیط آن انعکاس می یابد به کمک ساختمانهای اپتیکی (عدسیه) در قشر قابل احساس نوری نل مرسله تلویزیون تمرکز می نماید . نل مرسله سیل انرژی نوری را به انرژی الکتریکی تبدیل میکنند . در نتیجه نور نقاط و قسمت های جداگانه تصویر به یک نسبت معینی به اشارات برقی مبدل میگردد ، ترتیبات بسط و توسعه (جنراتور های خط و تصویر) تحت تأثیر در دایره ترتیبات همزمانی (جنراتورهای همزمانی اشارات ، تصاویر و خطوط) شعاع الکترونی را به شکل تصور استحصال میکنند شعاع

الکترونی مسلسلاً یکی بی دیگر تمام صفحه تلویزیون را که در آن سیل نوری تمرکز نموده قطع میکند. سیرتسلسلی این شعاع به شکل افقی از بالا به پائین صفحه تلویزیون را قطع میکند. مجموع تمام خطوط که در آنها تصویر تکثیر گرفته یک عکس را بوجود می آورد. به هر اندازه ای که خطوط تصور زیاد باشد به همان اندازه وضوح تصویر تأمین شده میتواند تعداد خطوط بین چارصد و ششصد، و بیست و پنج عدد شده میتواند سرعت سیر شعاع الکترونی طوری انتخاب میشود که تمام تصویر در کمتر از ۰.۰۴ مکر و ثانیه قطع کند.

تنها در همین حالت است که تمام نقاط نوری که تصویر از آنها ساخته شده است در یک وقت توسط چشم به مشاهده می رسد برای درک آن حرکت تصویر به حالت حرکت مداوم لازم است تا در یک ثانیه ۲۵ عدد تصویر غیر متحرک یکی بعد دیگر صفحه تلویزیون را قطع کند.

تشکیل شعاع الکترونی به خطوط و تصویر عموماً توسط تاثیر ساحه مقناطیسی صورت میگیرد. بعد از تشکیل شدن اشارات تلویزیونی در خروج نل مرسله، اشارات فوق الذکر به قدمه اول در مشدده قابل دید تشدید گردیده و به چراغ مودو لاتور وارد میگردد، در عین وقت به چراغ مودولاتور اشارات همزمانی از جزا تورتور همزمانی داخل میگردد درین جا توسط ولتاژ اشارات تلویزیونی اهتزازات فریکانس بلند رادیو مرسله مودو لیشن میگردد. آنگاه اهتزازات فوق الذکر توسط آنتن مرسله به فضا پرتاب میگردد.

در دستگاه آخذه بعد از تشدید و تبدیل نمودن عادی اشارات اخذ شده به کمک شمه مخصوص اشارات تلویزیونی و امپولس های همزمانی از دیگر اشارات تفریق شده و بعداً در مشدده قابل دید تشدید کرده میشود از خروج مشدده قابل دید اشارات تلویزیونی بلا واسطه به نل اخذوی تلویزیون وارد شده و در آنجا شکل تصویری را میگیرد که سیل نوری به آن وارد گردیده و به صفحه تلویزیون قابل روی ت شده است طیف فریکانس اشارات تلویزیونی بین ۵۰ و ۶۰ میگا هرس می باشد (تلویزیون های جهان غرب و جاپان از نقطه نظر خطوط، فریکانس طیفی و خطوط انقی از تلویزیون های ساخت اتحاد جماهیر سوسیالیستی شوروی بکلی فرق دارند).

استعمال محار بوی تلویزیون

درین اواخر در بعضی اردوهای جهان تلویزیون های صحرائی مورد استعمال قرار گرفته اند. مثلاً در اردوی اضلاع متحده امریکا و سیستم تکنیکی تلویزیونی در قوت های

زمینی جهت مشاهده میدان محاربه، عمق تکنیکی جا بجاشدن قوت های دشمن، کشف گروپمان های اردو و محل تجمع احتیاط های آن، ظاهر ساختن اهدافیکه باید تحت آتش توپچی و طیارت قرار گیرند و همچنان برای مشاهده فعالیت های قوت های دوست و کنترل و تعقیب اجرای اوامر و دستاگیریکه از طرف قوماندانان و صاحب منصبان قرارگاهها ابلاغ شده است مورد استفاده قرار گرفته است.

تلویزیون ساده صحرائی عبارت است از کمره تلویزیونی مرسله رادیوئی و آخذه تلویزیون و وزن کمره تلویزیونی از چند کیلو گرام تا به چند صد گرام می رسد در کمره تلویزیونی سیستم اوپتیکی به شکل یک یا چند عدد عدسیه نل الکترونی مرسله، ترتیبات بسط و توسعه، ترتیبات ساختمانهای اشارات همزمانی و مشدده قابل دید گنجانیده شده است مرسله رادیوئی دارای دیافازون یا حدود موج ستری و دیسی متری بوده یا ساختمانهای دیگر خود داری وزن بین چند کیلو گرام و ۲۰ گرام می باشد.

کمره تلویزیونی و مرسله رادیوئی یادر واسطه نقلیه گنجانیده میشود و یا به شکل صحرائی توسط نفر قابل انتقال می باشد. ضمناً در وسایط زره دار و طیارات اردوهای ممالک پیشرفته جهان نصب تلویزیون عمومیت قابل ملاحظه پیدا نموده است.

به کمک تلویزیون های فوق الذکر مسایل تکنیکی ذیل را میتوان حل کرد:

- ۱- مشاهده خط اول میدان محاربه.
 - ۲- کشف عمق تکنیکی مدافعه دشمن، معلوم نمودن محل و موقعیت های جا بجاشدن قطعات اردوی دشمن خاصیت مدافعه، انتقالات احتیاطها پلها، سرکها و غیره.
 - ۳- ظاهر ساختن اهدافیکه باید تحت تاثیر آتش توپچی و یا هوائی قرار بگیرند.
 - ۴- تصحیح آتش توپچی.
 - ۵- مشاهدات گذرگاهها، دیسانتها و سوق اداره آنها.
 - ۶- مشاهده وضع اهدافیکه در محلات مسموم قرار گرفته اند.
- استعمال و استخدام تخنیک تلویزیون در اردوها سوق و اداره و استعمال صحیح و بجای قوت های زنده و تخنیک حربی را در میدان محاربه تأمین نموده میتواند. تصویر های تلویزیونی که توسط صوت همراهی میشود به کمک خطوط رادیوریلی به مسافت صدها و حتی هزار کیلو متر به محلات قوماندان قرارگاهها انتقال داده شده میتواند.

تلویزیون در مخابرات رادیوئی و تیلیفونی نیز راهی برای خود باز نموده است. بدین معنی که مخابرات تیلیفونی به کمک ترتیبات های تلویزیونی طرفین معا بره را در صفحه آخذوی تلویزیون اشکار نموده ضمناً اسناد و شمه های مجاریوی به مسافات بعید توسط این سیستم قابلیت مطالعه را پیدا نموده اند. برای تامین شدن نشرات تلویزیونی از طرف شب نل های الکترونی مخصوصی ساخته شده که تحت تاثیر شعاع تحت قرمز جهت تنویر نمودن هدف مورد مشاهده فعالیت میکند.

بناغلی شیر افضل متعلم صنف یازدهم حربی بنو و نخی!

مضمون را که زیر عنوان (عصر فضا چگونه آغاز میشود) تهیه کرده بودید به اداره مجله رسید، موضوع دلچسپی بود، آنرا در این صفحه به نشر میسپاریم، آرزوی ما از شما اینست که در پهلوی دروس مکتب به مطالعات خود ادامه بدهید تا بجای اقتباس از دیگر مجله ها و یاروزنامه ها بتوانید از خود چیزی بنویسید. به امید همکاری مداوم شما.

این مقاله لحظه های حساس شروع عصر فضاء را دوباره زنده میکند فرقه چهل و چهارم پیاده امریکا آخرین دیوارهای مقاومت المان نازی را فرو میریزد و پیش میرود از (راین) میگذرد و به (نورد هاوسن) میرسد.

صبح در (نورد هاوسن) خبر خودکشی هیتلر به گوش سربازان اردو امریکائی میرسد. سربازان تا صبح جام های خود را پروخالی میکنند همه بشادمانی مرگ هیتلر مینوشند و صبح از «نوردهاوسن» هورا کشان میگذرند به یکی از اردوگاه های ایران میرسند یکی از اسراء که امریکائی است. با اشاره دست، لشکر امریکائی را بسوی کوهستان (کاناشاین) حرکت میدهد دریائی از قلز و ماشین بحرکت می درآید.

امریکائی ها در آن کوهستانی که راه پر پیچ و خمی دارد منظره های شگفت انگیز میبینند در قسمتی از کوه، عظیم ترین کارخانه زیرزمینی جهان را می یابند، برای آنها این کارخانه گنجی است. در این جا همه چیز می درخشد همه چیز روشن است دراز مایشگاهها انبارها و کارگاه ها عده ای شتابان کار میکنند.

در میان دالانهای (مارپیچی کارخانه تالار بسیار وسیعی تعبیه شده است، در اینجا راکت مونتاز میکنند. نور شدید لامپ های قوی کور کننده، چشم امریکائی ها را می زند، با وجود این امریکائی ها برای اولین بار راکت «وی-۲» المانی را که وصف شان را زیاد شنیده اند در بن تالار عظیم

میبینند بی درنگ ترتیب ارسال (۱۰۰ راکت وی-۲) به امریکا داده میشود این راکت ها نباید بدست شورویها بیفتند، بدرد انگلیس ها هم نمیخورد (۴۵۰) کامیون بزودی موشک ها را بار میکنند در دریای شمالی (۱۶) کشتی امریکائی راکت ها را تحویل میگیرند و به امریکا حمل میکنند.

امریکا به هدف او اش رسیده است، بر راکت های «وی-۲» دست یافته است. حالا باید راکت سازها را پیدا کند آنها را لازم دارد. راستی مغز بزرگی که این راکت ها را ساخته کجا است.

«فی براون» کجا است. همه بدنبال او میگر دند... (فی براون) اکنون با برادرش «ماگوسر براون» در کلبه کوهستانی «اینگبورگ» در انتظار رویداد های تازه است او خبر مرگ هیتلر را از رادیو شنیده است دیگر امید ندارد. بازوی چپش بشدت زخم دیده است. نمیتواند از کوه پایین بیاید و با سربازان امریکائی تماس بگیرد.

اما تصمیم گرفته است تسلیم شود اگر خودش را معرفی کند بیشتر به صلاحش است.

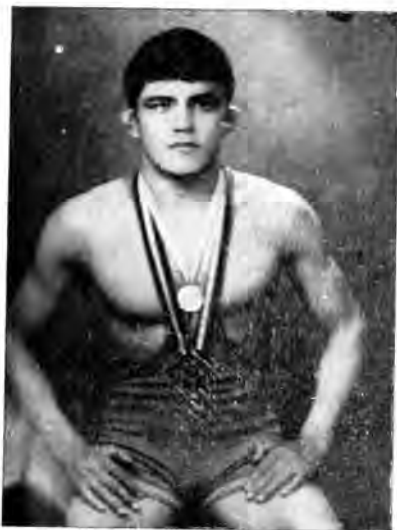
درین موقع «ماگوس» را مامور تماس با امریکائی ها میسازد «ماگوس» با دو چرخه بطرف دره سرازیر میشود. امریکائی ها در پایین دره مستقر شده اند.

«ماگوس» خود را به یک افسر امریکائی بنام «ثنا یگر» معرفی میکند و میگوید برا درم (ورنر) سازنده موشکهای «وی-۲» در چهل متری شما است من میخواهم با فرمانده شما حرف بزنم.

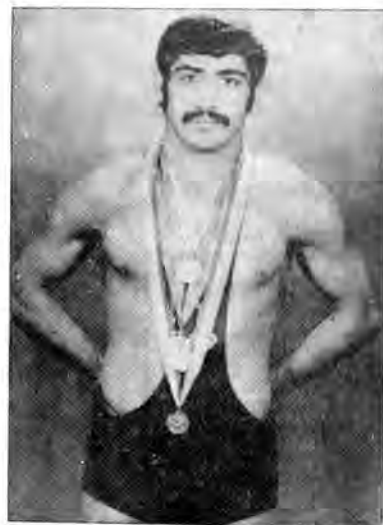
«ثنا یگر» نمیخواهد خودش را در کاری که مسئولیت دارد گرفتار کند با این همه میگوید «برو این آدمی که میگوئی مخترع «وی-۲» است پیش من بیار.

نیم ساعت بعد مرد جوانی را که بازوی چپش با بند بسته شده است از راه میرسد و به «ثنا یگر» معرفی میشود.

«ثنا یگر» سراپای «ورنر فن براون» را ورنه انداز کرده میگوید آن دانشمند آن نابغه شما هستید، شما که بچه سال جوانید. در آن واحدها عکاس دورا و را میگیرند دانشمندان جوان رفتاری آزادانه دارد. خودش را نباخته است به اسیران دیگر شباهتی نه دارد اما در واقع او مهمترین اسیری است که امریکا تا کنون گرفته است، روز بعد سروان «ثنا یگر» که مایل به دخالت در ماجرای «ورنر براون» نبود بخاطر بازداشت مهمترین اسیر المانی مدال میگیرد. در این زمان دنیا (براون) را میشناسد با آنکه او جوان است نامش، با افسانه های فراوانی که در راکت های سری المان بر سر زبان هاست در آمیخته است او شکاف تسلیحاتی المان نازی را پر کرده است سلاح سری دیگر هم ساخته است که قدرت روزگار را به وحشت افکنده است.

پهلوانان ما

از جگرن « محتشمی »

نجف علی پهلوان جوان از دو مسابقه بین المللی دو مدال بدست آورد

پهلوان غلام صدیق دارنده ۲ مدال طلا و برنز از مسابقات بین المللی

یکبار دیگر حماسه های گذشته را

زنده ساخته و بابدست آوردن چندین مدال

موفقانه بکشور مراجعت کردند

مشهور در آمادگی بسر نبرده و موفقیت او بعید جلوه میکند بعین ترتیب غلام سخی را که نیز از بهترین پهلوانان کشور میباشد و صاحب مدال برنوز از مسابقات بین المللی هم میباشد گفته بودیم که به نسبت عدم آمادگی امکان موفقیت او متصور نیست .

نسبت بشریفان الله ذکر شده بود که کشتیگیر با انرژی بوده و گرفتن مدال او بعید نمی نماید .

باین ترتیب وقتی به نتایج مسابقات نظر میندازیم می بینیم که پیشگویی ماصدقی صد درست به حقیقت پیوست قسمیکه نجف علی در وزن ۴۸ کیلو گرام بعد از اجرای ۵ کشتی که تقریباً اکثر از حریفان خود را توش نمود مدال طلا را بدست آورد .

در ۵۲ کیلو گرام پهلوان جوان کلوپ عسکری بعد از شکست دادن حریفان جاپانی ، پاکستانی و لیبیایی به نسبت

بعد از انجام یک سلسله مسابقات در غازی ستدیوم غرض انتخاب تیم ملی پهلوانی بالاخره ۷ تن پهلوانان نخبه تعیین شده و بتاريخ سوم قوس همین تیم برای اجرای ۲ مسابقه بپاکستان و ایران سفر کردند. قبل از آنکه بشرح نتایج کشتی پهلوانان خویش با کشتیگیران خارجی پردازیم در اینجا باید یک موضوع را که در شماره گذشته پیش بینی شده بود باز هم مختصراً مرور کنیم .

در شماره پیشتر بعد از تحلیل کشتی تیم انتخابی یادآور شده بودیم که صدیق زرگر از هر وقت دیگر آماده تر به نظر خورده و مدال او به طلا مبدل خواهد شد. همچنین درباره نجف علی هم گفته شده بود که این پهلوان تازه بمیدان آمده با انرژی و تخیلی که دارد گرفتن مدال طلای او حتمی به نظر میخورد . برعکس نسبت بنا بر علی دارنده مدال طلا از مسابقات بغداد گفته بودیم که این قهرمان

باختن بانمره از کشتیگیر ترکیه مدال نقره را نصیب خویش ساخت .

دروژن ۵۷ کیلوگرام محمد ناصر و همچنین در کلاس پنجم وششم ناصر علی و غلام سخی چون هر دو باخت داشتند لذا از جدول مسابقات حذف شده و مغلوب شناخته شدند .

در وزن ۸۲ کیلوگرام شجاع الدین باشکست دادن پهلوانان عراق و پاکستان و یک باخت از پهلوان ترکیه بمقام دومی رسیده و موفق بکسب مدال نقره گردید .

باساس شرح فوق تیم کشتی هفت نفری افغانی در بین ۸ مملکت اشتراک کننده بایست آوردن ۲ مدال طلا و ۲ مدال نقره بعد از ترکیه بمقام دوم قرار گرفته و جاپان بعد از افغانستان مقام سوم را بدست آورد .

بتاریخ نهم ماه قوس پهلوانان ما غرض مسابقات در جام آریامهر یک سلسله مسابقات را در ایران انجام دادند .

در این مسابقات که بهترین پهلوانان از سراسر گیتی جمع شده بودند علاوه از افغانستان و ایران پهلوانان مشهور اتحاد شوروی - آمریکا ، آلمان شرقی ، عراق ، جمهوری متحده عرب ، رومانیه ، بلغاریا ، جاپان ، لهستان ، ترکیه و مغولستان نیز حصه گرفته بودند .

در این دور از مسابقات ۲ تن از پهلوانان مانجف علی و محمد صدیق زرگر توانستند که یک یک مدال دیگر بر افتخارات خویش بیفزایند .

نجف علی پهلوان جوان که دارای ۱۸ سال عمر بوده وشاگرد پهلوان مشهور محمد ابراهیم میباشد در حقیقت این اولین مسابقه اوبسویه جهانی بود .

نجف علی در این دور از مسابقات یک پهلوان عراقی و یک پهلوان ایرانی بنام اسمعیل خلیلی را ضربه قتی کرده همچنین بهترین پهلوان این وزن ایران بزم آور را با امتیاز ۱۲ - ۸ مغلوب خود ساخته و در یک مسابقه دیگر پهلوان بلغاریائی را با ۱۸ در برابر ۹ امتیاز شکست داد .

نجف علی به نسبت ۲ شکست مقام اولی خود را از دست داده و بر دینف سومی قرار گرفت .

نجف علی راجع به بهترین مسابقه از نظر خودش در طول این مسابقات گفت: دلچسپ ترین مسابقه از نظر خودم کشتی بین قدیر نخودچی وحسن زارع بود، زیرا در مسابقه اول حسن زارع قدیر نخودچی را توش کرد در حالیکه در تمام مسابقات دیگر قدیر نخودچی حریفان خود را توش کرده و مدال طلا را در گردن آویخت در حالیکه حسن زارع مستحق مدال نشد .

کشتی بسیار خوب دیگر بین ارسن الله وردیف از اتحاد شوروی و ولید منصور از عراق بود. این دو کشتی گیر بصورت برق آسا کار کرده و تخنیک های بسیار خوب و جدید را بکار میبردند که در نتیجه اولی صاحب مدال نقره و دومی مدال برنز را بدست آورده. همچنین نجف علی افزود.

بهترین خاطره خوش از این مسابقات برای خودم

مسابقه ام باحسن راستگو بوده زیرا ۲ مرتبه این پهلوان مرا در کابل شکست داده بود در حالیکه در ایران به بسیار آسانی اورا شکست دادم. صدیق زرگر نیز در این دور از مسابقات اکثراً از کشتی های خود را باتوش کردن پسر رسانید اما به نسبت ۲ باخت با اختلاف نمره صاحب مدال برنزدروژن خود گردید .

بعین ترتیب دیگر پهلوانان ما نیز یک سلسله مسابقات را با حریفان خود انجام دادند که از آن جمله ۲ نفرشان بمقام پنجم و یک نفر از آنها بمقام ششمی دست یافت .

نتایج مسابقات جام آریامهر بصورت عمومی که در ده کلاس صورت گرفته و تقریباً اضافه تر از یک هفته وقت را در بر گرفت به شرح ذیل بدست آمد .

در ۴۸ کیلوگرام

- ۱- انا تولی بلا کازوف از اتحاد شوروی اول شد
- ۲- عزیز رستمی از ایران دوم شد.
- ۳- نجف علی از افغانستان سوم شد.
- ۴- یورمن پوردانوف از بلغارستان چهارم شد.
- ۵- ماسالی اوکس از جاپان پنجم
- ۶- کی شی واتا از مغولستان ششم شد .

۵۲ کیلوگرام

- ۱- قدیر نخودچی از ایران .
- ۲- ارسن الله وردیف از اتحاد شوروی.
- ۳- ولید منصور از عراق
- ۴- دیمینر و فیلف بلغارستان
- ۵- میکی امریکا و رایبش هات از آلمان شرقی .

۵۷ کیلوگرام

- ۱- رمضان خدر از ایران.
- ۲- ایوان توچوف بلغارستان .
- ۳- بورگیس باغدا سا ریان اتحاد شوروی.
- ۴- ویسلا و کونچاک لهستان
- ۵- محمد ناصر افغانستان
- ۶- بدرالدین سویچ ترکیه

۶۲ کیلوگرام

- ۱- محمد رضائی از اتحاد شوروی
- ۲- الکسندر میشوروف از اتحاد شوروی .
- ۳- غلام صدیق زرگر از افغانستان.
- ۴- اردگان کوشاک از ترکیه .
- ۵- هیروشی از جاپان .
- ۶- علی حسین از عراق.

۶۸ کیلوگرام

- ۱- محمد خرمی از ایران.
- ۲- الکسندر ماتیوف از اتحاد شوروی.
- ۳- دلخوژکوف از بلغارستان .
- ۴- پراوگر دگر هارد از آلمان شرقی

۵- وهبی اکداک

۶- واریوش چی فی

۷۴ کیلو گرام

۱- منصور بزرگ

۲- رشید قراپاچاف

۳- همیل فرد

۴- یات اسقلان

۵- ماریان یارکالا بو

۶- غلام سخی

۸۲ کیلوگرام

۱- یان کودسکی

۲- همت اورون

۳- جواد افشارپور

۴- ویکتورواژیف

۵- شجاع الدین

۶- حسین علی

۹۰ کیلوگرام

۱- اورنی پرت

۲- پاول کوچفسکی

۳- علی بیات

۴- کاظم حسین از عراق و یوسف سعداف از بلغارستان

(مشترکاً)

۶- عظیم بلبل

۱۰۰ کیلوگرام

۱- بی سلطان نوف

۲- گرک اولاند

۳- توتاش بوسه

۴- اسیدیکا ما کوف

۵- والنتین پتوف

۶- علی توپچی

۱۰۰ کیلوگرام ببالا

۱- سسلان اندیف

۲- سمون لادپسلاو

۳- ارلاندوان لیت

۴- علی پرویزی

۵- محمود لطیفی عمیده از مصر و علاوالدین ایلدریم از ترکیه

مشترکاً پنجم شدند .

در اخیر باید علاوه کرد که دیدار آخری کشتیگیران ما با پهلوانان خارجی و بسویته جهانی نه تنها پهلوانان ما را مستحق چندین مدال های طلا ، نقره و برنز گردانیده بلکه برای اولین مرتبه میباشد که جراید خارجی نسبت بوزن شکاران ما اظهار نظر کرده و آینده برخی از ایشان را بسیار ثمر بخش

و امیدوار کننده و حتی خطری برای بزرگترین تیم های جهان نبی خوانده که در اینجا بطور نمونه شمه بی آنرا از نظر میگذرانیم در شماره (۲۲۱) دنیای ورزش مطالب ذیل نسبت به پهلوانان مانوشته شده .

« شوروی قدرت بزرگ جهان باده پهلوان خویش پهلوان ایران را تهدید میکرد در حالیکه رقبای سرسخت مثل بلغارستان ، آلمان شرقی ، لهستان و افغانستان را نیز در پیشرو داشتیم .»

« افغانها که سال پیش جرعه های اردوی آنها نمایان شد ، حالا رشد بیشتری از نقطه نظر کیفیت نشان میدهند ، این یک توهم نیست زیرا کشتی گیران افغانی بر بزرگانی از ایران و شوروی پیروز میشوند و این عریا نگر این واقعیت است که اگر ملتها بپذیرند در ساحه تلاش و کوشش و راهبری معلم ورزیده میتوانند بسر منزل مقصود برسند .»

افغانها نمونه روشنی هستند که علیرغم کمیت اندک ، اندک خود را در سطح آسیانمایان میکنند . در مجله دیگر خارجی چنین نوشته شده « در ۶۲ کیلوگرام ایران انتظار قهرمانی را داشت ، در سطح داخلی مبارزه فشرده تر است و حریفان خارجی تهدید کننده بنظر نمیرسند . مشیروف روسی و غلام صدیق افغانی جدی ترین مهمانان این وزن هستند . زیرا قسمیکه دیده شد قدرت پور کریمی از ایران ۱۲-۱۴ از یک جاپانی شکست خورد در حالیکه همین جاپانی را به بسیار آسانی صدیق افغانی مغلوب خود ساخت .»

در صفحه ۶۴ همین شماره زیر عنوان « نمایش یک افغانی » چنین نوشته شده :

« افغانها یک ۸ کیلوی خوب و جسور بنام نجف علی را بمیدان فرستادند و غافلگیری بزرگ را در ۴۸ کیلوگرام همین نجف علی افغانی ایجاد کرد قسمیکه محمد بز آور را شکست داده این اولین نتیجه برای نخستین بار است که یک کشتی گیر در سطح ملی ایران مغلوب یک افغانی میشود . اگر همچنان همین کشتی گیر به پیش برود آینده درخشانی را در پیشرو خواهد داشت .»

بعین ترتیب یک سلسله مطالب دیگر را نیز برخی از جراید ایرانی در اطراف انکشاف و ارزش تیم پهلوانی ما بقید تحریر در آورده بودند که ماتنها ذکر مختصری از آن بعمل آوردیم .

آرزو مندیم که جوانان ورزشکار ما هنوز هم طبق خواسته های دولت جمهوری خویش به موفقیت های بیشتر و بزرگتری دست یافته و حماسه های گذشته را باز هم تکرار کنند .

پایان

مشعل المپیا

خوانندگان عزیز می‌دانند که سه سورت تر بیه بدنی چندین صد سال قبل از حضرت مسیح در یونان باستانی بوده و از آنجا در سرور ایام به مملکت رومن و غیره ممالک متقدم آن زمان پهن شده است چنانچه تر بیه بدنی حقیقتاً از آنجا سرچشمه گرفته و دوره تکامل خود را طی نموده بود، قراریکه مورخان تربیه بدنی اظهار عقیده می‌نمایند طرز تربیه مربیون تربیه بدنی آنوقت نهایت مهم و مفید و جوانان آن زمان را حسب دلخواه تحت تربیه در آورده و ذریعه آنها قوه دفاع ملی را تکمیل و با اثر فتوحات متمادی کلتور مملکت را اهمیت پرافتخاری بخشیدند گویا نه تنها ورزشکاران بلکه عموم ملت از اجرای تربیه بدنی و مسابقات اولمپیا بر خور نار بوده و افتخار تندرستی و اندام متناسب را که در روز نمایشات و مسابقات مورد ملاحظه قرار میدادند چنانچه نصب العین و ریدال هر یک و ورزشکاران زمان ساختمان بدن (آپلو) که تا الحال از حیث پروپرسیون (تناسب) تکمیل تناسب اندام را آشکار می‌سازد بوده است . چون یونانیهای قدیم با اجرای تربیه بدنی با کمال ذوق و دلچسپی

مشغول بودند و برای نمایشات و مسابقه اولمپیا ترتیبات مکمل می‌گرفتند لذا آنها در صدد آن بودند که ایام نمایشات خود را بصورت عید ملی جلوه و برای آغاز آن ترتیبات تشریفاتی که مسابقات را در انتظار تماشاچیان رونقی مخصوص می بخشید داشتند گویا در روز اول مسابقات که روحانیون جمع و حیوانات چندی را طور قربانی بنام خداهای متعددی که داشتند ذبح و در محل مخصوص آن زمان (۱۹۲ متر طول داشت) شعله‌های را برای احترام برها می‌نمودند یعنی مشعل اولمپیا در اولین مسابقات اولمپیا یونان قدیم (۵۰۰ سال) قبل از میلاد حضرت عیسی (ع) رویکار آورده بودند ولی تعقیب و اجرای آن در المپیاهای قرن بیست بجز از المپیا سنه ۱۹۳۶ برین صورت نگرفت گویا حکومت ناسیونال و زوسیالیست المان برای اجرای این امر حاضر و آماده گردید و تقریباً مسافت سه هزار کیلومتر را توسط سه هزار نفر ورزشکار طی و شعله اولمپیا را که امعید (سایس) یکی از مشهورترین خداهای متعددی یونان قدیم افروخته شده و از ممالک غربی اروپا به استدیوم برلین که یکی از قشنگترین ستودیمهای جهان محسوب

میشود انتقال داد شد که برای دوره مسابقات اولمپیا شب و روز میسوخت بعداً موضوع انتقال دادن شعله اولمپیا که سمبول اتحاد و امنیت ملل جهان تعبیر و تلقی میشود ذریعه هیئت ارگانیزسیون اولمپیا لندن مطرح بحث قرار گرفت و عملی شد ولی این دفعه شعله مذکور که از معبد ساینس (شهر المپیا) گرفته شد ذریعه کشتی الی جزیره کرفو (شمال غربی یونان) و بعداً الی بندرگاه (باری) تقریباً جنوب شرق ایتالیا انتقال یافت و از آن بی بعد ذریعه ۱۶۸۸ نفر ورزشکار از راه ائکونا و بلو نچنا میدان (ایتالیا) و کوتل زمبلن (سویزرلند) جینوا و روزان بیسا نکون و شهر نانیسی (فرانسه) ولکسمرک و شهر نامور و برسل (بلجیک) و ژانیا داخل خاک فرانسه از طرق بحیره ما نشس و بعداً بلندن انتقال داده شد که مجموع مسافت طی شده به ۳۱۶۰ کیلومتر بالغ میشود و هشت ارگانیزسیون اولمپیا فنلاند نیز به همین اساس شعله اولمپیا را از شهر اولمپیا (یونان) به هلسنکی خواهد برد تا بسلسله ترادیسسیون یکی از بزرگترین تبلیغات مسابقات جهانی را به حسب مقررات کمیته اولمپیک بین‌المللی اجرا نموده باشد .

دلمر دور انگو

گتوری اغیزی

اوردوالی ددوسو ونوی نانومترو غخه لردی له منهنجی .
دلمر دساورای بنفش وپانگی اندازه دکال دمخلفو
موسمونو په مطابق توپیر کوی اود یوی غیری په ترخ
غرگنده شوه چه دستجاه ایا لاتو په شمال ختیز کسی هغه
دشعشعا تواندازه چه د پوتکی د التهاب سبب کیوری ددسامبر
په میاشت کی دهغه مقدار غخه پنخلس چنده زیاتدی کوم
چه دجون په میاشت کی د محکمې په مخ منتشر کیوری .

د وړانگی مختلفی او متعددی اغیزی کولای شی
دوژندیوشیانو په وجود باندی په مستقیم او یا غیر مستقیم ډول
وی چه دهغه له جملی غخه دطبعی وړانگواغیزی په پوتکی
باندی هم دپتالوژیکي ناروغیو او هم دعضویت دمخفظوی
تدابیرو دپراخوالی باعث وگرخی دهغه له جملی غخه دلمر
دوړانگی ضرر لرونکی اعراض چه مخکببې له هرغځه دلمر
په اثر د پوتکی سولجیدل چه ډیر معمول او پیژندل شوی
نهدی دیادونی وردی باید وویل شی چه دلمر دوامداره
اشعشع په مستعدو اشخاصو بانندی دجلدی سرطان
عوامل هم تر مینځه کوی .

هغه التهابونه چه دلمر دډیر زیات تودوالی په اثر
مینځ ته راخی دهغه دستقیمی اغیزی له لیاری هم دوینی
په کوچنیو شرائینو باندی اغیزی ښندی اوهم دمخصوصو
زهریاتو دترمینځه کیدو سبب کیوری چه نوموړی زهریات
دایدیرمال انساج تخریبوی او وروسته له هغه د وجود
په چاپیریال غرخی او بیا هغه بحای کببې دشعریه عروق په
تخریب دسره رنگ په او پتو حرارت اود ډیر سیدو او درد
سبب کیوری چه په تیره بیاپه شارونو او صنعتی مناطوقی
«لمرسوی» دژوند د نوی پدیدو غخه دی لځکه وجود په
مرتب او تدریجی ډول دلمر تروپانگی لاندی راخی او
دهغه په مقاومت باندی زیاتیری چه ډیر ژر په التهاب
«اولمرشوی» نه مخامخ کیوری .

دلمر دورانگی غخه دگتې اخستوله لیاری دویتامین

غرنگه چه دژوندانه دوام اوبشپړوالی دلمر دورانگو
مدیون دی ددی له کبله د تعجب بحای نه دی چه ټول
موجودات اوله هغه جملی غخه انسانان د وړانگی د اغیزی
په مقابل اودهغه بدلونونو چه د ورخی په مخلفو ساعتو او
دکال په مخلفو موسمو پیپییری مختلف عکس العملونه ښی .
دمثال په توگه د محکمې د کوی په میلونو هغه خلک چه په
معتدلو مناطوقی ژوندکوی داوری درارسیدو سره سم
دهغوی د بدن پوتکی تور اوړی او سبب کیوری ترغو
دهغوی د پوتکی لاندی دویتامین «ی» جریان سرعت وسومی
داویتامین چه دکلسیم او فاسفور په استقلاب او دهلو کو
د تقوی په برخه کی په ژبه پوری نقش لری دلمر دورانگو
په مقابل دپوتکی لاندی انساجو کی دلمپ نیو موادو غخه
حور ډیری، پوهان دورانگی دمخلفواغیزو اودهغه په مقابل
کی دغرو عکس العملونو په هکله ډیری غیری او تدهقیقات
کړیدی حتی داچه پدی وروستيو کلونو کی دیرقان دناروغی
په ضد چه اکثره کوچیان پری مصابیری اودهغوی دسپینی
سبب کیوری دورانگی لځخه اغیزه ناک گته اخستل کیوری، په
همدی توگه دپوتکی په غینو ناروغیو کی دورانگی غخه
استفاده کول ډیری گتې لری .

دلمر دورانگی اثر د بدن دنننی ترشحاتو د اغیزی له
لیاری اکثر بیوشیمیکی او فزیولوژیکي فعالیتونه تر تاثیر
لاندی نیسی او ددی لیاری د وجود په سلامتې باندی
اغیزه من تمامیری چه دا اغیزی تر ډیری زیاتی
اندازی دلمر دورانگی دستقیمی اغیزی محصول دی .

مصنوعی تشعشعات که تریوی اندازی دلمر دورانگی
دعضو گتو رو جنبو غخه بر خوردار هم وی، ولی دهغه
په غتک کی ډیر نور زیانونه لری او غرنگه چه پوهیرو
دلمر وړانگه که غه هم د اتموسفیر له مختلفو طبقاتو غخه
تیریوری او تصفیه کیوری، نو لځکه هغه طیف چه دسوج

(دی) تولیدول چه دوجود په انساجوکی مونده کپړی دورانگی د پیژندل شوو گټو څخه دی دا ډول ویتامین (ویتامین بی) چه دلمردورانگی له کبله پخپله په عضویت کی جوړپړی نسبت وهغه ویتامین بی ته چه اکثر وخوروکی موجود دی پیرتوپیر لری .

سره له دی چه دوهم ډول ویتامین هم کولای شی دی ضرورت تر سره کړی اما دلیری ویتامین تراندازی نشی کولای چه گټور تمام شی، لځکه دهغه تحقیقاتو اوڅیرنوله مخی چه شوی څرگندپیری چی د لمر وړانگه د « بی » د ویتامین په هکله پیر اغیزه من دی نسبت وهغه نورو ویتامینونو ته چه په غذائی موادو کی مرنده کپړی .

په اروپائی پیرو هیوادوکی د دوهم ډول ویتامینو څخه گټه اخستل په مرتب ډول مخ په کمیدو دی لځکه مطالعاتو پودلی چه دهغه پیر زیات استعمال سمی اغیزی ترمینه کوی او د پلووی د تخریب او د بدنضعفیت سبب

کپړی او هم دوینی پیر زیات مقدار کلسیم او کاسترول ضایع کوی وروستی څپرنی څرگند کړیدی چه دلمردورانگی عدم تقابل خصوصاً د ژمی په موسم کی ، ولوکه پیر ویتامینونه د خورو له لیاری لاسته راخی د کلسیم داختملال باعث گرځی او دهغه وروستیو تحقیقاتو په ترڅچه یوگروپ اشخاص د بولسو هفتوود تر سره کیدو پوری تر آزموینی لاندی و نیول شول او داوومی اونی دپای ته رسیدو وروسته څرگند شو چه په نومورو اشخاصوکی د عضویت داستفادی قابلیت له کلسیم څخه ترخلویشته فیصدو پوری ټیټ شویدی او کله چه د اعدم تقابل تر نورو څلورو هفتو پوری دوام وموند د خور له لپاری د کلسیم څخه د گټی اخستو میزان لاهم مخ په ټیټیدوشو او تر ۲۵ فیصدو ورسید .

د یادولو وړ دا چه نوموری اشخاص ددی تجربی تر وخت پوری گرچه دمصبوعی تشعشعاتو څخه مستفیدو، یوالخی دلمردورانگی څخه گټه نشوای اخستلای - (پای)

دهوائی تفوق...

(۸۸۵ مخ پاتی)

وخت کی شوی دی او دی نتیجی ته رسیدلی ده چه دزیاتره هوائی جگړی د ۲۰۰۰ او ۹۰۰۰ مترو لوړوالی په حدودو کی شوی دی او ددغو جگړو په وخت کی د الوتنی اعظمی سرعت له $M=1.5$ سره انډول درلود اوله دغی اندازی څخه ندی لوړ شوی. فانوم الوتکو دغسی هوائی جگړی حتی د ۲۰۰۰ او ۶۰۰۰ مترو لوړ والی په حدودو کی اجرا کړی دی چی دهری هوائی جگړی په پای کی ئی لوړوالی کم شوی او منځنی سرعت اندازه ئی د $M=0.8$ او $M=1.0$ په حدودو کیه وه .

د الوتکو دچټک گرز اجرا کول د الوتنی د سرعت په محدود تغیر ($M=0.8+2$) سره تا مینپیری اود ژر ارتفاع نیولو سرعت ئی له $M=0.9$ سره متناسب دی.

هوائی غلیم کولی شی چه په راز ، راز چټکتیا ووسره حتی دغیر له سرعت نه په لوړ سرعت سره زموږ الوتکی ته له مقابل لوری څخه ځان رانژدی کړی اود هغی دشاخواته ځان ور برابر کړی. که په دغه وخت دواړه خواوی هڅه وکړی چه یو دبل شاته دبرید لپاره ځان ور برابر کړی دوی به هرو مرو دغیر دسرعت په شا او خوا سرعت سره مانوری اجرا کوی .

د گرز د شعاع اندازه د الوتکی په لوړوالی پوری اړه لری هر څومره چه لوړ والی کمپیری په هماغه اندازه د گرزو نو شعاع هم وړوکی کپړی .

له پورتنیو لیکونو څخه دا خبره جوته شوه چه دهوائی جگړی ساحه د لوړوالی او سرعت له نظره پیر کلکه محدوده شوی ده. ددغی ساحی اندازه به په نژدی راتلونکی کی تغیرونه خوری او دهغو او صافو دښه کیدو په هکله به هڅه وشی چه هوائی تاکتیکی تفوق او حاکمیت تامین کړی .

کوم شی چی په مانور لرونکی هوائی جگړه کی دوسالی په امکاناتو پوری اړه لری ددغولاندی نتیجو باعث گرزنی - دوسلی لس محلیز بڼه توب دتو غنډ یو دسیستم امکانات پنځه محله زیاتوی - دا داره شویو توغندیو دمانور د قابلیت لوړیدل پیره لپوه گټه لری او د لځکه چه هغه دتدا فعی هوائی جگړی په نتیجه بانندی پیر کم تاثیر اچوی .

- یوازی د الوتکی مانور کولی شی چی هغه تفوق له منځه یوسی او خنثی ئی کړی کومه چه غلیمه تر لاسه کړی وی څرنگه چه خارجی څپرو نی په گوته کوی دهغو ښکاری الوتکه جگړه ایضا امکانات چه پدی نژدی راتلونکی کی منځ ته راشی دمانور لرونکی هوائی جگړی په وخت کی تر پیری اندازی پوری لوړ شوی دی.

دویتنام په هوائی جگړو کی چه کومی فانوم الوتکی په فعالیت بوختی وی د هغوی د کشش دقوی او وزن انډول ۰،۷ او په وزرونو بانندی ئی مخصوص وزن ۳۹۰ کیلو گرامه په یوه سانتی متر مربع بانندی وه په داسی حال کی چه د $F=I^2$ ډوله الوتکی دغه ارقام ۱،۱۵ او ۲۴۳ کیلو گرام مخصوص وزن په سانتی متر مربع سطح بانندی دی. دا اعظمی سرعت او عملی سقف اندازه ئی تقریباً لکه د پخوانیو الوتکی غوندی دی. که په بل عبارت ووايو هغه او صاف چه په تیر وخت د ښکاری الوتکو لپاره اساسی بلل کیدل اوس د پیراهمیت وړ ندی اود هغوی لالوړیدو څخه ډډه شویده .

په دی برخه کی د لکا لوجیکو نتیجی او تجربی اساسی رول لری. د «انراویا» نومی مجلی له لیکنی سره سم د «نارت روپ» کمپنی د ښکاری الوتکو دهغو جگړه ایزو فعالیتونو تحلیل کړی دی چه د کوریا ، ویتنام او منځنی ختیز دجگړو په

صاحب منصبانیکه در سال ۱۳۵۵ به یک رتبه ترفیع نایل شده اند

بقیه شماره گذشته

		صاحب منصبانیکه به رتبه جگتورنی ارتقاء جسته اند:	
محمد امین	ولد	غلام سخی	غ جمال الدین ولد جمعه خان
علی محمد	»	میرزا محمد	» خان آقا
امیر محمد	»	فیض محمد	» ذلی احمد
محمد محسن	»	محمد یوسف	» غلام محی الدین
میر نسیم	»	میر صاحب	» محمد انور
تیمور شا	»	پهادر شاه	» میر احمد
محمد نبی	»	غلام مصطفی	» احمد خان
محمد کاظم	»	محمد انور	» غلام حیدر
آقا محمد	»	اختر محمد	» نورا جان
سید احمد	»	گل احمد	» محمد زمان
گل محمد	»	محمد انور	» ولایت خان
سپیل خان	»	عمر آخان	» عبدالخالق
محمد سعید	»	سید آقا	» محمد داود
محمد غلام	»	محمد وکیل	» عبد الباقی
فتح محمد	»	سلطان محمد	» احمد الله
داور شاه	»	محمد آجان	» عبد القدیر
غلام دستگیر	»	بسم الله	» حبیب الله
عبد الغفور	»	عبد العنبر	» جانگل
تاج محمد	»	عبدالمحمد	» محمد ظاهر
داد محمد	»	عطاء محمد	» محمد هاشم
حبیب الرحمن	»	سیف الرحمن	» عبد الغنی
عبد الحکیم	»	گل رحیم	» فضل احمد
رحیم جان	»	نقیب الله	» حبیب الله
میرزین العابدین	»	میر جمال الدین	» محمد حسن
عبد الروف	»	عبد القدیر	» محمد ظاهر
محمد صاحب	»	محمد قاسم	» شیر محمد
رسول خان	»	دلبر	» عبد الهادی
نور علم	»	سید رحیم	» نصر الله
سراج الدین	»	شیر آقا	» امین الله
قیض محمد	»	عبد الفتاح	» خلیل احمد
محمد صدیق	»	عبد الغریز	
عبد القدوس	»	غلام حضرت	

غ	عبد الحق	ولد	عبد الکریم	غ	شیرین محمد	ولد	داد محمد
»	محمد عظیم	»	جمعه خان	»	عبد الحمید	»	فدا محمد
»	غلام ربانی	»	غلام دستگیر	»	سید احمد شا	»	سید عبدالغیاث
»	برکت	»	ملک خان	»	محمد ہاشم	»	گل رسول
»	عبد الرحمن	»	ملا محمد	»	میراجان	»	کندری
»	شاجہان	»	شا پسند	»	علی محمد	»	پیر دوست
»	گل محمد	»	عبد الرحیم	»	خوازک	»	عبد الغنی
»	سید محمد سعید	»	سید ابراہیم	»	عبد المنان	»	شیر علم
»	عبد السمیع	»	محمد اکرم	»	عبد الرحمن	»	تاج محمد
»	امان اللہ	»	محمد داود	»	رحمن الدین	»	فقیر محمد
»	سید عالمشا	»	سید اشرف	»	حبیب اللہ	»	عبد الرحمن
»	محمد اسحق	»	عبد المعبود	»	محمد اکبر	»	رستم خان
»	رفیع الدین	»	شام الدین	»	غلام محمد	»	گل محمد
»	خان محمد	»	محمد اعظم	»	شنا گل	»	خان محمد
»	محمد حسن	»	عبد الواحد	»	غلام حسین	»	غلام عثمان
»	غلام رسول	»	عبد الرحمن	»	عبد الحمی	»	غلام حیدر
»	عبد اللہ	»	امیر محمد	»	سیف اللہ	»	عبد الصمد
»	محمد قاسم	»	بسم اللہ	»	محمد آجان	»	خان علم
»	سید حبیب	»	خان کلان	»	غلام عمر	»	خواجہ عمر
»	سید خان	»	شیر خان	»	عبد القا در	»	در محمد
»	محمد حسن	»	اختر محمد	»	محمد نعمان	»	محمد امین
»	سید ولی	»	محمد حسین	»	عبد الجمیل	»	سلطان محمد
»	نثار احمد	»	محمد ابراہیم	»	نور الدین	»	طلب الدین
»	محمد حسن	»	عیان بیگ	»	محمد نظر	»	رسول خان
»	حقیق اللہ	»	حبیب اللہ	»	شریت	»	داد محمد
»	گل آقا	»	شمس الدین	»	عبد القیوم	»	عبد اللہ
»	محمد اعظم	»	گل علم	»	میر عظیم الدین	»	میر جلال الدین
»	شراز الدین	»	شرف الدین	»	رضوان اللہ	»	غلام گل
»	صالح محمد	»	سید محمد	»	محمد عمر	»	سلطان محمد
»	امرا اللہ	»	حسن	»	حبیب سید	»	صاحب رضا
»	ابراہیم	»	شیر احمد	»	عبد المجید	»	عبد الرشید
»	محمد نعیم	»	مرزا محمد طاہر	»	غلام ربانی	»	غلام دستگیر
»	عبد الشکور	»	عبد الرسول	»	محمد عمر	»	معین
»	محمد آجان	»	محمد حسن	»	شام محمود	»	عبد الکریم
»	سید عبدالرشید	»	سید برهان الدین	»	سید اکبر	»	سید رحیم
»	نور احمد	»	غلام محمد	»	عبد الحمید	»	محمد ناصر
»	جمعه گل	»	غلام دستگیر	»	محمی الدین	»	عبد الصمد
»	قمر الدین	»	محمد حیدر	»	محمد عظیم	»	محمد حکیم
»	عبد اللہ	»	نور محمد	»	محمد شقیق	»	محمد حسین
»	غیاث الدین	»	صدر الدین	»	راز محمد	»	باز محمد
»	میر حمزہ	»	عبد الرحمن	»	عبد الرب	»	عبد القاسم
»	عبد العزیز	»	امیر محمد	»	خواجہ محبوب	»	خواجہ داؤد
»	شیر محمد	»	شال محمد	»	غلام گل	»	سید گل

غ	عبد الوهاب	ولد	پیر محمد
»	بتن احسان	»	محمد احسان
»	محمد عیسی	»	برتر
»	شیر احمد	»	ملک خان
»	عبد الله	»	اختر محمد
»	عبد الرحمن	»	محمد خان
»	عبدال خان	»	غلام محمد
»	عبدال جبار	»	عبدال محمد
»	سید بهادر	»	سید ولی
»	سید عبدال رحیم	»	سید احمد شاه
»	محمد حسین	»	محمد طاوس
»	امین الله	»	شیر علی
»	فضل احمد	»	حاتم خان
»	محمد نادر	»	محمد سرور
»	نظام الدین	»	عبدالرزاق
»	محمد عمر	»	خدا اینور
»	محمد عیسی	»	عبدالواحد
»	غلام مصطفی	»	محمد اسمعیل
»	محمد میر	»	محمد عمر
»	عبدال کریم	»	عبدالباقی
»	غلام فاروق	»	فقیر محمد
»	کریم خان	»	ختم خان
»	سیف الرحمن	»	ملاحسن
»	صالح محمد	»	محمد قاسم
»	محمد شریف	»	سید قاسم
»	جان داد	»	لالا جان
»	محمد دین	»	نامدار
»	حیات الله	»	محمد قاسم
»	لایق	»	محمد سرور
»	عمر خان	»	طوطی خان
»	محمد ابراهیم	»	عمر خان
»	محمد اکبر	»	غلام سرور
»	عبدالقیوم	»	عبدالکریم
»	محمد حسن	»	پیر محمد
»	محمد ظفر	»	محمد نوروز
»	عبدالرشید	»	مرزا شیرین
»	محمد سرور	»	جان محمد
»	خواجہ امام الدین	»	خواجہ حبیب الله
»	محمد مختار	»	دررانی
»	بہادر	»	مقصود شاه
»	عبدالقدیر	»	عبدالاحد
»	عبدالرزاق	»	عبد الرحمن
»	محمد حسن	»	محمد رسول

لمبری بريدن هايکه به رتبه
نورنی ارتقا هسته اند

ب	مرتضی	»	خدای رضا
»	کبیر الدین	»	زین العابدین
»	محمد عمر	»	عبدالقیوم
»	محمد نعیم	»	کندل
»	محمد شریف	»	محمد اکبر
»	حبیب الرحیم	»	حاجی رحیم
»	محمد کبیر	»	محمد سالم
»	فضل محمد	»	شیر محمد
»	غلام نبی	»	محمد عمر
»	محمد اسرائیل	»	محمد اسمعیل
»	محمد گل	»	حبیب گل
»	عبدالجلیل	»	محمد فتح
»	محمد ظاهر	»	محمد نعیم
»	محمد اسمعیل	»	محمد حیدر
»	علی احمد	»	امیر محمد
»	محمد زمان	»	محمد یوسف
»	خواجہ محمد	»	محمد حیدر
»	میر سلام الدین	»	میر ضیا الدین
»	غلام عمر	»	عبدالسلام

محمد عمر	ولد	ب	محمد زرین	ب	عزیز احد	ولد	ب	اللہ داد
سید خیر اللہ	»	»	سید حکمت اللہ	»	عبدالصمد	»	»	چاندرا شاہ
عبد الصبور	»	»	محمد رحیم	»	سلطان شاہ	»	»	وزیر پادشاہ
محمد سرور	»	»	غیاث الدین	»	سید عبدالستار	»	»	سید داود
عبد القدوس	»	»	محمد ہاشم	»	نور سعید	»	»	غلام سعید
محمد ہاشم	»	»	میر محمد یونس	»	محمد عیسیٰ	»	»	محمد عمر
عبدالحسین	»	»	خواجہ کبیر	»	ملک خان	»	»	اسد اللہ
محمد طاہر	»	»	محمد کبیر	»	محمد ہاشم	»	»	محمد داود
غلام سخی	»	»	غلام مصطفیٰ	»	محمد رستم	»	»	محمد اسلم
محمد یار	»	»	محمد صدیق	»	حاجی محمد دل	»	»	فضل اللہ
نور محمد	»	»	غلام حسین	»	گل محمد	»	»	محمد نسیم
مرزا ابوطالب	»	»	عبد اللطیف	»	محمد عمر	»	»	محمد انور
محمد انور	»	»	عبد الغیر	»	سید غلام محمد	»	»	سید غلام حضرت
مخدوم	»	»	نصر الہ	»	محمد شریف	»	»	محمد ظریف
محمود	»	»	باز محمد	»	غلام حید	»	»	غلام فاروق
احمد خان	»	»	نجیب اللہ	»	فقیر محمد	»	»	غلام عیسیٰ
محمد جان	»	»	عزیز الرحمن	»	عبدالودود	»	»	میراجان
عبد الجبار	»	»	عبد الہ	»	عبد القدوس	»	»	محمد ارشد
محمد غزال	»	»	احمد علی	»	مرزا محمد	»	»	حبیب اللہ
فضل الحق	»	»	حبیب اللہ	»	عبد اللطیف	»	»	زلمی
محمد نسیم	»	»	محمد اسحق	»	عبد القادر	»	»	عبد الہادی
عبد اللہ	»	»	عبد الحمید	»	عبد اللہ	»	»	نجیب اللہ
شیر علی	»	»	عبدالمحمد	»	حبیب اللہ	»	»	اسد اللہ
محمد نسیم	»	»	بیک محمد	»	شیر زادہ	»	»	جمعه خان
محمد کریم	»	»	محمد رحیم	»	عصمت اللہ	»	»	کمال الدین
حیات اللہ	»	»	حبیب اللہ	»	عبد الحکیم	»	»	عبد الغیاث
ولی داد	»	»	سید غنی	»	فیروز خان	»	»	سیف الرحمن
عبد العزیز	»	»	محمد نادر	»	حاجی ابوبکر	»	»	عبد الواع
محمد عیسیٰ	»	»	محمد مقیم	»	سور گل	»	»	اقبال گل
باز محمد	»	»	جان محمد	»	محمد اعظم	»	»	شیر احمد
شیر محمد	»	»	گلاجان	»	حاجی محمد حسین	»	»	میراجان
محمد آصف	»	»	احمد شاہ	»	اختر محمد	»	»	محمد اکرم
نجم الدین	»	»	سیف الدین	»	میر عبدالقدوس	»	»	سید ناصر
محمد قلیچ	»	»	عبدالمجید	»	محمد ایوب	»	»	فضل یوسف
عزیز محمد	»	»	بسم اللہ	»	محمد سرور	»	»	خان محمد
سید اولیاً	»	»	سید یوسف	»	محمد صادق	»	»	محمد انور
محمد نعیم	»	»	محمد کریم	»	عبد القدوس	»	»	عبد الرحمن
تاج محمد	»	»	یار محمد	»	محمد سعید	»	»	عبد العلی
میر محمد	»	»	غلام محمد	»	امام الدین	»	»	نظام الدین
سید علی	»	»	سید فقیر	»	عبد السلام	»	»	عبد الستار
عباد اللہ	»	»	سعد اللہ	»	خدای بردی	»	»	محمد کریم
محمد ظفر	»	»	عبد الرحیم	»	غلام جان	»	»	گل محمد
					عبد الحبیب	»	»	عبد الجلیل

غلام سرور	ب	عبدالقدیر	ولد	عبدالستار	ولد	سراج الدین	ب
الابوبانی	»	غلام جیلانی	»	عبدالحنان	»	گل محمد	»
عبدالرحمن	»	عبدالمتخار	»	نور محمد	»	محمد یعقوب	»
اکرم الدین	»	ضیاء الدین	»	محمد ابراہیم	»	محمد سلیم	»
خواجہ داؤد	»	خواجہ عبدالغفور	»	پیر محمد	»	محمد حسین	»
غلام رضا	»	محمد رضا	»	حضرت شاہ	»	عبدالقاہر	»
عبدالغنی	»	عبدالقیوم	»	محمد علی	»	محمد ہاشم	»
فخر الدین	»	خیر الدین	»	گل محمد	»	محمد ابراہیم	»
محمد اسلم	»	عبدالقیوم	»	دین خان	»	محمد خان	»
محمد عباس	»	محمد ظریف	»	محمد ثواب	»	خیال گل	»
عبدالباقی	»	عبدالرسول	»	بہاوجان	»	ثانی گل	»
ولی محمد	»	ضیاء الدین	»	میر ابوالحسن	»	سید آقا	»
غلام حسین	»	عبدالبصیر	»	عبدالکریم	»	عبدالواسع	»
پیر محمد	»	خان محمد	»	بدل ہای	»	محمد شریف	»
عزیز احمد	»	عزیز الرحمن	»	عبدالحکیم	»	نور آقا	»
عبدالخالق	»	احمد ضیاء	»	سید ابوسعید	»	سید حلیم	»
عبدالرحمن	»	عبداللطیف	»	غریب اللہ	»	در محمد	»
فتح محمد	»	محصل	»	سالم خان	»	غازی خان	»
خواجہ قربان	»	حبیب اللہ	»	حاجی جلات	»	عبداللہ	»
اختر محمد	»	ثنا گل	»	بہرام خان	»	محمد صفر	»
خالق داد	»	عبدالغفور	»	غلام جیلانی	»	غلام ربانی	»
برہان الدین	»	سراج الدین	»	عبدالستار	»	عبدالقدوس	»
نظر محمد	»	نور احمد	»	عبدالکریم	»	عبدالعقیم	»
عبدالکبیر	»	محمد فاروق	»	عبدالفتاح	»	عبدالوکیل	»
عبداللہ	»	امراتھ	»	عبدالغفار	»	محمد اللہ	»
غوث الدین	»	محمد عظیم	»	پار محمد	»	محمد اجان	»
محمد جمعہ	»	عبدالحکیم	»	امان خان	»	محمد امان	»
محمد ایاز	»	محمد انیس	»	حیدر	»	خدا یداد	»
محمد حسن	»	محمد قاسم	»	سرکی	»	ارصلاح	»
میاً محمد سرور	»	میر اکبر	»	عبدالقادر	»	عبدالرحمن	»
فیضی	»	عبدالجبار	»	عبدالمجید	»	غلام حضرت	»
تیمور خان	»	گلاب الدین	»	سید عبدالحمید	»	شیر آقا	»
عبدالمحمد	»	بسم اللہ	»	عنایت اللہ	»	ہدایت اللہ	»
محمد رحیم	»	برکت خان	»	اکبر شاہ	»	صمد شاہ	»
امان اللہ	»	عزت اللہ	»	صفی اللہ	»	سکندر	»
محمد امین	»	عبداللہ	»	حاجی عبداللہ	»	عبدالرسول	»
محمد صاحب	»	در محمد	»	شیر زمان	»	غلام جیلانی	»
خواجہ محمد	»	عین الدین	»	عبدالرحیم	»	نجمان	»
عبدالسلام	»	عبدالعتان	»	صالح محمد	»	جلال الدین	»
محمد رحیم	»	محمد ظاہر	»	فضل احمد	»	محمی الدین	»
غلام سید	»	احمد سید	»	لعل محمد	»	نور محمد	»
محمد علم	»	غوث الدین	»	مرزا مولاء	»	عبدالرؤف	»
عبدالباقی	»	عبدالہادی	»	بوستان	»	قلعہ داد	»

جہان گیر	ولد	ب	غلام سخی	گل مجد	ولد	ب	غلام سرور
تاج مجد	»	»	نثار احمد	داؤد شاہ	»	»	صیغور
نور محمد	»	»	گل مجد	غلام دستگیر	»	»	نور اللہ
مہر حبیب	»	»	مہر علی	شہر خان	»	»	صاحب جان
اللہ خان	»	»	عمر اخان	گلاب شاہ	»	»	سید شاہ
گل مجد	»	»	غلام فاروق	عبد الرزاق	»	»	عبد اکتین
دین مجد	»	»	محمد نادر	عبد الصادق	»	»	عبد الحکیم
قیض مجد	»	»	مجد قاسم	پادشاہ	»	»	مجد شعیب
دوست مجد	»	»	علی مجد	خیر مجد	»	»	فقیر مجد
عبد الحیب	»	»	غلام علی	امین خان	»	»	مجد حبیب
عبد الرحمن	»	»	عبد الغفور	حبیب اللہ	»	»	نجیب جمال
لعل گل	»	»	مجد سرور	عبد اکبر	»	»	خیال مجد
صاحب کمال	»	»	اسلام الدین	میاحیب	»	»	غلام جیلانی
مجد کریم	»	»	مجد ستم	جمعیت خان	»	»	مجد ہاشم
نور گل	»	»	علم گل	گل ...	»	»	حاجی مجد
محمد رحیم	»	»	جان آقا	نور محمد	»	»	اختر مجد
گل محمد	»	»	شاہ ولی	مجد اسمعیل	»	»	محمد یوسف
فضل احمد	»	»	علی احمد	آقا جان	»	»	محمد نسیم
پایندہ مجد	»	»	مجد بہرام	مجد عمر	»	»	عبد الغیاث
مجد انور	»	»	مجد امین	گل مجد	»	»	غلام رحمن
مجد حسین	»	»	اسد اللہ	میر آقا	»	»	سید خورشید
جانجان	»	»	حمید اللہ	عبد الشکور	»	»	عبد الرزاق
خان وزیر	»	»	نصرا اللہ	گل مجد	»	»	جمروز
سیدر سول	»	»	غلام فاروق	غلام دستگیر	»	»	غلام حضرت
محمد ایوب	»	»	تیمور شاہ	احمد خان	»	»	مجد حسین
سید رحیم	»	»	سید پادشاہ	گل احمد	»	»	مجد یار
عبد الرؤف	»	»	عبد الصبور	نور الدین	»	»	غازی الدین
حبیب خان	»	»	عبد الغفار	شیر افضل	»	»	شیر باز
نور احمد	»	»	شیر احمد	صحبت	»	»	محمد نواب
میہ صاحب	»	»	علم جان	سعادت	»	»	سلیمان خیل
شاہ ولی	»	»	شاہ محمود	حاجی عیسیٰ	»	»	مزل
محمد امان	»	»	محمد حسین	شیر محمد	»	»	سید کریم
خان محمد	»	»	نیاز محمد	سید حسین	»	»	سید طالب
محمد ایوب	»	»	عبد الطیف	عبد الخالق	»	»	عبد الرزاق
غلام سعید	»	»	محمد سرور	مجد عمر	»	»	محمود
موسیٰ حلیم	»	»	سید بانور	عبد اللہ	»	»	عبد المجید
میر علم	»	»	محمد یاسین	غلام دستگیر	»	»	غلام حبیب
سید محمد	»	»	محمد کریم	محمد حسین	»	»	محمد اسمعیل
خالق نظر	»	»	محمد امین	خدای دوست	»	»	عبد البہادی
سکندر	»	»	محمد صدیق	امیر مجد	»	»	نثار احمد
محمد خلیل	»	»	محمد شعیب	محمد اللہ	»	»	مطیع اللہ
ولی محمد	»	»	نیک محمد	عبد اللہ	»	»	غلام رسول
علی داد	»	»	مجد امان	تاج	»	»	شاہ ولی

محمد عزیز	ولد	ب سلطان عزیز	خوشدل	ولد	ب میر سلام
عبدالحمید	»	» عبدالمتین	لذیر جان	»	» نور جان
پونس خان	»	» گلپت خان	فضل خان	»	» سراج الدین
محمد افضل	»	» محمد اشرف	محمد حسن	»	» محمد عتیق
سید حسن	»	» سید نادر شاه	محمد امین	»	» عبدالله
محمد جان	»	» محمد قاسم	باز محمد	»	» عبدالمجید
عبدالغفور	»	» محمد نسیم	محمد نوروز	»	» نیک محمد
سید سرور	»	» سید احمد شاه	ولی جان	»	» صراف خان
میر محمد یاسین	»	» میر عنایت الله	پادشاه خان	»	» لالاجان
محمد امان	»	» محمد صادق	حاجی خیر خان	»	» نبی خان
اختر محمد	»	» عبدالقادر	عبد المنان	»	» عبد الحمید
محمد حکیم	»	» محمد امان	جمشید	»	» نیا جان
نور محمد	»	» اختر محمد	محمد عثمان	»	» محمد انور
میر صاحب	»	» در محمد	عبدالغفور	»	» فضل حق
میاصاحب	»	» علم جان	اکبر شاه	»	» محمد اسمعیل
نور احمد	»	» شیر احمد	شکر الله	»	» محمد یونس
روشندل	»	» محمد اکبر	حاجی محمد	»	» حمید الله
محمد اکبر	»	» عبدالقادر	سید رسول	»	» سید کبیر
غلام نبی	»	» نظر محمد	محمد زرین	»	» غلام نبی
میاجان	»	» شیر محمد	نعمت الله	»	» بسم الله
سید یعقوب	»	» محمد اسمعیل	محمد کبیر	»	» محمد نذیر
عبدالرازق	»	» عبدالکریم	محمد عمر	»	» محمد اسحق
عبدالوکیل	»	» عبدالصبور	محمد عمر	»	» سید عمر
محمد سرور	»	» شیر احمد	محمد کریم	»	» عبدالغنی
امیر جان	»	» امان الله	عبدالمجید	»	» عبدالحکیم
محمد اقبال	»	» محمد محسن	خیر الدین	»	» اسد الله
عبدالرحی	»	» عزیز الله	شیر احمد	»	» محمد رفیق
محمد شریف	»	» ابوحد دی	علی اکبر	»	» محمد یاسین
امام علی	»	» مخی داد	تور گل	»	» ملنگ شاه
محمد قاسم	»	» محمد فاروق	شمس الدین	»	» ملنگ شاه
نظر محمد	»	» مرزا محمد	عبدالرشید	»	» نظام الدین
سید جعفر	»	» محمد انور	میر حیدر	»	» سید لطیف
عبدالقیوم	»	» نور الله	دوست محمد	»	» دین محمد
فیض الله	»	» عبدالمطلب	عبدالاحد	»	» عبدالجلیل
میر حمزه	»	» عبدالظاهر	میر شاه	»	» مهمند خان
حسام الدین	»	» نور الدین	سید عبدالواحد	»	» سید عزیز احمد
سید علی حسن	»	» سید اسد الله	سحر گل	»	» علم گل
غریب الله	»	» محمد حکیم	سردار خان	»	» عبدالرحمن
در علی	»	» نثار احمد	سید امین الله	»	» سید نعمت الله
در علی	»	» عبدالاحد	مدو خان	»	» میر حسین
جلادخان	»	» حیات الله	فضل الرحمن	»	» مشتاق الرحمن
میر طلا	»	» میر عبد الله	محمد یوسف	»	» محمد ایوب
			غلام محمد	»	» محمد اکبر

دملی دفاع وزارت - ستره مستین

د نشریاتو لوی مدیریت - دارو د مجلې مدیریت

د مجله اردو (نشریه ماهانه)

شرح اشتراك:

۱۵۰-افغانی

سالانه برای صاحب منصبان و اشخاص ملکی

۱۴/۵۰-افغانی

قیمت فی شماره:

۶۰۰۱

نمبر حساب در افغانستان بانک:

کابل - افغانستان

آدرس: - دارو مجله - دملی دفاع مطبعه

۲۴۴۰۸

نمبر تېلېفون مدیر مجله:

شهریان کابل در حالت مارش دریکی ازجاده‌های شهر

AFGHAN MILITARY REVIEW

(Monthly Magazine)

Address: Urdoo Mojella, Military Press Kabul
Afghanistan

Tele: 23208

*Subscription rate for foreigners & abroad .
15 US . dollars .*

Volume, 56 Serial . 658 (R. S. No. 42)

December - January 1976 - 1977